

Šis tekstas yra skirtas tik informacijai ir teisinės galios neturi. Europos Sąjungos institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį. Autentiškos atitinkamų teisės aktų, įskaitant jų preambules, versijos skelbiamos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir pateikiamos svetainėje „EUR-Lex“. Oficialūs tekstai tiesiogiai prieinami naudojantis šiuo dokumente pateikiamomis nuorodomis

► **B** KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2020/689

2019 m. gruodžio 17 d.

kuriu papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/429 tam tikrų į sąrašą įtrauktų ir naujų ligų priežiūros, likvidavimo programų ir liga neužkrėstos teritorijos statuso taisyklės

(Tekstas svarbus EEE)

(OL L 174, 2020 6 3, p. 211)

iš dalies keičiamas:

Oficialusis leidinys

		Nr.	puslapis	data
► <u>M1</u>	2021 m. kovo 23 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2021/881	L 194	10	2021 6 2
► <u>M2</u>	2023 m. gegužės 23 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2023/1570	L 192	9	2023 7 31

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2020/689**2019 m. gruodžio 17 d.****kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/429 tam tikrų į sąrašą įtrauktų ir naujų ligų priežiūros, likvidavimo programų ir liga neužkrėstos teritorijos statuso taisyklės****(Tekstas svarbus EEE)****I DALIS****BENDROSIOS NUOSTATOS***1 straipsnis***Dalykas ir taikymo sritis**

1. Šiuo reglamentu papildomos Reglamente (ES) 2016/429 nustatytos taisyklės dėl tam tikrų į sąrašą įtrauktų ir naujų ligų, kuriomis serga sausumos, vandens ir kiti gyvūnai, priežiūros, likvidavimo programų ir jomis neužkrėstos teritorijos statuso.

2. Šio reglamento II dalies 1 skyriuje nustatomos taisyklės dėl ligų, nurodytų Reglamento (ES) 2016/429 9 straipsnio 1 dalyje, ir naujų ligų, kaip apibrėžta to reglamento 6 straipsnio 2 dalyje, priežiūros, susijusios su:

- a) priežiūros planavimu, įskaitant tikslinę gyvūnų populiaciją ir diagnostikos metodus;
- b) ligos patvirtinimu ir jos atvejo apibrėžtimi;
- c) Sąjungos priežiūros programomis.

3. Šio reglamento II dalies 2 skyriuje nustatomos taisyklės dėl sausumos gyvūnų ligų, nurodytų Reglamento (ES) 2016/429 9 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose, likvidavimo programų, susijusios su:

- a) ligos kontrolės strategija, atitinkama teritorija, gyvūnų populiacijomis, tikslais ir taikymo laikotarpiu;
- b) veiklos vykdytojų ir kompetentingų institucijų pareigomis;
- c) ligos kontrolės priemonėmis, taikomomis įtarus ir patvirtinus ligą.

4. Šio reglamento II dalies 3 skyriuje nustatomos taisyklės dėl vandens gyvūnų ligų, nurodytų Reglamento (ES) 2016/429 9 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose, likvidavimo programų, susijusios su:

- a) ligos kontrolės strategija, atitinkama teritorija, gyvūnų populiacijomis, tikslais ir taikymo laikotarpiu;
- b) veiklos vykdytojų ir kompetentingų institucijų pareigomis;
- c) ligos kontrolės priemonėmis, taikomomis įtarus ir patvirtinus ligą.

▼B

5. Šio reglamento II dalies 4 skyriuje nustatomos taisyklės dėl tam tikromis Reglamento (ES) 2016/429 9 straipsnio 1 dalyje nurodytomis sausumos ir vandens gyvūnų ligomis neužkrėstos teritorijos statuso, susijusios su:

- a) kriterijais, pagal kuriuos patvirtinamas valstybių narių ir zonų liga neužkrėstos teritorijos statusas;
- b) kriterijais, pagal kuriuos patvirtinamas akvakultūros gyvūnų laikymo vietų liga neužkrėstos teritorijos statusas;
- c) kriterijais, pagal kuriuos išlaikomas liga neužkrėstos teritorijos statusas;
- d) liga neužkrėstos teritorijos statuso sustabdymu, atšaukimu ir sugražinimu.

6. Šio reglamento III dalyje nustatomos pereinamojo laikotarpio ir baigiamosios nuostatos dėl:

- a) liga neužkrėstos teritorijos statuso, suteikiamo valstybėms narėms, zonoms ir laikymo vietoms, kurios buvo pripažintos neužkrėstos ligomis pagal iki šio reglamento taikymo pradžios dienos galiojusius teisės aktus, patvirtinimo;
- b) valstybėms narėms, zonoms ir laikymo vietoms, turėjusioms patvirtintą likvidavimo arba priežiūros programą pagal iki šio reglamento taikymo pradžios dienos galiojusius teisės aktus, skirtų likvidavimo programų patvirtinimo.

*2 straipsnis***Terminų apibrėžtys**

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) E kategorijos liga – į sąrašą įtraukta liga, dėl kurios reikia vykdyti priežiūrą Sąjungoje, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2016/429 9 straipsnio 1 dalies e punkte;
- 2) tikslinė gyvūnų populiacija – į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnų populiacija, apibrėžiama pagal gyvūnų rūšis ir, kai tinka, pagal kategorijas, svarbi priežiūros veiklai, likvidavimo programoms arba konkrečia liga neužkrėstos teritorijos statusui;
- 3) papildoma gyvūnų populiacija – laikomų arba laukinių į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnų populiacija, kuriai taikomos pasirenkamos prevencijos, priežiūros ir ligų kontrolės priemonės, reikalingos tos tikslinės gyvūnų populiacijos neužkrėtimo liga statusui pasiekti arba išlaikyti;
- 4) A kategorijos liga – į sąrašą įtraukta liga, kurios atveju Sąjungoje paprastai nepasitaiko ir kurią vos tik nustatčius būtina nedelsiant imtis likvidavimo priemonių, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2016/429 9 straipsnio 1 dalies a punkte;
- 5) B kategorijos liga – į sąrašą įtraukta liga, kuri turi būti kontroliuojama visose valstybėse narėse, siekiant ją išnaikinti visoje Sąjungoje, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2016/429 9 straipsnio 1 dalies b punkte;

▼B

- 6) C kategorijos liga – į sąrašą įtraukta liga, kuri yra aktuali kai kurioms valstybėms narėms ir dėl kurios reikia imtis priemonių, kad ji neplistų į oficialiai liga neužkrėstas Sąjungos dalis arba į tas Sąjungos dalis, kuriose įgyvendinamos atitinkamos į sąrašą įtrauktos ligos likvidavimo programos, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2016/429 9 straipsnio 1 dalies c punkte;
- 7) galvijų arba galvijų rūšies gyvūnas – kanopinis gyvūnas, priklausantis *Bison*, *Bos* (įskaitant *Bos*, *Bibos*, *Novibos*, *Poephagus* pogentčius) ir *Bubalus* (įskaitant *Anoa* pogentį) gentims, ir sukryžmintų šios rūšies gyvūnų palikuonis;
- 8) avis (avinas) arba avių rūšies gyvūnas – kanopinis gyvūnas, priklausantis *Ovis* genčiai, ir sukryžmintų šios rūšies gyvūnų palikuonis;
- 9) ožka (ožys) arba arbaožkų pošeimio gyvūnas – kanopinis gyvūnas, priklausantis *Capra* genčiai, ir sukryžmintų šio pošeimio gyvūnų palikuonis;
- 10) keliaujantis cirkas – keliaujantis pasirodymas arba mugė, į kuriuos įtraukiami gyvūnai ir kurie ketina vykti į kitą valstybę narę;
- 11) pasirodymas su gyvūnais – pasirodymai, mugės ar cirko dalis, į kuriuos įtraukiami gyvūnai;
- 12) kiaulė (kuilys) arba kiaulių porūšio gyvūnas – *Suidae* šeimos, įtrauktos į Reglamento (ES) 2016/429 III priede pateiktą sąrašą, kanopinis gyvūnas;
- 13) transporto priemonė – kelių arba geležinkelių transporto priemonė, laivas ar orlaivis;
- 14) šuo – laikomas *Canis lupus* rūšies gyvūnas;
- 15) katė – laikomas *Felis silvestris* rūšies gyvūnas;
- 16) šeškas – laikomas *Mustela putorius furo* rūšies gyvūnas;
- 17) sezoniškai MLV infekcija neužkrėsta teritorija – visa valstybės narės teritorija arba jos zona, kuriai kompetentinga institucija suteikė laikiną mėlynojo liežuvio viruso (1–24 serologinių tipų) infekcija (toliau – MLV infekcija) neužkrėstos teritorijos statusą pagal 40 straipsnio 3 dalį, remiantis laikotarpiu be užkrato pernešėjų ir įrodžius, kad į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai neužkrėsti ta liga;
- 18) nuo užkrato pernešėjų saugomas ūkis – nuo *Culicoides* genties mašalų antpuolių tinkamomis fizinėmis ir valdymo priemonėmis saugoma visa ūkio infrastruktūra arba jos dalis, kurioms pagal 44 straipsnį kompetentinga institucija suteikė nuo užkrato pernešėjų saugomo ūkio statusą;
- 19) skiaurinis laivas – akvakultūros pramonėje naudojamas laivas, kuriame yra talpykla arba rezervuaras gyvoms žuvisms laikyti ir plukdyti vandenyje;
- 20) vasarinimas – ligos valdymo tikslais atliekamas veiksmas, kai iš ūkio pašalinami į sąrašą įtrauktų rūšių akvakultūros gyvūnai ir, kai įmanoma, vanduo;

▼ B

- 21) tinkamumo laikotarpis – laikotarpis prieš tai, kai kompetentinga institucija pateikia prašymą suteikti liga neužkrėstos teritorijos statusą, arba, kai tinka, prieš tai, kai elektroninėmis priemonėmis atliekamas preliminarus liga neužkrėstos teritorijos statuso paskelbimas, nurodytas 83 straipsnio 1 dalies a punkte;
- 22) į sąrašą neįtraukta rūšis – gyvūnų rūšis arba gyvūnų rūšių grupė, neįtraukta į Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/1882 priede pateiktą sąrašą dėl konkrečios ligos;
- 23) paukščių pulkas – būrys vienodos sveikatos būklės naminių paukščių arba nelaisvėje laikomų paukščių, kurie laikomi tose pačiose patalpose arba aptvare ir sudaro vieną epizootinį vienetą; patalpose laikomų naminių paukščių atveju tai yra visi toje pačioje erdvėje esantys paukščiai;
- 24) DIVA vakcinacija (diferencinė užkrėstų ir vakcinuotų gyvūnų vakcinacija) – vakcinacija naudojant vakciną, kuri, taikant tinkamą serologinės diagnostikos metodą, leidžia nustatyti užsikrėtusius gyvūnus vakcinuotų gyvūnų populiacijoje;
- 25) DIVA vakcina vakcinuoti gyvūnai – gyvūnai, kurie vakcinuoti DIVA vakcina nustatyta tvarka;
- 26) patvirtintas genetinės medžiagos produktų ūkis – spermos surinkimo centras, embrionų surinkimo grupė, embrionų gamybos grupė, genetinės medžiagos produktų paruošimo ūkis arba genetinės medžiagos produktų saugojimo centras, patvirtintas pagal Reglamento (ES) 2016/429 97 straipsnio 1 dalį;
- 27) sperma – ejakuliacijos metu išsiskirianti gyvūno arba gyvūnų sėkla; ji gali būti nepakeista, paruošta arba atskiesta;
- 28) oocitai – ootidogenezės stadijų haploidai, įskaitant antrinius oocitus ir kiaušialąstes;
- 29) embrionas – pradinės vystymosi stadijos gyvūnas, kurį galima perkelti patelei recipientei;
- 30) laikotarpis be užkrato pernešėjų – apibrėžtoje teritorijoje pagal V priedo II dalies 1 skyriaus 5 skirsnį nustatytas *Culicoides* vabzdžių neaktyvumo laikotarpis;
- 31) naminės bitės – *Apis mellifera* rūšies vabzdžiai;
- 32) veisliniai naminiai paukščiai – ne jaunesni nei 72 valandų naminiai paukščiai, auginami periniams kiaušiniams dėti;
- 33) atrankinė metinė priežiūra – priežiūra, sudaryta iš vieno arba kelių tikslinės gyvūnų populiacijos tyrimų, kurie organizuojami per atitinkamus metus ir per kuriuos atrenkant vienetus tyrimui taikomi tikimybės atrankos metodai.

▼B

II DALIS

**PRIEŽIŪRA, LIKVIDAVIMO PROGRAMOS IR LIGA NEUŽKRĖSTOS
TERITORIJOS STATUSAS**

I SKYRIUS

Priežiūra

1 skirsnis

**Priežiūros planavimas, tikslinė gyvūnų
populiacija ir diagnostikos metodai**

3 straipsnis

Priežiūros planavimas

1. Kompetentinga institucija planuoja į sąrašą įtrauktų ir naujų ligų, kuriomis serga sausumos gyvūnai ir kiti gyvūnai, priežiūrą atsižvelgdama į:

a) bendruosius priežiūros reikalavimus remiantis:

- i) pranešimu, kaip numatyta Reglamento (ES) 2016/429 18 straipsnio 1 dalyje;
- ii) tinkamu veterinariniu tyrimu, atliekamu dėl padidėjusio gaištamumo ir kitų sunkių ligų požymių arba dėl to, kad be aiškios priežasties labai sumažėja produktyvumo lygiai;
- iii) kompetentingos institucijos tyrimu, atliekamu įtariant E kategorijos ligą arba, jei tinka, naują ligą;
- iv) priežiūros tikslinę gyvūnų populiaciją, kaip numatyta 4 straipsnyje;
- v) oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos indėliu, kaip numatyta 7 straipsnyje;

b) konkrečius priežiūros reikalavimus:

- i) Sąjungos priežiūros programoje;
- ii) pagal privalomas arba pasirenkamas likvidavimo programas;
- iii) dėl liga neužkrėstos teritorijos statuso įrodymo ir išlaikymo;
- iv) pagal ligų kontrolės priemones;
- v) vykdant tam tikrų ūkių patvirtinimą;
- vi) dėl sausumos gyvūnų perkėlimo Sąjungoje arba jų įvežimo į Sąjungą.

2. Kompetentinga institucija planuoja į sąrašą įtrauktų ir naujų ligų, kuriomis serga vandens gyvūnai, priežiūrą atsižvelgdama į:

a) bendruosius priežiūros reikalavimus remiantis:

- i) pranešimu, kaip numatyta Reglamento (ES) 2016/429 18 straipsnio 1 dalyje;
- ii) tinkamu veterinariniu tyrimu, atliekamu dėl padidėjusio gaištamumo ir kitų sunkių ligų požymių arba dėl to, kad be aiškios priežasties labai sumažėja produktyvumo lygiai;

▼B

- iii) kompetentingos institucijos tyrimu, atliekamu įtariant E kategorijos ligą arba, jei tinka, naują ligą;
 - iv) priežiūros tikslinė gyvūnų populiacija, kaip numatyta 4 straipsnyje;
 - v) oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos indėliu, kaip numatyta 7 straipsnyje;
 - vi) ligų kontrolės priemonėmis;
- b) konkrečius priežiūros reikalavimus:
- i) pagal rizika grindžiamos priežiūros sistemą, nustatytą VI priedo I dalies 1 skyriuje, apimančią klasifikavimą pagal riziką ir reguliarius gyvūnų sveikatos patikrinimus, kaip numatyta VI priedo I dalies 2 ir 3 skyriuose;
 - ii) pagal likvidavimo programas, numatytas VI priedo II dalies 1–6 skyriuose;
 - iii) dėl liga neužkrėstos teritorijos statuso įrodymo ir išlaikymo;
 - iv) siekiant pagal VI priedo III dalies 1–6 skyriuose numatytas priežiūros programas įrodyti, kad ūkiai, kurie nedalyvauja šių papunktyje nurodytoje likvidavimo programoje arba nėra įgiję šių papunktyje nurodyto liga neužkrėstos teritorijos statuso, nėra užkrėsti;
 - v) dėl vandens gyvūnų perkėlimo Sąjungoje arba įvežimo į Sąjungą.

*4 straipsnis***Tikslinė gyvūnų populiacija**

1. Kompetentinga institucija nustato tikslinę gyvūnų populiaciją vykdant 3 straipsnyje nurodytą priežiūrą dėl kiekvienos į sąrašą įtrauktos ligos ir, kai tinka, dėl kiekvienos naujos ligos, ir į ją įtraukiami:

- a) laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai;
- b) laukiniai į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, jeigu:
 - i) jiems taikoma Sąjungos priežiūros programa, arba privaloma ar pasirenkama likvidavimo programa, arba priežiūra, reikalinga, kad būtų suteiktas arba išlaikytas liga neužkrėstos teritorijos statusas;
 - ii) kompetentinga institucija mano, kad jie kelia riziką ir gali pakenkti kitų rūšių gyvūnų sveikatos būklei kurioje nors valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, arba
 - iii) priežiūra yra reikalinga siekiant įvertinti gyvūnų sveikatos reikalavimus, taikomus dėl jų įvežimo į Sąjungą arba perkėlimo Sąjungoje.

2. Siekiant užtikrinti naujos ligos, kuria serga kitų, 1 dalies a punkte nenurodytų rūšių gyvūnai, ankstyvą nustatymą, kompetentinga institucija į tikslinę gyvūnų populiaciją įtraukia tų rūšių, kurios neįtrauktos į sąrašą dėl atitinkamos į sąrašą įtrauktos ligos, laikomus gyvūnus, jei taikomi šie kriterijai:

▼B

- a) tie gyvūnai perkeliama į kitoje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje esančius ūkius;
- b) dėl gyvūnų skaičiaus ar jų perkėlimo dažnio kompetentinga institucija mano, kad tie gyvūnai kelia riziką ir gali pakenkti kitų gyvūnų, laikomų kitoje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, sveikatos būklei, jeigu pasireikštų tos rūšies gyvūnų liga.

*5 straipsnis***Tam tikrų laikomų sausumos gyvūnų neįtraukimas į tikslinę gyvūnų populiaciją**

1. Nukrypstant nuo 4 straipsnio 1 dalies a punkto, kompetentinga institucija gali apriboti ligos, kuri nėra A kategorijos liga, priežiūros tikslinę gyvūnų populiaciją, kad į ją būtų įtraukti tik tų kategorijų laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, kuriems dėl tos ligos taikoma:

- a) Sąjungos priežiūros programos;
- b) privalomos ar pasirenkamos likvidavimo programos arba priežiūra, reikalinga, kad būtų suteiktas ar išlaikytas liga neužkrėstos teritorijos statusas, arba
- c) priežiūra grindžiami gyvūnų sveikatos reikalavimai, taikomi dėl jų perkėlimo Sąjungoje arba įvežimo į Sąjungą.

2. 1 dalyje nurodytos laikomų gyvūnų kategorijos gali būti nustatomos pagal gyvūnų amžių, lytį, vietą ir gamybos rūšį.

*6 straipsnis***Diagnostikos metodai**

1. Kompetentinga institucija užtikrina, kad mėginių ėmimas, naudojamas technologijos, priežiūros tikslais taikomų diagnostikos metodų tinkamumo patvirtinimas ir rezultatų aiškinimas atitiktų:

- a) konkrečius teisės aktus, priimtus pagal Reglamentą (ES) 2016/429, ir atitinkamus Europos Sąjungos etaloninių laboratorijų ir Komisijos interneto svetainėse pateiktus duomenis ir gaires;
- b) kai to neapima a punkte nurodyti teisės aktai, duomenys ir gairės – mėginių ėmimą, naudojamas technologijas, diagnostikos metodų tinkamumo patvirtinimą ir rezultatų aiškinimą, kaip nustatyta Pasaulinės gyvūnų sveikatos organizacijos (OIE) Sausumos gyvūnų diagnostinių tyrimų ir vakcinų vadove ⁽¹⁾ su pakeitimais arba OIE Vandens gyvūnų diagnostinių tyrimų vadove ⁽²⁾ su pakeitimais;
- c) kai to neapima šios dalies a ir b punktai – Reglamento (ES) 2017/625 34 straipsnio 2 dalies b punkte ir 34 straipsnio 3 dalyje nustatytus metodus.

⁽¹⁾ <http://www.oie.int/en/standard-setting/terrestrial-manual/access-online/>

⁽²⁾ <http://www.oie.int/en/standard-setting/aquatic-manual/access-online/>

▼B

2. Diagnostikos metodai, taikomi siekiant suteikti ir išlaikyti liga neužkrėstos teritorijos statusą, yra nustatyti:
- a) dėl bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos) – III priedo 1 skirsnyje;
 - b) dėl *Mycobacterium tuberculosis* komplekso (*Mycobacterium bovis*, *M. caprae* ir *M. tuberculosis*) infekcijos – III priedo 2 skirsnyje;
 - c) dėl enzootinės galvijų leukozės (EGL) – III priedo 3 skirsnyje;
 - d) dėl infekcinio galvijų rinotracheito ir (arba) infekcinio pustulinio vulvovaginito (IGR/IPV) – III priedo 4 skirsnyje;
 - e) dėl Aujeskio ligos viruso (ALV) infekcijos – III priedo 5 skirsnyje;
 - f) dėl galvijų virusinės diarėjos (GVD) – III priedo 6 skirsnyje;
 - g) dėl virusinės hemoraginės septicemijos (VHS) – VI priedo II dalies 1 skyriaus 5 skirsnio 2 punkte;
 - h) dėl infekcinės hematopoetinės nekrozės (IHN) – VI priedo II dalies 1 skyriaus 5 skirsnio 2 punkte;
 - i) dėl infekcinės lašių anemijos viruso, turinčio didelio polimorfiškumo srities deleciją (ILAV, turintis DPS deleciją), infekcijos – VI priedo II dalies 2 skyriaus 5 skirsnio 2 punkte;
 - j) dėl marteilozės (*Marteilia refringens* infekcijos) – VI priedo II dalies 3 skyriaus 5 skirsnio 2 punkte;
 - k) dėl bonamiozės (*Bonamia exitiosa* infekcijos) – VI priedo II dalies 4 skyriaus 5 skirsnio 2 punkte;
 - l) dėl bonamiozės (*Bonamia ostreae* infekcijos) – VI priedo II dalies 5 skyriaus 5 skirsnio 2 punkte;
 - m) dėl baltmės sindromo viruso (BSV) infekcijos – VI priedo II dalies 6 skyriaus 5 skirsnio 2 punkte.

*7 straipsnis***Oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos indėlis į gyvūnų sveikatos priežiūrą**

1. Kompetentinga institucija, jei tinka, į šio reglamento 3 straipsnyje nurodytą priežiūros planavimą įtraukia oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, apibrėžtos Reglamento (ES) 2017/625 2 straipsnyje, rezultatus. Ši oficiali kontrolė ir kita oficiali veikla apima:
- a) tikrinimus prieš skerdimą ir po skerdimo;
 - b) tikrinimus pasienio kontrolės postuose;
 - c) oficialią kontrolę ir kitą oficialią veiklą rinkose ir vykdamt surinkimo operacijas;
 - d) oficialią kontrolę ir kitą oficialią veiklą vežant gyvūnus;

▼B

- e) su visuomenės sveikata susijusius tikrinimus ir mėginių ėmimą ūkiuose;
- f) bet kokią kitą oficialią kontrolę, kurią vykdant tikrinami arba tiriami ūkiai, gyvūnai arba mėginiai.

2. Kai, vykdant 1 dalyje nurodytą oficialią kontrolę arba kitą oficialią veiklą, kompetentinga institucija įtaria į sąrašą įtrauktą ligą arba naują ligą, ji užtikrina, kad apie tai būtų informuotos visos atitinkamos institucijos. Tai daroma:

- a) A kategorijos ligos arba naujos ligos atveju – iškart;
- b) dėl kitų ligų – nedelsiant.

2 skirsnis**Ligų patvirtinimas ir jų atvejų apibrėžtys***8 straipsnis***Kriterijai, pagal kuriuos oficialiai patvirtinamos į sąrašą įtrauktos ligos, išskyrus A kategorijos ligas, ir tam tikros naujos ligos, bei vėliau patvirtinami jų protrūkiai**

1. Įtariant į sąrašą įtrauktas ligas, išskyrus A kategorijos ligas, arba naują ligą, kompetentinga institucija atlieka tyrimą, kuriuo patvirtinamas arba paneigiamas atitinkamos ligos atvejis, kai:

- a) reikia nustatyti sveikatos būklę toje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, arba
- b) reikia rinkti būtiną informaciją apie ligos pasireiškimą bet kuriuo iš šių tikslų:
 - i) siekiant įgyvendinti gyvūnų arba žmonių sveikatos apsaugos priemones;
 - ii) siekiant įgyvendinti gyvūnų sveikatos reikalavimus, taikomus dėl gyvūnų perkėlimo ar produktų vežimo, arba
 - iii) siekiant laikytis Sąjungos priežiūros programoje nustatytų reikalavimų.

2. Kompetentinga institucija patvirtina kurios nors iš 1 dalyje nurodytų ligų protrūkį, kai laiko gyvūną arba gyvūnų grupę patvirtintu tokios ligos atveju pagal 9 straipsnio 2 dalį.

*9 straipsnis***Atvejų apibrėžtys**

1. Kompetentinga institucija laiko gyvūną ar gyvūnų grupę įtariamu į sąrašą įtrauktos ligos arba naujos ligos atveju, kai:

- a) atlikus klinikišius, *post mortem* arba laboratorinius tyrimus padaroma išvada, kad klinikiniai požymiai, *post mortem* arba histologiniai pokyčiai rodo tos ligos buvimą;
- b) taikant diagnostikos metodą gauti rezultatai rodo, kad ta liga gali būti nustatyta paimtame gyvūno arba gyvūnų grupės mėginyje, arba
- c) yra nustatytas epizootinis ryšys su patvirtintu ligos atveju.

▼B

2. Kompetentinga institucija laiko gyvūną ar gyvūnų grupę patvirtintu į sąrašą įtrauktos ligos arba naujos ligos atveju, kai:
- gyvūno arba gyvūnų grupės mėginyje yra išskirtas ligos sukėlėjas, išskyrus vakcinos padermes;
 - gyvūno arba gyvūnų grupės, turinčių tai ligai būdingų klinikinių požymių arba epizootinį ryšį su įtariamu ar patvirtintu ligos atveju, mėginyje yra nustatytas specifinis tai ligai būdingas antigenas arba nukleorūgštis, susidarę ne dėl vakcinavimo, arba
 - tiriant gyvūno arba gyvūnų grupės, turinčių klinikinių tai ligai būdingų požymių arba epizootinį ryšį su įtariamu ar patvirtintu ligos atveju, mėginį pagal netiesioginį diagnostikos metodą gaunamas teigiamas rezultatas ne dėl vakcinavimo.
3. Konkrečių į sąrašą įtrauktų ligų įtariamo atvejo ir patvirtinto atvejo apibrėžtys dėl sausumos gyvūnų nustatytos I priede, o dėl vandens gyvūnų – VI priedo II dalies 1–6 skyrių 5 skirsnio 3 punkte.
4. Kai nėra konkrečių ligų apibrėžčių, numatytų 3 dalyje, apibrėžiant į sąrašą įtrauktų ligų ir, jei tinka, naujų ligų įtariamą atvejį ir patvirtintą atvejį taikomi 1 ir 2 dalyse nustatyti kriterijai.

3 skirsnis

Sąjungos priežiūros programa*10 straipsnis***Sąjungos priežiūros programoms taikomi kriterijai ir jų turinys**

1. Dėl E kategorijos ligos įgyvendinama Sąjungos priežiūros programa pagal Reglamento (ES) 2016/429 28 straipsnį, jei ta liga atitinka visus šiuos kriterijus:
- ji kelia ypač didelę grėsmę gyvūnų ir galbūt žmonių sveikatai visoje Sąjungos teritorijoje ir gali turėti sunkių ekonominių padarinių ūkininkų bendruomenei ir visai ekonomikai;
 - gali keistis ligos pobūdis, ypač siejamas su rizika žmonių sveikatai ir gyvūnų sveikatai;
 - yra ypač didelė grėsmė, kad liga į visą Sąjungos teritoriją arba jos dalį pateks per užkrėtus laukinius gyvūnus;
 - ypač svarbu, vykdant priežiūrą, gauti reguliariai atnaujinamą informaciją apie ligos plitimo raidą ir jos sukėlėjo apibūdinimą, įvertinti tą riziką ir atitinkamai pritaikyti jos mažinimo priemones.
2. Kompetentinga institucija dėl atitinkamos ligos įgyvendina Sąjungos priežiūros programas pagal II priede pateiktas nuostatas.

▼B*11 straipsnis***Informacija, kurią reikia įtraukti teikiant Sąjungos priežiūros programas ir atsiskaitant už jas**

1. Kompetentinga institucija, teikdama Sąjungos priežiūros programą, įtraukia bent šią informaciją:
 - a) iki programos įgyvendinimo pradžios dienos buvusios ligos epizootinės padėties aprašymą ir ligos epizootinės raidos duomenis;
 - b) tikslią gyvūnų populiaciją, epizootinius vienetus ir zonas pagal tą programą;
 - c) kompetentingos institucijos organizaciją, programos įgyvendinimo priežiūrą, oficialią kontrolę, vykdomą įgyvendinant programą, ir visų atitinkamų veiklos vykdytojų, veterinarijos specialistų, veterinarijos gydytojų, veterinarijos laboratorijų ir kitų susijusių fizinių ar juridinių asmenų vaidmenis;
 - d) geografinių ir administracinių teritorijų, kuriose bus įgyvendinama programa, aprašymą ir nustatytas jų ribas;
 - e) pagal programą daromos pažangos vertinimo rodiklius;
 - f) taikomus diagnostikos metodus, tiriamų mėginių skaičių, tyrimų dažnį ir mėginių ėmimo būdus;
 - g) rizikos veiksnius, į kuriuos reikia atsižvelgti planuojant rizika grindžiamą tikslią priežiūrą.
2. Kompetentinga institucija, atsiskaitydama už Sąjungos priežiūros programą, į tą ataskaitą įtraukia bent šią informaciją:
 - a) įgyvendintų priemonių ir gautų rezultatų aprašymą remiantis 1 dalies b punkte ir d–f punktuose nurodyta informacija, taip pat
 - b) rezultatus, gautus toliau stebint ligos epizootinę raidą įtariamame arba patvirtintame jos atveju.

*2 SKYRIUS***Sausumos gyvūnų B ir C kategorijų ligų likvidavimo programos***1 skirsnis***Bendrosios nuostatos***12 straipsnis***Ligos kontrolės strategija likviduojant sausumos gyvūnų B ir C kategorijų ligas**

1. Kompetentinga institucija, nustatydamą privalomą B kategorijos ligos likvidavimo programą arba pasirenkamą C kategorijos ligos likvidavimo programą dėl sausumos gyvūnų ligų, tas programas pagrindžia ligos kontrolės strategija, pagal kurią dėl kiekvienos ligos nustatoma:

▼B

- a) likvidavimo programos apimama teritorija ir gyvūnų populiacija, kaip numatyta 13 straipsnio 1 dalyje;
- b) likvidavimo programos trukmė, kaip numatyta 15 straipsnyje, įskaitant jos galutinius ir tarpinius tikslus, kaip numatyta 14 straipsnyje;
- c) konkrečiai ligai taikomi reikalavimai, nustatyti:
 - i) 16–31 straipsniuose dėl bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos), *Mycobacterium tuberculosis* komplekso infekcijos, EGL, IGR/IPV, ALV infekcijos ir GVD;
 - ii) 32–36 straipsniuose dėl pasiutligės viruso infekcijos;
 - iii) 37–45 straipsniuose dėl MLV infekcijos.

2. Kompetentinga institucija gali į likvidavimo programą įtraukti koordinuojamas priemones, taikomas prie jos bendrų sausumos ar pakrantės sienų su kitomis valstybėmis narėmis arba trečiosiomis šalimis, kad būtų pasiekti programos tikslai, o rezultatai bus tvarūs.

Kai tokio koordinavimo nenumatoma, kompetentinga institucija, jeigu įmanoma, į likvidavimo programą įtraukia veiksmingas rizikos mažinimo priemones, įskaitant intensyvesnę priežiūrą.

*13 straipsnis***Teritorinė taikymo sritis ir gyvūnų populiacijos**

1. Kompetentinga institucija nustato likvidavimo programos taikymo sritį, įskaitant:
 - a) apimamą teritoriją;
 - b) tikslinę gyvūnų populiaciją ir, kai būtina, papildomas gyvūnų populiacijas.
2. 1 dalies a punkte nurodyta teritorija, kurią apima likvidavimo programa, yra:
 - a) visa valstybės narės teritorija arba
 - b) viena ar kelios zonos, jei kiekviena zona atitinka bent 2 000 km² dydžio administracinį (-ius) vienetą (-us) ir apima bent vieną iš regionų, nustatytų pagal Reglamento (ES) 2016/429 21 straipsnį.
3. Nukrypstant nuo 2 dalies, kompetentinga institucija gali nustatyti mažesnes negu 2 000 km² zonas, atsižvelgdama į:
 - a) tai, kad mažiausias teritorijos plotas nebūtų daug mažesnis nei 2 000 km², arba
 - b) natūralių kliūčių tai ligai, atsižvelgiant į tos ligos pobūdį, buvimą.

*14 straipsnis***Galutiniai ir tarpiniai tikslai**

1. Kompetentinga institucija į likvidavimo programą įtraukia kokybinius ir kiekybinius galutinius tikslus, apimančius visus 72 straipsnyje nustatytus reikalavimus dėl liga neužkrėstos teritorijos statuso suteikimo, taikomus dėl konkrečių ligų.

▼ B

2. Kompetentinga institucija į likvidavimo programą įtraukia kokybinius ir kiekybinius tarpinius metinius arba daugiamečius tikslus, kad būtų atsižvelgiama į pažangą siekiant galutinių tikslų. Šie tarpiniai tikslai apima:

- a) visus dėl konkrečios ligos taikomus reikalavimus, nurodytus 1 dalyje, ir
- b) jei reikia, papildomus reikalavimus, neįtrauktus į liga neužkrėstos teritorijos statuso suteikimo kriterijus, kad būtų vertinama pažanga siekiant likviduoti ligą.

*15 straipsnis***Taikymo laikotarpis**

1. Kompetentinga institucija likvidavimo programoje numato jos taikymo laikotarpį atsižvelgdama į pradinę padėtį ir į tarpinius tikslus, nurodytus 14 straipsnio 2 dalyje.

2. C kategorijos ligų likvidavimo programos taikymo laikotarpis yra ne ilgesnis negu 6 metai nuo tos dienos, kai programą iš pradžių patvirtina Komisija pagal Reglamento (ES) 2016/429 31 straipsnio 3 dalį. Tinkamai pagrįstais atvejais Komisija gali valstybių narių prašymu pratęsti likvidavimo programos taikymo laikotarpį papildomam 6 metų laikotarpiui.

*2 skirsnis***Likvidavimo programų, grindžiamų liga neužkrėstos teritorijos statuso suteikimu ūkių lygmeniu, reikalavimai***16 straipsnis***Ligos kontrolės strategija, grindžiama liga neužkrėstos teritorijos statusu ūkio lygmeniu**

1. Kompetentinga institucija pagal likvidavimo programą parengia ligos kontrolės strategiją, skirtą tikslinei ūkiuose laikomų gyvūnų populiacijai, dėl šių sausumos gyvūnų ligų:

- a) bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos);
- b) *Mycobacterium tuberculosis* komplekso infekcijos;
- c) EGL;
- d) IGR/IPV;
- e) ALV infekcijos;
- f) GVD.

2. 1 dalyje nurodytos ligų kontrolės strategijos pagal likvidavimo programas grindžiamos:

- a) konkrečioms ligoms skirtų priemonių, nustatytų 18–31 straipsniuose, įgyvendinimu, iki visuose atitinkamuose ūkiuose pasiekiamas liga neužkrėstos teritorijos statusas;

▼B

- b) kompetentingos institucijos atliekamu liga neužkrėstos teritorijos statuso suteikimu visiems atitinkamiems ūkiams, to statuso sustabdymu ir atšaukimu;
- c) biologinio saugumo ir kitų rizikos mažinimo priemonių įgyvendinimu;
- d) pasirenkamu vakcinacijos programų įgyvendinimu.

*17 straipsnis***Tikslinės ir papildomos gyvūnų populiacijos pagal tam tikrų ligų likvidavimo programas**

1. Kompetentinga institucija taiko privalomą likvidavimo programą šioms tikslinėms gyvūnų populiacijoms:

- a) dėl bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos) – laikomiems galvijams, laikomoms avims ir laikomoms ožkoms;
- b) dėl *Mycobacterium tuberculosis* komplekso infekcijos – laikomiems galvijams.

2. Kompetentinga institucija taiko pasirenkamą likvidavimo programą šioms tikslinėms gyvūnų populiacijoms:

- a) dėl EGL – laikomiems galvijams;
- b) dėl IGR/IPV – laikomiems galvijams;
- c) dėl ALV infekcijos – laikomoms kiaulėms;
- d) dėl GVD – laikomiems galvijams.

3. Kompetentinga institucija įtraukia papildomas gyvūnų populiacijas, kai mano, kad dėl tų gyvūnų kyla didelė rizika 1 ar 2 dalyje nurodytų gyvūnų sveikatos būklei.

*18 straipsnis***Veiklos vykdytojų pareigos, susijusios su tam tikrų ligų likvidavimo programomis**

1. Ūkių, kuriuose laikomi 17 straipsnyje nurodytų tikslinių gyvūnų populiacijų gyvūnai, išskyrus skerdyklas, veiklos vykdytojai laikosi šių bendrųjų ir dėl konkrečių ligų taikomų reikalavimų, kad įgytų ir išlaikytų ūkių liga neužkrėstos teritorijos statusą:

- a) bendrųjų reikalavimų:
 - i) tikslinių ir papildomų gyvūnų populiacijų priežiūros dėl atitinkamos ligos, kaip nurodo kompetentinga institucija pagal 3 straipsnio 1 dalį);
 - ii) tuo atveju, kai perkeliama gyvūnai iš tikslinių gyvūnų populiacijų, – užtikrinimo, kad dėl tikslinių ar papildomų gyvūnų populiacijų gyvūnų perkėlimo arba jų produktų vežimo ar į ūkius nekiltų grėsmės sveikatos būklei tuose ūkiuose;
 - iii) laikomų gyvūnų, priskiriamų tikslinėms gyvūnų populiacijoms, vakcinavimo nuo atitinkamos ligos;
 - iv) ligos kontrolės priemonių tuo atveju, kai įtariama arba patvirtinama liga;

▼ B

- v) bet kokių papildomų priemonių, kurias kompetentinga institucija laiko būtinomis ir kurias, jei reikia, gali būti gyvūnų atskyrimas fizinėmis apsaugos ir valdymo priemonėmis, priklausomai nuo jų sveikatos būklės;
- b) konkrečioms ligoms taikomų reikalavimų, nustatytų:
- i) IV priedo I dalies 1 ir 2 skyriuose dėl bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos);
 - ii) IV priedo II dalies 1 skyriuje dėl *Mycobacterium tuberculosis* komplekso infekcijos;
 - iii) IV priedo III dalies 1 skyriuje dėl EGL;
 - iv) IV priedo IV dalies 1 skyriuje dėl IGR/IPV;
 - v) IV priedo V dalies 1 skyriuje dėl ALV infekcijos;
 - vi) IV priedo VI dalies 1 skyriuje dėl GVD.

2. Skerdyklų, kuriose laikomi ir skerdziami 17 straipsnyje nurodytų tikslinių gyvūnų populiacijų gyvūnai, veiklos vykdytojai laikosi 1 dalies a punkto i, iv ir v papunkčiuose nustatytų bendrųjų reikalavimų.

*19 straipsnis***Leidžianti nukrypti nuostata dėl liga neužkrėstos teritorijos statuso suteikimo ūkiams**

Nukrypstant nuo 18 straipsnio, jeigu atitinkamos tikslinės gyvūnų populiacijos atitinka 18 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytus bendrošius reikalavimus, kompetentinga institucija gali nuspręsti, kad 18 straipsnio 1 dalyje nustatytos veiklos vykdytojų pareigos liga neužkrėstos teritorijos statusui įgyti ir išlaikyti netaikomos šių ūkių veiklos vykdytojams:

- a) atskirtų ūkių;
- b) ūkių, kuriuose gyvūnai laikomi tik dėl surinkimo operacijų;
- c) ūkių, kuriuose gyvūnai laikomi tik dėl pasirodymų su gyvūnais;
- d) keliaujančių cirkų.

*20 straipsnis***Kompetentingos institucijos pareiga suteikti, sustabdyti ir atšaukti liga neužkrėstos teritorijos statusą**

1. Kompetentinga institucija suteikia liga neužkrėstos teritorijos statusą ūkio lygmeniu, kai ūkių veiklos vykdytojai laikosi 18 straipsnyje nustatytų reikalavimų.

2. Kompetentinga institucija sustabdo arba atšaukia liga neužkrėstos teritorijos statusą ūkio lygmeniu, kai tenkinamos jo sustabdymo arba atšaukimo sąlygos. Tos sąlygos yra nustatytos:

▼B

- a) IV priedo I dalies 1 ir 2 skyrių 3 ir 4 skirsniuose dėl bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos);
- b) IV priedo II dalies 1 skyriaus 3 ir 4 skirsniuose dėl *Mycobacterium tuberculosis* komplekso infekcijos;
- c) IV priedo III dalies 1 skyriaus 3 ir 4 skirsniuose dėl EGL;
- d) IV priedo IV dalies 1 skyriaus 3 ir 4 skirsniuose dėl IGR/IPV;
- e) IV priedo V dalies 1 skyriaus 3 ir 4 skirsniuose dėl ALV infekcijos;
- f) IV priedo VI dalies 1 skyriaus 3 ir 4 skirsniuose dėl GVD.

3. Kompetentinga institucija nustato:

- a) išsamias nuostatas dėl tyrimų režimo, įskaitant, kai būtina, 18 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytus dėl konkrečių ligų taikomus reikalavimus, kai sustabdomas arba atšaukiamas liga neužkrėstos teritorijos statusas;
- b) ilgiausią laikotarpį, kuriuo gali būti sustabdytas liga neužkrėstos teritorijos statusas, kai pažeidžiamos 2 dalyje nurodytos sąlygos.

4. Kompetentinga institucija gali nustatyti tam tikrą sveikatos būklę atskiruose to paties ūkio epizootiniuose vienetuose, jeigu jo veiklos vykdytojas yra:

- a) pateikęs kompetentingai institucijai informaciją apie atskirus epizootinius vienetus, esančius tame ūkyje, kad būtų nustatyta tam tikra sveikatos būklė, anksčiau nei įtariama ar patvirtinama liga pagal 21 ir 24 straipsnius;
- b) sukūręs sistemą, prie kurios kompetentingai institucijai, jos prašymu, suteikiama prieiga ir kurioje sekamas gyvūnų perkėlimas ir genetinės medžiagos produktų vežimas į epizootinius vienetus, iš jų ir tarp jų;
- c) atskyręs epizootinius vienetus fizinėmis ir valdymo priemonėmis ir įgyvendinęs bet kokias rizikos valdymo priemones, kurias kompetentinga institucija reikalauja taikyti tuo tikslu.

21 straipsnis

Ligų kontrolės priemonės, taikomos įtariant tam tikras ligas

1. Kai kompetentinga institucija įtaria atitinkamos ligos atvejį, ji atlieka tyrimus, pradeda epizootologinį tyrimą ir sustabdo to ūkio, kuriame įtariamas ligos atvejis, liga neužkrėstos teritorijos statusą, iki bus užbaigti atitinkami tyrimai ir epizootologinis tyrimas.

2. Kol laukiama 1 dalyje nurodytų tyrimų ir epizootologinio tyrimo rezultatų, kompetentinga institucija:

- a) uždraudžia iš to ūkio perkelti atitinkamos tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnus, nebent būtų leidusi juos nedelsiant paskersti paskirtoje skerdykloje;
- b) kai mano, kad tai reikalinga ligos plitimo rizikai kontroliuoti:

▼B

- i) nurodo izoliuoti įtariamus ligos atvejus ūkyje, jei tai techniškai įmanoma;
 - ii) apriboja atitinkamos tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnų perkėlimą į ūkį;
 - iii) apriboja atitinkamos tikslinės gyvūnų populiacijos produktų vežimą iš ūkio arba į ūkį.
3. 1 ir 2 dalyse nurodytas priemonės kompetentinga institucija taiko iki tol, kol paneigiamas arba patvirtinamas atitinkamos ligos atvejis.

*22 straipsnis***Platesnis ligos kontrolės priemonių taikymas, kai įtariamos tam tikros ligos**

1. Kai kompetentinga institucija mano, kad tai būtina, ji 21 straipsnyje nustatytas priemones plačiau taiko:
- a) atitinkamoms papildomoms ūkyje laikomų gyvūnų populiacijoms;
 - b) bet kokiam ūkiui, susijusiam epizootiniu ryšiu su tuo ūkiu, kuriame įtariamasi ligos atvejis.
2. Jeigu įtariama, kad laukiniai gyvūnai užsikrėtę atitinkama liga, kompetentinga institucija 21 straipsnyje nustatytas priemones plačiau taiko tiems ūkiams, kuriuose yra užkrėtimo rizika, kai mano, kad tai būtina.

*23 straipsnis***Nuostatos, leidžiančios nukrypti nuo ligos kontrolės priemonių, kai įtariamos tam tikros ligos**

1. Nukrypstant nuo 21 straipsnio 1 dalies, kompetentinga institucija dėl tinkamai pagrįstų priežasčių gali nuspręsti nesustabdyti viso ūkio liga neužkrėtos teritorijos statuso, kai jame yra atskirų epizootinių vienetų, kaip nurodyta 20 straipsnio 4 dalyje.
2. Nukrypstant nuo 21 straipsnio 2 dalies a punkto, kompetentinga institucija gali leisti perkelti atitinkamos tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnus į ūkį, kuris yra jos oficialiai prižiūrimas, jeigu laikomasi šių reikalavimų:
- a) gyvūnai perkeliama tik tiesiogiai juos pervežant;
 - b) paskirties ūkyje tie gyvūnai laikomi uždaroje patalpose, be sąlyčio su laikomais gyvūnais, kurių sveikatos būklė geresnė, arba su laukiniais gyvūnais, kurių rūšys įtrauktos į sąrašą dėl atitinkamos ligos.
3. Nukrypstant nuo 21 straipsnio 2 dalies a punkto, C kategorijos ligos atveju kompetentinga institucija gali leisti perkelti atitinkamos tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnus su sąlyga, kad jie būtų perkeliama (jei būtina, tiesiogiai juos pervežant) į ūkį, esantį teritorijoje, kuri nėra liga neužkrėsta teritorija ir kuriai netaikoma pasirenkama likvidavimo programa.
4. Naudodamasi nukrypti leidžiančia nuostata, nustatyta 2 dalyje, kompetentinga institucija:

▼B

- a) panaikina liga neužkrėtos teritorijos statusą gyvūnų, kuriems taikomos nukrypti leidžiančios nuostatos, paskirties ūkyje iki bus užbaigti 21 straipsnio 1 dalyje nurodyti tyrimai;
- b) iki 21 straipsnio 1 dalyje nurodytų tyrimų pabaigos draudžia perkelti gyvūnus iš to ūkio, nebent būtų leidusi tiesiogiai juos pervežti į paskirtą skerdyklą, kurioje jie būtų nedelsiant paskersti;
- c) tuo atveju, kai įtariama bruceliozė (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) arba *Mycobacterium tuberculosis* komplekso infekcija, palieka galioti b punkte nustatytą draudimą po tyrimo pabaigos, iki tol, kol paskerdžiami visi gyvūnai, perkelti į tą ūkį pagal 2 dalyje nustatytą nukrypti leidžiančią nuostatą.

5. Kompetentinga institucija gali naudotis nukrypti leidžiančiomis nuostatomis, numatytomis 1–3 dalyse, tik jeigu kilmės ir paskirties ūkių veiklos vykdytojai ir gyvūnų, kuriems taikomos nukrypti leidžiančios nuostatos, vežėjai:

- a) taiko tinkamas biologinio saugumo ir kitas rizikos mažinimo priemones, reikalingas, kad būtų užkirstas kelias ligai plisti;
- b) suteikia kompetentingai institucijai garantijas, kad buvo imtasi visų būtinų biologinio saugumo ir kitos rizikos mažinimo priemonių.

*24 straipsnis***Oficialus tam tikrų ligų patvirtinimas ir ligų kontrolės priemonės**

1. Jeigu patvirtinamas ligos atvejis, kompetentinga institucija:
 - a) atšaukia užkrėsto ūkio (-ių) liga neužkrėtos teritorijos statusą;
 - b) taiko 25–31 straipsniuose nustatytas priemones užkrėstame ūkyje ar ūkiuose.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies a punkto, kompetentinga institucija gali atšaukti liga neužkrėtos teritorijos statusą tik tuose epizootiniuose vienetuose, kuriuose yra patvirtintas ligos atvejis.
3. Jeigu patvirtinamas ligos atvejis laukinių gyvūnų populiacijoje, kompetentinga institucija, jei būtina, atlieka epizootologinį tyrimą ir tyrimus, kaip numatyta 25 straipsnyje. Jeigu ji mano, kad tai reikalinga siekiant užkirsti kelią ligai plisti, ji:
 - a) nurodo imtis atitinkamų ligos kontrolės priemonių, kaip numatyta 21–25 straipsniuose ir 30 straipsnyje, tuose ūkiuose, kuriuose laikomi tikslinės populiacijos ir papildomų populiacijų gyvūnai;
 - b) taiko arba nurodo taikyti kitas proporcingas ir būtinas prevencijos, priežiūros ir ligos kontrolės priemones atitinkamoje laukinių gyvūnų populiacijoje arba jos buveinėje.

*25 straipsnis***Epizootologinis tyrimas ir tyrimai, atliekami, kai patvirtinamos tam tikros ligos**

1. Patvirtinus ligą, kompetentinga institucija:
 - a) atlieka epizootologinį tyrimą;

▼B

- b) atlieka tyrimus ir taiko 21 straipsnyje nustatytas priemones visuose epizootiškai susijusiuose ūkiuose;
 - c) tinkamai pritaiko priežiūrą pagal nustatytus rizikos veiksnius, atsižvelgdama į epizootologinio tyrimo išvadas.
2. Kompetentinga institucija apsversto poreikį atlikti papildomoms gyvūnų populiacijoms priskiriamų laukinių gyvūnų tyrimą, kai epizootologinis tyrimas parodo, kad laikomi gyvūnai ir laukiniai gyvūnai yra susiję epizootiniais ryšiais.
3. Kompetentinga institucija apie padėtį kuo greičiau informuoja:
- a) valstybių narių, epizootiniais ryšiais susijusių su patvirtintu ligos atveju, veiklos vykdytojus ir atitinkamas valdžios institucijas, taip pat
 - b) kitų valstybių narių arba trečiųjų šalių, kurias su užkrėstu (-ais) ūkiu (-iais) gali sieti epizootiniai ryšiai, kompetentingas institucijas.

*26 straipsnis***Gyvūnų perkėlimas į užkrėstus ūkius arba iš jų**

1. Kompetentinga institucija uždraudžia perkelti tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnus iš užkrėsto ūkio, nebent būtų leidusi juos nedelsiant paskersti paskirtoje skerdykloje.
2. Kai kompetentinga institucija mano, kad tai reikalinga siekiant užkirsti kelią ligai plisti, ji:
- a) nurodo izoliuoti įtariamus ir patvirtintus ligos atvejus ūkyje, jei tai techniškai įmanoma;
 - b) apriboja tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnų perkėlimą ūkyje;
 - c) apriboja tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnų perkėlimą į ūkį;
 - d) apriboja iš tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnų gautų produktų vežimą iš užkrėsto ūkio ir į jį.
3. Kai kompetentinga institucija mano, kad tai būtina, ji 1 ir 2 dalyse nurodytas priemones plačiau taiko papildomų gyvūnų populiacijų gyvūnams ir jų produktams, kad būtų užkirstas kelias ligai plisti.

*27 straipsnis***Užkrėstų ūkių gyvūnų tyrimai ir pašalinimas iš jų**

1. Po ligos patvirtinimo kompetentinga institucija nurodo, kad užkrėstuose ūkiuose per ne ilgesnį kaip jos nustatytą laikotarpį būtų atlikti šie tyrimai:
- a) tų gyvūnų, kuriuos, kaip manoma, būtina ištirti siekiant užbaigti epizootologinį tyrimą, tyrimai;
 - b) tyrimai siekiant sugrąžinti ligą neužkrėstos teritorijos statusą, kaip nustatyta:

▼B

- i) IV priedo I dalies 1 ir 2 skyrių 4 skirsnyje dėl bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos);
 - ii) IV priedo II dalies 1 skyriaus 4 skirsnyje dėl *Mycobacterium tuberculosis* komplekso infekcijos;
 - iii) IV priedo III dalies 1 skyriaus 4 skirsnyje dėl EGL;
 - iv) IV priedo IV dalies 1 skyriaus 4 skirsnyje dėl IGR/IPV;
 - v) IV priedo V dalies 1 skyriaus 4 skirsnyje dėl ALV infekcijos;
 - vi) IV priedo VI dalies 1 skyriaus 4 skirsnyje dėl GVD;
- c) bet kokie papildomi tyrimai, kompetentingos institucijos laikomi būtinais siekiant užtikrinti, kad būtų greitai nustatyti užkrėsti gyvūnai, galintys prisidėti prie ligos plitimo.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies b punkto, tyrimų nenurodoma atlikti tada, kai liga neužkrėstos teritorijos statusas sugrąžinamas pagal:
- i) IV priedo I dalies 1 ir 2 skyrių 1 skirsnio 2 punktą dėl bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos);
 - ii) IV priedo II dalies 1 skyriaus 1 skirsnio 2 punktą dėl *Mycobacterium tuberculosis* komplekso infekcijos;
 - iii) IV priedo III dalies 1 skyriaus 1 skirsnio 2 punktą dėl EGL;
 - iv) IV priedo IV dalies 1 skyriaus 1 skirsnio 2 punktą dėl IGR/IPV;
 - v) IV priedo V dalies 1 skyriaus 1 skirsnio 2 punktą dėl ALV infekcijos;
 - vi) IV priedo VI dalies 1 skyriaus 1 skirsnio 2 punktą dėl GVD.
3. Kompetentinga institucija nurodo, kad per ne ilgesnį kaip jos nustatytą laikotarpį užkrėstuose ūkiuose būtų paskersti visi gyvūnai, pripažinti patvirtintais ligos atvejais ir, jei būtina, įtariamais ligos atvejais.
4. 3 dalyje nurodytas gyvūnų skerdimas, vykdant oficialią priežiūrą, atliekamas paskirtoje skerdykloje.
5. Kompetentinga institucija gali nurodyti, užuot paskerdus kai kurius arba visus iš 3 dalyje nurodytų gyvūnų, juos nužudyti ir sunaikinti.
6. Šiame straipsnyje nustatytas priemonės kompetentinga institucija plačiau taiko papildomų gyvūnų populiacijų gyvūnams, kai tai būtina siekiant likviduoti ligą užkrėstuose ūkiuose.

28 straipsnis

Užkrėstų ūkių produktų tvarkymas

1. Kompetentinga institucija nurodo, kad visuose brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) arba *Mycobacterium tuberculosis* komplekso infekcija užkrėstuose ūkiuose:

▼B

- a) pienu, gautu iš gyvūnų, kurie yra patvirtinti ligos atvejai, būtų šeriami tik to paties ūkio gyvūnai po to pieno perdirbimo, užtikrinant ligos sukėlėjo nukenksminimą, arba tas pienas būtų pašalintas;
 - b) mėšlas, šiaudai, pašarai ar bet kokios kitos medžiagos, turėjusios sąlytį su patvirtintu ligos atveju arba užkrėsta medžiaga, būtų kuo greičiau surinkti ir pašalinti arba, atlikus tinkamą rizikos vertinimą, būtų saugomi ir perdirbami, kad ligos plitimo rizika sumažėtų iki priimtino lygio.
2. Bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos) atveju kompetentinga institucija nurodo visuose užkrėstuose ūkiuose surinkti ir pašalinti embrionus, atsivestus negyvus gyvūnus, po atsivedimo nugaišusius nuo ligos gyvūnus ir placentas.
3. C kategorijos ligos infekcijos atveju kompetentinga institucija nurodo imtis bet kokių tinkamų 1 ir 2 dalyse numatytų priemonių, kai mano, kad tai būtina.
4. Kompetentinga institucija nurodo atsekti, perdirbti arba pašalinti bet kokius produktus iš užkrėstų ūkių, galinčius kelti ligos plitimo riziką arba pakenkti žmonių sveikatai, jeigu mano, kad tai būtina.

*29 straipsnis***Nuostatos, leidžiančios nukrypti nuo gyvūnų perkėlimo iš užkrėstų ūkių apribojimo**

1. Nukrypstant nuo 26 straipsnio 1 dalies, kompetentinga institucija gali leisti perkelti klinikiniu požiūriu sveikus gyvūnus, išskyrus patvirtintus ligos atvejus, į ūkį, kuris yra jos oficialiai prižiūrimas, jeigu laikomasi šių reikalavimų:
- a) dėl to gyvūnų perkėlimo nekyla grėsmės gyvūnų sveikatos būklei paskirties ūkyje arba pakeliui į tą paskirties ūkį;
 - b) gyvūnai perkeliama tik tiesiogiai juos pervežant;
 - c) paskirties ūkyje tie gyvūnai laikomi uždaroje patalpose, be sąlyčio su laikomais gyvūnais, kurių sveikatos būklė geresnė, arba su laukiniais gyvūnais, kurių rūšys įtrauktos į sąrašą dėl atitinkamos ligos.
2. C kategorijos ligos atveju nukrypstant nuo 26 straipsnio 1 dalies, kompetentinga institucija gali leisti perkelti klinikiniu požiūriu sveikus atitinkamos tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnus, išskyrus patvirtintus ligos atvejus, jeigu:
- a) jie perkeliama (jei reikia, tiesiogiai juos pervežant) į ūkį, esantį teritorijoje, kuri nėra liga neužkrėsta teritorija ir kuriai netaikoma pasirenkama likvidavimo programa;
 - b) dėl jų perkėlimo nekyla grėsmės tikslinių ar papildomų gyvūnų populiacijų sveikatos būklei paskirties ūkyje arba pakeliui į tą paskirties ūkį.

▼B

3. Naudodamasi 1 dalyje nustatyta nukrypti leidžiančia nuostata, kompetentinga institucija atšaukia liga neužkrėstos teritorijos statusą tų gyvūnų, kuriems taikoma nukrypti leidžianti nuostata, paskirties ūkyje ir:

- a) nurodo perkelti tuos gyvūnus, per ne ilgesnį kaip jos nustatytą laikotarpį tiesiogiai pervežant juos iš paskirties ūkio į paskirtą skerdyklą, kurioje jie būtų nedelsiant paskersti, arba
- b) C kategorijos ligos atveju nurodo taikyti 26–30 straipsniuose nustatytas ligos kontrolės priemones, iki tas ūkis atgauna liga neužkrėstos teritorijos statusą.

4. Kompetentinga institucija gali naudotis 1 ir 2 dalyse numatytais nukrypti leidžiančiomis nuostatomis tik jeigu kilmės ir paskirties ūkių veiklos vykdytojai ir gyvūnų, kuriems taikomos nukrypti leidžiančios nuostatos, vežėjai:

- a) taiko tinkamas biologinio saugumo ir kitas rizikos mažinimo priemones, reikalingas, kad būtų užkirstas kelias ligai plisti;
- b) suteikia kompetentingai institucijai garantijas, kad buvo imtasi visų būtinų biologinio saugumo ir kitos rizikos mažinimo priemonių.

*30 straipsnis***Valymas ir dezinfekavimas bei kitos priemonės, kuriomis užkertamas kelias infekcijai plisti**

1. Kompetentinga institucija nurodo visų užkrėstų ūkių ir tų ūkių, į kuriuos priimami gyvūnai iš užkrėstų ūkių, veiklos vykdytojams išvalyti ir dezinfekuoti arba, kai tinka, saugiai pašalinti:

- a) visas ūkio dalis, kurios gali būti užkrėstos, po patvirtintų ir įtariamų ligos atvejų pašalinimo ir prieš gyvūnų populiacijos atkūrimą;
- b) bet kokius pašarus, medžiagas, gyvulininkystės, medicinos ir gamybos įrangą, kurios gali būti užkrėstos;
- c) bet kokius veiklos vykdytojų ir lankytojų naudojamus apsauginius drabužius ar saugos įrangą;
- d) visas transporto priemones, talpyklas ir įrangą po gyvūnų arba produktų išvežimo iš užkrėstų ūkių;
- e) gyvūnų pakrovimo zonas po kiekvieno naudojimosi jomis.

2. Kompetentinga institucija patvirtina valymo ir dezinfekavimo protokolą.

3. Kompetentinga institucija prižiūri valymą ir dezinfekavimą arba, kai tinka, saugų pašalinimą ir nesugrąžina arba pakartotinai nesuteikia liga neužkrėstos teritorijos statuso ūkiui iki įsitikina, kad valymas ir dezinfekavimas arba, kai tinka, saugus pašalinimas yra užbaigtas.

4. Kompetentinga institucija gali, remdamasi rizikos vertinimu, laikyti ganyklą užkrėsta ir drausti ją naudoti laikomiems gyvūnams, kurių sveikatos būklė geresnė negu tikslinės gyvūnų populiacijos,

▼ B

arba, jei tai epizootiškai tinkama, papildomų gyvūnų populiacijų, pakankamą laikotarpį, kad ligos sukėlėjo išlikimo rizika būtų laikoma nedidele.

*31 straipsnis***Rizikos mažinimo priemonės siekiant išvengti pakartotinio užkrėtimo**

Prieš panaikinant ligos kontrolės priemones arba po jų panaikinimo kompetentinga institucija nurodo imtis proporcingų rizikos mažinimo priemonių, kad būtų išvengta ūkio pakartotinio užkrėtimo ta liga, atsižvelgdama į atitinkamus rizikos veiksnius, kaip nustatyta remiantis epizootologinio tyrimo rezultatais. Taikant šias priemones atsižvelgiama bent į:

- a) ligos sukėlėjo išlikimą aplinkoje arba laukiniuose gyvūnuose;
- b) biologinio saugumo priemones, kurios pritaikomos atsižvelgiant į ūkio ypatumus.

*3 skirsnis***Nuostatos dėl pasiutligės viruso infekcijos likvidavimo programų***32 straipsnis***Ligos kontrolės strategija pagal pasiutligės viruso infekcijos likvidavimo programas**

1. Kompetentinga institucija, sudarydama pasiutligės viruso infekcijos likvidavimo programą, pagrindžia ją ligos kontrolės strategija, kuri apima:

- a) tikslinės gyvūnų populiacijos, kurią ji laiko svarbia, gyvūnų vakcinavimą;
- b) priemonių, kuriomis mažinama sąlyčio su užkrėtais gyvūnais rizika, įgyvendinimą;
- c) ligos plitimo ir patekimo į tos valstybės narės teritoriją kontrolę.

2. Kompetentinga institucija įgyvendina likvidavimo programą atsižvelgdama į tai, kad ji turi būti:

- a) grindžiama rizikos vertinimu ir prireikus atnaujinama atsižvelgiant į epizootinės padėties raidą;
- b) remiama visuomenės informavimo kampanijomis, kuriose dalyvauja visi susiję suinteresuotieji subjektai;
- c) jei reikia, koordinuojama su atitinkamomis valdžios institucijomis, atsakingomis už visuomenės sveikatą, laukinių gyvūnų populiacijas arba medžioklę;
- d) pagal teritorinį riziką grindžiamą požiūrį pritaikoma tinkamu mastu.

3. Kompetentinga institucija gali dalyvauti įgyvendinant pasiutligės viruso infekcijos likvidavimo programas trečiojoje šalyje ar teritorijoje, kad būtų išvengta pasiutligės viruso plitimo ir patekimo į tos valstybės narės teritoriją rizikos.

▼ B*33 straipsnis***Gyvūnų populiacija pagal pasiutligės viruso infekcijos likvidavimo programas**

1. Kompetentinga institucija taiko pasiutligės viruso infekcijos likvidavimo programą tikslinei gyvūnų populiacijai, kurią sudaro laikomi ir laukiniai *Carnivora*, *Bovidae*, *Suidae*, *Equidae*, *Cervidae* ir *Camelidae* šeimų rūšių gyvūnai.
2. Likvidavimo programoje nustatytas priemonės kompetentinga institucija taiko visų pirma laukinėms lapėms, kurios yra pagrindinis pasiutligės viruso židiny.
3. Likvidavimo programoje nustatytas priemonės kompetentinga institucija taiko ne tik laukinėms lapėms, bet ir kitoms tikslinėms gyvūnų populiacijoms, kai mano, kad tie gyvūnai kelia didelę riziką.
4. Kompetentinga institucija į 4 straipsnyje nurodytą priežiūros tikslinę gyvūnų populiaciją gali įtraukti *Chiroptera* būrio rūšių laukinius gyvūnus.

*34 straipsnis***Kompetingos institucijos pareigos pagal pasiutligės viruso infekcijos likvidavimo programas**

1. Kompetentinga institucija:
 - a) vykdo pasiutligės viruso infekcijos priežiūrą, kuria siekiama:
 - i) anksti nustatyti infekciją;
 - ii) stebėti užkrėstų gyvūnų skaičiaus tendencijas, be kita ko, pagal riziką grindžiamą požiūrį renkanti ir tiriant rastų negyvų laukinių lapių ir kitų laukinių plėšrūnų kūnus;
 - b) įgyvendina ligos kontrolės priemones tuo atveju, kai įtariama arba patvirtinama pasiutligės viruso infekcija, kaip nustatyta 35 ir 36 straipsniuose;
 - c) jei būtina, taiko rizikos mažinimo priemones, kad būtų užkirstas kelias pasiutligės virusui plisti dėl šunų, kačių ir šėškų judėjimo.
2. Kai kompetentinga institucija mano, kad tai būtina, ji nurodo:
 - a) vakcinuoti laukines lapes ir, jei tinka, kitus 33 straipsnio 3 dalyje nurodytus gyvūnus ir stebėti jų vakcinavimo veiksmingumą pagal V priedo I dalies 1 skyriaus 2 skirsnį;
 - b) identifikuoti ir registruoti šunis, kates ir šėškus;
 - c) riboti atitinkamų laikomų 33 straipsnio 3 dalyje nurodytų rūšių gyvūnų, kurie nėra vakcinuoti nuo pasiutligės viruso infekcijos pagal V priedo I dalies 1 skyriaus 1 skirsnį, judėjimą;
 - d) taikyti 35 straipsnyje nustatytas priemones, kai į sąrašą įtrauktos rūšies gyvūnas be paaiškinamos priežasties sužeidžia žmogų arba gyvūną, ir tas jo elgesys prieštarauja įprastam elgesiui, arba jo elgesys nepaaiškinamai pasikeičia ir gyvūnas vėliau nugaišta per 10 dienų.

▼B*35 straipsnis***Ligos kontrolės priemonės, taikomos įtariant pasiutligės viruso infekciją**

Kai įtariama pasiutligės viruso infekcija, kompetentinga institucija:

- a) atlieka tolesnius tyrimus, kad būtų patvirtintas arba paneigtas šios ligos atvejis;
- b) nurodo taikyti atitinkamus judėjimo apribojimus arba žudyti gyvūnus įtariamais ligos atvejais, kad žmonės ir gyvūnai būtų apsaugoti nuo užsikrėtimo rizikos, kol laukiama tyrimų rezultatų;
- c) nurodo imtis bet kokių pagrįstų rizikos mažinimo priemonių, kad būtų sumažinta pasiutligės viruso tolesnio perdavimo gyvūnams arba žmonėms rizika.

*36 straipsnis***Ligos kontrolės priemonės, taikomos patvirtinus pasiutligės viruso infekciją**

Kai patvirtinama pasiutligės viruso infekcija, kompetentinga institucija imasi priemonių, kad būtų išvengta tolesnio ligos perdavimo gyvūnams ir žmonėms, pagal kurias:

- a) ji atlieka epizootologinį tyrimą, apimančią atitinkamos pasiutligės viruso padermės nustatymą, siekdama nustatyti tikėtiną infekcijos šaltinį ir epizootinius ryšius;
- b) jeigu ji mano, kad tolesni tyrimai nereikalingi, ji paneigia užsikrėtimą pasiutligės virusu per epizootinius ryšius, kai:
 - i) baigiasi minimalus 3 mėnesių laikotarpis nuo epizootinio ryšio su patvirtintu ligos atveju, taip pat
 - ii) tiems gyvūnams nenustatyta jokių tų klinikinių požymių;
- c) ji imasi vienos arba daugiau iš 34 ir 35 straipsniuose nustatytų priemonių, kai mano, kad tai reikalinga;
- d) ji užtikrina, kad užkrėstų laukinių gyvūnų kūnai patvirtintais ligos atvejais būtų pašalinti arba perdirbti pagal Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 12 straipsnyje nustatytas taisykles.

*4 skirsnis***Nuostatos dėl mėlynojo liežuvio viruso infekcijos likvidavimo programų***37 straipsnis***Ligos kontrolės strategija pagal mėlynojo liežuvio viruso infekcijos likvidavimo programas**

1. Kompetentinga institucija, sudarydama pasirenkamą MLV infekcijos likvidavimo programą, pagrindžia ją ligos kontrolės strategija, kuri apima:
 - a) MLV infekcijos priežiūrą pagal V priedo II dalies 1 skyriuje nustatytus reikalavimus;

▼ B

- b) atitinkamos tikslinės gyvūnų populiacijos vakcinaciją siekiant likviduoti ligą reguliaraus vakcinavimo kampanijomis, kurios, kai tinka, vykdomos pagal ilgalaikę strategiją;
 - c) tikslinės gyvūnų populiacijos perkėlimo apribojimus pagal 43 ir 45 straipsniuose nustatytus reikalavimus;
 - d) rizikos mažinimo priemonės, kuriomis kuo labiau sumažinamas MLV infekcijos perdavimas per užkrato pernešėjus.
2. Kompetentinga institucija įgyvendina likvidavimo programą atsižvelgdama į tai, kad:
- a) pagal ją turi būti nustatomi ir likviduojami visi 1–24 MLV serologiniai tipai, esantys teritorijoje, kuriai taikoma likvidavimo programa;
 - b) teritorija, kuriai taikoma likvidavimo programa, turi būti:
 - i) visa valstybės narės teritorija arba
 - ii) zona (-os), apimanti (-čios) teritoriją bent 150 km spinduliu nuo kiekvieno užkrasto ūkio.
3. Nukrypstant nuo 2 dalies b punkto ii papunkčio, kompetentinga institucija gali pritaikyti zoną (-as), kuriai (-ioms) taikoma likvidavimo programa, pagal:
- a) užkrasto (-ų) ūkio (-ių) geografinę padėtį ir atitinkamų administracinių vienetų ribas;
 - b) ekologines ir meteorologines sąlygas;
 - c) užkrato pernešėjų gausą, aktyvumą ir paplitimą toje zonoje arba zonose;
 - d) atitinkamą MLV serologinį tipą;
 - e) 42 straipsnyje numatyto epizootologinio tyrimo rezultatus;
 - f) priežiūros veiklos rezultatus.

*38 straipsnis***Tikslinės ir papildomos gyvūnų populiacijos, kurioms taikomos mėlynojo liežuvio viruso infekcijos likvidavimo programos**

1. Kompetentinga institucija taiko MLV infekcijos likvidavimo programą šioms tikslinėms gyvūnų populiacijoms, kurias sudaro laikomi *Antilocapridae*, *Bovidae*, *Camelidae*, *Cervidae*, *Giraffidae*, *Moschidae* ir *Tragulidae* šeimų rūšių gyvūnai.
2. Kompetentinga institucija taiko likvidavimo programą papildomoms gyvūnų populiacijoms, kurias sudaro laukiniai *Antilocapridae*, *Bovidae*, *Camelidae*, *Cervidae*, *Giraffidae*, *Moschidae* ir *Tragulidae* šeimų rūšių gyvūnai, kai mano, kad tai būtina.

*39 straipsnis***Veiklos vykdytojų pareigos pagal mėlynojo liežuvio viruso infekcijos likvidavimo programas**

1. Ūkių, išskyrus skerdyklas, kuriuose laikomi 38 straipsnio 1 dalyje nurodytos tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnai, veiklos vykdytojai:

▼ B

- a) laikosi kompetentingos institucijos reikalavimų dėl tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnų priežiūros;
- b) laikosi kompetentingos institucijos reikalavimų dėl entomologinės priežiūros;
- c) vakcinuoja tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnus pagal kompetentingos institucijos nurodymus;
- d) pagal kompetentingos institucijos nurodymus įgyvendina ligos kontrolės priemones tuo atveju, kai įtariama arba patvirtinama ši liga;
- e) pagal kompetentingos institucijos nurodymus laikosi perkėlimo reikalavimų;
- f) įgyvendina bet kokias papildomas priemones, kurias kompetentinga institucija laiko reikalingomis ir kurias, jei tinka, gali apimti laikomų gyvūnų apsaugą nuo užkrato pernešėjų, atsižvelgiant į gyvūnų sveikatos būklę.

2. Skerdyklų, kuriose laikomi ir skerdziami 38 straipsnio 1 dalyje nurodytos tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnai, veiklos vykdytojai:

- a) laikosi kompetentingos institucijos reikalavimų dėl tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnų priežiūros;
- b) pagal kompetentingos institucijos nurodymus įgyvendina ligos kontrolės priemones tuo atveju, kai įtariama arba patvirtinama ši liga;
- c) įgyvendina bet kokias papildomas priemones, kurias kompetentinga institucija laiko reikalingomis ir kurias, jei tinka, gali apimti laikomų gyvūnų apsaugą nuo užkrato pernešėjų, atsižvelgiant į gyvūnų sveikatos būklę.

40 straipsnis

Kompetentingos institucijos pareigos pagal mėlynojo liežuvio viruso infekcijos likvidavimo programą

1. Kompetentinga institucija teritorijoje, kurioje vykdoma 37 straipsnio 2 dalies b punkte nurodyta MLV infekcijos likvidavimo programa:

- a) apibrėžia atitinkamą teritoriją, sudarytą iš geografinių vienetų, kaip nurodyta V priedo II dalies 1 skyriaus 4 skirsnio 1 punkte;
- b) vykdo MLV infekcijos priežiūrą kiekviename geografiniame vienetė, kaip tinka atsižvelgiant į epizootinę padėtį, pagal V priedo II dalies 1 skyriuje nustatytus reikalavimus;
- c) ligos įtariamo arba patvirtinimo atveju taiko 41 ir 42 straipsniuose nustatytas ligos kontrolės priemones;
- d) nurodo galvijų, avių ar ožkų ir, jei būtina, kitų gyvūnų tikslines populiacijas turinčių ūkių veiklos vykdytojams vakcinuoti savo gyvūnus, taip pat
- e) perkeliant tikslinių gyvūnų populiacijų gyvūnus taiko 43 ir 45 straipsniuose nustatytus reikalavimus.

▼B

2. Nukrypstant nuo 1 dalies d punkto, kompetentinga institucija gali nuspręsti nenurodyti veiklos vykdytojams vakcinuoti gyvūnų, jei po rizikos vertinimo ji pagrįstai nusprendžia, kad kitų ligai likviduoti pakanka įgyvendinti kitas priemones.

3. Kompetentinga institucija nustato sezoniškai MLV infekcija neužkrėstą teritoriją, kaip numatyta V priedo II dalies 5 skyriuje, jei mano, kad tai būtina, ir jeigu tai yra įmanoma. Tokiu atveju kompetentinga institucija Komisijai ir kitoms valstybėms narėms pateikia:

- a) informaciją, kuria įrodoma, kad laikomasi konkrečių kriterijų nustatant sezoną be MLV;
- b) to laikotarpio pradžios ir pabaigos datas;
- c) informaciją, kuria įrodoma, kad MLV nebeplinta toje teritorijoje, taip pat
- d) nustatytas tos teritorijos, kuri atitinka būtinuosius 13 straipsnyje nustatytus reikalavimus, ribas.

*41 straipsnis***Ligos kontrolės priemonės, taikomos įtariant mėlynojo liežuvio viruso infekciją**

1. Kai įtariama MLV infekcija, kompetentinga institucija atlieka tyrimą, kad būtų patvirtintas arba paneigtas šios ligos atvejis.

2. Kol laukiama 1 dalyje nurodyto tyrimo rezultato, kompetentinga institucija:

- a) apriboja tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnų perkėlimą ir genetinės medžiagos produktų vežimą iš ūkio, kuriame jie laikomi, nebent tai būtų leidžiama numatant tuos gyvūnus nedelsiant paskersti;
- b) nurodo taikyti tinkamas rizikos mažinimo priemones, kuriomis tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnai būtų apsaugoti nuo užkrato pernešėjų arba būtų sumažintas gyvūnų sąlytis su jais, kai tai būtina ir kai tai techniškai įmanoma.

3. Kai kompetentinga institucija mano, kad tai būtina, ji 1 ir 2 dalyse numatytas priemones plačiau taiko tiems ūkiams, kuriuose tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnai patyrė panašų sąlytį su infekuotais užkrato pernešėjais, kaip ir įtariamais ligos atvejais.

4. Šiame straipsnyje numatytas priemones galima panaikinti, kai kompetentinga institucija mano, kad jos nebereikalingos ligos plitimo rizikai riboti.

*42 straipsnis***Ligos kontrolės priemonės, taikomos patvirtinus mėlynojo liežuvio viruso infekciją**

1. Jeigu patvirtinama MLV infekcija, kompetentinga institucija:

- a) patvirtina šios ligos protrūkį ir, jei reikia, nustato arba išplečia atitinkamą zoną pagal likvidavimo programą;

▼ B

- b) jei reikia, atlieka epizootologinį tyrimą;
- c) apriboja tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnų perkėlimą iš ūkio, kuriame jie laikomi, nebent tai būtų leidžiama numatant tuos gyvūnus nedelsiant paskersti;
- d) apriboja tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnų genetinės medžiagos produktų vežimą iš ūkio, kuriame jie laikomi;
- e) nurodo taikyti tinkamas rizikos mažinimo priemones, kuriomis tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnai būtų apsaugoti nuo užkrato pernešėjų arba būtų sumažintas gyvūnų sąlytis su jais, kai kompetentinga institucija mano, kad tai būtina, ir kai tai techniškai įmanoma;
- f) 41 straipsnyje nustatytas ligos kontrolės priemonės taiko visiems ūkiams, kurie yra epizootiniu ryšiu susiję su patvirtintu ligos atveju, įskaitant tuos ūkius, kuriuose laikomi tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnai, turėję panašų sąlytį su infekuotais užkrato pernešėjais, kaip ir patvirtintu ligos atveju.

2. Kompetentinga institucija kartu su 1 dalyje nustatytais priemonėmis atlieka šiuos veiksmus, kai mano, kad tai būtina, ir kad būtų užkirstas kelias ligai toliau plisti:

- a) nurodo galvijų, avių, ožkų ir, jei būtina, kitų tikslinių gyvūnų populiacijas turinčių ūkių veiklos vykdytojams vakcinuoti savo gyvūnus nuo atitinkamo MLV serologinio tipo ar tipų infekcijos, kaip numatyta 40 straipsnio 1 dalies d punkte;
- b) tiria ir stebi tikslinės gyvūnų populiacijos arti to ūkio, kuriame yra patvirtintas ligos atvejis, sveikatos būklę.

3. Šiame straipsnyje numatytas priemones galima panaikinti, kai kompetentinga institucija mano, kad jos nebereikalingos ligos plitimo rizikai riboti.

*43 straipsnis***Laikomų tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnų perkėlimas ir jų genetinių produktų vežimas į valstybes nares ar zonas, kuriose taikomos mėlynojo liežuvio viruso infekcijos likvidavimo programos**

1. Kompetentinga institucija leidžia perkelti tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnus į teritoriją, kurioje taikoma MLV infekcijos likvidavimo programa, nurodyta 37 straipsnio 2 dalies b punkte, tik jeigu jie atitinka bent vieną iš V priedo II dalies 2 skyriaus 1 skirsnio 1–4 dalyse nustatytų reikalavimų.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, kompetentinga institucija taip pat gali leisti perkelti tikslinės populiacijos gyvūnus į teritoriją, kurioje taikoma MLV infekcijos likvidavimo programa, jeigu:

- a) ji įvertina jų įvežimo riziką sveikatos būklei paskirties vietoje, siejamą su užkrėtimu MLV infekcija, atsižvelgdama į galimas rizikos mažinimo priemones, kurių ji gali imtis gyvūnų paskirties vietoje;
- b) ji uždraudžia išvežti tuos gyvūnus į kitą valstybę narę:

▼B

- i) 60 dienų laikotarpiu po jų perkėlimo arba
 - ii) iki atliekamas polimerazės grandininės reakcijos tyrimas dėl MLV 1–24 serologinių tipų ir gaunamas neigiamas rezultatas naudojant mėginius, paimtus praėjus ne mažiau kaip 14 dienų po gyvūnų perkėlimo;
 - c) ji pritaiko priežiūrą pagal V priedo II dalies 1 skyriaus 4 skirsnio 6 punktą, jei tai reikalinga;
 - d) gyvūnai atitinka bet kurį iš V priedo II dalies 2 skyriaus 1 skirsnio 5–8 dalyse nustatytų reikalavimų.
3. Kompetentinga institucija leidžia įvežti tikslinės gyvūnų populiacijos genetinės medžiagos produktus į teritoriją, kurioje taikoma MLV infekcijos likvidavimo programa, nurodyta 37 straipsnio 2 dalies b punkte, tik jeigu jie atitinka bent vieną iš V priedo II dalies 2 skyriaus 2 skirsnio 1–3 dalyse nustatytų reikalavimų.
4. Nukrypstant nuo 3 dalies, kompetentinga institucija taip pat gali leisti įvežti tikslinės gyvūnų populiacijos genetinės medžiagos produktus į teritoriją, kurioje taikoma MLV infekcijos likvidavimo programa, jeigu:
- a) ji įvertina jų įvežimo riziką sveikatos būklei paskirties vietoje, siejamą su užkrėtimu MLV infekcija, atsižvelgdama į galimas rizikos mažinimo priemones, kurių ji gali imtis gyvūnų paskirties vietoje;
 - b) ji uždraudžia išvežti tuos genetinės medžiagos produktus į kitą valstybę narę;
 - c) tie genetinės medžiagos produktai atitinka V priedo II dalies 2 skyriaus 2 skirsnio 4 dalyje nustatytą reikalavimą.
5. Kai gyvūnus arba genetinės medžiagos produktus priimanti kompetentinga institucija naudojami 2 arba 4 dalyje nustatytais nukryp-ti leidžiančiomis nuostatomis, ji:
- a) kuo greičiau apie tai praneša Komisijai;
 - b) priima tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnus arba genetinės medžiagos produktus, atitinkančius reikalavimus pagal atitinkamą nukrypti leidžiančią nuostatą, nepriklausomai nuo to, iš kurios valstybės narės ar zonos kilę tie gyvūnai arba genetinės medžiagos produktai.
6. Kai gyvūnus arba genetinės medžiagos produktus priimanti kompetentinga institucija nebesinaudoja 2 arba 4 dalyje nustatytais nukryp-ti leidžiančiomis nuostatomis, ji kuo greičiau apie tai praneša Komisijai.

*44 straipsnis***Nuo užkrato pernešėjų saugomas ūkis**

1. Kompetentinga institucija gali veiklos vykdytojo prašymu suteikti nuo užkrato pernešėjų saugomo ūkio statusą ūkiams arba patalpoms, atitinkantiems V priedo II dalies 3 skyriuje nustatytus kriterijus.

▼B

2. Kompetentinga institucija tinkamu dažniu ir bent privalomo apsaugos laikotarpio pradžioje, per šį laikotarpį ir jo pabaigoje tikrina įgyvendinamų priemonių veiksmingumą, ūkyje naudodama užkrato pernešėjų gaudyklės.

3. Kompetentinga institucija iškart atšaukia nuo užkrato pernešėjų saugomo ūkio statusą, kai nebesilaikoma 1 dalyje nurodytų sąlygų.

*45 straipsnis***Gyvūnų perkėlimas per valstybes nares ar zonas, kuriose taikomos mėlynojo liežuvio viruso infekcijos likvidavimo programos**

1. Kompetentinga institucija leidžia perkelti tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnus per teritoriją, kurioje taikoma 37 straipsnio 2 dalies b punkte nurodyta MLV infekcijos likvidavimo programa, tik jeigu:

- a) tie tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnai atitinka bet vieną iš V priedo II dalies 2 skyriaus 1 skirsnio 1–3 dalyse nustatytų reikalavimų arba
- b) transporto priemonė, į kurią pakraunami gyvūnai, yra apsaugota nuo užkrato pernešėjų ir vežami gyvūnai iš jos neiškraunami ilgiau kaip 1 dienai, o jeigu jie iškraunami ilgiau kaip 1 dienai, tai daroma nuo užkrato pernešėjų saugomame ūkyje arba laikotarpiu be užkrato pernešėjų.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, kompetentinga institucija taip pat gali leisti perkelti tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnus per teritoriją, kurioje taikoma MLV infekcijos likvidavimo programa, jeigu laikomasi 43 straipsnio 2 dalies a, c ir d punktuose nustatytų reikalavimų.

*3 SKYRIUS****Vandens gyvūnų B ir C kategorijų ligų likvidavimo programos****1 skirsnis***Bendrosios nuostatos***46 straipsnis***Ligos kontrolės strategija likviduojant vandens gyvūnų B ir C kategorijų ligas**

1. Kompetentinga institucija, nustatydamą privalomą B kategorijos ligos likvidavimo programą arba pasirenkamą C kategorijos ligos likvidavimo programą dėl vandens gyvūnų ligų, tas programas pagrindžia ligos kontrolės strategija, pagal kurią dėl kiekvienos ligos nustatoma:

- a) reikiami priežiūros reikalavimai, kad būtų įvykdytos sąlygos, pagal kurias suteikiamas ir išlaikomas liga neužkrėtos teritorijos statusas, atsižvelgiant į 3 straipsnio 2 dalies b punkto ii papunktį;

▼B

- b) likvidavimo programos apimama teritorija ir gyvūnų populiacija, kaip numatyta 47 ir 51 straipsniuose;
- c) likvidavimo programos trukmė, numatyta 49 straipsnyje, įskaitant jos galutinius ir tarpinius tikslus, kaip numatyta 48 straipsnyje;
- d) konkrečios ligos prevencijos ir kontrolės priemonės, nustatytos 55–65 straipsniuose.

2. Kompetentinga institucija gali į likvidavimo programą įtraukti koordinuojamas priemones, taikomas prie jos bendrų sausumos ar pakrantės sienų su kitomis valstybėmis narėmis arba trečiosiomis šalimis, kad būtų užtikrintas programos tikslo pasiekimas ir tvarumas.

Kai tokio koordinavimo nenumatoma, kompetentinga institucija, jeigu įmanoma, į likvidavimo programą įtraukia veiksmingas rizikos mažinimo priemones, įskaitant intensyvesnę priežiūrą.

*47 straipsnis***Teritorinė taikymo sritis ir gyvūnų populiacija**

1. Kompetentinga institucija nustato likvidavimo programos taikymo sritį, įskaitant:

- a) apimamą teritoriją;
- b) tikslinę gyvūnų populiaciją ir, jei būtina, papildomas gyvūnų populiacijas.

2. 1 dalies a punkte nurodyta teritorija, kurią apima likvidavimo programa, gali būti:

- a) visa valstybės narės teritorija;
- b) viena ar kelios zonos arba
- c) vieną ar kelias laikymo vietas sudarančių ūkių geografinė buvimo vieta.

3. Į likvidavimo programą įtraukiami visi ūkiai, esantys valstybėje narėje, zonoje arba laikymo vietoje, kuriai taikoma likvidavimo programa.

4. Nukrypstant nuo 3 dalies, kompetentinga institucija gali į likvidavimo programą neįtraukti tų akvakultūros ūkių, kurie nekelia didelės rizikos sėkmingam programos įgyvendinimui ir kurie yra atleisti nuo pareigos teikti patvirtinimo paraišką.

*48 straipsnis***Galutiniai ir tarpiniai tikslai**

1. Kompetentinga institucija į likvidavimo programą įtraukia kokybinius ir kiekybinius galutinius tikslus, apimančius visus konkrečiai ligai taikomus reikalavimus, nustatytus 72 straipsnyje dėl liga neužkrėstos teritorijos statuso suteikimo.

2. Kai techniškai įmanoma, kompetentinga institucija, įgyvendinanti likvidavimo programą, į tą programą taip pat įtraukia kokybinius ir kiekybinius galutinius tikslus, nustatytus pagal laukinių gyvūnų populiacijų, dėl kurių kyla grėsmė nepasiekti liga neužkrėstos teritorijos statuso, sveikatos būklę.

▼ B

3. Kompetentinga institucija į likvidavimo programą įtraukia kokybinius ir kiekybinius tarpinius metinius arba daugiamečius tikslus, kad būtų atsižvelgiama į pažangą siekiant galutinių tikslų. Šie tarpiniai tikslai apima:

- a) visus 1 dalyje nurodytus reikalavimus dėl konkrečios ligos ir 2 dalyje numatytus tikslus;
- b) jei reikia, papildomus reikalavimus, neįtrauktus į reikalavimus dėl liga neužkrėstos teritorijos statuso suteikimo, kad būtų vertinama pažanga siekiant likviduoti ligą.

*49 straipsnis***Taikymo laikotarpis**

1. Į sąrašą įtrauktų vandens gyvūnų ligų likvidavimo programų taikymo laikotarpis yra nustatytas VI priedo II dalyje, konkrečiai 2 ir 3 skirsniuose, esančiuose:

- a) 1 skyriuje dėl VHS ir IHN;
- b) 2 skyriuje dėl ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcijos;
- c) 3 skyriuje dėl marteilozės (*Marteilia refringens* infekcijos);
- d) 4 skyriuje dėl bonamiozės (*Bonamia exitiosa* infekcijos);
- e) 5 skyriuje dėl bonamiozės (*Bonamia ostreae* infekcijos);
- f) 6 skyriuje dėl BSV infekcijos.

2. C kategorijos ligų likvidavimo programos taikymo laikotarpis yra ne ilgesnis negu 6 metai nuo tos dienos, kai programą iš pradžių patvirtina Komisija pagal Reglamento (ES) 2016/429 31 straipsnio 3 dalį. Tinkamai pagrįstais atvejais Komisija gali valstybių narių prašymu pratęsti likvidavimo programos taikymo laikotarpį papildomam 6 metų laikotarpiui.

*2 skirsnis***Ligų likvidavimo programų reikalavimai***50 straipsnis***Būtiniausi likvidavimo programos reikalavimai**

Kompetentinga institucija valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje taikomą konkrečios B ar C kategorijos ligos likvidavimo programą grindžia:

- a) nustatyta sveikatos būkle toje valstybėje narėje, zonoje arba laikymo vietoje, patvirtinant visų ūkių, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, sveikatos būklę;
- b) ligų kontrolės priemonių įgyvendinimu visuose ūkiuose, kuriuose nustatyti įtariamai ir patvirtinti ligų atvejai;
- c) biologinio saugumo ir kitų rizikos mažinimo priemonių įgyvendinimu siekiant mažinti ūkyje laikomų į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnų užsikrėtimo riziką;

▼ B

d) tam tikrais atvejais – vakcinavimu pagal likvidavimo programą.

*51 straipsnis***I B ir C kategorijų ligų likvidavimo programos įtraukiama gyvūnų populiacija**

1. Kompetentinga institucija taiko likvidavimo programą į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnams, laikomiems atitinkamos valstybės narės, zonos arba laikymo vietos teritorijoje esančiuose ūkiuose.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, kompetentinga institucija gali, remdamasi rizikos vertinimu, nuspręsti neįtraukti į likvidavimo programą ūkių, kuriuose laikomi tik Įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/1882 priedo lentelėje nurodytų užkrato pernešėjų rūšių gyvūnai.

3. Kai techniškai įmanoma, kompetentinga institucija į likvidavimo programą įtraukia papildomas gyvūnų populiacijas, kai tie gyvūnai:

- a) kelia didelę riziką 1 dalyje nurodytų gyvūnų sveikatos būklei;
- b) dėl mažo akvakultūros ūkių skaičiaus įtraukiami į likvidavimo programą ir kai juos būtina įtraukti, kad būtų pasiekta pakankama tos valstybės narės, zonos arba laikymo vietos epizootinė aprėptis.

*52 straipsnis***Priemonės, taikomos valstybėse narėse, zonose arba laikymo vietose, kurias apima likvidavimo programos**

1. Siekdama stebėti likvidavimo programų įgyvendinimo pažangą, kompetentinga institucija klasifikuoja visų ūkių, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, sveikatos būklę pagal:

- a) sveikatos būklę kiekviename ūkyje, žinomą tada, kai pradedama likvidavimo programa;
- b) tai, kaip laikomasi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnų perkėlimo į ūkį sąlygų;
- c) tai, kaip veiklos vykdytojas atlieka pareigą pranešti kompetentingai institucijai apie bet kokį ligos įtarimą arba nustatymą;
- d) tai, kaip įgyvendinamos ligos kontrolės priemonės, taikytinos įtarus arba patvirtinus ligą;
- e) vakcinavimo režimus, kurie gali būti taikomi ūkyje laikomiems į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnams;
- f) bet kokias papildomas priemones, kurias kompetentinga institucija laiko reikalingomis.

2. Kompetentinga institucija:

- a) pradeda, tęsia arba atšaukia likvidavimo programą, priklausomai nuo to, kaip ūkiai laikosi arba nesilaiko 1 dalyje nustatytų reikalavimų;

▼ B

b) informuoja atitinkamų ūkių veiklos vykdytojus apie sveikatos būklės raidą ir apie priemones, reikalingas siekiant suteikti liga neužkrėstos teritorijos statusą.

3. Veiklos vykdytojai laikosi 1 dalies b–f punktuose nustatytų reikalavimų, kad būtų galima įgyvendinti likvidavimo programą iki jos sėkmingo užbaigimo arba atšaukimo.

*53 straipsnis***Nuo atskirtų ūkių sveikatos būklės klasifikavimo nukrypti leidžianti nuostata**

Nukrypstant nuo 52 straipsnio 1 dalies, kompetentinga institucija gali nuspręsti neklasifikuoti atskirtų ūkių sveikatos būklės, jei tuose atskirtuose ūkiuose laikomų gyvūnų populiacijai taikomos tinkamos rizikos mažinimo priemonės ir ligų kontrolės priemonės, kad būtų užtikrinta, jog ji nekelia ligos plitimo rizikos.

*54 straipsnis***Vakcinacija**

Kompetentinga institucija, vykdydama oficialią priežiūrą, gali į likvidavimo programas įtraukti:

- a) į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnų vakcinavimą;
- b) laikomų papildomos gyvūnų populiacijos gyvūnų vakcinavimą;
- c) laukinių papildomos gyvūnų populiacijos gyvūnų vakcinavimą.

*55 straipsnis***Ligų kontrolės priemonės, taikomos įtariant tam tikras ligas**

1. Kai kompetentinga institucija įtaria atitinkamos ligos atvejį ūkyje, ji atlieka reikiamą tyrimą.
2. Kol laukiama 1 dalyje nurodyto tyrimo rezultato, kompetentinga institucija:
 - a) uždraudžia perkelti į ūkį gyvūnus arba įvežti gyvūninius produktus;
 - b) nurodo izoliuoti ūkio vienetus, kuriuose laikomi įtariamai užkrėsti gyvūnai, kai tai techniškai įmanoma;
 - c) uždraudžia iš to ūkio perkelti gyvūnus ir išvežti gyvūninius produktus, nebent kompetentinga institucija leistų tai daryti, numatant tuos gyvūnus nedelsiant paskersti arba perdirbti maisto iš vandens gyvūnų ir ligų kontrolės ūkyje arba, jei tai yra moliuskai ar vėžiagyviai, kurie parduodami gyvi tuo tikslu, – tiesiogiai juos tiekti žmonėms vartoti;
 - d) uždraudžia iš to ūkio išvežti įrangą, pašarus ir šalutinius gyvūninius produktus, nebent kompetentinga institucija būtų leidusi tai daryti.

▼B

3. 1 ir 2 dalyse nurodytas priemonės kompetentinga institucija taiko iki tol, kol paneigiamas arba patvirtinamas atitinkamos ligos atvejis.

*56 straipsnis***Platesnis ligos kontrolės priemonių taikymas, kai įtariamos tam tikros ligos**

1. Kai kompetentinga institucija mano, kad tai būtina, ji 55 straipsnyje nustatytas priemonės plačiau taiko:

- a) bet kuriame ūkyje, kuriame dėl hidrodinaminių sąlygų yra didesnė užsikrėtimo liga iš įtariamo užkrėsto ūkio rizika;
- b) bet kuriame ūkyje, kuris yra tiesioginiu epizootiniu ryšiu susijęs su įtariamu užkrėstu ūkiu.

2. Jeigu įtariama, kad laukiniai vandens gyvūnai užsikrėtę liga, kompetentinga institucija 55 straipsnyje nustatytas priemonės plačiau taiko atitinkamiems ūkiams, kai mano, kad tai būtina.

*57 straipsnis***Nuostata, leidžianti nukrypti nuo ligos kontrolės priemonių, kai įtariamos tam tikros ligos**

1. Nukrypstant nuo 55 straipsnio 2 dalies c punkto, kompetentinga institucija gali leisti perkelti akvakultūros gyvūnus į ūkį, kuris yra jos oficialiai prižiūrimas, jeigu laikomasi šių reikalavimų:

- a) perkeliama tik tie gyvūnai, kuriems nėra pasireiškę ligos simptomų;
- b) jų perkėlimas nekeltų grėsmės akvakultūros gyvūnų, esančių paskirties ūkyje, arba vandens gyvūnų, esančių pakeliui į tą ūkį, sveikatos būklei;
- c) paskirties ūkyje jie neturi sąlyčio su akvakultūros gyvūnais, kurių sveikatos būklė atitinkamos ligos atžvilgiu yra geresnė;
- d) tie gyvūnai paskirties ūkyje laikomi ne ilgesnį nei kompetentingos institucijos nustatytą laikotarpį.

2. Naudodamasi 1 dalyje nustatyta nukrypti leidžiančia nuostata, kompetentinga institucija:

- a) jei reikia, iki 55 straipsnio 1 dalyje nurodytų tyrimų pabaigos perklasifikuoja paskirties ūkio sveikatos būklę pagal 52 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus;
- b) uždraudžia iki tyrimų pabaigos perkelti gyvūnus iš paskirties ūkio, nebent būtų leidusi juos išvežti į maisto iš vandens gyvūnų ir ligų kontrolės ūkį, kuriame jie būtų nedelsiant paskersti ar perdirbti arba, jei tai yra moliuskai ar vėžiagyviai, kurie parduodami gyvi tuo tikslu, – jie būtų tiesiogiai tiekiami žmonėms vartoti.

3. Kompetentinga institucija gali naudotis 1 dalyje numatyta nukrypti leidžiančia nuostata tik jeigu kilmės ir paskirties ūkių veiklos vykdytojai ir gyvūnų, kuriems taikoma ta nukrypti leidžianti nuostata, vežėjai:

▼B

- a) taiko tinkamas biologinio saugumo ir kitas rizikos mažinimo priemonės, reikalingas, kad būtų užkirstas kelias ligai plisti;
- b) suteikia kompetentingai institucijai garantijas, kad buvo imtasi visų būtinų biologinio saugumo ir kitos rizikos mažinimo priemonių, taip pat
- c) suteikia kompetentingai institucijai garantijas, kad šalutiniai gyvūniniai produktai, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 3 straipsnio 1 punkte, gauti iš šio straipsnio 1 dalies c punkte nurodytų vandens gyvūnų, bus perdirbti arba pašalinti kaip 1 arba 2 kategorijos medžiaga pagal to reglamento 12 arba 13 straipsnius.

*58 straipsnis***Oficialus tam tikrų ligų patvirtinimas ir ligų kontrolės priemonės**

1. Jeigu patvirtinamas ligos atvejis, kompetentinga institucija:
 - a) paskelbia tą ūkį arba ūkius užkrėstu (-ais) ūkiu (-iais);
 - b) perklasifikuoja sveikatos būklę užkrėstame (-uose) ūkyje (-iuose);
 - c) nustato tinkamo dydžio apribojimų taikymo zoną;
 - d) užkrėstame (-uose) ūkyje (-iuose) taiko 59–65 straipsniuose nustatytas priemones.
2. Būtiniausi reikalavimai, taikomi apribojimų taikymo zonoje esančiam (-iems) ūkiui (-iams), nustatyti VI priedo II dalyje, konkrečiai:
 - a) 1 skyriaus 3 skirsnio 1 punkto a papunktyje dėl VHS ir IHN;
 - b) 2 skyriaus 3 skirsnio 1 punkto a papunktyje dėl ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcijos;
 - c) 3 skyriaus 3 skirsnio 1 punkto a papunktyje dėl marteiliozės;
 - d) 4 skyriaus 3 skirsnio 1 punkto a papunktyje dėl bonamiozės (*Bonamia exitiosa* infekcijos);
 - e) 5 skyriaus 3 skirsnio 1 punkto a papunktyje dėl bonamiozės (*Bonamia ostreae* infekcijos);
 - f) 6 skyriaus 3 skirsnio 1 punkto a papunktyje dėl BSV infekcijos.
3. Nukrypstant nuo 1 dalies c punkto, kompetentinga institucija gali nuspręsti nenustatyti apribojimų taikymo zonos:
 - a) kai iš užkrėsto ūkio neišleidžiamos nevalytos nuotekos į aplinkinius vandenis;
 - b) kai ūkyje taikomos biologinio saugumo priemonės atitinka standartą, kuriuo užtikrinamas visiškas infekcijos sustabdymas jame.
4. Kompetentinga institucija gali imtis rizikos mažinimo priemonių dėl šios apribojimų taikymo zonoje vykdomos veiklos:
 - a) skiaurinių laivų judėjimo per apribojimų taikymo zoną;
 - b) žvejybos veiklos;

▼B

- c) kitos veiklos, dėl kurios gali kilti ligos plitimo rizika.
5. Jeigu patvirtinama, kad atitinkama liga yra užsikrėtę laukiniai vandens gyvūnai, kompetentinga institucija gali:
- a) parengti ir įgyvendinti prevencijos, priežiūros ir ligos kontrolės priemones, kurios yra būtinos, kad būtų užkirstas kelias ligai plisti ir ją perduoti laikomiems į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnams arba papildomoms gyvūnų populiacijoms;
 - b) taikyti sustiprintą laukinių vandens gyvūnų populiacijų stebėseną, taip pat sustiprintą stebėseną ūkiuose, kurie yra tiesioginiu epizootiniu ryšiu susiję su patvirtintu ligos atveju;
 - c) kai įmanoma, imtis priemonių, kad liga būtų likviduota atitinkamoje laukinių vandens gyvūnų populiacijoje.

*59 straipsnis***Epizootologinis tyrimas ir tyrimai, atliekami, kai patvirtinamos tam tikros ligos**

1. Patvirtinus ligą, kompetentinga institucija:
 - a) atlieka epizootologinį tyrimą;
 - b) atlieka tyrimus ir taiko 55 straipsnio 2 dalyje nustatytas priemones visuose epizootiškai susijusiuose ūkiuose;
 - c) tinkamai pritaiko priežiūrą pagal nustatytus rizikos veiksnius, atsižvelgdama į epizootologinio tyrimo išvadas.
2. Kompetentinga institucija apsveria poreikį atlikti laukinių gyvūnų tyrimą, kai iš epizootologinio tyrimo žinoma, kad laikomi gyvūnai ir laukiniai gyvūnai yra susiję epizootiniais ryšiais.
3. Kompetentinga institucija kuo greičiau informuoja:
 - a) valstybės narės, epizootiniais ryšiais susijusios su patvirtintu ligos atveju, veiklos vykdytojus ir atitinkamas valdžios institucijas;
 - b) kitų valstybių narių arba trečiųjų šalių, kurias su užkrėstu (-ais) ūkiu (-iais) gali sieti epizootiniai ryšiai, kompetentingas institucijas.

*60 straipsnis***Perkėlimas ir vežimas iš užkrėstų ūkių ir bet kurio kito apribojimų taikymo zonoje esančio ūkio**

1. Kompetentinga institucija visuose užkrėstuose ūkiuose ir bet kuriame kitame apribojimų taikymo zonoje esančiame ūkyje ar ūkiuose:
 - a) nurodo izoliuoti įtariamus ir patvirtintus ligos atvejus, kai tai techniškai įmanoma;
 - b) uždraudžia iš to ūkio ar ūkių perkelti į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnus arba išvežti jų gyvūninius produktus, nebent kompetentinga institucija leistų tai daryti, numatant juos nedelsiant paskersti ar perdirbti maisto iš vandens gyvūnų ir ligų kontrolės ūkyje arba, jei tai yra moliuskai ar vėžiagyviai, kurie parduodami gyvi tuo tikslu, – tiesiogiai juos tiekti žmonėms vartoti;

▼B

- c) uždraudžia perkelti į sąrašą dėl atitinkamos ligos įtrauktų rūšių gyvūnus į tą ūkį arba ūkius, nebent kompetentinga institucija leistų tai daryti dėl tinkamai pagrįstų priežasčių;
- d) uždraudžia iš to ūkio ar ūkių išvežti įrangą, pašarus ir šalutinius gyvūninius produktus, nebent kompetentinga institucija būtų leidusi tai daryti.

2. 1 dalies a–c punktuose nurodytas priemonės kompetentinga institucija plačiau taiko laikomiems papildomų gyvūnų populiacijų gyvūnams, jei dėl jų kyla ligos plitimo rizika.

*61 straipsnis***Nuostatos, leidžiančios nukrypti nuo gyvūnų perkėlimo ir gyvūninių produktų išvežimo iš užkrėstų ūkių apribojimo**

1. Nukrypstant nuo 60 straipsnio 1 dalies b punkto, kompetentinga institucija gali leisti perkelti akvakultūros gyvūnus į toje pačioje apribojimų taikymo zonoje esantį ūkį, kuris yra jos oficialiai prižiūrimas, jeigu:

- a) perkeliama tik tie gyvūnai, kuriems nėra pasireiškę ligos simptomų;
- b) jų perkėlimas nekeltų grėsmės akvakultūros gyvūnų, esančių paskirties ūkyje, arba vandens gyvūnų, esančių pakeliui į tą ūkį, sveikatos būklei;
- c) paskirties ūkyje jie neturi sąlyčio su akvakultūros gyvūnais, kurių sveikatos būklė atitinkamos ligos atžvilgiu yra geresnė;
- d) tie gyvūnai paskirties ūkyje laikomi ne ilgesnį nei kompetentingos institucijos nustatytą laikotarpį.

2. Naudodamasi 1 dalyje nustatyta nukrypti leidžiančia nuostata, kompetentinga institucija:

- a) jei reikia, perklasifikuoja paskirties ūkio sveikatos būklę pagal 52 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus;
- b) uždraudžia perkelti gyvūnus iš paskirties ūkio, nebent būtų leidusi juos išvežti į maisto iš vandens gyvūnų ir ligų kontrolės ūkį, kuriame jie būtų nedelsiant paskersti ar perdirbti arba, jei tai yra moliuskai ar vėžiagyviai, kurie parduodami gyvi tuo tikslu, – jie būtų tiesiogiai tiekiami žmonėms vartoti. Šalutiniai gyvūniniai produktai, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 3 straipsnio 1 punkte, yra visais atvejais perdirbami arba pašalinami kaip 1 arba 2 kategorijos medžiaga pagal to reglamento 12 arba 13 straipsnį;
- c) oficialiai prižiūri paskirties ūkį iki tol, kol užbaigiamas valymas, dezinfekavimas ir tinkamo vasarinimo laikotarpis tame ūkyje.

3. Nukrypstant nuo 60 straipsnio 1 dalies b punkto, kompetentinga institucija gali leisti perkelti akvakultūros gyvūnus į kitus užkrėstus ūkius, kuriuose neįgyvendinama tos konkrečios ligos likvidavimo programa, jeigu:

- a) perkeliama tik tie gyvūnai, kuriems nėra pasireiškę ligos simptomų;

▼B

b) jų perkėlimas nekelia grėsmės akvakultūros gyvūnų, esančių paskirties ūkyje, arba vandens gyvūnų, esančių pakeliui į tą ūkį, sveikatos būklei;

c) jie perkeliama laikantis Reglamento (ES) 2016/429 208 straipsnio 2 dalyje nustatytų sertifikavimo reikalavimų.

4. Nukrypstant nuo 60 straipsnio 1 dalies b punkto, kompetentinga institucija gali leisti perkelti akvakultūros gyvūnus ir išvežti gyvūninius produktus į skerdimo ir perdirbimo patalpas, esančias ne maisto iš vandens gyvūnų ir ligų kontrolės ūkiuose, jeigu:

a) perkeliama tik tie gyvūnai, kuriems nėra pasireiškę ligos simptomų;

b) skerdimo ir perdirbimo patalpos nėra toje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, kurioje įgyvendinama tos konkrečios ligos likvidavimo programa arba kuri yra paskelbta liga neužkrėsta teritorija;

c) perkėlimas nekelia grėsmės vandens gyvūnų, esančių pakeliui į skerdyklą ar perdirbimo patalpas arba arti jų, sveikatos būklei;

d) jie perkeliama laikantis Reglamento (ES) 2016/429 208 straipsnio 2 dalyje nustatytų sertifikavimo reikalavimų.

5. Nukrypstant nuo 60 straipsnio 1 dalies b punkto, kompetentinga institucija gali leisti perkelti papildomų gyvūnų populiacijų gyvūnus ir išvežti jų gyvūninius produktus iš užkrėsto (-ų) ūkio (-ų) į kitus ūkius be papildomų apribojimų, jeigu:

a) yra atliktas rizikos vertinimas;

b) kai būtina, įgyvendinamos rizikos mažinimo priemonės siekiant užtikrinti, kad nekiltų grėsmės vandens gyvūnų, esančių paskirties ūkyje arba pakeliui į tą paskirties ūkį, sveikatos būklei; taip pat

c) jie perkeliama arba vežami laikantis Reglamento (ES) 2016/429 208 straipsnio 2 dalyje nustatytų sertifikavimo reikalavimų.

*62 straipsnis***Užkrėstų gyvūnų pašalinimas**

1. Po ligos patvirtinimo kompetentinga institucija nurodo visuose užkrėstuose ūkiuose per ne ilgesnį negu kompetentingos institucijos nustatytą laikotarpį dėl atitinkamos ligos imtis šių priemonių, taikomų į sąrašą įtrauktų rūšių vandens gyvūnams:

a) pašalinti visus negyvus gyvūnus;

b) pašalinti ir nužudyti visus gaištančius gyvūnus;

c) pašalinti ir nužudyti visus gyvūnus, kuriems pasireiškia ligos simptomai;

▼B

- d) paskersti žmonėms vartoti arba, jei tai yra moliuskai ar vėžiagyviai, kurie parduodami gyvi, išimti gyvūnus, kurie, baigus taikyti a–c punktuose nurodytas priemones, lieka ūkyje (-iuose), iš vandens.
2. Kompetentinga institucija gali nurodyti dėl tinkamai pagrįstų priežasčių paskersti žmonėms vartoti arba, moliuskų ar vėžiagyvių, kurie parduodami gyvi, atveju, išimti iš vandens:
- a) visus dėl atitinkamos ligos į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnus užkrėstame (-uose) ūkyje (-iuose), neatliekant tų gyvūnų tyrimų;
- b) įtariamus užkrėstus gyvūnus, kuriuos su patvirtintu ligos atveju sieja epizootinis ryšys.
3. 1 dalyje nurodytų gyvūnų skerdimas žmonėms vartoti arba išėmimas iš vandens, vykdant oficialią priežiūrą, atliekamas užkrėstame (-uose) ūkyje (-iuose), vėliau juos išvežant perdirbti į maisto iš vandens gyvūnų ir ligų kontrolės ūkį, arba, kai tinka, maisto iš vandens gyvūnų ir ligų kontrolės ūkyje.
4. Šiame straipsnyje nustatytas priemones kompetentinga institucija plačiau taiko papildomų gyvūnų populiacijų akvakultūros gyvūnams, kai tai yra reikalinga ligos kontrolei.
5. Kompetentinga institucija gali nurodyti nužudyti ir sunaikinti kai kuriuos arba visus 1 dalyje nurodytus gyvūnus ir neįtrauktų į sąrašą rūšių gyvūnus užkrėstame (-uose) ūkyje (-iuose), užuot juos skerdus žmonėms vartoti.
6. Visi pagal šį straipsnį paskerstų arba nužudytų gyvūnų šalutiniai gyvūniniai produktai perdirbami arba pašalinami kaip 1 arba 2 kategorijos medžiaga pagal Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 12 arba 13 straipsnį.

*63 straipsnis***Valymas ir dezinfekavimas**

1. Kompetentinga institucija nurodo, prieš atkuriant gyvūnų populiaciją visuose užkrėstuose ūkiuose, išvalyti ir dezinfekuoti šias sistemas ir objektus:
- a) ūkius, kiek tai techniškai įmanoma, pašalinus 62 straipsnio 1 dalyje nurodytus gyvūnus ir visą pašarą, kuris gali būti užkrėstas;
- b) bet kokią su gyvūnų auginimu susijusią įrangą, įskaitant, be kita ko, šėrimo, rūšiavimo, gydymo ir vakcinavimo įrangą ir darbinius laivus;
- c) bet kokią su gamyba susijusią įrangą, įskaitant, be kita ko, varžas, apsauginius tinklus, pastolius, tinklinius maišus ir ūdas;
- d) bet kokius veiklos vykdytojų ir lankytojų naudojamus apsauginius drabužius ar saugos įrangą;
- e) visas transporto priemones, įskaitant rezervuarus ir kitą įrangą, naudojamų užkrėstiems gyvūnams arba darbuotojams, turėjusiems sąlytį su užkrėstais gyvūnais, vežti.

▼ B

2. Kompetentinga institucija patvirtina valymo ir dezinfekavimo protokolą.

3. Kompetentinga institucija prižiūri valymą ir dezinfekavimą ir nesugrąžina arba pakartotinai nesuteikia liga neužkrėstos teritorijos statuso ūkiams iki įsitikina, kad valymas ir dezinfekavimas yra užbaigtas.

*64 straipsnis***Vasarinimas**

1. Kompetentinga institucija nurodo visus užkrėstus ūkius palikti vasarinimui. Jie paliekami vasarinimui po to, kai baigiamas 63 straipsnyje nustatytas valymo ir dezinfekavimo procesas.

2. Vasarinimo trukmė turi būti tinkama, atsižvelgiant į konkretų patogeną ir į užkrėstuose ūkiuose naudojamos gamybos sistemos rūšį. Tam tikri vasarinimo laikotarpiai yra nustatyti VI priedo II dalyje, konkrečiai:

- a) 1 skyriaus 3 skirsnio 1 punkto c papunktyje dėl VHS ir IHN;
- b) 2 skyriaus 3 skirsnio 1 punkto c papunktyje dėl ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcijos;
- c) 3 skyriaus 3 skirsnio 1 punkto c papunktyje dėl marteiliosės (*Marteilia refringens* infekcijos);
- d) 4 skyriaus 3 skirsnio 1 punkto c papunktyje dėl bonamiosės (*Bonamia exitiosa* infekcijos);
- e) 5 skyriaus 3 skirsnio 1 punkto c papunktyje dėl bonamiosės (*Bonamia ostreae* infekcijos);
- f) 6 skyriaus 3 skirsnio 1 punkto c papunktyje dėl BSV infekcijos.

3. Kompetentinga institucija nurodo palikti vienalaikiam vasarinimui užkrėstus ūkius apsaugos zonoje arba, jeigu apsaugos zona nenustatyta, apribojimų taikymo zonoje. Remiantis rizikos vertinimu, vienalaikiam vasarinimui galima palikti ir kitus ūkius. Vienalaikio vasarinimo trukmė ir tokio vasarinimo ploto dydis yra nustatyti VI priedo II dalyje, konkrečiai:

- a) 1 skyriaus 3 skirsnio 1 punkte dėl VHS ir IHN;
- b) 2 skyriaus 3 skirsnio 1 punkte dėl ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcijos;
- c) 3 skyriaus 3 skirsnio 1 punkte dėl marteiliosės (*Marteilia refringens* infekcijos);
- d) 4 skyriaus 3 skirsnio 1 punkte dėl bonamiosės (*Bonamia exitiosa* infekcijos);
- e) 5 skyriaus 3 skirsnio 1 punkte dėl bonamiosės (*Bonamia ostreae* infekcijos);
- f) 6 skyriaus 3 skirsnio 1 punkte dėl BSV infekcijos.

▼B*65 straipsnis***Rizikos mažinimo priemonės siekiant išvengti pakartotinio užkrėtimo**

Prieš panaikinant ligos kontrolės priemones arba po jų panaikinimo, kompetentinga institucija nurodo imtis proporcingų rizikos mažinimo priemonių, kad būtų išvengta ūkio pakartotinio užkrėtimo ta liga, atsižvelgdama į atitinkamus rizikos veiksnius, kaip nustatyta remiantis epizootologinio tyrimo rezultatais. Taikant šias priemones atsižvelgiama bent į:

- a) ligos išlikimą aplinkoje arba laukiniuose gyvūnuose;
- b) biologinio saugumo priemones, kurios pritaikomos atsižvelgiant į ūkio ypatumus.

*4 SKYRIUS****Liga neužkrėstos teritorijos statusas****1 skirsnis***Valstybių narių ir zonų liga neužkrėstos teritorijos statuso patvirtinimas***66 straipsnis***Liga neužkrėstos teritorijos statuso suteikimo kriterijai**

Liga neužkrėstos teritorijos statusas valstybėms narėms arba jų zonoms gali būti suteikiamas tik kai laikomasi šių bendrųjų ir konkrečių kriterijų:

- a) bendrųjų kriterijų, kurie yra tokie:
 - i) teritorinė taikymo sritis atitinka 13 arba 47 straipsniuose nustatytus atitinkamus reikalavimus;
 - ii) ligos priežiūra atitinka 3 straipsnio 1 arba 2 dalyje nustatytus atitinkamus reikalavimus;
 - iii) veiklos vykdytojai vykdo pareigas dėl biologinio saugumo priemonių, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2016/429 10 straipsnyje;
 - iv) atitinkamos ligos kontrolės priemonės, taikomos įtarus arba patvirtinus ligą, atitinka reikalavimus, nustatytus dėl:
 - bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos), *Mycobacterium tuberculosis* komplekso infekcijos, EGL, IGR/IPV infekcijos, ALV ir GVD infekcijos – 21–31 straipsniuose,
 - pasiutligės viruso infekcijos – 35 ir 36 straipsniuose,
 - mėlynojo liežuvio viruso infekcijos – 41 ir 42 straipsniuose,
 - VHS, IHN, ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcijos, marteiliozės (*Marteilia refringens* infekcijos), bonamiozės (*Bonamia exitiosa* infekcijos ir *Bonamia ostreae* infekcijos) ir BSV infekcijos – 55–65 straipsniuose;
- v) ūkiai yra registruoti arba patvirtinti pagal atitinkamą ūkio rūšį;

▼ B

- vi) užtikrintas tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnų nustatymas ir genetinės medžiagos produktų atsekamumas pagal atitinkamą gyvūnų tipą;
 - vii) perkeliama tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnai arba vežami jų produktai atitinka gyvūnų sveikatos reikalavimus, taikomus tų gyvūnų perkėlimui ir produktų vežimui Sąjungoje ir jų įvežimui į Sąjungą;
- b) konkrečių kriterijų dėl liga neužkrėstos teritorijos statuso suteikimo pagal 67–71 straipsnius.

*67 straipsnis***Liga neužkrėstos teritorijos statusas, grindžiamas į sąrašą įtrauktų rūšių nebuvimu**

1. Valstybės narės arba zonos liga neužkrėstos teritorijos statuso pripažinimo remiantis tuo, kad joje nėra į sąrašą dėl tos ligos įtrauktų rūšių gyvūnų, kriterijai yra tokie:

- a) bent 5 metų tinkamumo laikotarpiu tenkinami bendrieji kriterijai, nustatyti 66 straipsnio a punkto i ir ii papunkčiuose, ir liga nenustatyta, taip pat
- b) į sąrašą dėl atitinkamos ligos įtrauktų rūšių gyvūnų nebuvimas laikomų ir laukinių gyvūnų populiacijose.

2. Valstybė narė pateikia dokumentinius įrodymus, kad laikomasi 1 dalyje nurodytų kriterijų. Tais dokumentiniais įrodymais patvirtinamas liga neužkrėstos teritorijos statuso tvarumas, atsižvelgiant į tai, kad:

- a) įvertinta į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnų buvimo tos valstybės narės teritorijoje arba jos zonoje tikimybė ir nustatyta, kad ji yra nedidelė;
- b) nustatyta, kad į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnų patekimo į tos valstybės narės teritoriją arba jos zoną tikimybė yra nedidelė.

*68 straipsnis***Liga neužkrėstos teritorijos statusas, grindžiamas ligos sukėlėjo nesugebėjimu išgyventi**

1. Valstybės narės arba zonos liga neužkrėstos teritorijos statuso pripažinimo remiantis tuo, kad ligos sukėlėjas nesugeba išgyventi, kriterijai yra tokie:

- a) bent 5 metų tinkamumo laikotarpiu tenkinami bendrieji kriterijai, nustatyti 66 straipsnio a punkto i ir ii papunkčiuose, ir liga nenustatyta;
- b) apie tą ligą niekada nepranešta, o jeigu buvo pranešta, tai įrodyta, kad ligos sukėlėjas neišgyveno;
- c) yra pasiekta bent vieno esminio aplinkos parametro vertė, kuriai esant sąlygos yra nepalankios tos ligos sukėlėjui išgyventi;
- d) ligos sukėlėjas patiria to esminio aplinkos parametro poveikį pakankamai ilgai, kad būtų sunaikintas.

2. Valstybė narė pateikia šiuos įrodymus, kad laikomasi 1 dalyje nurodytų kriterijų:

▼ B

- a) dokumentinius įrodymus, kad laikomasi 1 dalies a ir b punktuose nustatytų kriterijų;
- b) mokslinius įrodymus, kad laikomasi 1 dalies c ir d punktuose nustatytų kriterijų.

*69 straipsnis***Sausumos gyvūnų ligomis neužkrėstos teritorijos statusas, grindžiamas į sąrašą įtrauktų sausumos gyvūnų ligų į sąrašą įtraukti užkrato pernešėjų nesugebėjimu išgyventi**

1. Valstybės narės arba zonos liga neužkrėstos teritorijos statuso pripažinimo remiantis tuo, kad tos į sąrašą įtrauktos ligos į sąrašą įtraukti užkrato pernešėjai nesugeba išgyventi, kriterijai yra tokie:

- a) bent 5 metų tinkamumo laikotarpiu tenkinami bendrieji kriterijai, nustatyti 66 straipsnio a punkto i ir ii papunkčiuose, ir liga nenustatyta;
- b) apie tą ligą niekada nepranešta, o jeigu pranešta, tai įrodyta, kad ligos sukėlėjas nebuvo perduotas;
- c) ligos sukėlėjo perdavimas visiškai priklauso nuo į sąrašą įtrauktų užkrato pernešėjų buvimo ir nėra jokių kitų žinomų natūralaus jos perdavimo būdų;
- d) toje valstybėje narėje arba jos zonosose natūraliai nėra į sąrašą įtrauktų užkrato pernešėjų;
- e) į sąrašą įtrauktų užkrato pernešėjų tyčinis arba netyčinis pateikimas praeityje ar ateityje nėra tikėtinas;
- f) yra pasiekta bent vieno esminio aplinkos parametro vertė, kuriai esant sąlygos yra nepalankios į sąrašą įtrauktiems užkrato pernešėjams išgyventi;
- g) į sąrašą įtraukti užkrato pernešėjai patiria to esminio aplinkos parametro poveikį pakankamai ilgai, kad būtų sunaikinti.

2. Valstybė narė pateikia šiuos įrodymus, kad laikomasi 1 dalyje nurodytų kriterijų:

- a) dokumentinius įrodymus, kad laikomasi 1 dalies a ir b punktuose nustatytų kriterijų;
- b) mokslinius įrodymus, kad laikomasi 1 dalies c–g punktuose nustatytų kriterijų.

Jeigu pasireiškia liga, valstybė narė pateikia dokumentinius įrodymus, kad, vykdant priežiūrą, esant 95 % patikimumo lygiui, nustatytas ligos paplitimas yra mažesnis nei 1 %.

*70 straipsnis***Liga neužkrėstos teritorijos statusas, grindžiamas istoriniais ir priežiūros duomenimis**

1. Valstybės narės arba jos zonos liga neužkrėstos teritorijos statuso pripažinimo remiantis istoriniais ir priežiūros duomenimis kriterijai yra tokie:

▼B

- a) apie tą ligą toje valstybėje narėje ar jos zonoje niekada nepranešta arba liga likviduota toje valstybėje narėje ar jos zonoje ir pranešimų apie ją negauta per bent 25 metus;
- b) per praėjusius 25 metus apie tą ligą toje valstybėje narėje arba jos zonoje buvo pranešta, ji buvo likviduota ir laikomasi konkrečių 72 straipsnyje nurodytų reikalavimų.

2. Valstybė narė, norinti, kad būtų patvirtintas visos jos teritorijos ar tam tikros jos zonos liga neužkrėstos teritorijos statusas pagal 1 dalies a punkto nuostatas, per bent 10 metų tinkamumo laikotarpį įgyvendina šias priemones:

- a) laikomų į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnų ligų priežiūrą;
- b) prevenciją siekiant kontroliuoti ligos sukėlėjo patekimą;
- c) draudimą vakcinuoti nuo tos ligos, nebent tai atitiktų konkrečius dėl tos ligos taikomus reikalavimus, nurodytus 72 straipsnyje;
- d) ligos priežiūrą, kuria patvirtinama, kad nežinoma tos ligos pasireiškimo atvejų laukinių į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnų populiacijose toje valstybėje narėje ar zonoje.

3. Nukrypstant nuo 1 dalies b punkto, Komisija gali dvejų metų laikotarpiui nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos suteikti valstybėms narėms arba zonoms liga neužkrėstos teritorijos statusą dėl:

- a) pasiutligės viruso infekcijos, jeigu apie ją reikėjo pranešti pagal Direktyvos 64/432/EEB 8 straipsnį ir, kai būtina, buvo vykdoma stebėseną pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/99/EB ⁽³⁾ 4 straipsnį, ir per praėjusius dvejus metus negauta pranešimų apie jokią šios ligos atvejį į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnų populiacijose;
- b) MLV infekcijos, jeigu visos apribojimų taikymo zonos buvo panaikintos pagal Reglamento (EB) Nr. 1266/2007 6 straipsnį iki šio reglamento taikymo pradžios dienos.

4. 1 dalyje nurodyti kriterijai, pagal kuriuos įgyjamas liga neužkrėstos teritorijos statusas, taikomi tik:

- a) naujoje valstybėje narėje ne ilgiau kaip dvejus metus po jos įstojimo į Sąjungą arba
- b) ne ilgiau kaip dvejus metus nuo tos dienos, nuo kurios taikomi pagal Reglamento (ES) 2016/429 9 straipsnio 2 dalį priimti įgyvendinimo aktai, pagal kuriuos atitinkama liga pirmą kartą klasifikuojama kaip B arba C kategorijos liga.

5. Nukrypstant nuo 4 dalies, liga neužkrėstos teritorijos statusas gali būti suteikiamas remiantis istoriniais ir priežiūros duomenimis, nenustatant ilgiausio dvejų metų laikotarpio, kai tai yra šis statusas:

- a) varoze (*Varroa* spp.) neužkrėstos teritorijos statusas;
- b) Niukaslo ligos viruso infekcija neužkrėstos teritorijos statusas nevakcinuojant gyvūnų.

⁽³⁾ 2003 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/99/EB dėl zoonozų ir zoonozų sukėlėjų monitoringo, iš dalies keičianti Tarybos sprendimą 90/424/EEB ir panaikinanti Tarybos direktyvą 92/117/EEB (OL L 325, 2003 12 12, p. 31).

▼B

6. Nukrypstant nuo 4 dalies b punkto, liga neužkrėtos teritorijos statusas, grindžiamas istoriniais ir priežiūros duomenimis, nesuteikiamas dėl šių ligų:

- a) bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos);
- b) *Mycobacterium tuberculosis* komplekso infekcijos;
- c) EGL;
- d) IGR/IPV;
- e) ALV infekcijos;
- f) VHS;
- g) IHN;
- h) ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcijos;
- i) bonamiozės (*Bonamia ostreae* infekcijos);
- j) marteiliozės (*Marteilia refringens* infekcijos).

*71 straipsnis***Likvidavimo programomis grindžiamas liga neužkrėtos teritorijos statusas**

1. Valstybės narės arba zonos liga neužkrėtos teritorijos statuso pripažinimo remiantis likvidavimo programomis kriterijai yra tokie:

- a) kompetentinga institucija vykdo patvirtintą likvidavimo programą, kaip nurodyta 12 arba 46 straipsnyje, taip pat
- b) kompetentinga institucija yra užbaigusi likvidavimo programą ir Komisijai pateikusi prašymą suteikti liga neužkrėtos teritorijos statusą, kuriuo įrodoma, kad įvykdyti 72 straipsnyje nustatyti reikalavimai dėl konkrečios ligos.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, vandens gyvūnų atveju, kai tam tikra zona užima mažiau nei 75 % valstybės narės teritorijos ir nėra bendra su kita valstybe nare ar trečiajais šalimi, gali būti pasiektas liga neužkrėtos teritorijos statusas pagal 83 straipsnį.

*72 straipsnis***Konkrečių ligų reikalavimai, taikomi siekiant suteikti liga neužkrėtos teritorijos statusą**

Konkrečių ligų reikalavimai, taikomi siekiant suteikti liga neužkrėtos teritorijos statusą valstybei narei arba zonai, yra nustatyti:

- a) IV priedo I dalies 3 skyriaus 1 skirsnyje dėl laikomų galvijų brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) neužkrėtos teritorijos statuso ir IV priedo I dalies 4 skyriaus 1 skirsnyje dėl laikomų avių ir ožkų brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) neužkrėtos teritorijos statuso;
- b) IV priedo II dalies 2 skyriaus 1 skirsnyje dėl *Mycobacterium tuberculosis* komplekso infekcija neužkrėtos teritorijos statuso;
- c) IV priedo III dalies 2 skyriaus 1 skirsnyje dėl EGL neužkrėtos teritorijos statuso;
- d) IV priedo IV dalies 2 skyriaus 1 skirsnyje dėl IGR/IPV infekcija neužkrėtos teritorijos statuso;

▼B

- e) IV priedo V dalies 2 skyriaus 1 skirsnyje dėl ALV infekcija neužkrėstos teritorijos statuso;
- f) IV priedo VI dalies 2 skyriaus 1 skirsnyje dėl GVD neužkrėstos teritorijos statuso;
- g) V priedo I dalies 2 skyriaus 1 skirsnyje dėl pasiutligės viruso infekcija neužkrėstos teritorijos statuso;
- h) V priedo II dalies 4 skyriaus 1 skirsnyje dėl MLV infekcija neužkrėstos teritorijos statuso;
- i) V priedo III dalies 1 skirsnyje dėl varoze (*Varroa spp.*) neužkrėstos teritorijos statuso;
- j) V priedo IV dalies 1 skirsnyje dėl Niukaslo ligos viruso infekcija neužkrėstos teritorijos statuso nevakcinuojant gyvūnų;
- k) VI priedo II dalies 1 skyriaus 2 skirsnyje dėl VHS neužkrėstos teritorijos statuso;
- l) VI priedo II dalies 1 skyriaus 2 skirsnyje dėl IHN neužkrėstos teritorijos statuso;
- m) VI priedo II dalies 2 skyriaus 2 skirsnyje dėl ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija neužkrėstos teritorijos statuso;
- n) VI priedo II dalies 3 skyriaus 2 skirsnyje dėl marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija) neužkrėstos teritorijos statuso;
- o) VI priedo II dalies 4 skyriaus 2 skirsnyje dėl bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija) neužkrėstos teritorijos statuso;
- p) VI priedo II dalies 5 skyriaus 2 skirsnyje dėl bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija) neužkrėstos teritorijos statuso;
- q) VI priedo II dalies 6 skyriaus 2 skirsnyje dėl BSV infekcija neužkrėstos teritorijos statuso;

2 skirsnis

Akvakultūros gyvūnų laikymo vietų liga neužkrėstos teritorijos statuso patvirtinimas

73 straipsnis

Liga neužkrėstos teritorijos statuso suteikimo akvakultūros gyvūnų laikymo vietoms kriterijai

1. Liga neužkrėstos teritorijos statusas akvakultūros gyvūnų laikymo vietai gali būti suteikiamas tik kai laikomasi šių bendrųjų ir konkrečių kriterijų:

- a) bendrųjų kriterijų, kurie yra tokie:
 - i) teritorinė taikymo sritis atitinka 47 straipsnio 2 dalies c punktą;
 - ii) ligos priežiūra atitinka 3 straipsnio 2 dalyje, 4 straipsnyje ir 6–9 straipsniuose nustatytus reikalavimus;
 - iii) veiklos vykdytojai vykdo pareigas dėl biologinio saugumo priemonių, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2016/429 10 straipsnyje;

▼B

- iv) laikomasi atitinkamų ligos kontrolės priemonių, taikomų įtarus arba patvirtinus ligą;
 - v) tą laikymo vietą sudarantys ūkiai yra patvirtinti;
 - vi) užtikrintas tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnų atsekamumas;
 - vii) perkeliama tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnai arba vežami jų produktai atitinka gyvūnų sveikatos reikalavimus, taikomus tų gyvūnų perkėlimui ir produktų vežimui Sąjungoje arba jų įvežimui į Sąjungą;
- b) konkrečių kriterijų dėl liga neužkrėstos teritorijos statuso suteikimo pagal 74–77 straipsnių nuostatas.
2. 1 dalyje nurodytas liga neužkrėstos teritorijos statusas gali būti suteikiamas:
- a) laikymo vietoms, kurios nėra priklausomos nuo aplinkinių gamtinių vandens telkinių gyvūnų sveikatos būklės;
 - b) laikymo vietoms, kurios yra priklausomos nuo aplinkinių gamtinių vandens telkinių gyvūnų sveikatos būklės, tačiau laikymo vieta dėl jos sąlygų atitinkamos ligos atžvilgiu yra veiksmingai atskirta nuo kitų vandens gyvūnų populiacijų, kurios gali būti užkrėstos.
3. 2 dalies b punkte nurodytų priklausomų laikymo vietų atveju kompetentinga institucija:
- a) įvertina bent šiuos epizootinius veiksnius:
 - i) kiekvieno toje laikymo vietoje esančio ūkio geografinę padėtį ir jo vandens išteklių pobūdį;
 - ii) kitų toje vandens sistemoje esančių akvakultūros ūkių sveikatos būklę;
 - iii) ii papunktyje nurodytų ūkių buvimo vietą ir jų atstumą nuo priklausomos laikymo vietos;
 - iv) ii papunktyje nurodytų ūkių gamybos apimtį, taip pat jų gamybos metodą ir šaltinį, iš kurio kilę jų gyvūnai;
 - v) atitinkamų į sąrašą įtrauktų rūšių laukinių vandens gyvūnų buvimą ir gausą toje vandens sistemoje ir jų sveikatos būklę;
 - vi) duomenis, ar v papunktyje nurodytos rūšys yra sėslios, ar migruojančios;
 - vii) tikimybę, kad į tą laikymo vietą gali patekti v papunktyje nurodyti laukiniai vandens gyvūnai;
 - viii) bendrąsias biologinio saugumo priemones toje laikymo vietoje;
 - ix) bendrąsias hidrologines sąlygas toje vandens sistemoje;
 - b) visus tos laikymo vietos ūkius klasifikuoja kaip didelės rizikos ūkius pagal VI priedo I dalies 1 skyrių;
 - c) nustato bet kokias priemones, kurios laikomos reikalingomis, kad būtų išvengta ligos patekimo.
4. Kai Komisijai pranešama apie priklausomai laikymo vietai suteikiamą liga neužkrėstos teritorijos statusą pagal 83 straipsnį, kompetentinga institucija pateikia 3 dalies a punkte nurodytą vertinimą ir

▼B

duomenis apie bet kokią priemonę, kurios imtasi siekiant neleisti ligai patekti į tą laikymo vietą.

Kompetentinga institucija nedelsdama praneša Komisijai apie bet kokius vėlesnius 3 dalies a punkte nurodytų epizootinių veiksnių pokyčius ir priemones, kurių imamasi jų poveikiui mažinti.

*74 straipsnis***Liga neužkrėstos teritorijos statusas, grindžiamas į sąrašą įtrauktų rūšių nebuvimu**

1. Akvakultūros gyvūnų laikymo vietos liga neužkrėstos teritorijos statuso pripažinimo remiantis tuo, kad joje nėra į sąrašą dėl tos ligos įtrauktų gyvūnų rūšių, kriterijai yra tokie:

- a) bent 5 metų tinkamumo laikotarpiu tenkinami bendrieji kriterijai, nustatyti 73 straipsnio 1 dalies a punkto i ir ii papunkčiuose, ir liga nenustatyta, taip pat
- b) į sąrašą dėl atitinkamos ligos įtrauktų rūšių gyvūnų nebuvimas laikomų ir laukinių gyvūnų populiacijose.

2. Valstybė narė pateikia dokumentinius įrodymus, kad laikomasi 1 dalyje nurodytų kriterijų. Tais dokumentiniais įrodymais patvirtinamas liga neužkrėstos teritorijos statuso tvarumas, atsižvelgiant į tai, kad:

- a) įvertinta į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnų buvimo toje laikymo vietoje tikimybė ir nustatyta, kad ji yra nedidelė;
- b) įvertinta į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnų patekimo į tą laikymo vietą tikimybė ir nustatyta, kad ji yra nedidelė.

*75 straipsnis***Liga neužkrėstos teritorijos statusas, grindžiamas ligos sukėlėjo nesugebėjimu išgyventi**

1. Akvakultūros gyvūnų laikymo vietos liga neužkrėstos teritorijos statuso pripažinimo remiantis tuo, kad ligos sukėlėjas nesugeba išgyventi, kriterijai yra tokie:

- a) bent 5 metų tinkamumo laikotarpiu tenkinami bendrieji kriterijai, nustatyti 73 straipsnio 1 dalies a punkto i ir ii papunkčiuose, ir liga nenustatyta,
- b) apie tą ligą niekada nepranešta, o jeigu buvo pranešta, tai įrodyta, kad ligos sukėlėjas neišgyveno;
- c) yra pasiekta bent vieno esminio aplinkos parametro vertė, kuriai esant sąlygos yra nepalankios tos ligos sukėlėjui išgyventi;
- d) ligos sukėlėjas patiria to esminio parametro poveikį pakankamai ilgą laiką, kad būtų sunaikintas.

2. Valstybė narė pateikia šiuos įrodymus, kad laikomasi 1 dalyje nurodytų kriterijų:

- a) dokumentinius įrodymus, kad laikomasi 1 dalies a ir b punktuose nustatytų kriterijų;

▼B

- b) 1 dalies c ir d punktuose nustatytų kriterijų laikymosi mokslinius įrodymus.

*76 straipsnis***Liga neužkrėstos teritorijos statusas, grindžiamas istoriniais ir priežiūros duomenimis**

1. Akvakultūros gyvūnų laikymo vietos liga neužkrėstos teritorijos statuso pripažinimo remiantis istoriniais ir priežiūros duomenimis kriterijai yra tokie:

- a) apie tą ligą toje laikymo vietoje niekada nepranešta arba liga toje laikymo vietoje likviduota ir pranešimų apie ją negauta per bent 25 metus;
- b) per praėjusius 25 metus buvo pranešta apie tą ligą toje laikymo vietoje, ji buvo likviduota ir laikomasi konkrečių 78 straipsnyje nurodytų reikalavimų.

2. Valstybė narė, norinti, kad būtų patvirtintas tos laikymo vietos liga neužkrėstos teritorijos statusas pagal 1 dalies a punkto nuostatas, per bent 10 metų tinkamumo laikotarpį įgyvendina šias priemones:

- a) laikomų į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnų ligų priežiūrą;
- b) prevenciją siekiant kontroliuoti ligos sukėlėjo patekimą;
- c) draudimą vakcinuoti nuo tos ligos, nebent tai atitiktų konkrečius dėl tos ligos taikomus reikalavimus, nurodytus 78 straipsnyje;
- d) ligos priežiūrą, kuria patvirtinama, kad nežinoma tos ligos pasireiškimo atvejų laukinių į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnų populiacijose toje laikymo vietoje.

3. 1 dalyje nurodyti kriterijai taikomi tik:

- a) naujoje valstybėje narėje ne ilgiau kaip dvejus metus po jos įstojimo į Sąjungą arba
- b) ne ilgiau kaip dvejus metus nuo tos dienos, nuo kurios taikomi pagal Reglamento (ES) 2016/429 9 straipsnio 2 dalį priimti įgyvendinimo aktai, pagal kuriuos atitinkama liga pirmą kartą klasifikuojama kaip B arba C kategorijos liga.

4. Nukrypstant nuo 3 dalies b punkto, liga neužkrėstos teritorijos statusas, grindžiamas istoriniais ir priežiūros duomenimis, nesuteikiamas dėl šių ligų:

- a) VHS;
- b) IHN;
- c) ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcijos;
- d) bonamiozės (*Bonamia ostreae* infekcijos);
- e) marteiliozės (*Marteilia refringens* infekcijos).

*77 straipsnis***Likvidavimo programomis grindžiamas liga neužkrėstos teritorijos statusas**

1. Akvakultūros gyvūnų laikymo vietos liga neužkrėstos teritorijos statuso pripažinimo remiantis likvidavimo programomis kriterijai yra tokie:

▼B

- a) kompetentinga institucija vykdo patvirtintą likvidavimo programą, kaip nurodyta 46 straipsnyje;
 - b) kompetentinga institucija yra užbaigusi likvidavimo programą ir Komisijai pateikusi galutinę ataskaitą, kuria įrodoma, kad įvykdyti 78 straipsnyje nustatyti reikalavimai dėl konkrečios ligos.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies, kai tam tikra laikymo vieta sudaro mažiau nei 75 % valstybės narės teritorijos ir vandens baseinas, iš kurio tiekiamas vanduo į tą laikymo vietą, nėra bendras su kita valstybe nare ar trečiaja šalimi, liga neužkrėstos teritorijos statusas gali būti pasiektas pagal 83 straipsnį.

*78 straipsnis***Konkrečių ligų reikalavimai, taikomi siekiant suteikti liga neužkrėstos teritorijos statusą**

Konkrečių ligų reikalavimai, taikomi siekiant suteikti liga neužkrėstos teritorijos statusą akvakultūros gyvūnų laikymo vietai, yra nustatyti:

- a) VI priedo II dalies 1 skyriaus 2 skirsnyje dėl VHS neužkrėstos teritorijos statuso;
- b) VI priedo II dalies 1 skyriaus 2 skirsnyje dėl IHN neužkrėstos teritorijos statuso;
- c) VI priedo II dalies 2 skyriaus 2 skirsnyje dėl ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija neužkrėstos teritorijos statuso;
- d) VI priedo II dalies 3 skyriaus 2 skirsnyje dėl marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija) neužkrėstos teritorijos statuso;
- e) VI priedo II dalies 4 skyriaus 2 skirsnyje dėl bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija) neužkrėstos teritorijos statuso;
- f) VI priedo II dalies 5 skyriaus 2 skirsnyje dėl bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija) neužkrėstos teritorijos statuso;
- g) VI priedo II dalies 6 skyriaus 2 skirsnyje dėl BSV infekcija neužkrėstos teritorijos statuso;

*79 straipsnis***Konkretūs reikalavimai laikymo vietoms, nepriklausomoms nuo aplinkinių gamtinių vandens telkinių gyvūnų sveikatos būklės**

1. Taikant bendruosius kriterijus dėl liga neužkrėstos teritorijos statuso suteikimo akvakultūros gyvūnų laikymo vietoms, kaip nustatyta 73 straipsnio 1 dalyje, laikymo vieta, susidedanti iš vieno ar daugiau atskirų ūkių, kurių sveikatos būklė konkrečios ligos atžvilgiu yra nepriklausoma nuo aplinkinių gamtinių vandens telkinių gyvūnų sveikatos būklės, taip pat gali įgyti liga neužkrėstos teritorijos statusą, jeigu atitinka 2–6 dalių nuostatas.

2. Nepriklausoma laikymo vieta gali būti sudaryta iš:

- a) atskiro ūkio, kuris laikomas vienu epizootiniu vienetu, nes jam neturi įtakos aplinkinių gamtinių vandens telkinių gyvūnų sveikatos būklė, arba

▼B

b) daugiau kaip vieno ūkio, kai kiekvienas tos laikymo vietos ūkis atitinka šios dalies a punkte ir 3–6 dalyse nustatytus kriterijus, tačiau dėl ekstensyvaus gyvūnų perkėlimo tarp ūkių laikomas vienu epizootiniu vienetu, jeigu visuose ūkiuose veikia bendra biologinio saugumo sistema.

3. Vanduo į nepriklausomą laikymo vietą tiekiamas:

a) per vandens valymo įrenginį, kuriame nukenksminamas atitinkamos ligos sukėlėjas, arba

b) tiesiai iš šulinio, gręžinio arba šaltinio.

Kai toks vanduo tiekiamas iš vandens išteklių, esančių už ūkio ribų, vanduo turi būti tiekiamas tiesiai į ūkį ir nukreipiamas į ūkį tokiomis priemonėmis, kuriomis tinkamai apsisaugoma nuo infekcijos.

4. Turi būti gamtinių arba dirbtinių kliūčių, dėl kurių vandens gyvūnai iš aplinkinių gamtinių vandens telkinių negalėtų patekti į kiekvieną tos laikymo vietos ūkį.

5. Kai tinka, laikymo vieta turi būti apsaugota nuo potvynių ir vandens patekimo iš aplinkinių gamtinių vandens telkinių.

6. Laikymo vieta turi atitikti 78 straipsnyje nurodytus konkrečios ligos reikalavimus.

80 straipsnis

Konkrečios nuostatos dėl laikymo vietų, susidedančių iš atskirų ūkių, kuriuose pradedama ar atnaujinama akvakultūros veikla ir kurių sveikatos būklė konkrečios ligos atžvilgiu yra nepriklausoma nuo aplinkinių gamtinių vandens telkinių gyvūnų sveikatos būklės

1. Naujas ūkis, kuriame pradedama akvakultūros veikla, laikomas liga neužkrėsta teritorija, kai:

a) atitinka 79 straipsnio 2 dalies a punktą ir 3–5 dalis;

b) jame pradedama akvakultūros veikla naudojant akvakultūros gyvūnus iš liga neužkrėstos valstybės narės zonos ar laikymo vietos.

2. Ūkis, kuriame akvakultūros veikla atnaujinama po pertraukos ir kuris atitinka 1 dalies nuostatas, laikomas liga neužkrėsta teritorija nevykdant 73 straipsnio 1 dalies a punkto ii papunktyje nurodytos priežiūros, jeigu:

a) to ūkio gyvūnų sveikatos istorija yra žinoma kompetentingai institucijai ir tame ūkyje nebuvo patvirtinta B ar C kategorijos ligų atvejų;

b) jei reikia, tas ūkis prieš atkuriant gyvūnų populiaciją išvalomas, dezinfekuojamas ir paliekamas vasarinimui.

3. Ūkis, atnaujinantis veiklą po B ar C kategorijos ligos atvejo patvirtinimo, laikomas patvirtinta liga neužkrėsta teritorija, jeigu:

▼B

- a) dėl atitinkamos ligos ištiriamas gyvūnų, kuriuos naudojant atkurta gyvūnų populiacija tame ūkyje po valymo, dezinfekavimo ir palikimo vasarinimui, gautų iš liga neužkrėstos valstybės narės, zonos ar laikymo vietos, reprezentatyvusis ėminys ne anksčiau kaip po 3 mėnesių ir ne vėliau kaip po 12 mėnesių po jų patekimo į tokias sąlygas, įskaitant vandens temperatūrą, kurios yra palankios klinikiniam tos ligos pasireiškimui;
- b) atliekamas mėginių ėmimas ir diagnostiniai tyrimai, nustatyti atitinkamame VI priedo II dalies skyriuje, ir paimami mėginiai iš tokio skaičiaus gyvūnų, kad būtų užtikrintas atitinkamos ligos nustatymas esant 95 % patikimumui, jeigu jos tikslinis paplitimo lygis yra 2 %;
- c) b punkte aprašytų tyrimų rezultatai yra neigiami.

3 skirsnis

Liga neužkrėstos teritorijos statuso išlaikymas, sustabdymas ir atšaukimas*81 straipsnis***Konkretūs kriterijai dėl priežiūros ir biologinio saugumo priemonių, reikalingų neužkrėstos teritorijos statusui išlaikyti**

1. Valstybės narės, jų zonos arba laikymo vietos gali išlaikyti liga neužkrėstos teritorijos statusą tik jeigu kartu su Reglamento (ES) 2016/429 41 straipsnio 1 dalies a ir c punktuose nustatytais kriterijais jos laikosi šių reikalavimų:

- a) vykdo pakankamą priežiūros veiklą, kad būtų galima anksti nustatyti ligą ir įrodyti liga neužkrėstos teritorijos statusą;
- b) imasi biologinio saugumo priemonių, kurias nurodo taikyti kompetentinga institucija pagal nustatytą riziką, kad būtų išvengta ligos patekimo;
- c) laikosi veiklos taisyklių, kaip nurodyta 66 straipsnio a punkto v, vi ir vii papunkčiuose arba 73 straipsnio 1 dalies a punkto v, vi ir vii papunkčiuose.

2. Vandens gyvūnų atveju, kai valstybė narė paskelbiama neužkrėsta viena ar daugiau į sąrašą įtrauktų ligų, ji gali nutraukti 3 dalies k–q punktuose nurodytą tikslinę priežiūrą ir išlaikyti liga neužkrėstos teritorijos statusą, jeigu yra įvertinta atitinkamos ligos patekimo rizika ir yra tos ligos klinikiniam pasireiškimui palankių sąlygų.

Liga neužkrėstos teritorijos statusą turinčiose zonose ar laikymo vietose, esančiose valstybėse narėse, kurios nėra paskelbtos neužkrėsta teritorija, arba visais atvejais, kai klinikiniam ligos pasireiškimui palankių sąlygų nėra, tęsiama tikslinė priežiūra, kaip nurodyta 3 dalies k–q punktuose.

3. Konkrečių ligų reikalavimai dėl priežiūros ir biologinio saugumo priemonių yra pateikti:

- a) IV priedo I dalies 3 skyriaus 2 skirsnyje dėl laikomų galvijų brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) neužkrėstos teritorijos statuso arba IV priedo I dalies 4 skyriaus 2

▼B

- skirsnyje dėl laikomų avių ir ožkų brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) neužkrėstos teritorijos statuso;
- b) IV priedo II dalies 2 skyriaus 2 skirsnyje dėl *Mycobacterium tuberculosis* komplekso infekcija neužkrėstos teritorijos statuso;
- c) IV priedo III dalies 2 skyriaus 2 skirsnyje dėl EGL neužkrėstos teritorijos statuso;
- d) IV priedo IV dalies 2 skyriaus 2 skirsnyje dėl IGR/IPV infekcija neužkrėstos teritorijos statuso;
- e) IV priedo V dalies 2 skyriaus 2 skirsnyje dėl ALV infekcija neužkrėstos teritorijos statuso;
- f) IV priedo VI dalies 2 skyriaus 2 skirsnyje dėl GVD neužkrėstos teritorijos statuso;
- g) V priedo I dalies 2 skyriaus 2 skirsnyje dėl pasiutligės viruso infekcija neužkrėstos teritorijos statuso;
- h) V priedo II dalies 4 skyriaus 2 skirsnyje dėl MLV infekcija neužkrėstos teritorijos statuso;
- i) V priedo III dalies 2 skirsnyje dėl varoze (*Varroa* spp.) neužkrėstos teritorijos statuso;
- j) V priedo IV dalies 2 skirsnyje dėl Niukaslo ligos viruso infekcija neužkrėstos teritorijos statusu nevakcinuojant gyvūnų;
- k) VI priedo II dalies 1 skyriaus 4 skirsnyje dėl VHS neužkrėstos teritorijos statuso;
- l) VI priedo II dalies 1 skyriaus 4 skirsnyje dėl IHN neužkrėstos teritorijos statuso;
- m) VI priedo II dalies 2 skyriaus 4 skirsnyje dėl ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija neužkrėstos teritorijos statuso;
- n) VI priedo II dalies 3 skyriaus 4 skirsnyje dėl marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija) neužkrėstos teritorijos statuso;
- o) VI priedo II dalies 4 skyriaus 4 skirsnyje dėl bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija) neužkrėstos teritorijos statuso;
- p) VI priedo II dalies 5 skyriaus 4 skirsnyje dėl bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija) neužkrėstos teritorijos statuso;
- q) VI priedo II dalies 6 skyriaus 4 skirsnyje dėl BSV infekcija neužkrėstos teritorijos statuso.

82 straipsnis

Liga neužkrėstos teritorijos statuso sustabdymas, atšaukimas ir sugražinimas

1. Jeigu patvirtinama liga ir todėl netenkinamos valstybės narės, zonos ar laikymo vietos liga neužkrėstos teritorijos statuso išlaikymo sąlygos, kompetentinga institucija:

- a) nedelsdama taiko atitinkamas ligų kontrolės priemones;

▼B

b) vykdo specialią priežiūrą, kad būtų įvertintas ligos protrūkio mastas;

c) nurodo imtis bet kokių reikalingų rizikos mažinimo priemonių.

2. Jeigu liga nėra patvirtinta, tačiau yra pažeista viena iš valstybės narės, jos zonos arba laikymo vietos liga neužkrėstos teritorijos statuso išlaikymo sąlygų, kompetentinga institucija imasi tinkamų taisomųjų priemonių ir įvertina sveikatos būklės pasikeitimo riziką.

3. Kompetentinga institucija gali, kai būtina, imtis pereinamojo laikotarpio priemonės – sustabdyti atitinkamos valstybės narės, jos zonos arba laikymo vietos liga neužkrėstos teritorijos statusą, užuot Komisijai atšaukus šį statusą. Tuo statuso sustabdymo laikotarpiu kompetentinga institucija:

a) imasi visų būtinų prevencijos, priežiūros ir kontrolės priemonių, kad padėtis būtų valdoma;

b) nedelsdama informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares apie priemones, kurių imamasi, taip pat

c) reguliariai informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares apie padėties raidą, apie savo poziciją dėl neužkrėstos teritorijos statuso sugrąžinimo, statuso sustabdymo pratęsimo arba statuso atšaukimo, kurį atlieka Komisija.

4. Jeigu laikomasi 3 dalies nuostatų, kompetentinga institucija gali sugrąžinti liga neužkrėstos teritorijos statusą tai valstybei narei, jos zonai arba laikymo vietai, panaikindama to statuso sustabdymą.

4 skirsnis

Nuostatos, leidžiančios nukrypti nuo Komisijos patvirtinimo**▼M1***83 straipsnis***Nuostatos, leidžiančios nukrypti nuo Komisijos atliekamo tam tikro vandens gyvūnų ligomis neužkrėstos teritorijos statuso ir tam tikrų likvidavimo programų patvirtinimo**

1. Nukrypstant nuo reikalavimo pateikti Komisijai tvirtinti likvidavimo programas, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2016/429 31 straipsnio 1 dalies b punkte ir 31 straipsnio 2 dalyje, arba nuo reikalavimų gauti to reglamento 36 straipsnio 4 dalyje ir 37 straipsnio 4 dalyje nustatytą vandens gyvūnų ligomis neužkrėstos teritorijos statuso patvirtinimą, suteikiamą Komisijos, toks patvirtinimas dėl zonų ar laikymo vietų, kurios užima mažiau nei 75 % valstybės narės teritorijos ir kuriose vandens baseinas, iš kurio tiekiamas vanduo į tą zoną ar laikymo vietą, nėra bendras su kita valstybe nare ar trečiąja šalimi, gaunamas pagal tokią procedūrą:

a) valstybė narė pateikia preliminarų pareiškimą apie tai, kad zona ar laikymo vieta, atitinkanti šiame reglamente nustatytus reikalavimus dėl liga neužkrėstos teritorijos statuso, yra neužkrėsta liga arba kad yra nustatyta jai skirta likvidavimo programa;

b) šis preliminarus pareiškimas valstybės narės paskelbiamas elektroninėmis priemonėmis ir apie jo paskelbimą pranešama Komisijai ir valstybėms narėms;

▼ **M1**

c) šis preliminarus pareiškimas įsigalioja po 60 dienų nuo jo paskelbimo ir šioje dalyje nurodyta zona arba laikymo vieta įgyja liga neužkrėstos teritorijos statusą, arba jai skirta likvidavimo programa laikoma patvirtinta.

2. Per 1 dalies c punkte nurodytą 60 dienų laikotarpį Komisija arba kitos valstybės narės gali prašyti pateikti paaiškinimą arba papildomos informacijos dėl patvirtinamųjų įrodymų, kuriuos pateikė preliminarų pareiškimą parengusi valstybė narė.

3. Kai bent viena valstybė narė ar Komisija per 1 dalies c punkte nurodytą laikotarpį pateikia pastabų raštu, pranešdama apie savo abejones dėl įrodymų, kuriais pagrįstas pareiškimas, Komisija, pareiškimą pateikusi valstybė narė ir, kai tinka, ta valstybė narė, kuri paprašė paaiškinimo arba papildomos informacijos, kartu išnagrinėja pateiktus įrodymus, kad išsklaidytų abejones.

Tokiais atvejais 1 dalies c punkte nurodytas laikotarpis automatiškai pratęsiamas 60 dienų nuo tos dienos, kurią pirmą kartą išreikštos abejonės. Šis laikotarpis papildomai nebepratęsiamas.

4. Kai 3 dalyje nurodytas procesas nėra sėkmingas, taikomos Reglamento (ES) 2016/429 31 straipsnio 3 dalies, 36 straipsnio 4 dalies ir 37 straipsnio 4 dalies nuostatos.

▼ **B**

III DALIS

PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

84 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl esamo liga neužkrėstos teritorijos statuso

1. Valstybės narės ir jų zonos, kurių liga neužkrėstos teritorijos statusas patvirtintas iki šio reglamento taikymo pradžios dienos, laikomos turinčiomis liga neužkrėstos teritorijos statusą pagal šį reglamentą, kai tai yra šis statusas:

- a) brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis*, *B. suis* infekcija) neužkrėstos teritorijos:
 - i) dėl galvijų populiacijų, kai brucelioze neužkrėstos teritorijos statusas suteiktas pagal Direktyvą 64/432/EEB;
 - ii) dėl avių ir ožkų populiacijų, kai brucelioze (*B. melitensis* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusas suteiktas pagal Direktyvą 91/68/EEB;
- b) *Mycobacterium tuberculosis* komplekso infekcija neužkrėstos teritorijos, kai tuberkulioze neužkrėstos teritorijos statusas suteiktas pagal Direktyvą 64/432/EEB;
- c) EGL neužkrėstos teritorijos, kai EGL neužkrėstos teritorijos statusas suteiktas pagal Direktyvą 64/432/EEB;
- d) IGR/IPV infekcija neužkrėstos teritorijos, kai IGR/IPV infekcija neužkrėstos teritorijos statusas suteiktas pagal Direktyvą 64/432/EEB;

▼B

- e) ALV infekcija neužkrėtos teritorijos, kai Aujesio liga neužkrėtos teritorijos statusas suteiktas pagal Direktyvą 64/432/EEB;
- f) varoze (*Varroa* spp.) neužkrėtos teritorijos, kai varoze neužkrėtos teritorijos statusas suteiktas pagal Tarybos direktyvą 92/65/EEB ⁽⁴⁾;
- g) Niukaslo ligos viruso infekcija neužkrėtos teritorijos nevakcinuojant gyvūnų, kai neskiepijimo nuo Niukaslo ligos statusas suteiktas pagal Direktyvą 2009/158/EB;
- h) VHS neužkrėtos teritorijos, kai VHS neužkrėtos teritorijos statusas suteiktas pagal Tarybos direktyvą 2006/88/EB ⁽⁵⁾;
- i) IHN neužkrėtos teritorijos, kai IHN neužkrėtos teritorijos statusas suteiktas pagal Direktyvą 2006/88/EB;
- j) ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija neužkrėtos teritorijos, kai infekcine lašišų anemija neužkrėtos teritorijos statusas suteiktas pagal Direktyvą 2006/88/EB;
- k) bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija) neužkrėtos teritorijos, kai *Bonamia ostreae* neužkrėtos teritorijos statusas suteiktas pagal Direktyvą 2006/88/EB;
- l) marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija) neužkrėtos teritorijos, kai *Marteilia refringens* neužkrėtos teritorijos statusas suteiktas pagal Direktyvą 2006/88/EB;
- m) BSV infekcija neužkrėtos teritorijos, kai baltme neužkrėtos teritorijos statusas suteiktas pagal Direktyvą 2006/88/EB.

2. Laikymo vietos valstybėse narėse, kurių liga neužkrėtos teritorijos statusas patvirtintas iki šio reglamento taikymo pradžios dienos, laikomos turinčiomis liga neužkrėtos teritorijos statusą pagal šį reglamentą, kai tai yra šis statusas:

- a) labai patogenišku paukščių gripu neužkrėtos teritorijos, kai laikymo vieta yra patvirtinta dėl paukščių gripo pagal Komisijos reglamentą (EB) Nr. 616/2009 ⁽⁶⁾;
- b) VHS neužkrėtos teritorijos, kai VHS neužkrėtos teritorijos statusas suteiktas pagal Direktyvą 2006/88/EB;
- c) IHN neužkrėtos teritorijos, kai IHN neužkrėtos teritorijos statusas suteiktas pagal Direktyvą 2006/88/EB;

⁽⁴⁾ 1992 m. liepos 13 d. Tarybos direktyva 92/65/EEB, nustatanti gyvūnų sveikatos reikalavimus, reglamentuojančius prekybą Bendrijoje gyvūnais, sperma, kiaušialąstėmis bei embrionais, kuriems netaikomi gyvūnų sveikatos reikalavimai, nustatyti specialiose Bendrijos taisyklėse, nurodytose Direktyvos 90/425/EEB A priedo I dalyje, bei jų importą į Bendriją (OL L 268, 1992 9 14, p. 54).

⁽⁵⁾ 2006 m. spalio 24 d. Tarybos direktyva 2006/88/EB dėl gyvūnų sveikatos reikalavimų, taikomų akvakultūros gyvūnams ir jų produktams, ir dėl tam tikrų vandens gyvūnų ligų prevencijos ir kontrolės (OL L 328, 2006 11 24, p. 14).

⁽⁶⁾ 2009 m. liepos 13 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 616/2009, kuriuo įgyvendinamos Tarybos direktyvos 2005/94/EB nuostatos dėl naminių ir kitų nelaisvėje laikomų paukščių skyrių tvirtinimo dėl paukščių gripo ir papildomų biologinio saugumo priemonių tokiuose skyriuose (OL L 181, 2009 7 14, p. 16).

▼B

- d) ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija neužkrėstos teritorijos, kai infekcine lašišų anemija neužkrėstos teritorijos statusas suteiktas pagal Direktyvą 2006/88/EB;
- e) bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija) neužkrėstos teritorijos, kai *Bonamia ostreae* neužkrėstos teritorijos statusas suteiktas pagal Direktyvą 2006/88/EB;
- f) marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija) neužkrėstos teritorijos, kai *Marteilia refringens* neužkrėstos teritorijos statusas suteiktas pagal Direktyvą 2006/88/EB;
- g) BSV infekcija neužkrėstos teritorijos, kai baltme neužkrėstos teritorijos statusas suteiktas pagal Direktyvą 2006/88/EB.

3. Valstybės narės, laikomos turinčiomis liga neužkrėstos teritorijos statusą pagal 1 arba 2 dalį, užtikrina, kad šio statuso išlaikymo sąlygos atitiktų šiame reglamente nustatytas sąlygas.

85 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl esamų likvidavimo ar priežiūros programų

1. Valstybės narės ir jų zonos, iki šio reglamento taikymo pradžios dienos turėjusios patvirtintą likvidavimo programą arba patvirtintą priežiūros programą, laikomos turinčiomis patvirtintą likvidavimo programą pagal šį reglamentą, galiojančią šešerius metus nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos, dėl šių ligų:

- a) IGR/IPV, kai IGR/IPV likvidavimo programa patvirtinta pagal Direktyvą 64/432/EEB;
- b) ALV, kai Aujeskio ligos likvidavimo programa patvirtinta pagal Direktyvą 64/432/EEB;
- c) VHS, kai VHS priežiūros arba likvidavimo programa patvirtinta pagal Direktyvą 2006/88/EB;
- d) IHN, kai IHN priežiūros arba likvidavimo programa patvirtinta pagal Direktyvą 2006/88/EB;
- e) ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcijos, kai ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcijos priežiūros arba likvidavimo programa patvirtinta pagal Direktyvą 2006/88/EB;
- f) bonamiozės (*Bonamia ostreae* infekcijos), kai *Bonamia ostreae* infekcijos priežiūros arba likvidavimo programa patvirtinta pagal Direktyvą 2006/88/EB;
- g) marteiliozės (*Marteilia refringens* infekcijos), kai *Marteilia refringens* infekcijos priežiūros arba likvidavimo programa patvirtinta pagal Direktyvą 2006/88/EB;
- h) BSV infekcijos, kai baltmės likvidavimo programa patvirtinta pagal Direktyvą 2006/88/EB.

2. Laikymo vietos valstybėse narėse, kuriose iki šio reglamento taikymo pradžios dienos taikyta patvirtinta likvidavimo programa arba patvirtinta priežiūros programa, laikomos turinčiomis patvirtintą likvidavimo programą pagal šį reglamentą, galiojančią šešerius metus nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos, dėl šių ligų:

▼B

- a) VHS, kai VHS priežiūros arba likvidavimo programa patvirtinta pagal Direktyvą 2006/88/EB;
 - b) IHN, kai IHN priežiūros arba likvidavimo programa patvirtinta pagal Direktyvą 2006/88/EB;
 - c) ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcijos, kai ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcijos priežiūros arba likvidavimo programa patvirtinta pagal Direktyvą 2006/88/EB;
 - d) bonamiozės (*Bonamia ostreae* infekcijos), kai *Bonamia ostreae* infekcijos priežiūros arba likvidavimo programa patvirtinta pagal Direktyvą 2006/88/EB;
 - e) marteiliozės (*Marteilia refringens* infekcijos), kai *Marteilia refringens* infekcijos priežiūros arba likvidavimo programa patvirtinta pagal Direktyvą 2006/88/EB;
 - f) BSV infekcijos, kai baltmės priežiūros arba likvidavimo programa patvirtinta pagal Direktyvą 2006/88/EB.
3. Valstybės narės, laikomos turinčiomis patvirtintą likvidavimo programą pagal 1 arba 2 dalį, užtikrina, kad programoje nustatytos priemonės atitiktų tas priemones, kurios dėl likvidavimo programų nustatytos šiame reglamente.

*86 straipsnis***Panaikinimas**

Šie teisės aktai panaikinami nuo 2021 m. balandžio 21 d.:

- Sprendimas 2000/428/EB,
- Sprendimas 2002/106/EB,
- Sprendimas 2003/422/EB,
- Sprendimas 2006/437/EB,
- Reglamentas (EB) Nr. 1266/2007,
- Sprendimas 2008/896/EB,

▼M1

- Sprendimas 2010/367/ES,

▼B

- Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2015/1554.

Nuorodos į tuos panaikintus teisės aktus laikomos nuorodomis į šį reglamentą.

*87 straipsnis***Įsigaliojimas ir taikymas**

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2021 m. balandžio 21 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

*I PRIEDAS***KONKRETI SAUSUMOS GYVŪNŲ LIGOS ATVEJO APIBRĖŽTIS**

1 skirsnis

Labai patogeniškas paukščių gripas (LPPG)

1. Gyvūnas arba gyvūnų grupė kompetentingos institucijos turi būti laikomi įtariamu LPPG atveju, kai atitinka 9 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus.
2. Gyvūnas arba gyvūnų grupė kompetentingos institucijos turi būti laikomi patvirtintu LPPG atveju, kai:
 - a) gyvūno arba gyvūnų grupės mėginyje išskiriamas LPPG sukėlėjas, išskyrus vakcinos padermes;
 - b) gyvūno arba gyvūnų grupės mėginyje išskiriama LPPG sukėlėjui būdinga nukleorūgštis, susidariusi ne dėl vakcinacijos, arba
 - c) tiriant laikomo gyvūnų arba laikomų gyvūnų grupės, kuriems pasireiškė šiai ligai būdingi klinikiniai požymiai arba kurie yra epizootiškai susiję su įtariamu ar patvirtintu jos atveju, mėginį pagal netiesioginį diagnostikos metodą gautas teigiamas rezultatas ne dėl vakcinacijos.
3. Apibrėžiant šios ligos atvejį, LPPG sukėlėjas turi būti:
 - a) gripo A tipo H5 ir H7 potipių virusas arba bet koks gripo A tipo virusas, kurio intraveninio patogeniškumo indeksas (IVPI) yra aukštesnis nei 1,2, arba
 - b) gripo A tipo H5 ir H7 potipių virusas su kelių baziųjų aminorūgščių seka hemagliutinino molekulės (HA0) skilimo vietoje, panašia į tą, kuri nustatoma kitų LPPG izoliatų atveju.

2 skirsnis

Mažai patogeniško paukščių gripo virusų (MPPGV) infekcija

1. Gyvūnas arba gyvūnų grupė kompetentingos institucijos turi būti laikomi įtariamu MPPGV infekcijos atveju, kai atitinka 9 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus.
2. Gyvūnas arba gyvūnų grupė kompetentingos institucijos turi būti laikomi patvirtintu MPPGV infekcijos atveju, kai:
 - a) gyvūno arba gyvūnų grupės mėginyje išskiriamas MPPGV infekcijos sukėlėjas, išskyrus vakcinos padermes;
 - b) gyvūno arba gyvūnų grupės mėginyje išskiriama MPPGV infekcijos sukėlėjui būdinga nukleorūgštis, susidariusi ne dėl vakcinacijos, arba
 - c) tiriant laikomo gyvūnų arba laikomų gyvūnų grupės, kuriems pasireiškė šiai ligai būdingi klinikiniai požymiai arba kurie yra epizootiškai susiję su įtariamu ar patvirtintu jos atveju, mėginį pagal netiesioginį diagnostikos metodą gautas teigiamas rezultatas ne dėl vakcinacijos.

▼B

3. Pagal šią ligos atvejo apibrėžtį MPPGV infekcijos sukėlėjas turi būti bet koks gripo A tipo H5 ir H7 potipių virusas, kuris nėra LPPG virusas.

3 skirsnis

Niukaslų ligos viruso (NLV) infekcija

1. Gyvūnas arba gyvūnų grupė kompetentingos institucijos turi būti laikomi įtariamu NLV infekcijos atveju, kai atitinka 9 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus.
2. Gyvūnas arba gyvūnų grupė kompetentingos institucijos turi būti laikomi patvirtintu NLV infekcijos atveju, kai:
 - a) gyvūno arba gyvūnų grupės mėginyje išskiriamas NLV infekcijos sukėlėjas, išskyrus vakcinos padermes;
 - b) gyvūno arba gyvūnų grupės mėginyje išskiriama NLV infekcijos sukėlėjui būdinga nukleorūgštis, susidariusi ne dėl vakcinacijos, arba
 - c) tiriant laikomo gyvūnų arba laikomų gyvūnų grupės, kuriems pasireiškė šiai ligai būdingi klinikiniai požymiai arba kurie yra epizootiškai susiję su įtariamu ar patvirtintu jos atveju, mėginį pagal netiesioginį diagnostikos metodą gautas teigiamas rezultatas ne dėl vakcinacijos.
3. Pagal šią ligos atvejo apibrėžtį NLV infekcijos sukėlėjas turi būti bet koks paukščių 1 tipo paramiksovirusas (PPMV-1) (paukščių 1 tipo *Avulavirus* virusas):
 - a) kurio intracerebrinio patogeniškumo indeksas (ICPI) yra 0,7 ar aukštesnis, arba
 - b) kuris turi kelias bazines aminorūgštis F2 baltymo C-gale ir fenilalaniną 117 liekanoje, kuri yra F1 baltymo N-galas. Terminas „kelios bazinės aminorūgštys“ reiškia ne mažiau kaip tris arginino arba lizino liekanas tarp 113 ir 116 liekanų. Jei nenustatoma būdingo aminorūgščių liekanų modelio, kaip apibūdinta pirmiau, išskirtas virusas turi būti apibūdinamas ICPI tyrimu. Pagal šią apibrėžtį aminorūgščių liekanos numeruojamos nuo aminorūgšties sekos, atimtos iš F0 geno nukleotidų sekos, N galo, o 113–116 atitinka liekanas nuo – 4 iki – 1 nuo skilimo vietos.

*II PRIEDAS***SAJUNGOS PRIEŽIŪROS PROGRAMA****I DALIS****PAUKŠČIŲ GRIPŲ PRIEŽIŪRA NAMINIŲ IR LAUKINIŲ PAUKŠČIŲ POPULIACIJOSE***1 skirsnis***Bendrasis požiūris ir reikalavimai****1. TERITORINĖ TAIKYMO SRITIS**

Priežiūra naminių ir laukinių paukščių populacijose turi būti vykdoma visose valstybėse narėse.

2. TAIKYMO LAIKOTARPIS

Iki atšaukimo.

3. BENDRASIS POŽIŪRIS

Priežiūros sistema turi būti siekiama 2 skirsnyje nurodytų tikslų ir ji turi būti grindžiama kompleksiniu požiūriu, apimančiu įvairias vienas kitą papildančias naminių ir laukinių paukščių populacijose vykdomos priežiūros veiklos dalis:

- ankstyvo nustatymo sistemas, kaip nustatyta 3 ir 4 skirsniuose,
- rizika grindžiamą priežiūrą, kaip nustatyta 5 ir 6 skirsniuose.

*2 skirsnis***Naminių ir laukinių paukščių populacijose vykdomos priežiūros tikslai**

1. Ankstyvas labai patogeniško paukščių gripo (LPPG) nustatymas naminių paukščių populacijose.
2. Ankstyvas LPPG nustatymas laukinių paukščių populacijose, leidžiantis:
 - a) anksti perspėti apie galimą LPPG patekimą į naminių paukščių populiacijas, ypač kai virusai patenka į Sąjungą dėl laukinių paukščių migracijos;
 - b) teikti informaciją viruso plitimo rizikos vertinimui po to, kai LPPG nustatomas laukinių paukščių populacijose.
3. Tų rūšių paukščių, kuriems paprastai nepasireiškia ryškių klinikinių šios ligos požymių, užsikrėtimo LPPG nustatymas.
4. Plintančių maži patogeniško paukščių gripo virusų (MPPGV), kurie gali lengvai plisti tarp paukščių pulkų, ypač teritorijose, kuriose tankiai išsidėstę naminių paukščių ūkiai, nustatymas atsižvelgiant į jų gebą mutuoti į LPPG, siekiant:
 - a) nustatyti MPPGV infekcijos klasterius;
 - b) stebėti MPPGV plitimo dėl naminių paukščių perkėlimo ir užkrėstų objektų riziką tam tikrose rizikingose gamybos sistemose.
5. Žinių apie LPPG ir MPPGV, galimai keliančių zoonozių riziką, papildymas.

*3 skirsnis***Ankstyvas LPPG nustatymas naminių paukščių populacijose**

1. LPPG ankstyvo nustatymo naminių paukščių populacijose sistemos turi būti 3 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytų bendrųjų priežiūros reikalavimų dalis ir turi būti įdiegtos visame paukštininkystės sektoriuje.

▼B

2. 1 punkte nurodyta priežiūra turi mažų mažiausiai apimti toliau nurodytą dalykų ankstyvą nustatymą ir tyrimą ūkiuose, esančiuose nustatytoje didesnės LPPG patekimo ir plitimo rizikos teritorijoje:
 - a) bet kokių įprastų gamybos ir sveikatos parametrų, kaip antai gaištamumo, pašarų ir vandens vartojimo bei kiaušinių dėjimo, pokyčių;
 - b) bet kokių LPPG būdingų klinikinių požymių ar *post mortem* pokyčių.
3. Taip pat gali būti svarbu reguliariai tirti negyvų ir sergančių naminių paukščių mėginius, paimtus ūkiuose, esančiuose teritorijoje, kurioje nustatyta didesnė LPPG patekimo ir plitimo rizika, kai dėl LPPG protrūkių naminių ir (arba) laukinių paukščių populiacijose nustatoma didesnė rizika nacionaliniu, ES arba regioniniu lygmeniu.

4 skirsnis

Ankstyvas LPPG nustatymas laukinių paukščių populiacijose

1. Ankstyvas LPPG nustatymas laukinių paukščių populiacijose turi būti grindžiamas šių paukščių mėginių ėmimu ir tyrimu:
 - a) rastų negyvų paukščių;
 - b) rastų sužeistų arba sergančių paukščių;
 - c) sumedžiotų paukščių, turinčių klinikinių ligos požymių.

Kai LPPG aptinkamas laukinių paukščių populiacijose, gali reikėti sustiprinti šią priežiūrą, stebėsenos sistemose organizuojant patrulius, kurie nustato ir surenka negyvus ir sergančius paukščius, budėjimą.

2. Šios priežiūros planavimas turi būti grindžiamas rizika, atsižvelgiant bent į svarbią ornitologijos, virusologijos, epizootologijos ir aplinkosaugos sričių informaciją.
3. Priežiūra turi būti atliekama tikslinių laukinių paukščių rūšių populiacijose, kaip nustatyta 8 skirsnyje. Tačiau turi būti ištiriami visi įtartini laukinių paukščių gaištamumo atvejai, kad būtų paneigtas galimas LPPG buvimas.

Kartu su tikslinėmis laukinių paukščių rūšimis galima įtraukti ir papildomas laukinių paukščių rūšis, kai įvertinamas jų konkretus epizootinis reikšmingumas tos valstybės narės teritorijoje.

4. Be to, priežiūra gali apimti prioritetinėse vietose ir svarbiausiose vietovėse, visų pirma tose, per kurias tikslinių laukinių rūšių paukščiai patenka į Sąjungą migruodami bent šiaurės–rytų ir rytų maršrutais, atliekamą šių paukščių mėginių ėmimą ir tyrimą:
 - a) gaudyklėmis sugautų paukščių;
 - b) sumedžiotų sveikų paukščių;
 - c) kontrolinių paukščių.

5. Į LPPG priežiūros laukinių paukščių populiacijose rezultatus turi būti įtraukta informacija iš papildomų šaltinių, gauta laukinių paukščių tyrimais, atliekamais dėl LPPG protrūkių naminių paukščių populiacijose.

5 skirsnis

Rizika grindžiama papildoma LPPG priežiūra tų rūšių paukščių, kuriems paprastai nepasireiškia ryškių klinikinių šios ligos požymių, populiacijose

1. Vykdamas rizika grindžiamą LPPG infekcijos priežiūrą naminių paukščių ūkiuose, kuriuose laikomos antys, žąsys, *Anseriformes* būrio rūšių paukščiai,

▼B

skirti medžiojamųjų paukščių ištekliams papildyti, arba putpelės, skirtos paleisti į laisvę, turi būti atsižvelgiama bent į šiuos rizikos veiksnius:

- a) ankstesnę ir dabartinę epizootinę šios ligos padėtį naminių ir laukinių paukščių populiacijose ir šios padėties raidą laikui bėgant;
 - b) arti ūkių esančius vandens telkinius ar kitas vietas, kuriose migruojantys paukščiai, ypač vandens paukščiai, gali rinktis didesniais būriais arba laikinai sustoti migruodami į Sąjungą ir per Sąjungą;
 - c) migruojančių tikslinių laukinių rūšių paukščių intensyvesnės migracijos į Sąjungą ir per Sąjungą laikotarpį;
 - d) paukštininkystės ūkių struktūrą, įskaitant platesnį įvairių gamybos sistemų sektorių;
 - e) geografinę ūkių padėtį tokioje teritorijoje, kurioje naminių paukščių tankis yra didelis;
 - f) biologinio saugumo praktiką ūkiuose;
 - g) naminių paukščių, produktų ir transporto priemonių, kuriomis vežami naminiai paukščiai, judėjimo pobūdį ir dažnį bei prekybos modelius;
 - h) rizikos vertinimus ir mokslines konsultacijas dėl LPPG plitimo per laukinius paukščius reikšmingumo.
2. Remiantis moksliniais argumentais, galima įtraukti papildomų, 1 punkto a–h papunkčiuose nenurodytų rizikos veiksnių, taip pat galima neatsižvelgti į veiksnius, kurie nėra reikšmingi konkrečiai padėčiai toje valstybėje narėje.

6 skirsnis

Rizika grindžiama priežiūra siekiant nustatyti ūkių, kurie yra užkrėsti MPPGV ir iš kurių nuolat plinta MPPGV, klasterius

1. Rizika grindžiama priežiūra siekiant nustatyti plintančius mažai patogeniško paukščių gripo virusus (MPPGV), galinčius lengvai plisti tarp naminių paukščių pulkų, ypač teritorijose, kuriose yra tankiai išsidėstę naminių paukščių ūkiai, kaip nurodyta 2 skirsnio 4 punkte, turi būti vykdoma naminių paukščių ūkiuose, dėl kurių kompetentinga institucija yra atlikusi vertinimą ir nustatiusi, kad juose praeityje kelis kartus buvo MPPGV infekcijos klasterių arba jų buvimas yra labiau tikėtinas.
2. Tokiems klasteriams yra būdinga, kad geografiškai arti esančios ūkių grupės MPPGV infekcija užkrečiamos panašiu laiku.
3. Atliekant vertinimą, kuriuo remiantis atrenkami ūkiai tikslinei priežiūrai, turi būti atsižvelgiama į viruso horizontalaus perdavimo riziką dėl gamybos sistemos struktūros, sudėtingumo ir ūkių funkcinių tarpusavio ryšių, ypač kai veikla vykdoma teritorijose, kuriose ūkių tankis yra didelis.
4. Kartu su atrankos kriterijais, taikomais atliekant 3 punkte nurodytą tikslinę ūkių priežiūrą, būtina atsižvelgti į šiuos rizikos veiksnius ūkio lygmeniu:
 - a) laikomų paukščių rūšis;
 - b) gamybos ciklą ir trukmę;
 - c) kelių naminių paukščių rūšių buvimą;

▼B

- d) įvairaus amžiaus naminių paukščių pulkų buvimą;
- e) ilgai gyvenančių naminių paukščių buvimą;
- f) visiško ūkio užpildymo ir ištuštinimo principo taikymą;
- g) laukimo laikotarpio tarp partijų trukmę;
- h) biologinio saugumo praktiką ir sąlygas paukščių laikymo patalpose.

7 skirsnis

Tikslinės naminių paukščių populiacijos

1. 3 skirsnyje nurodytos LPPG infekcijos ankstyvo nustatymo sistemos turi būti taikomos visoms naminių paukščių populiacijoms.
2. 5 skirsnyje nurodyta papildoma LPPG infekcijos priežiūra dėl tų naminių paukščių rūšių, kurioms paprastai nepasireiškia ryškūs užsikrėtimo LPPG požymiai, turi būti taikoma:
 - a) veislinėms antims;
 - b) veislinėms žąsims;
 - c) mėsinėms antims;
 - d) mėsinėms žąsims;
 - e) putpelėms;
 - f) *Anseriformes* būrio rūšių naminiams paukščiams, kurie paleidžiami į laisvę medžiojamųjų paukščių ištekliams papildyti.
3. Kartu su 2 punkte išvardytomis paukščių rūšimis ir kategorijomis gali būti atliekamas šių naminių paukščių rūšių ir gamybos kategorijų tikslinis mėginių ėmimas ir tyrimas dėl MPPGV infekcijos, kaip nurodyta 6 skirsnyje:
 - a) dedeklių vištų, įskaitant laisvai laikomas vištas;
 - b) veislinių kalakutų;
 - c) mėsinių kalakutų;
 - d) *Galliformes* būrio rūšių paukščių, kurie paleidžiami į laisvę medžiojamųjų paukščių ištekliams papildyti.

8 skirsnis

Tikslinės laukinių paukščių populiacijos

Įsitikinta, kad didesnę užsikrėtimo LPPG ir jo perdavimo riziką kelia tikslinių laukinių rūšių paukščiai, ypač migruojantys vandens paukščiai.

Europos Sąjungos etaloninės laboratorijos svetainėje yra paskelbtas sudarytas tikslinių laukinių paukščių rūšių sąrašas, kuris atnaujinamas atsižvelgiant į naujausias žinias.

9 skirsnis

Mėginių ėmimo ir laboratorinių tyrimų metodai

1. Naminių paukščių ūkių, iš kurių imami mėginiai, skaičius ir tiriamų naminių paukščių iš kiekvieno ūkio ir, kai tinka, iš kiekvieno epizootinio vieneto (pvz., pulko, paukštėdės ir kt.) atitinkamame ūkyje, skaičius turi būti nustatomi pagal statistiškai patikimą atrankos metodą. Tai gali būti metodas, kuris taikomas sudarant reprezentatyvųjį ėminį, t. y. apytikris ligos paplitimas nustatomas pagal iš anksto nustatytą patikimumo lygį, kurį nustato kompetentinga institucija.

▼ B

2. Tyrimų dažnis ir laikotarpis:
 - a) naminių paukščių ūkių mėginių ėmimo ir tyrimų dažnis turi būti nustatomi remiantis kompetentingos institucijos atlikto rizikos vertinimo rezultatu;
 - b) mėginių ėmimo laikotarpis turi atitikti sezoninę gamybą pagal kiekvieną gamybos kategoriją, tačiau neturi prieštarauti rizika grindžiamam priežiūros principui;
 - c) kai tinka, mėginių ėmimo laikotarpis turi būti nustatomas atsižvelgiant į didesnės rizikos laikotarpį, kaip nurodyta 3 skirsnio 3 punkte. Mėginių laboratoriniai tyrimai turi būti atliekami taikant virusologinius metodus, kai jie imami dėl:
 - i) ankstyvo naminių paukščių LPPG nustatymo, nurodyto 3 skirsnyje;
 - ii) ankstyvo laukinių paukščių LPPG nustatymo, nurodyto 4 skirsnyje;
 - iii) papildomos LPPG priežiūros dėl tų rūšių paukščių, kuriems paprastai nepasireiškia ryškių klinikinių LPPG požymių, nurodytos 5 skirsnyje;
 - iv) tolesnių 4 punkto b papunktyje nurodytų tyrimų, gavus teigiamus serologinių tyrimų rezultatus.

Atliekant virusologinius tyrimus būtina atsižvelgti į ligos paplitimą ir aktyvios infekcijos nustatymo laikotarpį;
3. Mėginių laboratoriniai tyrimai turi būti atliekami serologiniais metodais, kai jie imami dėl:
 - a) 5 skirsnyje nurodytos papildomos LPPG priežiūros tų rūšių paukščių, kuriems paprastai nepasireiškia ryškių klinikinių LPPG požymių, populiacijoje, kai tinka, papildant virusologinius tyrimus;
 - b) MPPGV infekcija užkrėstų ūkių klasterių, nurodytų 6 skirsnyje, nustatymo. Kai dėl techninių priežasčių arba kitų tinkamai pagrįstų priežasčių mėginių serologiniam tyrimui imti netikslinga, būtina atlikti virusologinį tyrimą.

▼B*III PRIEDAS***DIAGNOSTIKOS METODAI, TAIKOMI SIEKIANT SUTEIKTI IR
IŠLAIKYTI TAM TIKROMIS SAUSUMOS GYVŪNŲ LIGOMIS
NEUŽKRĖSTOS TERITORIJOS STATUSĄ**

1 skirsnis

**Bruceliozė (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis*
infekcija)**

1. Serologiniai tyrimai

a) kraujo mėginių tyrimai:

- i) buferizuoto brucelių antigeno tyrimai;
- ii) komplemento sujungimo metodas (KSM);
- iii) netiesioginė imunofermentinė analizė (netiesioginė IFA);
- iv) fluorescencijos poliarizacijos analizė (FPA);
- v) konkurencinė imunofermentinė analizė (konkurencinė IFA);

b) pieno mėginių tyrimai:

- i) pieno žiedo tyrimas (PŽT);
- ii) netiesioginė IFA.

2. Intraderminis brucelino tyrimas (IBT)

Atliekant tyrimus, kaip nurodyta IV priedo I dalies 1 skyriaus 1 ir 2 skirsniuose, intraderminio brucelino tyrimo (IBT) metodas taikomas tik avims ir ožkoms.

2 skirsnis

***Mycobacterium tuberculosis* komplekso infekcija**

1. Intraderminiai tuberkulino tyrimai:

- a) vienkartinis intraderminis tuberkulino tyrimas (VITT);
- b) lyginamasis intraderminis tuberkulino tyrimas (LITT).

2. Gama interferono tyrimas.

3 skirsnis

Enzootinė galvijų leukozė

1. Serologiniai tyrimai

a) kraujo mėginių tyrimai:

- i) imunodifuzijos agaro gelyje tyrimas (IAGT);
- ii) blokavimo imunofermentinė analizė (blokavimo IFA);
- iii) netiesioginė IFA;

b) pieno mėginių tyrimai:

- i) netiesioginė IFA.

4 skirsnis

Infekcinis galvijų rinotracheitas ir (arba) infekcinis pustulinis vulvovaginitas (IGR/IPV)

	Metodai:	Matrica:
nevakcinuoti galvijai	netiesioginė IFA GHV-1 antikūnams nustatyti ^(a)	atskiri serumo mėginiai ^(d)
		pieno mėginiai
	blokavimo IFA gB antikūnams nustatyti ^(b)	atskiri serumo mėginiai ^(d)
		atskiri mėsos sulčių mėginiai
gE antigeno neturinčia DIVA vakcina vakcinuoti galvijai	blokavimo IFA gE antikūnams nustatyti ^(c)	atskiri serumo mėginiai
		atskiri mėsos sulčių mėginiai

^(a) netiesioginė imunofermentinė analizė gryno 1 tipo galvijų herpeso viruso antikūnams nustatyti. Sudėtiniai mėginiai, kuriuos sudaro iki 50 pieno mėginių (atskirų arba surinktinio pieno), gali būti naudojami tyrimams dėl IGR/IPV neužkrėstos teritorijos statuso suteikimo, o iki 100 pieno mėginių (atskirų arba surinktinio pieno) – tyrimams dėl IGR/IPV neužkrėstos teritorijos statuso išlaikymo.

^(b) blokavimo IFA GHV-1 gB antikūnams nustatyti. Kai IV priedo IV dalyje yra nurodyti tyrimai, skirti gryno GHV-1 antikūnams nustatyti, taip pat galima taikyti šį metodą.

^(c) blokavimo IFA GHV-1 gE antikūnams nustatyti. Kai tyrimas atliekamas siekiant pagrįsti IGR/IPV neužkrėstos teritorijos statuso išlaikymą, galima naudoti atskirus pieno mėginius. Mėginiai gali būti sujungiami į sudėtinį mėginį, kai jį sudarančių mėginių skaičių galima pasirinkti remiantis dokumentiniais įrodymais, kad tyrimas bet kokiomis įprasto kasdienio laboratorinio darbo aplinkybėmis yra pakankamai tikslus, kad sudėtiname mėginyje būtų nustatyta vienintelė teigiama reakcija.

^(d) Kai tyrimai atliekami siekiant pagrįsti IGR/IPV neužkrėstos teritorijos statuso išlaikymą, atskirai surinktus mėginius galima sujungti į sudėtinį mėginį. Į sudėtinį mėginį įtraukiamų mėginių skaičius gali būti keičiamas remiantis dokumentiniais įrodymais, kad tyrimas bet kokiomis įprasto kasdienio laboratorinio darbo aplinkybėmis yra pakankamai tikslus, kad pakeisto dydžio mėginyje būtų nustatyta vienintelė silpna teigiama reakcija.

5 skirsnis

Aujesnio ligos viruso (ALV) infekcija

	Metodai:	Matrica:
nevakcinuotos kiaulės	IFA ALV antikūnams nustatyti ^(a)	atskiri arba iš ne daugiau kaip 5 mėginių sudaryti sudėtiniai serumo (ar plazmos) mėginiai
		atskiri arba iš ne daugiau kaip 5 mėginių sudaryti sudėtiniai mėginiai, paimti filtravimo popieriumi
		atskiri mėsos sulčių mėginiai
gE antigeno neturinčia DIVA vakcina vakcinuotos kiaulės	IFA gE antikūnams nustatyti ^(b)	atskiri serumo mėginiai

^(a) IFA gryno ALV, ALV gB arba ALV gD antikūnams nustatyti. ALV gB ir ALV gD antikūnų arba gryno ALV mėginių rinkinių grupės kontrolės tikslais naudojant Bendrijos kontrolinį serumą ALV 1 arba standartų neatitinkančius serumus, atskiedus santykiu 1:2, turi būti gautas teigiamas rezultatas. Kai IV priedo V dalyje yra nurodyti tyrimai, skirti grynam ALV nustatyti, galima atlikti bet kurį iš šių tyrimų.

^(b) IFA ALV gE antikūnams nustatyti. Atliekant grupės kontrolę, naudojant Bendrijos kontrolinį serumą ALV 1 arba standartų neatitinkančius serumus, atskiedus santykiu 1:8, turi būti gautas teigiamas rezultatas.

▼B

6 skirsnis

Galvijų virusinė diarėja (GVD)

1. Tiesioginiai metodai:
 - a) tikralaikė atvirkštinės transkripcijos polimerazės grandininė reakcija (PGR);
 - b) IFA GVD viruso antigenams nustatyti.
2. Serologiniai tyrimai:
 - a) netiesioginė IFA;
 - b) blokavimo IFA.

IV PRIEDAS

KONKREČIŲ LIGŲ REIKALAVIMAI, TAIKOMI SIEKiant SUTEIKTI, IŠLAIKYTI, SUSTABDYTI IR ATŠAUKTI NEUŽKRĖSTOS TERITORIJOS STATUSĄ ŪKIŲ LYGMENIU, IR KONKREČIŲ LIGŲ REIKALAVIMAI, TAIKOMI SIEKiant SUTEIKTI IR IŠLAIKYTI NEUŽKRĖSTOS TERITORIJOS STATUSĄ VALSTYBIŲ NARIŲ ARBA ZONŲ LYGMENIU

I DALIS

BRUCELIOZĖ (*BRUCELLA ABORTUS*, *B. MELITENSIS* IR *B. SUIIS* INFEKCIJA)

1 SKYRIUS

Ūkis, neužkrėstas brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) nevakcinuojant gyvūnų

1 skirsnis

Statuso suteikimas

1. Teritorijos, neužkrėstos brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) nevakcinuojant gyvūnų, statusas ūkiui, kuriame laikomi galvijai, avys ar ožkos, gali būti suteikiamas tik jeigu:
 - a) per praėjusius 12 mėnesių nebuvo tame ūkyje laikomų galvijų, avių ar ožkų patvirtintų bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) atvejų;
 - b) per praėjusius 3 metus jokie tame ūkyje laikomi galvijai, avys ar ožkos nebuvo vakcinuoti nuo bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos);
 - c) vyresnių nei 12 mėnesių nekastruotų (nesterilizuotų) galvijų ir vyresnių nei 6 mėnesių nekastruotų avinų ar ožių ir nesterilizuotų avių ar ožkų, buvusių ūkyje tuo metu, kai imti mėginiai, du kartus atlikto serologinio tyrimo rezultatai buvo neigiami:
 - i) pirmasis tyrimas turi būti atliktas naudojant mėginius, paimtus ne anksčiau kaip po 3 mėnesių po to, kai likviduotas paskutinis patvirtintas ligos atvejis ir pašalintas paskutinis gyvūnas, per kurio imunologinį tyrimą gautas teigiamas rezultatas;
 - ii) antrasis tyrimas turi būti atliktas naudojant mėginius, paimtus praėjus ne mažiau kaip 6 mėnesiams ir ne daugiau kaip 12 mėnesių nuo šio punkto i papunktyje nurodyto mėginių ėmimo dienos;
 - d) atlikti gyvūnų, kuriems pasireiškė klinikiniai požymiai, būdingi bruceliozei (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijai) (pavyzdžiui, abortas), tyrimai ir gauti neigiami rezultatai;
 - e) nuo c punkto i papunktyje nurodyto mėginių ėmimo pradžios visi į ūkį perkelti galvijai, avys ar ožkos yra kilę iš ūkių, neužkrėstų brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) nevakcinuojant gyvūnų arba neužkrėstų vakcinuojant gyvūnus, ir per 3 praėjusius metus nebuvo vakcinuoti nuo bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos), taip pat:
 - i) jie yra kilę iš valstybės narės ar zonos, kuri turi brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusą dėl atitinkamos gyvūnų populiacijos;
 - ii) nekastruoti (nesterilizuoti) galvijai yra vyresni nei 12 mėnesių, o nekastruoti avinai ar ožiai ir nesterilizuotos avys ar ožkos – vyresni nei 6 mėnesių, ir yra gauti neigiami jų serologinio tyrimo rezultatai naudojant mėginį, paimtą:

▼B

- per 30 dienų prieš jų perkėlimą į ūkį arba
 - per 30 dienų po jų perkėlimo, jei gyvūnai šiuo laikotarpiu buvo laikomi izoliuoti, arba
- iii) tai yra neseniai atsivedusios patelės, po perkėlimo į ūkį laikytos izoliuotos iki gaunami neigiami jų serologinio tyrimo, atliekamo naudojant mėginį, paimtą ne anksčiau kaip po 30 dienų po jauniklių atsivedimo, rezultatai;
- f) nuo c punkto i papunktyje nurodyto mėginių ėmimo pradžios visi galvijų, avių arba ožkų genetinės medžiagos produktai, atvežami į ūkį arba naudojami ūkyje, yra kilę iš:
- i) ūkių, neužkrėstų brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) nevakcinuojant gyvūnų, arba
 - ii) patvirtintų genetinės medžiagos produktų ūkių.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies, brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) neužkrėstos teritorijos nevakcinuojant gyvūnų statusas gali būti ūkiui suteiktas, jeigu visi galvijai, avys arba ožkos jame yra kilę iš ūkių, neužkrėstų brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) nevakcinuojant gyvūnų arba neužkrėstų vakcinuojant gyvūnus, ir nebuvo vakcinuoti per praėjusius 3 metus, taip pat:
- a) jie yra kilę iš valstybės narės ar zonos, kuri turi brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusą dėl atitinkamos gyvūnų populiacijos;
 - b) nekastruoti (nesterilizuoti) galvijai yra vyresni nei 12 mėnesių, o nekastruoti avinai ar ožiai ir nesterilizuotos avys ar ožkos – vyresni nei 6 mėnesių, ir yra gauti neigiami jų serologinio tyrimo rezultatai naudojant mėginį, paimtą:
 - per 30 dienų prieš jų perkėlimą į ūkį arba
 - per 30 dienų po jų perkėlimo į ūkį, jei gyvūnai šiuo laikotarpiu buvo laikomi izoliuoti, arba
 - c) tai yra neseniai atsivedusios patelės, kurios laikytos izoliuotos nuo jų perkėlimo į ūkį iki gaunami neigiami jų serologinio tyrimo, atliekamo naudojant mėginį, paimtą ne anksčiau kaip po 30 dienų po jauniklių atsivedimo, rezultatai.
3. Nukrypstant nuo 1 dalies, ūkiui, kuris turi teritorijos, neužkrėstos brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) vakcinuojant gyvūnus, statusą, gali būti suteiktas teritorijos, neužkrėstos brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) nevakcinuojant gyvūnų, statusas, jeigu:
- a) laikomasi 1 dalies a, b, d, e ir f punktuose nustatytų reikalavimų ir
 - b) laikomasi 2 skirsnio b punkto i papunktyje nustatyto reikalavimo.

2 skirsnis

Statuso išlaikymas

Teritorijos, neužkrėstos brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) nevakcinuojant gyvūnų, statusas ūkyje, kuriame laikomi galvijai, avys ar ožkos, gali būti išlaikytas tik jeigu:

- a) toliau laikomasi 1 skirsnio 1 dalies a, b, d, e ir f punktuose nustatytų reikalavimų;
- b) atliekami serologiniai tyrimai ir gaunami neigiami rezultatai naudojant mėginius, paimtus iš:

▼B

- i) visų vyresnių nei 12 mėnesių nekastruotų (nesterilizuotų) galvijų ir visų vyresnių nei 6 mėnesių nekastruotų avinų ar ožių ir nesterilizuotų avių ar ožkų, imant mėginius tinkamais ne ilgesniais nei 12 mėnesių intervalais, kuriuos nustato kompetentinga institucija, atsižvelgdama į gamybos rūšį, ligos padėtį ir nustatytus rizikos veiksnius, arba
- ii) vyresnių nei 12 mėnesių nekastruotų (nesterilizuotų) galvijų ir vyresnių nei 6 mėnesių nekastruotų avinų ar ožių ir nesterilizuotų avių ar ožkų, laikomų ūkiuose, esančiuose valstybėje narėje arba zonoje, neužkrėstoje brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija), laikantis tyrimų režimo, kompetentingos institucijos nustatyto atsižvelgiant į gamybos rūšį ir į nustatytus rizikos veiksnius.

3 skirsnis

Statuso sustabdymas ir sugražinimas

1. Teritorijos, neužkrėtos brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) nevakcinuojant gyvūnų, statusas ūkyje, kuriame laikomi galvijai, avys ar ožkos, turi būti sustabdytas, jeigu:
 - a) nesilaikoma vieno ar daugiau iš 2 skirsnyje nustatytų reikalavimų arba
 - b) įtariamam ūkyje laikomų galvijų, avių ar ožkų bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos) atvejis.
2. Teritorijos, neužkrėtos brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) nevakcinuojant gyvūnų, statusas gali būti sugražintas tik jeigu:
 - a) laikomasi 1 skirsnio 1 dalies b, d, e ir f punktuose ir 2 skirsnio b punkte nustatytų reikalavimų;
 - b) tolesnių tyrimų rezultatai patvirtina, kad bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos) nėra, ir yra nustatyta visų įtariamų atvejų būklė.

4 skirsnis

Statuso atšaukimas ir atgavimas

1. Teritorijos, neužkrėtos brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) nevakcinuojant gyvūnų, statusas ūkyje, kuriame laikomi galvijai, avys ar ožkos, turi būti atšauktas, jeigu:
 - a) nesilaikoma vieno ar daugiau iš 2 skirsnyje nustatytų reikalavimų po to, kai pračina ilgiausias 20 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytas laikotarpis po neužkrėstos teritorijos statuso sustabdymo;
 - b) negalima paneigti bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos) pagal 3 skirsnio 2 dalies b punktą;
 - c) yra patvirtintas ūkyje laikomų galvijų, avių ar ožkų bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos) atvejis arba
 - d) statuso atšaukimas grindžiamas kitais bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos) kontrolės poreikiais.
2. Jeigu teritorijos, neužkrėtos brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) nevakcinuojant gyvūnų, statusas atšaukiamas pagal 1 dalies a punktą, jį galima atgauti tik jeigu laikomasi 2 skirsnyje nustatytų reikalavimų.

▼B

3. Jeigu teritorijos, neužkrėstos brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) nevakcinuojant gyvūnų, statusas atšaukiamas pagal 1 dalies b, c arba d punktą, jį galima atgauti tik jeigu yra likviduoti visi patvirtinti ligos atvejai ir pašalinti visi gyvūnai, kurių tyrimų rezultatai nėra neigiami, o likę galvijai, avys ar ožkos atitinka 1 skirsnio 1 dalies c punkte nustatytus reikalavimus.
4. Nukrypstant nuo 3 punkto, jeigu buvo patvirtinta *B. suis* 2 biotipo infekcija užsikrėtus tik vienam ūkyje laikomam galvijui, aviai ar ožkai, neužkrėstos teritorijos statusą galima atgauti po to, kai gaunami neigiami tyrimų rezultatai naudojant mėginius, paimtus pagal 1 skirsnio 1 dalies c punkto i papunktį reikalavimus.

2 SKYRIUS

Ūkis, neužkrėstas brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) vakcinuojant gyvūnus

1 skirsnis

Statuso suteikimas

1. Teritorijos, neužkrėstos brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) vakcinuojant gyvūnus, statusas ūkiui, kuriame laikomi galvijai, avys ar ožkos, gali būti suteikiamas tik jeigu:
 - a) laikomasi 1 skyriaus 1 skirsnio 1 dalies a, c ir d punktuose nustatytų reikalavimų;
 - b) nuo 1 skyriaus 1 skirsnio 1 dalies c punkto i papunktyje nurodyto mėginių ėmimo pradžios visi į ūkį perkeliama galvijai, avys ar ožkos yra kilę iš ūkių, neužkrėstų brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) nevakcinuojant gyvūnų arba neužkrėstų brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) vakcinuojant gyvūnus, taip pat:
 - i) jie yra kilę iš valstybės narės ar zonos, kuri turi brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusą dėl atitinkamos gyvūnų populiacijos;
 - ii) nekastruoti (nesterilizuoti) galvijai yra vyresni nei 12 mėnesių, o nekastruoti aviniai ar ožiai ir nesterilizuotos avys ar ožkos – vyresni nei 6 mėnesių, ir yra gauti neigiami jų serologinio tyrimo rezultatai naudojant mėginį, paimtą:
 - per 30 dienų prieš jų perkėlimą į ūkį arba
 - per 30 dienų po jų perkėlimo į ūkį, jei gyvūnai šiuo laikotarpiu buvo laikomi izoliuoti, arba
 - iii) tai yra neseniai atsivedusios patelės, po perkėlimo į ūkį laikytos izoliuotos iki gaunami neigiami jų serologinio tyrimo, atliekamo naudojant mėginį, paimtą ne anksčiau kaip po 30 dienų po jauniklių atsivedimo, rezultatai;
 - c) nuo 1 skyriaus 1 skirsnio 1 dalies c punkto i papunktyje nurodyto mėginių ėmimo pradžios visi galvijų, avių ar ožkų genetinės medžiagos produktai, atvežti į ūkį arba naudojami ūkyje, yra kilę iš:
 - i) ūkių, neužkrėstų brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) nevakcinuojant gyvūnų arba neužkrėstų brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) vakcinuojant gyvūnus, arba
 - ii) patvirtintų genetinės medžiagos produktų ūkių.

▼B

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, ūkiui gali būti suteiktas teritorijos, neužkrėtos brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) vakcinuojant gyvūnus, statusas, jeigu visi galvijai, avys ar ožkos jame yra kilę iš ūkių, neužkrėstų brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) nevakcinuojant gyvūnų arba neužkrėstų vakcinuojant gyvūnus, taip pat:
- a) jie yra kilę iš valstybės narės ar zonos, kuri turi brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) neužkrėtos teritorijos statusą dėl atitinkamos gyvūnų populiacijos;
 - b) nekastruoti (nesterilizuoti) galvijai yra vyresni nei 12 mėnesių, o nekastruoti avinai ar ožiai ir nesterilizuotos avys ar ožkos – vyresni nei 6 mėnesių, ir yra gauti neigiami jų serologinio tyrimo rezultatai naudojant mėginį, paimtą:
 - i) per 30 dienų prieš jų perkėlimą į ūkį arba
 - ii) per 30 dienų po jų perkėlimo į ūkį, jei gyvūnai šiuo laikotarpiu buvo laikomi izoliuoti, arba
 - c) tai yra neseniai atsivedusios patelės, kurios laikytos izoliuotos nuo jų perkėlimo į ūkį iki gaunami neigiami jų serologinio tyrimo, atliekamo naudojant mėginį, paimtą ne anksčiau kaip po 30 dienų po jauniklių atsivedimo, rezultatai.

2 skirsnis

Statuso išlaikymas

Teritorijos, neužkrėtos brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) vakcinuojant gyvūnus, statusas ūkyje, kuriame laikomi galvijai, avys ar ožkos, gali būti išlaikytas tik jeigu:

- a) toliau laikomasi šio skyriaus 1 skirsnio 1 dalies b ir c punktuose ir 1 skyriaus 1 skirsnio 1 dalies a ir d punktuose nustatytų reikalavimų ir
- b) atliekami serologiniai tyrimai naudojant mėginius, paimtus iš visų vyresnių nei 12 mėnesių nekastruotų (nesterilizuotų) galvijų ir visų vyresnių nei 6 mėnesių nekastruotų avinų ar ožių ir nesterilizuotų avių ar ožkų, tinkamais ne ilgesniais kaip 12 mėnesių intervalais, kuriuos nustato kompetentinga institucija, atsižvelgdama į gamybos rūšį, ligos padėtį ir nustatytus rizikos veiksnius, ir gauti neigiami rezultatai.

3 skirsnis

Statuso sustabdymas ir sugražinimas

1. Teritorijos, neužkrėtos brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) vakcinuojant gyvūnus, statusas ūkyje, kuriame laikomi galvijai, avys ar ožkos, turi būti sustabdytas, jeigu:
 - a) nesilaikoma vieno ar daugiau iš 2 skirsnyje nustatytų reikalavimų arba
 - b) įtariamas ūkyje laikomų galvijų, avių ar ožkų bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos) atvejis.
2. Teritorijos, neužkrėtos brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) vakcinuojant gyvūnus, statusas gali būti sugražintas tik jeigu:
 - a) laikomasi 1 skyriaus 1 skirsnio 1 dalies d punkte ir 1 skirsnio 1 dalies b ir c punktuose, taip pat 2 skirsnio b punkte nustatytų reikalavimų;

▼B

- b) tolesnių tyrimų rezultatai patvirtina, kad bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos) nėra, ir yra nustatyta visų įtariamų atvejų būklė.

4 skirsnis

Statuso atšaukimas ir atgavimas

1. Teritorijos, neužkrėtos brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) vakcinuojant gyvūnus, statusas ūkyje, kuriame laikomi galvijai, avys ar ožkos, turi būti atšauktas, jeigu:
 - a) nesilaikoma vieno ar daugiau iš 2 skirsnyje nustatytų reikalavimų po to, kai praeina ilgiausias 20 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytas laikotarpis po neužkrėtos teritorijos statuso sustabdymo;
 - b) negalima paneigti bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos) pagal 3 skirsnio 2 dalies b punktą;
 - c) yra patvirtintas ūkyje laikomų galvijų, avių ar ožkų bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos) atvejis arba
 - d) statuso atšaukimas grindžiamas kitais bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos) kontrolės poreikiais.
2. Jeigu teritorijos, neužkrėtos brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) vakcinuojant gyvūnus, statusas atšaukiamas pagal 1 dalies a punktą, jį galima atgauti tik jeigu įvykdomi 2 skirsnyje nustatyti reikalavimai.
3. Jeigu teritorijos, neužkrėtos brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) vakcinuojant gyvūnus, statusas yra atšaukiamas pagal 1 dalies b, c arba d punktą, jį galima atgauti tik jeigu yra likviduoti visi patvirtinti ligos atvejai ir pašalinti visi gyvūnai, kurių tyrimų rezultatai nėra neigiami, o likę galvijai, avys ar ožkos atitinka 1 skyriaus 1 skirsnio 1 dalies c punkto reikalavimus.
4. Nukrypstant nuo 3 punkto, jei buvo patvirtinta *Brucella suis* 2 biotipo infekcija užsikrėtus tik vienam ūkyje laikomam galvijui, aviai ar ožkai, liga neužkrėtos teritorijos statusą galima atgauti po to, kai gaunami neigiami tyrimų rezultatai naudojant mėginius, paimtus pagal 1 skyriaus 1 skirsnio 1 dalies c punkto i papunktyje nustatytus reikalavimus.

3 SKYRIUS

Valstybė narė arba zona, neužkrėsta laikomų galvijų brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija)

1 skirsnis

Statuso dėl laikomų galvijų suteikimas

Laikomų galvijų brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) neužkrėtos teritorijos statusas gali būti suteikiamas valstybei narei arba zonai tik jeigu:

- a) laikomų galvijų bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos) patvirtintų atvejų nebuvo bent 3 praėjusius metus;
- b) per 3 praėjusius metus buvo taikomi bendrieji priežiūros reikalavimai pagal 3 straipsnio 1 dalies a punktą siekiant anksti nustatyti laikomų galvijų bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija), įskaitant bent:

▼B

- i) reguliarių aborto atvejų mėginių teikimą laboratoriniams tyrimams;
- ii) laiku atliekamą aborto atvejų, kurių priežastis galėjo būti bruceliozė (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija), tyrimą;
- c) per praėjusius 3 metus bent 99,8 % ūkių, kuriuose laikomi galvijai, sudarantys bent 99,9 % visos galvijų populiacijos, išlaikė teritorijos, neužkrėstos brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) nevakcinuojant gyvūnų, statusą;
- d) galvijai bent 3 praėjusius metus nebuvo vakcinuojami nuo bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos) ir jokie į tą valstybę narę ar zoną perkelti galvijai nebuvo vakcinuojami per 3 praėjusius metus iki perkėlimo.

2 skirsnis

Statuso dėl laikomų galvijų išlaikymas

1. Valstybei narei ar zonai suteiktas laikomų galvijų brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusas gali būti išlaikytas tik jeigu:
 - a) toliau laikomasi 1 skirsnio a, b ir d punktuose nustatytų reikalavimų ir
 - b) po šio statuso suteikimo pirmus 2 iš eilės metus vykdoma metinė priežiūra remiantis visų ūkių, kuriuose laikomi galvijai, reprezentatyviuoju ėminiū, ir ją vykdant turi būti įmanoma bent nustatyti, esant 95 % patikimumo lygiui, bruceliozė (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija), kai jos tikslinis paplitimo lygis yra 0,2 % ūkių, kuriuose laikomi galvijai, arba tikslinis paplitimo lygis yra 0,1 % galvijų populiacijos;
 - c) jeigu po šio statuso suteikimo 2 iš eilės metus nepatvirtinama jokių laikomų galvijų bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos) atvejų, priežiūra turi būti vykdoma remiantis:
 - i) atrankine metine priežiūra, kurią vykdant turi būti įmanoma bent nustatyti, esant 95 % patikimumo lygiui, bruceliozė (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija), kai jos tikslinis paplitimo lygis yra 0,2 % ūkių, kuriuose laikomi galvijai, arba tikslinis paplitimo lygis yra 0,1 % galvijų populiacijos, arba
 - ii) rizika grindžiama metine priežiūra, siekiant nustatyti bruceliozė (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) atsižvelgiant į gamybos sistemas ir į nustatytus rizikos veiksnius, įskaitant tai, kad infekciją gali platinti ne laikomi galvijai, o kiti gyvūnai.
2. Bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos) patvirtinimas ne laikomų galvijų, o kitų gyvūnų populiacijoje neturi poveikio valstybės narės arba zonos laikomų galvijų brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusui, jeigu yra įgyvendintos ir periodiškai vertinamos veiksmingos priemonės, skirtos bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos) perdavimo laikomiems galvijams prevencijai.
3. Nukrypstant nuo 1 dalies a punkto, valstybės narės arba zonos laikomų galvijų brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusas gali būti išlaikytas net ir tada, kai patvirtinamas bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos) atvejis, jeigu:
 - a) ūkyje, kuriame nustatyta laikomų galvijų bruceliozė (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija), nedelsiant imtasi atitinkamų ligos kontrolės priemonių, nustatytų 24 straipsnyje;

▼B

- b) per 60 dienų po pirmo infekcijos patvirtinimo kompetentinga institucija atliko epizootologinį tyrimą ir tyrimus, kaip nustatyta 25 straipsnyje, kad būtų nustatytas tikėtinas infekcijos šaltinis ir jos paplitimas, ir padarė išvadas dėl tikėtino infekcijos šaltinio, o užkrėstų ūkių skaičius buvo nedidelis ir tie ūkiai epizootiškai susiję su pirmuoju nustatytu ligos protrūkiu;
- c) atitinkamos 21 arba 24 straipsnyje nustatytos ligos kontrolės priemonės buvo nedelsiant įgyvendintos kiekviename ūkyje, kuriame nustatyti įtariamai arba patvirtinti ligos atvejai, po b punkte nurodytų priemonių įgyvendinimo, iki liga neužkrėstos teritorijos statuso sugrąžinimo arba atgavimo;
- d) 1 dalyje nurodyta priežiūra atitinkamai pritaikyta ir ją vykdančios įrodyta, kad tas incidentas išspręstas.

4 SKYRIUS**Valstybė narė arba zona, neužkrėsta laikomų avių ir ožkų brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija)****1 skirsnis****Statuso dėl laikomų avių ir ožkų suteikimas**

Laikomų avių ir ožkų brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusas valstybei narei arba zonai gali būti suteikiamas tik jeigu:

- a) laikomų avių ir ožkų bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos) patvirtintų atvejų nebuvo bent per 3 praėjusius metus;
- b) per 3 praėjusius metus buvo taikomi bendrieji priežiūros reikalavimai pagal 3 straipsnio 1 dalies a punktą siekiant anksti nustatyti laikomų avių ir ožkų bruceliozę (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekciją), įskaitant bent:
 - i) reguliarių aborto atvejų mėginių teikimą laboratoriniams tyrimams;
 - ii) laiku atliekamą aborto atvejų, kurių priežastis galėjo būti bruceliozė (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija), tyrimą;
- c) per praėjusius 3 metus vykdyta avių ir ožkų populiacijos priežiūra ir bent 99,8 % ūkių, kuriuose laikomos avys ar ožkos, sudarančios bent 99,9 % avių ir ožkų populiacijos, išlaikė teritorijos, neužkrėstos brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) nevakcinuojant gyvūnų, statusą; ir
- d) avys ir ožkos bent per 3 praėjusius metus nebuvo vakcinuojamos nuo bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos) ir jokios į tą valstybę narę ar zoną perkeliamos avys ar ožkos nebuvo vakcinuojamos per 3 praėjusius metus iki perkėlimo.

2 skirsnis**Statuso dėl avių ir ožkų išlaikymas**

1. Valstybei narei arba zonai suteiktas laikomų avių ir ožkų brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusas gali būti išlaikytas tik jeigu:

▼ **B**

- a) toliau laikomasi 1 skirsnio a, b ir d punktuose nustatytų reikalavimų ir
- b) po šio statuso suteikimo pirmus 2 iš eilės metus vykdoma metinė priežiūra remiantis visų ūkių, kuriuose laikomos avys ar ožkos, reprezentatyviuoju ėminiu, ir ją vykdant turi būti įmanoma bent nustatyti, esant 95 % patikimumo lygiui, bruceliozę (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekciją), kai jos tikslinis paplitimo lygis yra 0,2 % ūkių, kuriuose laikomos avys ar ožkos, arba tikslinis paplitimo lygis yra 0,1 % avių ir ožkų populiacijos;
- c) jeigu po šio statuso suteikimo 2 iš eilės metus nepatvirtinama jokių laikomų avių ir ožkų bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos) atvejų, priežiūra turi būti vykdoma remiantis:
- i) atrankine metine priežiūra, kurią vykdant turi būti įmanoma bent nustatyti, esant 95 % patikimumo lygiui, bruceliozę (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekciją), kai jos tikslinis paplitimo lygis yra 0,2 % ūkių, kuriuose laikomos avys ar ožkos, arba tikslinis paplitimo lygis yra 0,1 % avių ir ožkų populiacijos, arba
 - ii) rizika grindžiama metine priežiūra, siekiant nustatyti bruceliozę (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekciją) atsižvelgiant į gamybos sistemas ir į nustatytus rizikos veiksnius, įskaitant tai, kad infekciją gali platinti ne laikomos avys ir ožkos, o kiti gyvūnai.
2. Bruceliozė (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos) patvirtinimas ne laikomų avių ir ožkų, o kitų gyvūnų populiacijoje neturi poveikio valstybės narės ar zonos laikomų avių ir ožkų brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusui, jeigu yra įgyvendintos ir periodiškai vertinamos veiksmingos priemonės, skirtos bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos) perdavimo laikomoms avims ir ožkoms prevencijai.
3. Nukrypstant nuo 1 dalies a punkto, valstybės narės arba zonos laikomų avių ir ožkų brucelioze (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusas gali būti išlaikytas net ir tada, kai patvirtinamas bruceliozės (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcijos) atvejis, jeigu:
- a) ūkyje, kuriame nustatyta laikomų avių ir ožkų bruceliozė (*Brucella abortus*, *B. melitensis* ir *B. suis* infekcija), nedelsiant imtasi atitinkamų ligos kontrolės priemonių, nustatytų 24 straipsnyje;
 - b) per 60 dienų po pirmo infekcijos patvirtinimo kompetentinga institucija atliko epizootologinį tyrimą ir tyrimus, kaip nustatyta 25 straipsnyje, kad būtų nustatytas tikėtinas infekcijos šaltinis ir jos paplitimas, ir padarė išvadą dėl tikėtino infekcijos šaltinio, o užkrėstų ūkių skaičius buvo nedidelis ir tie ūkiai epizootiškai susiję su pirmuoju nustatytu ligos protrūkiu;
 - c) atitinkamos 21 arba 24 straipsnyje nustatytos ligos kontrolės priemonės buvo nedelsiant įgyvendintos kiekviename ūkyje, kuriame nustatyti įtariamai arba patvirtinti ligos atvejai, po b punkte nurodytų priemonių įgyvendinimo, iki liga neužkrėstos teritorijos statuso sugražinimo arba atgavimo, ir
 - d) 1 dalyje nurodyta priežiūra atitinkamai pritaikyta ir ją vykdant įrodyta, kad tas incidentas išspręstas.

▼B

II DALIS

MYCOBACTERIUM TUBERCULOSIS KOMPLEKSO INFEKCIJA

I SKYRIUS

***Mycobacterium tuberculosis* komplekso infekcija neužkrėstas ūkis**

1 skirsnis

Statuso suteikimas

1. *Mycobacterium tuberculosis* komplekso (*Mycobacterium bovis*, *Mycobacterium tuberculosis*, *Mycobacterium caprae*) (toliau – MTB kompleksas) infekcija neužkrėstos teritorijos statusas ūkiui, kuriame laikomi galvijai, gali būti suteikiamas tik jeigu:
 - a) per praėjusius 12 mėnesių nebuvo tame ūkyje laikomų galvijų MTB komplekso infekcijos patvirtintų atvejų;
 - b) vyresnių nei 6 savaičių galvijų, buvusių ūkyje tuo metu, kai atliktas tyrimas arba paimti mėginiai, du kartus atlikto imunologinio tyrimo rezultatai buvo neigiami:
 - i) pirmas galvijų arba iš jų paimtų mėginių tyrimas turi būti atliekamas ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo tada, kai likviduotas paskutinis patvirtintas ligos atvejis ir pašalintas paskutinis gyvūnas, per kurio imunologinį tyrimą gautas teigiamas rezultatas;
 - ii) antras galvijų arba iš jų paimtų mėginių tyrimas turi būti atliktas praėjus ne mažiau kaip 6 mėnesiams ir ne daugiau kaip 12 mėnesių po šio punkto i papunktyje nurodyto galvijų tyrimo arba mėginių paėmimo dienos;

▼M1

- c) nuo b punkto i papunktyje nurodyto tyrimo ar mėginių ėmimo pradžios visi į ūkį perkeliama galvijai yra kilę iš MTB komplekso infekcija neužkrėstų ūkių, taip pat:
 - i) jie yra kilę iš MTB komplekso infekcija neužkrėstos valstybės narės ar zonos; arba
 - ii) jie yra vyresni nei 6 savaičių galvijai, per kurių imunologinį tyrimą gauti neigiami rezultatai:

per 30 dienų prieš jų perkėlimą į ūkį arba

per 30 dienų po jų perkėlimo, jeigu jie šiuo laikotarpiu laikomi izoliuoti, ir

▼B

- d) nuo b punkto i papunktyje nurodyto tyrimo arba mėginių ėmimo pradžios visi į ūkį atvežami arba jame naudojami galvijų genetinės medžiagos produktai gali būti kilę tik iš:
 - i) MTB komplekso infekcija neužkrėstų ūkių arba
 - ii) patvirtintų genetinės medžiagos produktų ūkių.

▼M1

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, MTB komplekso infekcija neužkrėstos teritorijos statusas ūkiui gali būti suteiktas, jeigu visi galvijai yra kilę iš MTB komplekso infekcija neužkrėstų ūkių, taip pat:
 - a) jie yra kilę iš MTB komplekso infekcija neužkrėstos valstybės narės ar zonos; arba

▼ M1

- b) jie yra vyresni nei 6 savaičių galvijai, per kurių imunologinį tyrimą gauti neigiami rezultatai:
- i) per 30 dienų prieš jų perkėlimą į ūkį arba
 - ii) per 30 dienų po jų perkėlimo, jeigu jie šiuo laikotarpiu laikomi izoliuoti.

▼ B

3. Nukrypstant nuo 1 dalies c punkto ir 2 dalies b punkto, kompetentinga institucija gali nereikalauti atlikti tyrimo, jeigu:
- a) į ūkį perkeliama galvijai:
 - i) ištirti atliekant imunologinį tyrimą per praėjusius 6 mėnesius ir gauti neigiami rezultatai;
 - ii) kilę iš ūkių, kuriuose pagal 2 skirsnio 1 punkto c papunktyje arba 2 punkte nustatytą tyrimų režimą atliekant galvijų tyrimus per praėjusius 6 mėnesius gauti neigiami rezultatai, arba
 - b) į ūkį perkeliama galvijai:
 - i) ištirti atliekant imunologinį tyrimą per praėjusius 12 mėnesių ir gauti neigiami rezultatai;
 - ii) kilę iš ūkių, kuriuose pagal 2 skirsnio 2 dalies b arba c punkte nustatytą tyrimų režimą per praėjusius 12 mėnesių atliekant galvijų tyrimus gauti neigiami rezultatai.

2 skirsnis

Statuso išlaikymas

1. MTB komplekso infekcija neužkrėtos teritorijos statusas ūkyje, kuriame laikomi galvijai, gali būti išlaikytas tik jeigu:
- a) toliau laikomasi 1 skirsnio 1 dalies a, c, ir d punktuose nustatytų reikalavimų;
 - b) apie bet kokį įtariamą tame ūkyje laikomo arba iš to ūkio į skerdyklą perkeliama galvijų MTB komplekso infekcijos atvejį pranešama kompetentingai institucijai ir jis ištiriamas, ir
 - c) ne rečiau kaip 12 mėnesių intervalais atliekamas visų vyresnių nei 6 savaičių galvijų imunologinis tyrimas ir gaunami neigiami rezultatai.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies c punkto, kompetentinga institucija gali taip pakeisti tyrimų režimą:
- a) valstybėje narėje arba zonoje, kurioje MTB komplekso infekcija užkrėstų ūkių metinė procentinė dalis, apskaičiuojama kiekvienų metų gruodžio 31 d., per praėjusius 24 mėnesius buvo ne didesnė kaip 1 %, intervalą tarp tyrimų galima pratęsti iki 24 mėnesių;
 - b) valstybėje narėje arba zonoje, kurioje MTB komplekso infekcija užkrėstų ūkių metinė procentinė dalis, apskaičiuojama kiekvienų metų gruodžio 31 d., per praėjusius 48 mėnesius buvo ne didesnė kaip 0,2 %, intervalą tarp tyrimų galima pratęsti iki 36 mėnesių;
 - c) valstybėje narėje arba zonoje, kurioje MTB komplekso infekcija užkrėstų ūkių metinė procentinė dalis, apskaičiuojama kiekvienų metų gruodžio 31 d., per praėjusius 72 mėnesius buvo ne didesnė kaip 0,1 %, intervalą tarp tyrimų galima pratęsti iki 48 mėnesių;
 - d) MTB komplekso infekcija neužkrėstoje valstybėje narėje arba zonoje, jeigu MTB komplekso infekcijos užkrato perdavimo iš laukinių gyvūnų galvijams rizika yra įvertinta vykdant tinkamą priežiūrą, intervalas tarp tyrimų gali būti nustatomas pagal gamybos rūšį ir nustatytus rizikos veiksnius, atsižvelgiant bent į šią riziką:

▼B

- i) buvimo vietą, su kuria siejama įtariama arba patvirtinta MTB kompleksio infekcija laukinių gyvūnų populiacijoje;
- ii) ankstesnius MTB kompleksio infekcijos atvejus per praėjusius 5 metus;
- iii) epizootinį ryšį su ūkiais, atitinkančiais šio punkto i arba ii papunktį.

3 skirsnis

Statuso sustabdymas ir sugražinimas

1. MTB kompleksio infekcija neužkrėstos teritorijos statusas ūkyje, kuriame laikomi galvijai, turi būti sustabdytas, jeigu:
 - a) nesilaikoma vieno ar daugiau iš 2 skirsnyje nustatytų reikalavimų arba
 - b) įtariamas tame ūkyje laikomo galvijo MTB kompleksio infekcijos atvejis.
2. MTB kompleksio infekcija neužkrėstos teritorijos statusas gali būti sugražintas tik jeigu:
 - a) laikomasi 1 skirsnio 1 dalies c ir d punktuose, 2 skirsnio 1 dalies b punkte ir, kai tinka, 2 skirsnio 1 dalies c punkte arba 2 dalyje nustatytų reikalavimų;
 - b) tolesnių tyrimų rezultatai patvirtina, kad MTB kompleksio infekcijos nėra, ir yra nustatyta visų įtariamų atvejų būklė. Jeigu įtariami užsikrėtę galvijai skerdžiami tokiomis aplinkybėmis, tyrimai turi apimti mėginių ištyrimą tiesioginiais diagnostikos metodais.

4 skirsnis

Statuso atšaukimas ir atgavimas

1. MTB kompleksio infekcija neužkrėstos teritorijos statusas ūkyje, kuriame laikomi galvijai, turi būti atšauktas, jeigu:
 - a) nesilaikoma vieno ar daugiau iš 2 skirsnyje nustatytų reikalavimų po to, kai praeina ilgiausias 20 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytas laikotarpis nuo šio statuso sustabdymo;
 - b) negalima paneigti MTB kompleksio infekcijos pagal 3 skirsnio 2 punkto b papunktį;
 - c) yra patvirtintas tame ūkyje laikomo galvijo MTB kompleksio infekcijos atvejis arba
 - d) statuso atšaukimas yra pagrįstas dėl kitų MTB kompleksio infekcijos kontrolės poreikių.
2. Jeigu MTB kompleksio infekcija neužkrėstos teritorijos statusas yra atšaukiamas pagal 1 dalies a punktą, jį galima atgauti tik jeigu laikomasi 2 skirsnyje nustatytų reikalavimų.
3. Jeigu MTB kompleksio infekcija neužkrėstos teritorijos statusas atšaukiamas pagal 1 punkto b, c arba d papunktį, jį galima atgauti tik jeigu:
 - a) buvo likviduoti visi patvirtinti ligos atvejai ir pašalinti visi gyvūnai, kurių imunologinio tyrimo rezultatai nėra neigiami;
 - b) likę galvijai atitinka 1 skirsnio 1 punkto b papunktyje nustatytus reikalavimus.
4. Nukrypstant nuo 3 punkto b papunkčio, neužkrėstos teritorijos statusą galima atgauti, jeigu:
 - a) visų vyresnių nei 6 savaičių galvijų, tyrimo metu buvusių ūkyje, dviejų imunologinių tyrimų rezultatai yra neigiami:

▼B

- i) pirmas galvijų arba iš jų paimtų mėginių tyrimas turi būti atliekamas ne anksčiau kaip po 2 mėnesių nuo tada, kai likviduotas paskutinis patvirtintas ligos atvejis ir pašalintas paskutinis gyvūnas, per kurio imunologinį tyrimą gautas teigiamas rezultatas;
 - ii) antras galvijų arba iš jų paimtų mėginių tyrimas turi būti atliekamas praėjus ne mažiau kaip 2 mėnesiams ir ne daugiau kaip 12 mėnesių nuo šio punkto i papunktyje nurodyto galvijų tyrimo arba mėginių ėmimo dienos;
- b) taikoma bent viena iš šių sąlygų:
- i) užbaigus epizootologinį tyrimą, padaryta išvada, kad infekcijos priežastis yra vieno ar kelių užkrėstų gyvūnų perkėlimas į ūkį per praėjusius 12 mėnesių iki MTB komplekso infekcijos nustatymo, arba
 - ii) nuo tada, kai nustatyta MTB komplekso infekcija, patvirtintas tik vienas jos atvejis arba gauti tik vieno galvijo teigiami imunologinio tyrimo dėl MTB komplekso rezultatai, ir neužkrėstos teritorijos statusas tame ūkyje nebuvo atšauktas per 3 praėjusius metus, arba
 - iii) gauti neigiami ūkio galvijų imunologinio tyrimo rezultatai, atlikus šį tyrimą prieš mažiau nei 12 mėnesių iki MTB komplekso infekcijos nustatymo pagal 2 skirsnio 1 punkto c papunktį arba 2 punktą.

2 SKYRIUS**MTB komplekso infekcija neužkrėsta valstybė narė arba zona****1 skirsnis****Statuso dėl laikomų galvijų suteikimas**

MTB komplekso infekcija neužkrėstos teritorijos statusas dėl laikomų galvijų valstybei narei arba zonai gali būti suteikiamas tik jeigu:

- a) per praėjusius 3 metus bent 99,8 % ūkių, kuriuose laikomi galvijai, sudarantys bent 99,9 % galvijų populiacijos, išlaikė teritorijos, neužkrėstos MTB komplekso infekcija, statusą, ir atitinkamas sergamumo rodiklis per metus patvirtintuose užkrėstuose ūkiuose neviršijo 0,1 %, ir
- b) per praėjusius 3 metus buvo taikomi bendrieji priežiūros reikalavimai pagal 3 straipsnio 1 dalies a punktą siekiant nustatyti laikomų galvijų MTB komplekso infekciją, įskaitant bent:
 - i) sistemingą MTB komplekso infekcijai būdingų pakitimų paiešką vykdant visų skerdžiamų galvijų priežiūrą prieš skerdimą ir po jo;
 - ii) nustatytų pakitimų, kurie galėjo atsirasti dėl MTB komplekso infekcijos, tyrimus.

2 skirsnis**Statuso išlaikymas**

1. MTB komplekso infekcija neužkrėstos teritorijos statusas, dėl laikomų galvijų suteiktas valstybei narei arba zonai, gali būti išlaikytas tik jeigu:

- a) toliau laikomasi 1 skirsnio b punkte nustatytų reikalavimų ir

▼B

- b) po šio statuso suteikimo pirmus 2 iš eilės metus turi būti vykdoma atrankinė metinė priežiūra, pagrįsta visų ūkių, kuriuose laikomi galvijai, reprezentatyvioju ėminiu, siekiant įrodyti, esant 95 % patikimumo lygiui, kad:
- i) bent 99,8 % ūkių, kuriuose yra bent 99,9 % visos galvijų populiacijos, yra neužkręsti MTB komplekso infekcija;
 - ii) sergamumo rodiklis per metus patvirtintame užkrėstame ūkyje neviršija 0,1 %;
- c) jeigu b papunkčio sąlygų buvo laikomasi 2 iš eilės metus, priežiūra grindžiama:
- i) atrankine metine priežiūra siekiant įrodyti, esant bent 95 % patikimumo lygiui, kad sergamumo rodiklis per metus patvirtintuose užkrėstuose ūkiuose neviršija 0,1 %, arba
 - ii) rizika grindžiama metine priežiūra, atliekama siekiant nustatyti MTB komplekso infekciją, atsižvelgiant į gamybos sistemas, nustatytus rizikos veiksnius, įskaitant tai, kad infekciją gali platinti ne laikomi galvijai, o kiti gyvūnai, ir sustiprintą priežiūrą ūkiuose, su kuriais siejama bent vienos rūšies konkreti rizika, nurodyta 1 skyriaus 2 skirsnio 2 dalies d punkte.
2. MTB komplekso infekcijos ne laikomų galvijų, o kitų gyvūnų populiacijoje patvirtinimas neturi poveikio valstybės narės ar zonos, neužkrėstos MTB komplekso infekcija, statusui, jeigu įgyvendinamos ir periodiškai vertinamos veiksmingos priemonės, skirtos MTB komplekso infekcijos perdavimo laikomiems galvijams prevencijai.

III DALIS

ENZOOTINĖ GALVIJŲ LEUKOZĖ

I SKYRIUS

Enzootinė galvijų leukoze neužkrėstas ūkis

1 skirsnis

Statuso suteikimas

1. Enzootinė galvijų leukoze (EGL) neužkrėstos teritorijos statusas ūkiui, kuriame laikomi galvijai, gali būti suteikiamas tik jeigu:
- a) per praėjusius 24 mėnesius tame ūkyje nebuvo laikomų galvijų EGL patvirtintų atvejų;
 - b) per praėjusius 12 mėnesių bent du kartus, ne dažniau kaip 4 mėnesių intervalu, buvo gauti neigiami tame ūkyje laikomų galvijų, vyresnių nei 24 mėnesių, serologinio tyrimo rezultatai;
 - c) nuo b papunktyje nurodyto mėginių ėmimo pradžios visi į ūkį perkeliama galvijai:
 - i) yra kilę iš EGL neužkrėstų ūkių arba
 - ii) yra kilę iš ūkių, kuriuose 24 mėnesius prieš išvežant tuos galvijus nebuvo gauta EGL buvimo įrodymų (klinikinių, *post mortem* duomenų ar EGL diagnostinio tyrimo rezultatų), taip pat ir

▼B

— jei galvijai yra vyresni nei 24 mėnesių:

buvo du kartus, ne dažniau kaip 4 mėnesių intervalu, atlikti galvijų serologiniai tyrimai, laikant juos izoliuotus nuo kitų ūkio galvijų, ir gauti neigiami rezultatai, arba

buvo atliktas jų serologinis tyrimas ir gautas neigiamas rezultatas per 30 dienų prieš juos perkeliant, jeigu visi tie galvijai buvo ištirti pagal b punktą,

— jei galvijai yra jaunesni nei 24 mėnesių:

juos atsivedė patelės, kurių serologinis tyrimas dėl EGL atliktas naudojant mėginius, paimtus per praėjusius 12 mėnesių du kartus, ne dažniau kaip 4 mėnesių intervalu, ir gauti neigiami rezultatai;

d) nuo b punkte nurodyto mėginių ėmimo pradžios visi į ūkį atvežami galvijų genetinės medžiagos produktai yra kilę iš:

i) EGL neužkrėstų ūkių arba

ii) patvirtintų genetinės medžiagos produktų ūkių.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, EGL neužkrėstos teritorijos statusas ūkiui gali būti suteikiamas jeigu visi galvijai jame yra kilę iš EGL neužkrėstų ūkių, esančių valstybėje narėje ar zonoje, neužkrėstoje EGL, arba valstybėje narėje ar zonoje, kurioje taikoma patvirtinta likvidavimo programa.

2 skirsnis

Statuso išlaikymas

EGL neužkrėstos teritorijos statusas ūkyje, kuriame laikomi galvijai, gali būti išlaikytas tik jeigu:

a) toliau laikomasi 1 skirsnio 1 dalies a, c, ir d punktuose nustatytų reikalavimų;

b) atliekamas serologinis tyrimas dėl EGL ir gaunami neigiami rezultatai:

i) naudojant mėginius, ne rečiau kaip 36 mėnesių intervalais imamus iš visų vyresnių nei 24 mėnesių galvijų, arba

ii) jeigu ūkis yra EGL neužkrėstoje valstybėje narėje arba zonoje – naudojant mėginius, paimtus, jei tinka, pagal 2 skyriaus 2 skirsnio b arba c punktą.

3 skirsnis

Statuso sustabdymas ir sugražinimas

1. EGL neužkrėstos teritorijos statusas ūkyje, kuriame laikomi galvijai, turi būti sustabdytas, jeigu:

a) nesilaikoma vieno ar daugiau iš 2 skirsnyje nustatytų reikalavimų;

b) įtariamame ūkyje laikomo galvijų užsikrėtimo EGL atvejis.

2. EGL neužkrėstos teritorijos statusas gali būti sugražintas tik jeigu:

a) laikomasi 1 skirsnio 1 dalies c ir d punktuose ir 2 skirsnio b punkte nustatytų reikalavimų;

b) tolesnių tyrimų rezultatai patvirtina, kad EGL nėra, ir visais įtariamais atvejais yra nustatyta esama būklė.

4 skirsnis

Statuso atšaukimas ir atgavimas

1. EGL neužkrėstos teritorijos statusas ūkyje, kuriame laikomi galvijai, turi būti atšauktas, jeigu:

▼B

- a) nesilaikoma vieno ar daugiau iš 2 skirsnyje nustatytų reikalavimų po to, kai praeina ilgiausias 20 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytas laikotarpis nuo šio statuso sustabdymo, arba
- b) yra patvirtintas tame ūkyje laikomo galvijo užsikrėtimo EGL atvejis.
2. Jeigu suteiktas EGL neužkrėstos teritorijos statusas yra atšaukiamas pagal 1 dalies a punktą, jį galima atgauti tik jeigu laikomasi 1 skirsnio 1 dalies c ir d punktuose ir 2 skirsnio b punkte nustatytų reikalavimų.
3. Jeigu suteiktas EGL neužkrėstos teritorijos statusas yra atšaukiamas pagal 1 dalies b punktą, jį galima atgauti tik jeigu:
- a) buvo pašalinti bet kokie galvijai, kurių tyrimo dėl EGL rezultatai buvo teigiami, ir visi jaunesni nei 24 mėnesių jų palikuonys;
- b) buvo gauti neigiami visų vyresnių nei 12 mėnesių galvijų serologinio tyrimo, atlikto du kartus, ne dažniau kaip 4 mėnesių intervalu, rezultatai, ir pirmasis iš šių tyrimų atliktas naudojant mėginius, paimtus ne anksčiau kaip po 4 mėnesių po paskutinio patvirtinto šios ligos atvejo likvidavimo.
4. Nukrypstant nuo 3 dalies a punkto, patelių, kurių serologinio tyrimo dėl EGL rezultatai yra teigiami arba kurios turi EGL būdingų pakitimų, palikuonis galima laikyti ūkyje, jeigu:
- a) jie buvo atskirti nuo motinos iškart po atsivedimo ir du kartus gauti neigiami jų PGR tyrimo rezultatai, paėmus pirmąjį mėginį 3–5 savaičių laikotarpiu, o antrąjį 8–10 savaičių laikotarpiu po veršiamosios;
- b) jie lieka ūkyje iki 24 mėnesių amžiaus ir gaunami neigiami jų serologinio tyrimo rezultatai, arba jie prieš tą tyrimą siunčiami tiesiai į skerdyklą pagal 27 straipsnio 4 dalyje nustatytus reikalavimus.

2 SKYRIUS**EGL neužkrėsta valstybė narė arba zona****1 skirsnis****Statuso suteikimas**

EGL neužkrėstos teritorijos statusas dėl laikomų galvijų valstybei narei arba zonai gali būti suteikiamas tik jeigu:

- a) bent 99,8 % galvijų ūkių yra neužkrėsti EGL ir
- b) atliekamas visų toje valstybėje narėje ar zonoje skerdziamų vyresnių nei 24 mėnesių galvijų oficialus tikrinimas prieš skerdimą, o mėginiai, paimti iš visų gyvūnų, turinčių auglių, kurie gali būti išsivystę dėl EGL, nusiunčiami laboratoriniam tyrimui, kad būtų patvirtintas arba paneigtas EGL atvejis.

2 skirsnis**Statuso išlaikymas**

EGL neužkrėstos teritorijos statusas, dėl laikomų galvijų suteiktas valstybei narei arba zonai, gali būti išlaikytas tik jeigu:

- a) toliau laikomasi 1 skirsnyje nustatytų reikalavimų ir

▼B

- b) pirmus 5 metus po EGL neužkrėtos teritorijos statuso suteikimo vykdoma priežiūra, grindžiama:
- i) atrankiniu metiniu mėginių ėmimu, kad būtų įmanoma bent nustatyti, esant 95 % patikimumo lygiui, EGL užkrėstus ūkius, kai jos tikslinis paplitimo lygis yra 0,2 %, arba
 - ii) bent vieną kartą atliekamais visų vyresnių nei 24 mėnesių galvijų serologiniais tyrimais;
- c) pirmus 5 metus po EGL neužkrėtos teritorijos statuso suteikimo vykdoma priežiūra siekiant, atsižvelgiant į gamybos sistemas ir nustatytus rizikos veiksnius, įrodyti, kad infekcijos nėra.

IV DALIS

INFEKČINIS GALVIJŲ RINOTRACHEITAS IR (ARBA) INFEKČINIS PUSTULINIS VULVOVAGINITAS

1 SKYRIUS

Infekcinio galvijų rinotracheitu ir (arba) infekcinio pustuliniu vulvovaginitu neužkrėstas ūkis

1 skirsnis

Statuso suteikimas

1. Infekcinio galvijų rinotracheitu ir (arba) infekcinio pustuliniu vulvovaginitu (IGR/IPV) neužkrėstos teritorijos statusas ūkiui, kuriame laikomi galvijai, gali būti suteikiamas tik jeigu:
- a) per praėjusius 12 mėnesių tame ūkyje nebuvo laikomų galvijų užsikrėtimo IGR/IPV patvirtintų atvejų;
 - b) per 2 praėjusius metus jokie tame ūkyje laikomi galvijai nebuvo vakcinuojami nuo IGR/IPV;
 - c) ūkyje laikomi galvijai buvo ištirti bent pagal vieną iš toliau nurodytų tyrimų režimų, atsižvelgiant į ankstesnę vakcinavimą DIVA vakcina, kai serologiniai tyrimai gryo GHV-1 antikūnams arba, jei reikia, GHV-1 gE antikūnams nustatyti, atlikti naudojant:
 - i) kraujo, pieno ar mėsos sulčių mėginius, paimtus iš kiekvieno galvijo per ne ilgesnį kaip 12 mėnesių laikotarpį, arba
 - ii) kraujo, pieno ar mėsos sulčių mėginius, bent du kartus paimtus ne trumpesniu kaip 2 mėnesių ir ne ilgesniu kaip 12 mėnesių intervalu iš:
 - visų vyresnių kaip 12 mėnesių galvijų patelių,
 - visų vyresnių kaip 12 mėnesių galvijų patinų, naudojamų arba numatytų naudoti veisimui,
 - atsitiktine tvarka atrinktų vyresnių kaip 12 mėnesių patinų, neskirtų naudoti veisimui. Tiriamų gyvūnų skaičius turi būti toks, kad būtų įmanoma bent nustatyti, esant 95 % patikimumo lygiui, gyvūnus, kurių serologinio tyrimo rezultatai teigiami, kai tikslinis paplitimo lygis yra 10 %, arba
 - iii) ūkyje, kuriame bent 30 % galvijų yra patelės laktacijos metu:
 - surinktinio pieno mėginius, paimtus bent tris kartus ne trumpesniais kaip 3 mėnesių intervalais iš galvijų patelių laktacijos metu, esančių visuose ūkio epizootiniuose vienetuose,

▼B

- kraujo mėginius, paimtus iš visų vyresnių kaip 12 mėnesių galvijų patelių ne laktacijos metu ir iš visų vyresnių kaip 12 mėnesių galvijų patinų, naudojamų arba numatytų naudoti veisimui,
 - atsitiktinės atrankos būdu paimtą kraujo ar mėsos sulčių mėginį iš vyresnių kaip 12 mėnesių galvijų patinų, neskirtų naudoti veisimui. Tiriamų gyvūnų skaičius turi būti toks, kad būtų įmanoma bent nustatyti, esant 95 % patikimumo lygiui, gyvūnus, kurių serologinio tyrimo rezultatai teigiami, kai tikslinis paplitimo lygis yra 10 %, arba
- iv) jei tai ūkis, kuriame mažiau nei 5 % laikomų galvijų yra patinai ir bent 95 % iš vyresnių nei 24 mėnesių patelių yra numatytos naudoti arba naudojamos pieno gamybai, – surinktinus pieno mėginius, bent šešis kartus paimtus ne trumpesniais kaip 2 mėnesių intervalais iš galvijų patelių laktacijos metu, esančių visuose ūkio epizootiniuose vietuose;
- d) nuo c papunktyje nurodyto mėginių ėmimo pradžios visi į ūkį perkeliami galvijai:
- i) yra kilę iš IGR/IPV neužkrėstų ūkių ir, jeigu jų kilmės ūkiai yra valstybėje narėje ar zonoje, kuri nėra IGR/IPV neužkrėsta teritorija ir kurioje netaikoma patvirtinta likvidavimo programa, yra gauti neigiami rezultatai atlikus jų serologinį tyrimą gryno GHV-1 antikūnams arba, jei reikia, GHV-1 gE antikūnams nustatyti, naudojant mėginį, paimtą po jų perkėlimo į ūkį ir prieš suteikiant IGR/IPV neužkrėstos teritorijos statusą, arba
 - ii) buvo laikomi karantino sąlygomis prieš perkeltiant į ūkį ir atlikus serologinį tyrimą gryno GHV-1 antikūnams nustatyti, naudojant mėginį, paimtą nuo karantino pradžios praėjus ne mažiau kaip 21 dienai, gauti neigiami rezultatai;
- e) nuo c papunktyje nurodyto mėginių ėmimo pradžios visi į ūkį atvežami galvijų genetinės medžiagos produktai yra kilę iš:
- i) IGR/IPV neužkrėstų ūkių arba
 - ii) patvirtintų genetinės medžiagos produktų ūkių.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies, IGR/IPV neužkrėstos teritorijos statusas ūkiui gali būti suteikiamas jeigu visi galvijai jame yra kilę iš IGR/IPV neužkrėstų ūkių, esančių valstybėje narėje ar zonoje, neužkrėstoje IGR/IPV, arba valstybėje narėje ar zonoje, kurioje taikoma patvirtinta likvidavimo programa, su sąlyga, kad jie atitiktų 2 skirsnio c ir d punktuose nustatytus reikalavimus (kai taikytini).

2 skirsnis

Statuso išlaikymas

IGR/IPV neužkrėstos teritorijos statusas ūkyje, kuriame laikomi galvijai, gali būti išlaikytas tik jeigu:

- a) toliau laikomasi 1 skirsnio 1 dalies a, b ir e punktuose nustatytų reikalavimų;
- b) atliekamas serologinis tyrimas gryno GHV-1 antikūnams arba, jei reikia, GHV-1 gE antikūnams nustatyti, atsižvelgiant į ankstesnį vakcinavimą DIVA vakcina, ir gaunami neigiami rezultatai:
 - i) naudojant kraujo, pieno arba mėsos sulčių mėginius, kasmet imamus iš visų vyresnių nei 24 mėnesių galvijų, arba
 - ii) ūkyje, kuriame bent 30 % galvijų yra patelės laktacijos metu, bent kartą per metus, naudojant:

▼B

- surinktinio pieno mėginius, paimtus bent tris kartus ne trumpesniais kaip 3 mėnesių intervalais iš galvijų patelių laktacijos metu, esančių visuose ūkio epizootiniuose vienetuose,
 - kraujo mėginius, paimtus iš visų vyresnių nei 24 mėnesių veislinių galvijų patinų, arba
- iii) jei tai ūkis, kuriame mažiau nei 5 % laikomų galvijų yra patinai ir bent 95 % iš vyresnių nei 24 mėnesių patelių yra numatytos naudoti arba naudojamos pieno gamybai, – bent kartą per metus, naudojant surinktinis pieno mėginius, bent šešis kartus paimtus ne trumpesniais kaip 2 mėnesių intervalais iš galvijų patelių laktacijos metu, esančių visuose ūkio epizootiniuose vienetuose, arba
- iv) jeigu IGR/IPV neužkrėstos teritorijos statusas išlaikytas per 3 iš eilės praėjusius metus – kiekvienais metais, naudojant kraujo ar pieno mėginius, paimtus iš tam tikro skaičiaus galvijų, kad būtų įmanoma bent nustatyti, esant 95 % patikimumo lygiui, gyvūnus, kurių serologinio tyrimo rezultatai teigiami, kai tikslinis paplitimo lygis yra 10 %, arba
- v) jeigu ūkis yra IGR/IPV neužkrėstoje valstybėje narėje arba zonoje – naudojant mėginius, paimtus pagal 2 skyriaus 2 skirsnio 1 dalies b punktą arba 2 skyriaus 2 skirsnio 3 dalį, jei tinka;
- c) į ūkį perkeliama tik nuo IGR/IPV nevakcinuoti galvijai, jeigu tas ūkis yra valstybėje narėje arba zonoje:
- i) kuri yra neužkrėsta IGR/IPV arba
 - ii) kurioje galioja vakcinavimo draudimas pagal likvidavimo strategiją, taikomą pagal patvirtintą likvidavimo programą;
- d) visi į ūkį perkeliama galvijai atitinka 1 skirsnio 1 dalies d punkto ii papunktyje nustatytus reikalavimus arba yra kilę iš IGR/IPV neužkrėstų ūkių ir yra gauti neigiami jų rezultatai atlikus serologinį tyrimą gryno GHV-1 antikūnams arba, jei reikia, GHV-1 gE antikūnams nustatyti, naudojant mėginį, paimtą kilmės ūkiuose per 15 dienų prieš išsiunčiant tuos galvijus, tuo atveju, kai:
- i) ūkis yra IGR/IPV neužkrėstoje valstybėje narėje arba zonoje, o kilmės ūkiai nėra IGR/IPV neužkrėstoje valstybėje narėje ar zonoje, arba
 - ii) ūkis yra valstybėje narėje arba zonoje, kurioje taikoma patvirtinta likvidavimo programa, o kilmės ūkiai yra valstybėje narėje ar zonoje, kuri nėra IGR/IPV neužkrėsta teritorija ir kurioje netaikoma patvirtinta likvidavimo programa.

3 skirsnis**Statuso sustabdymas ir sugražinimas**

1. IGR/IPV neužkrėstos teritorijos statusas ūkyje, kuriame laikomi galvijai, turi būti sustabdytas, jeigu:
 - a) nesilaikoma vieno ar daugiau iš 2 skirsnyje nustatytų reikalavimų
 - b) įtariamas tame ūkyje laikomo galvijo užsikrėtimo IGR/IPV atvejis.
2. IGR/IPV neužkrėstos teritorijos statusas gali būti sugražintas tik jeigu:
 - a) laikomasi 1 skirsnio 1 dalies b ir e punktuose ir 2 skirsnio b, c ir d punktuose nustatytų reikalavimų;

▼B

- b) tolesnių tyrimų rezultatai patvirtina, kad IGR/IPV nėra, ir yra nustatyta visų įtariamų atvejų būklė.

4 skirsnis

Statuso atšaukimas ir atgavimas

1. IGR/IPV neužkrėstos teritorijos statusas ūkyje, kuriame laikomi galvijai, turi būti atšauktas, jeigu:
 - a) nesilaikoma vieno ar daugiau iš 2 skirsnyje nustatytų reikalavimų po to, kai praeina ilgiausias 20 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytas laikotarpis nuo šio statuso sustabdymo;
 - b) yra patvirtintas tame ūkyje laikomo galvijo užsikrėtimo IGR/IPV atvejis.
2. Jeigu IGR/IPV neužkrėstos teritorijos statusas yra atšaukiamas pagal 1 dalies a punktą, jį galima atgauti tik jeigu laikomasi 1 skirsnio 1 dalies b ir e punktuose ir 2 skirsnio b, c ir d punktuose nustatytų reikalavimų.
3. Jeigu IGR/IPV neužkrėstos teritorijos statusas yra atšaukiamas pagal 1 dalies b punktą, jį galima atgauti tik jeigu:
 - a) buvo likviduoti visi patvirtinti šių ligų atvejai;
 - b) buvo taikytas bent vienas iš 1 skirsnio 1 dalies c punkte nustatytų tyrimų režimų tiriant mėginius, paimtus praėjus ne mažiau kaip 30 dienų po paskutinio patvirtinto ligos atvejo likvidavimo, ir gauti neigiami rezultatai.

2 SKYRIUS

IGR/IPV neužkrėsta valstybė narė arba zona

1 skirsnis

Statuso suteikimas

IGR/IPV neužkrėstos teritorijos statusas dėl laikomų galvijų valstybei narei arba zonai gali būti suteikiamas tik jeigu:

- a) yra uždrausta laikomus galvijus vakcinuoti nuo IGR/IPV ir
- b) bent 99,8 % ūkių, kuriuose yra bent 99,9 % atitinkamos galvijų populiacijos, yra neužkrėsti IGR/IPV.

2 skirsnis

Statuso išlaikymas

1. IGR/IPV neužkrėstos teritorijos statusas, suteiktas valstybei narei ar zonai dėl laikomų galvijų, gali būti išlaikytas tik jeigu:
 - a) toliau laikomasi 1 skirsnyje nustatytų reikalavimų ir
 - b) vykdoma metinė priežiūra, grindžiama atrankiniu mėginių ėmimu, kurį atliekant turi būti įmanoma bent nustatyti, esant 95 % patikimumo lygiui, ūkių užkrėtimą GHV-1 infekcija, kai tikslinis paplitimo lygis yra 0,2 % visų ūkių, arba GHV-1 infekcija užkrėstus galvijus, kai tikslinis paplitimo lygis yra 0,1 % visos galvijų populiacijos.

▼B

2. Nukrypstant nuo 1 dalies a punkto, kilus šios ligos protrūkiui kompetentinga institucija gali leisti atlikti vakcinaciją DIVA vakcina, jeigu:
 - a) epizootologinio tyrimo ir tyrimų, atliktų pagal 25 straipsnį, rezultatai rodo, kad ligos protrūkis kilo tik nedideliame skaičiuje ūkių;
 - b) jis naudojamas tik šiam ligos protrūkiui kontroliuoti taip, kaip kompetentinga institucija laiko tai reikalinga;
 - c) galvijai DIVA vakcina vakcinuojami kompetentingai institucijai prižiūrint, ir DIVA vakcinų naudojimas kiekvienam gyvūnui patvirtinamas dokumentais;
 - d) DIVA vakcina vakcinuoti galvijai perkeliama tik tiesiogiai į skerdyklą arba į ūkį kitoje zonoje ar valstybėje narėje, kurioje vakcinavimas nėra uždraustas.
3. Nukrypstant nuo 1 dalies b punkto, galima vykdyti priežiūrą siekiant kasmet įrodyti, kad GHV-1 infekcijos nėra, atsižvelgiant į gamybos sistemas ir į nustatytus rizikos veiksnius, jei per 5 iš eilės metus nuo tada, kai tai valstybei narei ar zonai suteiktas IGR/IPV neužkrėstos teritorijos statusas, nenustatyta jokių šių ligų protrūkių.

V DALIS

AUJESKIO LIGOS VIRUSO INFEKCIJA*1 SKYRIUS***Aujeskio ligos viruso infekcija neužkrėstas ūkis**

1 skirsnis

Statuso suteikimas

1. Aujeskio ligos viruso (ALV) infekcija neužkrėstos teritorijos statusas ūkiui, kuriame laikomos kiaulės, gali būti suteikiamas tik jeigu:
 - a) per praėjusius 12 mėnesių tame ūkyje nebuvo laikomų kiaulių užsikrėtimo ALV infekcija patvirtintų atvejų;
 - b) per praėjusius 12 mėnesių jokios tame ūkyje laikomos kiaulės nebuvo vakcinuotos nuo Aujeskio ligos;
 - c) ūkyje laikomos kiaulės per praėjusius 12 mėnesių buvo ištirtos pagal vieną iš toliau nurodytų tyrimų režimų, atsižvelgiant į ankstesnę vakcinavimą DIVA vakcina, kai atlikti serologiniai tyrimai ALV antikūnams arba, jei reikia, ALV gE antikūnams nustatyti, ir gauti neigiami rezultatai, naudojant:
 - i) paimtą kiekvienos kiaulės kraujo ar mėsos sulčių mėginį arba
 - ii) kraujo ar mėsos sulčių mėginius, paimtus du kartus 2–3 mėnesių intervalu iš tokio skaičiaus gyvūnų, kad būtų galima bent nustatyti, esant 95 % patikimumo lygiui, gyvūnus, kurių serologinio tyrimo rezultatai teigiami, kai tikslinis paplitimo lygis yra 10 %;
 - d) nuo c punkte nurodyto mėginių ėmimo pradžios visos į ūkį perkeliama kiaulės:
 - i) yra kilusios iš ALV infekcija neužkrėstų ūkių ir, jeigu jų kilmės ūkiai yra valstybėje narėje ar zonoje, kuri nėra ALV infekcija neužkrėsta teritorija ir kurioje netaikoma patvirtinta likvidavimo programa, yra gauti neigiami rezultatai atlikus jų serologinį tyrimą gryno ALV

▼B

- antikūnams arba, jei reikia, gryno ALV gE antikūnams nustatyti, po jų perkėlimo į ūkį ir prieš suteikiant ALV infekcija neužkrėstos teritorijos statusą, arba
- ii) buvo laikomos karantino sąlygomis bent 30 dienų laikotarpį prieš jų perkėlimą ir, atlikus jų serologinį tyrimą gryno ALV antikūnams nustatyti du kartus, kai intervalas tarp kiekvieno iš tų mėginių paėmimo turi būti ne trumpesnis kaip 30 dienų, gauti neigiami rezultatai. Mėginys paskutiniam tyrimui turi būti paimtas per 15 dienų prieš išvežant gyvūnus;
- e) nuo c punkte nurodyto mėginių ėmimo pradžios visi į ūkį atvežami kiaulių genetinės medžiagos produktai yra kilę iš:
- i) ALV infekcija neužkrėstų ūkių arba
- ii) patvirtintų genetinės medžiagos produktų ūkių.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies, ALV neužkrėstos teritorijos statusas gali būti suteikiamas ūkiui, jeigu visos kiaulės jame yra kilusios iš ALV neužkrėstų ūkių, esančių valstybėje narėje ar zonoje, neužkrėstoje ALV, arba valstybėje narėje ar zonoje, kurioje taikoma patvirtinta likvidavimo programa, su sąlyga, kad jos atitiktų 2 skirsnio d punkte nustatytus reikalavimus (kai taikytini).

2 skirsnis

Statuso išlaikymas

ALV infekcija neužkrėstos teritorijos statusas ūkyje, kuriame laikomos kiaulės, gali būti išlaikytas tik jeigu:

- a) toliau laikomasi 1 skirsnio 1 dalies a, b ir e punktuose nustatytų reikalavimų;
- b) atliekami serologiniai tyrimai ir gaunami neigiami rezultatai naudojant reprezentatyvų skaičių kraujo ar mėsos sulčių mėginių, paimtų iš ūkyje laikomų kiaulių, siekiant patvirtinti ALV infekcijos nebuvimą pagal tyrimų režimą, taikomą atsižvelgiant į gamybos ciklą ir į ALV patekimo riziką:
- i) bent kartą per metus, jei visos laikomos kiaulės nėra vakcinuotos nuo Aujeskio ligos, atliekant tyrimus gryno ALV antikūnams nustatyti, arba
- ii) bent du kartus per metus atliekant tyrimus gryno ALV antikūnams nustatyti ir, jei reikia, tyrimus ALV glikoproteino E antikūnams nustatyti;
- c) jeigu ūkis yra ALV infekcija neužkrėstoje valstybėje narėje arba zonoje, b punkte nurodyti serologiniai tyrimai atliekami, kaip reikalinga, vykdant priežiūrą, numatytą 2 skyriaus 2 skirsnio 1 dalies b punkte arba 2 skyriaus 2 skirsnio 4 dalyje, jei tinka;
- d) visos į ūkį perkeliamos kiaulės:
- i) atitinka 1 skirsnio 1 dalies d punkto ii dalyje nustatytus reikalavimus arba
- ii) yra kilusios iš ALV infekcija neužkrėstų ūkių ir buvo atliktas jų serologinis tyrimas gryno ALV antikūnams nustatyti ir gautas neigiamas rezultatas naudojant mėginį, paimtą kilmės ūkiuose per 15 dienų prieš jas išvežant, tais atvejais, kai:
- ūkis yra ALV infekcija neužkrėstoje valstybėje narėje arba zonoje, o kilmės ūkiai nėra ALV infekcija neužkrėstoje valstybėje narėje ar zonoje, arba
- ūkis yra valstybėje narėje arba zonoje, kurioje taikoma patvirtinta likvidavimo programa, o kilmės ūkiai yra valstybėje narėje ar zonoje, kuri nėra ALV infekcija neužkrėsta teritorija ir kurioje netaikoma patvirtinta likvidavimo programa.

▼B

Tiriamų kiaulių skaičius turi būti toks, kad būtų įmanoma bent nustatyti, esant 95 % patikimumo lygiui, gyvūnus, kurių serologinio tyrimo rezultatai teigiami, kai tikslinis paplitimo lygis yra 10 %.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, dėl jaunesnių nei 4 mėnesių kiaulių, kurias atsivedė DIVA vakcina vakcinuotos patelės, galima atlikti serologinį tyrimą ALV gE antikūnams nustatyti.

3 skirsnis

Statuso sustabdymas ir sugražinimas

1. ALV infekcija neužkrėstos teritorijos statusas ūkyje, kuriame laikomos kiaulės, turi būti sustabdytas, jeigu:
 - a) nebesilaikoma vieno ar daugiau iš 2 skirsnyje nustatytų reikalavimų;
 - b) įtariamas tame ūkyje laikomos kiaulės užsikrėtimo ALV infekcija atvejis.
2. ALV infekcija neužkrėstos teritorijos statusas gali būti sugražintas tik jeigu:
 - a) laikomasi 1 skirsnio 1 dalies b ir e punktuose ir 2 skirsnio b ar c punkte (jei tinka) ir d punkte nustatytų reikalavimų;
 - b) tolesnių tyrimų rezultatai patvirtina, kad ALV infekcijos nėra, ir yra nustatyta visų įtariamų atvejų būklė.

4 skirsnis

Statuso atšaukimas ir atgavimas

1. ALV infekcija neužkrėstos teritorijos statusas ūkyje, kuriame laikomos kiaulės, turi būti atšauktas, jeigu:
 - a) nesilaikoma vieno ar daugiau iš 2 skirsnyje nustatytų reikalavimų po to, kai praeina ilgiausias 20 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytas laikotarpis nuo šio statuso sustabdymo;
 - b) yra patvirtintas tame ūkyje laikomos kiaulės užsikrėtimo ALV infekcija atvejis.
2. Jeigu ALV infekcija neužkrėstos teritorijos statusas yra atšaukiamas pagal 1 dalies a punktą, jį galima atgauti tik jeigu laikomasi 1 skirsnio 1 dalies b ir e punktuose ir 2 skirsnio b ar c punkte (jei tinka) ir d punkte nustatytų reikalavimų.
3. Jeigu ALV infekcija neužkrėstos teritorijos statusas yra atšaukiamas pagal 1 dalies b punktą, jį galima atgauti tik jeigu iš to ūkio pašalinamos visos kiaulės.

2 SKYRIUS

Aujeskio ligos virusu neužkrėsta valstybė narė arba zona

1 skirsnis

Statuso suteikimas

ALV neužkrėstos teritorijos statusas dėl laikomų kiaulių gali būti suteikiamas valstybei narei arba zonai tik jeigu:

- a) per praėjusius 12 mėnesių buvo draudžiama vakcinuoti laikomas kiaules nuo Aujeskio ligos;

▼B

- b) vykdoma priežiūra siekiant įrodyti, kad bent per praėjusius 24 mėnesius jokiam to valstybės narės ar zonos ūkyje negauta jokių klinikinių, virusologinių ar serologinių ALV infekcijos buvimo įrodymų;
- c) jeigu žinoma, kad ALV infekcija yra laukinių kiaulių populiacijoje, įgyvendintos priemonės, kuriomis siekiama išvengti bet kokio ALV perdavimo iš laukinių kiaulių naminėms kiaulėms.

2 skirsnis

Statuso išlaikymas

1. ALV infekcija neužkrėstos teritorijos statusas, suteiktas valstybei narei ar zonai dėl laikomų kiaulių, gali būti išlaikytas tik jeigu:
 - a) toliau laikomasi 1 skirsnio a ir c punktuose nustatytų reikalavimų;
 - b) vykdoma metinė priežiūra, grindžiama atrankiniu mėginių ėmimu, kurį atliekant įmanoma bent nustatyti, esant 95 % patikimumo lygiui, ALV infekcija užkrėstus ūkius, kai tikslinis paplitimo lygis yra 0,2 %. Iš ūkyje laikomų kiaulių imamų kraujo ar mėsos sulčių mėginių skaičius turi būti toks, kad būtų įmanoma bent nustatyti, esant 95 % patikimumo lygiui, gyvūnus, kurių serologinio tyrimo rezultatai teigiami, kai tikslinis paplitimo lygis yra 20 %.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies, kilus šios ligos protrūkiui valstybė narė arba zona gali išlaikyti ALV infekcija neužkrėstos teritorijos statusą dėl kiaulių populiacijos, jeigu:
 - a) buvo pašalintos visos užkrėstuose ūkiuose buvusios kiaulės;
 - b) kompetentinga institucija atliko epizootologinį tyrimą ir kitus tyrimus, įskaitant klinikinį tyrimą ir serologinius arba virusologinius tyrimus:
 - i) visuose ūkiuose, kuriuose laikomos kiaulės, turėjusios tiesioginį ar netiesioginį sąlytį su užkrėstu ūkiu, kad paneigtų infekciją, ir
 - ii) visuose ūkiuose, kuriuose laikomos kiaulės, esančiuose bent 2 kilometrų spinduliu nuo užkrėsto ūkio, siekiant įrodyti, kad tie ūkiai neužkrėsti. Iš tuose ūkiuose laikomų kiaulių imamų kraujo ar mėsos sulčių mėginių skaičius turi būti toks, kad būtų įmanoma bent nustatyti, esant 95 % patikimumo lygiui, gyvūnus, kurių serologinio tyrimo rezultatai teigiami, kai tikslinis paplitimo lygis yra 10 %, arba
 - iii) jei buvo vakcinuojama DIVA vakcina – serologinius tyrimus ALV gE antikūnams nustatyti, du kartus atliktus 2 mėnesių intervalu, ūkiuose, kuriuose laikomos kiaulės, esančiuose tokiu spinduliu nuo užkrėsto ūkio, koku atliktas vakcinavimas, kad būtų įrodytas infekcijos nebuvimas;
 - c) pagal b punktą atlikto tyrimo rezultatai parodė, kad ligos protrūkis kilo tik nedideliame skaičiuje ūkių;
 - d) kiekviename ALV infekcija užkrėstame ūkyje buvo nedelsiant įgyvendintos tinkamos kontrolės priemonės, kaip nurodyta 24 straipsnyje, įskaitant, kai būtina, vakcinavimą DIVA vakcina.
3. Nukrypstant nuo 1 skirsnio a punkto, kilus 2 dalyje nurodytos ligos protrūkiui kompetentinga institucija gali leisti vakcinuoti DIVA vakcina, jeigu:
 - a) vakcinuojama tik šiam ligos protrūkiui kontroliuoti taip, kaip kompetentinga institucija laiko tai reikalinga;

▼B

- b) kiaulės DIVA vakcina vakcinuojamos kompetentingai institucijai prižiūrėti, ir DIVA vakcinų naudojimas kiekvienam gyvūnui patvirtinamas dokumentais;
 - c) DIVA vakcina vakcinuotos kiaulės perkeliama tik tiesiogiai į skerdyklą arba į ūkį kitoje valstybėje narėje ar zonoje, kurioje vakcinavimas nėra uždraustas.
4. Nukrypstant nuo 1 dalies b punkto, galima vykdyti priežiūrą siekiant kasmet įrodyti, kad ALV viruso infekcijos nėra, atsižvelgiant į gamybos sistemas ir į nustatytus rizikos veiksnius, jei per 2 iš eilės metus nuo tada, kai tai valstybei narei ar zonai suteiktas ALV infekcija neužkrėstos teritorijos statusas, nenusatyta jokių šios ligos protrūkių.

VI DALIS

GALVIJŲ VIRUSINĖ DIARĖJA

I SKYRIUS

Galvijų virusine diarėja neužkrėstas ūkis

1 skirsnis

Statuso suteikimas

1. Galvijų virusine diarėja (GVD) neužkrėstos teritorijos statusas ūkiui, kuriame laikomi galvijai, gali būti suteikiamas tik jeigu:
- a) per praėjusius 18 mėnesių tame ūkyje nebuvo laikomų galvijų užsikrėtimo GVD patvirtintų atvejų;
 - b) tame ūkyje laikomi galvijai buvo tirti pagal bent vieną iš šių tyrimų režimų, atsižvelgiant į galimą ankstesnę vakcinavimą:
 - i) buvo atlikti GVD viruso (GVDV) antigeno ar genomo nustatymo tyrimai naudojant visų galvijų mėginius ir gauti neigiami rezultatai.

Veršelių, atsivestų bent per praėjusius 12 mėnesių, mėginiai turi būti paimti po jų oficialaus identifikavimo arba tada, kai jis atliekamas, bet ne vėliau kaip 20 dienų po atsivedimo. Tų veršelių, kurių tyrimo rezultatai yra neigiami, motinų tirti nereikia;
 - ii) buvo atlikti serologiniai GVDV antikūnų nustatymo tyrimai naudojant mėginius, bent tris kartus paimtus per ne trumpesnę kaip 12 mėnesių laikotarpį, ne trumpesniais kaip 4 mėnesių intervalais, iš galvijų, laikytų tame ūkyje ne trumpiau kaip 3 mėnesius iki tyrimo, ir gauti neigiami rezultatai.

Tiriamų gyvūnų skaičius turi būti toks, kad būtų įmanoma bent nustatyti, esant 95 % patikimumo lygiui, gyvūnus, kurių serologinio tyrimo rezultatai teigiami, kai tikslinis paplitimo lygis yra 50 %, ir turi būti tiriami bent penki gyvūnai arba, jei laikomų gyvūnų yra mažiau nei penki, visi gyvūnai.

Jei galvijai ūkyje laikomi atskiromis grupėmis, tarp kurių nėra tiesioginio sąlyčio, būtina ištirti atitinkamą kiekvienos grupės gyvūnų skaičių;
 - iii) ne trumpesnę kaip 12 mėnesių laikotarpį derinti tyrimų režimai, nustatyti šio punkto i ir ii papunkčiuose.

Gebėjimas nustatyti ligą pagal šį jungtinį tyrimų režimą turi būti toks pat kaip taikant i ir ii papunkčiuose nurodytus tyrimų režimus;
 - c) nuo 1 dalies b punkte nurodyto mėginių ėmimo pradžios visi į ūkį perkeliama galvijai:

▼B

- i) yra kilę iš GVD neužkrėstų ūkių, esančių GVD neužkrėstoje valstybėje narėje ar zonoje, arba
 - ii) yra kilę iš GVD neužkrėstų ūkių, kuriuose:
 - per praėjusius 4 mėnesius buvo atlikti 1 skyriaus 2 skirsnio 1 dalies c punkto ii ar iii papunkčiuose nurodyti serologiniai tyrimai ir gauti neigiami rezultatai, arba
 - kiekvienas iš tų gyvūnų prieš juos išvežant buvo atskirai ištirtas, atsižvelgiant į jų atliktų tyrimų duomenis ir, jei tinka, į gyvūno veršingumo laikotarpį, kad GVDV infekcija nebūtų užkrėstas paskirties ūkis, arba
 - iii) buvo ištirti atliekant GVDV antigeno ar genomo tyrimą ir gauti neigiami rezultatai, taip pat:
 - jie buvo laikomi karantino sąlygomis bent 21 dieną prieš juos išvežant, o veršingų patelių atveju gautas neigiamas tyrimo dėl GVDV antikūnų, naudojant mėginius, paimtus praėjus ne mažiau kaip 21 karantino dienai, rezultatas, arba
 - atlikus jų tyrimą dėl GVDV antikūnų prieš juos išvežant arba, veršingų patelių atveju, prieš apskėlinimą, po kurio patelė tapo veršinga, gauti teigiami rezultatai;
 - d) nuo 1 dalies b punkte nurodyto mėginių ėmimo pradžios visi į ūkį atvežami galvijų genetinės medžiagos produktai yra kilę iš:
 - i) GVD neužkrėstų ūkių arba
 - ii) patvirtintų genetinės medžiagos produktų ūkių.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies, GVD neužkrėstos teritorijos statusas ūkiui gali būti suteikiamas, jeigu:
- a) visi galvijai yra kilę iš GVD neužkrėstų ūkių, esančių valstybėje narėje ar zonoje, neužkrėstoje GVD, arba valstybėje narėje ar zonoje, kurioje taikoma patvirtinta likvidavimo programa, ir atitinka 1 dalies c punkte nustatytus reikalavimus, jei tinka, arba
 - b) visi galvijai yra kilę iš GVD neužkrėstų ūkių, nėra skirti veisimui, ir ūkiui suteiktas GVD neužkrėstos teritorijos statusas yra išlaikytas pagal 2 skirsnio 2 punktą.

2 skirsnis**Statuso išlaikymas**

1. GVD neužkrėstos teritorijos statusas ūkyje, kuriame laikomi galvijai, gali būti išlaikytas tik jeigu:
- a) toliau laikomasi 1 skirsnio 1 dalies a, c, ir d punktuose nustatytų reikalavimų;
 - b) nuo tada, kai ūkiui suteiktas GVD neužkrėstos teritorijos statusas, jokie galvijai nėra vakcinuoti nuo GVD;
 - c) taikomas bent vienas iš šių tyrimų režimų ir gaunami neigiami tyrimų rezultatai:
 - i) kiekvienas naujai atsivestas veršelis ištiriamas dėl GVDV antigeno ar genomo naudojant mėginį, paimtą po oficialaus identifikavimo arba tada, kai jis atliekamas, bet ne vėliau kaip 20 dienų po veršelio atsivedimo, ir gaunamas neigiamas rezultatas;
 - ii) serologiniai GVDV antikūnų nustatymo tyrimai atliekami bent kartą per metus naudojant mėginius, paimtus iš galvijų, laikytų tame ūkyje bent 3 mėnesius iki tyrimo.

▼B

Tiriamų gyvūnų skaičius turi būti toks, kad būtų įmanoma bent nustatyti, esant 95 % patikimumo lygiui, gyvūnus, kurių serologinio tyrimo rezultatai teigiami, kai tikslinis paplitimo lygis yra 50 %, ir turi būti tiriami bent penki gyvūnai arba, jei laikomų gyvūnų yra mažiau nei penki, visi gyvūnai.

Jei galvijai ūkyje laikomi atskiromis grupėmis, tarp kurių nėra tiesioginio sąlyčio, būtina ištirti atitinkamą kiekvienos grupės gyvūnų skaičių;

iii) taikomas šio punkto i ir ii papunkčiuose nustatytų tyrimų režimų derinys.

Gebėjimas nustatyti ligą pagal šį jungtinį tyrimų režimą turi būti toks pat kaip taikant i ir ii papunkčiuose nurodytus tyrimų režimus;

iv) jeigu ūkis yra GVD neužkrėstoje valstybėje narėje arba zonoje, atliekami tyrimai naudojant mėginius, paimtus pagal 2 skyriaus 2 skirsnio 1 dalies b punktą arba 2 skyriaus 2 skirsnio 3 dalį, jei tinka;

d) į ūkį perkeliama tik nuo GVD nevakcinuoti galvijai, jei tas ūkis yra GVD neužkrėstoje valstybėje narėje ar zonoje.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, ūkio, nurodyto 1 skirsnio 2 dalies b punkte, GVD neužkrėstos teritorijos statusas gali būti išlaikytas ir netiriant galvijų pagal 1 dalies c punktą, jeigu:

- a) toliau laikomasi 1 skirsnio 2 dalies b punkte nustatytų reikalavimų;
- b) tie gyvūnai nenaudojami veisimui;
- c) jie neturi jokio sąlyčio su gyvūnais, naudojamais arba numatytais naudoti veisimui, ir yra perkeliama iš šio ūkio į skerdyklą
 - i) tiesiogiai arba
 - ii) per surinkimo operaciją, atliekamą toje pačioje valstybėje narėje ar zonoje, ir tik kai surenkami gyvūnai, kurie atitinka b ir c punktuose nustatytus reikalavimus ir yra kilę iš ūkių, kurie atitinka a punkte nustatytus reikalavimus.

3 skirsnis

Statuso sustabdymas ir sugražinimas

1. GVD neužkrėstos teritorijos statusas ūkyje, kuriame laikomi galvijai, turi būti sustabdytas, jeigu:

- a) nesilaikoma vieno ar daugiau iš 2 skirsnyje nustatytų reikalavimų;
- b) įtariamas tame ūkyje laikomo galvijų užsikrėtimo GVD atvejis.

2. GVD neužkrėstos teritorijos statusas gali būti sugražintas tik jeigu:

▼M1

- a) laikomasi 1 skirsnio 1 dalies c ir d punktuose, 2 skirsnio 1 dalies b, c, d punktuose ir, jei tinka, 2 dalyje nustatytų reikalavimų;

▼B

- b) tolesnių tyrimų rezultatai patvirtina, kad GVD nėra, ir yra nustatyta visų įtariamų atvejų buklė.

▼B

4 skirsnis

Statuso atšaukimas ir atgavimas

1. GVD neužkrėstos teritorijos statusas ūkyje, kuriame laikomi galvijai, turi būti atšauktas, jeigu:
 - a) nesilaikoma vieno ar daugiau iš 2 skirsnyje nustatytų reikalavimų po to, kai praėina ilgiausias 20 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytas laikotarpis nuo šio statuso sustabdymo;
 - b) yra patvirtintas tame ūkyje laikomo galvijo užsikrėtimo GVD atvejis.

▼M1

2. Jei GVD neužkrėstos teritorijos statusas yra atšaukiamas pagal 1 dalies a punktą, jį galima atgauti tik jeigu laikomasi 1 skirsnio 1 dalies c ir d punktuose ir 2 skirsnio 1 dalies b, c, d punktuose ir, jei tinka, 2 dalyje nustatytų reikalavimų.

▼B

3. Jei GVD neužkrėstos teritorijos statusas yra atšaukiamas pagal 1 dalies b punktą, jį galima atgauti tik jeigu:
 - a) buvo pašalinti visi gyvūnai, kurio tyrimo dėl GDVD rezultatai buvo teigiami;
 - b) nustatyta su kiekvienu ūkyje laikomo galvijo užkrėtimu GDVD susijusi padėtis;
 - c) visi veršeliai, kurie galėjo būti GDVD užkrėsti gimdoje, po atsivedimo buvo laikomi izoliuoti, iki gauti neigiami jų tyrimo dėl GDVD antigeno arba genomo rezultatai.

2 SKYRIUS

Galvijų virusine diarėja neužkrėsta valstybė narė arba zona

1 skirsnis

Statuso suteikimas

GVD neužkrėstos teritorijos statusas dėl laikomų galvijų valstybei narei arba zonai gali būti suteikiamas tik jeigu:

- a) yra uždrausta laikomus galvijus vakcinuoti nuo GVD;
- b) bent per praėjusius 18 mėnesių nepatvirtinta nė vieno laikomo galvijo užsikrėtimo GVD atvejo;
- c) bent 99,8 % ūkių, kuriuose yra mažiausiai 99,9 % visos galvijų populiacijos, yra neužkrėsti GVD.

2 skirsnis

Statuso išlaikymas

1. GVD neužkrėstos teritorijos statusas, suteiktas valstybei narei ar zonai dėl laikomų galvijų, gali būti išlaikytas tik jeigu:
 - a) toliau laikomasi 1 skirsnio a ir c punktuose nustatytų reikalavimų;
 - b) kasmet vykdoma priežiūra, kurią vykdant turi būti įmanoma bent nustatyti, esant 95 % patikimumo lygiui, GVD užkrėstus ūkius, kai tikslinis paplitimo lygis yra 0,2 % ūkių, arba GVD užkrėstus galvijus, kai tikslinis paplitimo lygis yra 0,1 % galvijų populiacijos.

▼B

2. Nukrypstant nuo 1 dalies a punkto, kilus šios ligos protrūkiui kompetentinga institucija gali leisti vakcinuoti gyvūnus, jeigu:
 - a) epizootologinio tyrimo ir tyrimų, atliktų pagal 25 straipsnį, rezultatai rodo, kad ligos protrūkis kilo tik nedideliame skaičiuje ūkių;
 - b) vakcinuota nedaug galvijų, kurių vakcinavimą kompetentinga institucija laikė būtinu siekiant kontroliuoti šį ligos protrūkį, tai atlikta prižiūrint kompetentingai institucijai ir kiekvieno gyvūno vakcinavimas patvirtintas dokumentais.
3. Nukrypstant nuo 1 dalies b punkto, galima vykdyti priežiūrą siekiant kasmet įrodyti, kad GVD infekcijos nėra, atsižvelgiant į gamybos sistemas ir į nustatytus rizikos veiksnius, jei per 5 iš eilės metus nuo tada, kai tai valstybei narei ar zonai suteiktas GVD neužkrėstos teritorijos statusas, nenustatyta jokių šios ligos protrūkių.

*V PRIEDAS***KONKREČIŲ LIGŲ REIKALAVIMAI, TAIKOMI SIEKIANT SUTEIKTI
IR IŠLAIKYTI NEUŽKRĖSTOS TERITORIJOS STATUSĄ VALSTYBIŲ
NARIŲ ARBA ZONŲ LYGMENIU****I DALIS****PASIUTLIGĖS VIRUSO INFEKCIJA***1 SKYRIUS***Vakcinavimo nuo pasiutligės techniniai reikalavimai****1 skirsnis****Laikomų gyvūnų vakcinacija**

1. Pagal pasiutligės viruso infekcijos likvidavimo programas nuo pasiutligės turi būti vakcinuojami tik identifikuoti gyvūnai augintiniai ir turi būti laikomasi Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 576/2013 ⁽¹⁾ III priede nustatytų reikalavimų.
2. Pagal pasiutligės viruso infekcijos likvidavimo programas laikomų gyvūnų, išskyrus pirmoje dalyje nurodytus gyvūnus, vakcinacija nuo pasiutligės turi būti grindžiama rizika ir atliekama siekiant apsaugoti žmones nuo užsikrėtimo pasiutligės virusu, naudojant vakcinas, atitinkančias Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 576/2013 III priedo 1 dalies a ir b punktuose nustatytus reikalavimus.

2 skirsnis**Laukinių gyvūnų vakcinacija**

1. Pagal pasiutligės viruso infekcijos likvidavimo programas laukinių gyvūnų vakcinavimas nuo pasiutligės viruso oralinėmis vakcinomis turi būti:
 - a) organizuojamas ir vykdomas kaip reguliarios planinės arba skubios vakcinavimo kampanijos, atsižvelgiant į 32 straipsnio 2 dalies a punkte numatytą rizikos vertinimą;
 - b) atliekamas tinkamai paskirstant vakcinas pagal laiko intervalus ir vakcinavimo ploto dydį, atsižvelgiant į tikslinės gyvūnų populiacijos biologinius ypatumus, epizootinę padėtį ir vietovės topografiją;
 - c) vertinamas naudojantis geografinėmis informacinėmis sistemomis, tikrinant, ar tinkamai geografiškai paskirstyti jaukai su vakcinomis, taip dažnai, kad prireikus būtų galima imtis taisomųjų priemonių, ir
 - d) stebimas, tikrinant vakcinavimo veiksmingumą, – tai gali apimti biožemens buvimo nustatymą ir negyvų gyvūnų, priklausiusių tikslinei vakcinuojamų gyvūnų populiacijai, serologinius tyrimus.
2. Pagal pasiutligės viruso infekcijos likvidavimo programas benamių šunų populiacijų vakcinavimas nuo pasiutligės viruso infekcijos turi būti:

⁽¹⁾ 2013 m. birželio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 576/2013 dėl gyvūnų augintinių vežimo nekomerciniais tikslais, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 998/2003 (OL L 178, 2013 6 28, p. 1).

▼B

- a) organizuojamas ir vykdomas, jei reikia, pagal benamių šunų populiacijų kontrolės ir valdymo priemonės, atsižvelgiant į 32 straipsnio 2 dalies a punkte numatytą rizikos vertinimą;
- b) atliekamas laikantis 1 skirsnyje nustatytų reikalavimų.

*2 SKYRIUS***Pasiutligės virusu neužkrėsta valstybė narė arba zona***1 skirsnis***Statuso suteikimas**

1. Pasiutligės virusu neužkrėstos teritorijos statusas valstybei narei arba zonai gali būti suteikiamas tik jeigu:
 - a) bent per praėjusius 24 mėnesius vykdyta priežiūra pagal 3 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus ir
 - b) per praėjusius 24 mėnesius tikslinėje gyvūnų populiacijoje nepatvirtinta jokių pasiutligės viruso infekcijos atvejų.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies b punkto, jeigu yra patvirtintas pasiutligės viruso infekcijos atvejis, galima suteikti neužkrėstos teritorijos statusą, jei užkrėtimas tuo infekcijos atveju įvyko ne toje valstybėje narėje ar zonoje, taip pat:
 - a) tas infekcijos atvejis oficialiai patvirtintas, ir negalėjo būti jokio epizootinio ryšio ir jokių papildomų susijusių infekcijos atvejų, be kita ko, kai toks atvejis nustatytas pasienio kontrolės poste, karantino ūkyje ar atskirto ūkio karantino patalpose, arba
 - b) epizootinis ryšys galėjo būti, tačiau sustiprinus priežiūrą ir atliekant epizootologinį tyrimą bei kitus tyrimus per 6 mėnesius po gyvūno, kuris buvo užkrėstas tuo nustatytu atveju, žūties papildomų infekcijos atvejų nenustatyta.

*2 skirsnis***Statuso išlaikymas**

Pasiutligės virusu neužkrėstos teritorijos statusas, suteiktas valstybei narei ar zonai, gali būti išlaikytas tik jeigu:

- a) vykdoma priežiūra, siekiant tikslo anksti nustatyti šią ligą, pagal 3 straipsnio 1 dalies reikalavimus, ir
- b) nėra patvirtinta jokio pasiutligės viruso infekcijos atvejo tikslinėje gyvūnų populiacijoje arba, jeigu buvo toks atvejis, laikytasi 1 skirsnio 2 dalyje nustatytų sąlygų.

*II DALIS***MĒLYNOJO LIEŽUVIO VIRUSO (1–24 SEROLOGINIŲ TIPŲ) INFEKCIJA***1 SKYRIUS***Būtiniausi priežiūros reikalavimai***1 skirsnis***Priežiūra, vykdoma siekiant nustatyti mėlynojo liežuvio viruso serologinius tipus, apie kuriuos nebuvo pranešta per 2 praėjusius metus**

1. Mėlynojo liežuvio viruso (1–24 serologinių tipų) infekcijos (toliau – MLV infekcija) priežiūra, vykdoma siekiant užtikrinti, kad būtų anksti nustatytas

▼B

šios infekcijos patekimas ar pasikartojimas esant bet kuriam iš MLV 1–24 serologinių tipų, apie kuriuos nebuvo pranešta per 2 praėjusius metus, turi apimti:

- a) bendruosius priežiūros reikalavimus, kaip nustatyta 3 straipsnio 1 dalies a punkte;
 - b) aktyvią priežiūrą, kaip nustatyta 4 skirsnyje.
2. 1 punkte numatytos priežiūros plane turi būti atsižvelgta į:
- a) riziką, kad infekcija gali būti be aiškiai išreikštų klinikinių požymių;
 - b) MLV serologinių tipų patekimo riziką, siejamą su bet kuriu iš MLV 1–24 serologinių tipų plitimu aplinkinėse teritorijose;
 - c) bet kokią kitą nustatytą svarbų rizikos veiksnių, galintį lemti bet kurio iš MLV 1–24 serologinių tipų, apie kuriuos nebuvo pranešta per 2 praėjusius metus, patekimą.
3. Teritorijoje (-ose), esančioje (-iose) arti bet kurios užkrėstos valstybės narės, zonos ar trečiosios šalies, turi būti vykdoma sustiprinta priežiūra iki 150 km atstumu nuo ribos su ta valstybe nare, zona ar trečiąja šalimi. Nustatytos sustiprintos priežiūros teritorijos ribos gali būti tikslinamos atsižvelgiant į svarbias ekologines ar geografines sąlygas, galinčias palengvinti arba sustabdyti MLV plitimą, arba pritaikytos įgyvendinant ligų kontrolės priemones, kurios yra veiksmingos didesniu arba mažesniu atstumu.
4. Vykdam 1 dalies b punkte ir 3 dalyje numatytą priežiūrą turi būti įmanoma bent nustatyti, esant 95 % patikimumo lygiui, infekciją tikslinėje gyvūnų populiacijoje, kai tikslinis paplitimo lygis yra 5 %, jeigu 4 skyriaus 2 skirsnyje nenurodyta kitaip.

2 skirsnis

Priežiūra siekiant nustatyti MLV infekcijos mastą

1. MLV infekcijos priežiūra, vykdoma siekiant užtikrinti, kad būtų laiku nustatytos vieno ar daugiau MLV serologinių tipų infekcijos plitimo ribos ir, jei reikia, stebėti jos paplitimo lygį, turi apimti:
 - a) bendruosius priežiūros reikalavimus, kaip nustatyta 3 straipsnio 1 dalies a punkte;
 - b) aktyvią priežiūrą, kaip nustatyta 4 skirsnyje.
2. Planuojant 1 dalyje numatytą priežiūrą turi būti atsižvelgta į: visą turimą informaciją apie ligos epizootologiją ir užkrato pernešėjo biologinius ypatumus toje teritorijoje;
3. Tikslinis paplitimo lygis, vykdam 1 dalyje numatytą priežiūrą, turi būti derinamas pagal epizootinę padėtį, atsižvelgiant į svarbiausius rizikos veiksnius, tokius kaip tikslinė gyvūnų populiacija ir užkrato pernešėjų populiacija.

3 skirsnis

Priežiūra, vykdoma siekiant įrodyti, kad MLV infekcijos nėra

1. MLV infekcijos priežiūra, vykdoma siekiant įrodyti, kad nėra bet kurių iš 1–24 serologinių tipų infekcijos, pirmiau nustatytos toje teritorijoje, turi apimti:
 - a) bendruosius priežiūros reikalavimus, kaip nustatyta 3 straipsnio 1 dalies a punkte; ir
 - b) aktyvią priežiūrą, kaip nustatyta 4 skirsnyje.

▼B

2. 1 punkte numatytos priežiūros plane turi būti atsižvelgta į:
 - a) riziką, kad infekcija gali būti be aiškiai išreikštų klinikinių požymių;
 - b) visą turimą informaciją apie ligos epizootologiją ir užkrato pernešėjo biologinius ypatumus toje teritorijoje;
 - c) bet kokią konkrečią nustatytos infekcijos išlikimo riziką.
3. Vykdamas 1 dalies b punkte numatytą priežiūrą turi būti įmanoma bent nustatyti, esant 95 % patikimumo lygiui, infekciją tikslinėje gyvūnų populiacijoje, kai tikslinis paplitimo lygis yra 1 %.

4 skirsnis

MLV infekcijos aktyvios priežiūros reikalavimai

1. 40 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyti geografiniai vienetai turi būti nustatomi dalijant teritoriją 45 km × 45 km dydžio kvadratais ir gali būti tikslinami atsižvelgiant į:
 - a) epizootinę padėtį, infekcijos plitimo spartą, taip pat zonų, kurias apima likvidavimo programa infekcijos patvirtinimo atveju, pavidalą ir dydį;
 - b) zonas pagal 13 straipsnio 2 dalies b punktą.
2. Aktyvi priežiūra turi būti grindžiama vienos ar kelių iš šių rūšių veikla:
 - a) kontrolinių gyvūnų stebėseną atliekant serologinius ar virusologinius tyrimus;
 - b) sisteminiams ligos paplitimo tyrimams, atliekamais pagal atsitiktinę atranką arba riziką grindžiamą mėginių ėmimo strategiją taikant serologinių arba virusologinių tyrimų metodus.
3. Mėginių ėmimo dažnis turi būti:
 - a) bent kartą per metus, tuo metų laikotarpiu, kuriuo yra didžiausia tikimybė nustatyti infekciją ar serokonversiją;
 - b) kas mėnesį per užkrato pernešėjų aktyvumo sezoną, kai dėl infekcijos plitimo rizikos būtina reguliariai gauti informaciją.
4. Gyvūnai, kurių mėginiai imami:
 - a) turi būti nevakcinuoti nuo MLV serologinio (-ių) tipo (-ų), dėl kurio (-ių) tikslingai vykdoma priežiūra;
 - b) turi nebeturėti natūralaus pasyviojo imuniteto tuo atveju, jei motina buvo vakcinuota ar užkrėsta;
 - c) turi būti pakankamai ilgai laikyti tame geografiniame vienetuose ir nebuvo saugomi nuo sąlyčio su užkrato pernešėju;
 - d) turi būti reprezentatyviai atrinkti pagal geografinę tikslinės gyvūnų populiacijos paskirstymą tame geografiniame vienetuose ir
 - e) turi būti iš pradžių ištirti ir gautas neigiamas serologinio tyrimo rezultatas, kai priežiūra grindžiama kontrolinių gyvūnų serologiniais tyrimais.
5. Mėginio dydis kiekviename geografiniame vienetuose turi būti apskaičiuojamas pagal tikslinį paplitimo lygį remiantis 1–3 skirsniuose nustatytais tikslais.
6. Kai būtina pritaikyti priežiūrą, kaip nustatyta 43 straipsnio 2 dalies c punkte, ji turi mažų mažiausiai apimti:
 - a) perkeliamų gyvūnų tyrimą, kuris:
 - i) turi būti grindžiamas visų perkeliamų gyvūnų mėginių paėmimu ir ištyrimu;
 - ii) turi būti atliekamas kuo greičiau po tų gyvūnų perkėlimo, arba

▼B

b) tikslinės gyvūnų populiacijos, kuriai gresia didžiausia rizika dėl galimo viruso plitimo, tyrimą:

i) kurį atliekant turi būti įmanoma bent nustatyti, esant 95 % patikimumo lygiui, MLV infekciją, kai tikslinis paplitimo lygis yra 5 %;

ii) kuris turi būti:

— atliekamas praėjus ne mažiau kaip 21 dienai po gyvūnų perkėlimo, jei tai vienkartinis tyrimas, arba

— atliekamas taip dažnai, kaip reikia, priklausomai nuo gyvūnų perkėlimo, dėl kurio gali kilti pavojus jų sveikatos būklei, dažnio.

Šio tyrimo atlikti nebūtina, jeigu mėginiai imami taip dažnai, kaip nustatyta 3 punkto b papunktyje.

5 skirsnis

Entomologinė priežiūra

1. Entomologinę priežiūrą turi sudaryti bent aktyvi metinė užkrato pernešėjų gaudymo programa, pagal kurią jie gaudomi stacionariomis aspiracinėmis gaudyklėmis, siekiant nustatyti užkrato pernešėjų populiacijos dinamiką ir, kai tinka, laikotarpį be užkrato pernešėjų.

2. Aspiracinės gaudyklės, kuriose įrengtas ultravioletinės šviesos šaltinis, turi būti naudojamos pagal iš anksto nustatytus protokolus; gaudyklės turi būti naudojamos visą naktį ir ne rečiau kaip:

a) vieną naktį per savaitę visą mėnesį prieš numatomą laikotarpio, kuriuo nėra užkrato pernešėjų, pradžią ir pabaigą;

b) vieną naktį per mėnesį visu laikotarpiu be užkrato pernešėjų.

Aspiracinių gaudyklių naudojimo dažnis gali būti tikslinamas remiantis per pirmus 3 šių gaudyklių naudojimo metus gautais įrodymais.

3. Bent viena aspiracinė gaudyklė turi būti įrengta kiekviename geografiniame vienetu, nurodytame 40 straipsnio 1 dalies a punkte, visoje sezoniškai MLV infekcija neužkrėstoje zonoje. Aspiracine gaudykle sugautų mašalų dalį būtina nusiųsti į specializuotą laboratoriją, kurioje įmanoma suskaičiuoti ir nustatyti įtariamų užkrato pernešėjų rūšis ar kompleksus.

4. Kai entomologinė priežiūra organizuojama siekiant nustatyti laikotarpį be užkrato pernešėjų, turi būti nustatytas didžiausias ribinis *Culicoides* genties mašalų kiekis, kad būtų galima išaiškinti rezultatus. Jei didžiausiam ribiniam kiekiui nustatyti trūksta patikimų įrodymų, turi būti visiškai nepagauta *Culicoides imicola* mašalų ir mažiau nei penkios kiaušinėlius brandinančios *Culicoides* patelės vienoje gaudyklėje.

2 SKYRIUS

Gyvūnų perkėlimas ir genetinės medžiagos produktų vežimas

1 skirsnis

Gyvūnų perkėlimas

1. Gyvūnai kilę iš MLV infekcija neužkrėstos valstybės narės arba zonos ir nevakcinuoti gyva vakcina nuo MLV infekcijos per paskutines 60 dienų iki perkėlimo dienos.

▼B

2. Gyvūnai kilę iš valstybės narės arba zonos, kurioje taikoma likvidavimo programa, ir laikomasi bent vieno iš šių reikalavimų:
- a) gyvūnai buvo laikomi sezoniskai MLV infekcija neužkrėstoje valstybėje narėje arba zonoje, nustatytoje pagal 40 straipsnio 3 dalį:
 - i) bent 60 dienų prieš perkėlimo dieną;
 - ii) bent 28 dienas prieš perkėlimo dieną, ir buvo atliktas jų serologinis tyrimas naudojant mėginius, paimtus praėjus ne mažiau kaip 28 dienoms po gyvūno įvežimo į sezoniskai MLV infekcija neužkrėstą valstybę narę arba zoną dienos, ir gauti neigiami rezultatai, arba
 - iii) bent 14 dienų prieš perkėlimo dieną, ir buvo atliktas jų PGR tyrimas naudojant mėginius, paimtus praėjus ne mažiau kaip 14 dienų po gyvūno įvežimo į sezoniskai MLV infekcija neužkrėstą valstybę narę arba zoną dienos, ir gauti neigiami rezultatai;
 - b) gyvūnai, vežami į paskirties vietą, buvo saugomi nuo užkrato pernešėjų antpuolių ir laikyti nuo užkrato pernešėjų saugomame ūkyje, kuriame jie buvo saugomi nuo užkrato pernešėjų antpuolių:
 - i) bent 60 dienų prieš perkėlimo dieną; arba
 - ii) bent 28 dienas prieš perkėlimo dieną, ir buvo atliktas jų serologinis tyrimas naudojant mėginius, paimtus praėjus ne mažiau kaip 28 dienoms nuo tos dienos, kurią prasidėjo apsaugos nuo užkrato pernešėjų laikotarpis, ir gauti neigiami rezultatai, arba
 - iii) bent 14 dienų prieš perkėlimo dieną, ir buvo atliktas jų PGR tyrimas naudojant mėginius, paimtus praėjus ne mažiau kaip 14 dienų nuo tos dienos, kai prasidėjo apsaugos nuo užkrato pernešėjų laikotarpis, ir gauti neigiami rezultatai;
 - c) gyvūnai buvo vakcinuoti nuo visų iš 1–24 MVL serologinių tipų, apie kuriuos per 2 praėjusius metus buvo pranešta toje valstybėje narėje ar zonoje, taip pat turi būti dar nesibaigęs gyvūnų imuniteto laikotarpis, garantuotas pagal vakcinos specifikacijas, ir jie turi atitikti bent vieną iš šių reikalavimų:
 - i) jie buvo vakcinuoti prieš daugiau kaip 60 dienų iki perkėlimo dienos arba
 - ii) jie buvo vakcinuoti inaktyvinta vakcina ir atliktas jų PGR tyrimas naudojant mėginius, paimtus praėjus bent 14 dienų nuo imuniteto įgijimo pradžios, nustatytos pagal vakcinos specifikacijas, ir gauti neigiami rezultatai;
 - d) atlikus tų gyvūnų serologinį tyrimą, kuriuo galima nustatyti visų 1–24 MLV serologinių tipų, apie kuriuos buvo pranešta toje valstybėje narėje ar zonoje per 2 praėjusius metus, specifinius antikūnus, gauti teigiami rezultatai, taip pat:
 - i) serologinis tyrimas atliktas naudojant mėginius, paimtus bent prieš 60 dienų iki gyvūnų perkėlimo dienos, arba
 - ii) serologinis tyrimas atliktas naudojant mėginius, paimtus bent prieš 30 dienų iki gyvūnų perkėlimo dienos, taip pat atliktas tų gyvūnų PGR tyrimas naudojant mėginius, paimtus ne anksčiau kaip prieš 14 dienų iki gyvūnų perkėlimo dienos, ir gauti neigiami rezultatai.
3. Gyvūnai kilę iš valstybės narės ar zonos, kuri nėra MLV infekcija neužkrėsta teritorija ir kurioje netaikoma MLV infekcijos likvidavimo programa, taip pat:
- a) jie atitinka 2 dalies b punktą arba

▼B

- b) tie gyvūnai bent paskutines 60 dienų iki išvežimo buvo laikomi teritorijoje, esančioje bent 150 km spindulio atstumu nuo ūkio, kuriame jie laikomi, arba valstybėje narėje, kurioje bent paskutines 60 dienų iki jų išvežimo turėjo būti vykdoma priežiūra pagal 1 skyriaus 1 ir 2 skirsniuose nustatytus reikalavimus:
- i) jie pagal 2 dalies c punktą buvo vakcinuoti nuo visų 1–24 MLV serologinių tipų, apie kuriuos per 2 praėjusius metus buvo pranešta teritorijoje, esančioje bent 150 km spinduliu nuo tų gyvūnų laikymo vietos, arba
 - ii) jie pagal 2 dalies d punktą yra įgiję imunitetą nuo visų 1–24 MLV serologinių tipų, apie kuriuos per 2 praėjusius metus buvo pranešta teritorijoje, esančioje bent 150 km spinduliu nuo tų gyvūnų laikymo vietos.
4. Gyvūnai kilę iš valstybės narės ar zonos, kuri nėra MLV infekcija neužkrėsta teritorija, jie skirti nedelsiant paskersti, be to, taikomi šie reikalavimai:
- a) jų kilmės ūkyje bent 30 dienų laikotarpiu prieš jų perkėlimo dieną nebuvo pranešta apie jokių MLV infekcijos atvejus;
 - b) gyvūnai iš jų kilmės valstybės narės ar zonos tiesiogiai vežami į paskirties skerdyklą, kurioje turi būti paskersti per 24 valandas po atvežimo;
 - c) kilmės ūkio veiklos vykdytojas pranešė paskirties skerdyklos veiklos vykdytojui apie tų gyvūnų atvežimą bent prieš 48 valandas iki jų pakrovimo į transporto priemonę.
5. Gyvūnai kilę iš valstybės narės ar zonos, kuri nėra MLV infekcija neužkrėsta teritorija ir kurioje netaikoma MLV infekcijos likvidavimo programa, taip pat gyvūnai atitinka 2 dalies a punkte nustatytus reikalavimus.
6. Gyvūnai kilę iš valstybės narės ar zonos, kuri nėra MLV infekcija neužkrėsta teritorija, ir:
- a) bent 14 dienų prieš perkėlimo dieną jie buvo saugomi nuo užkrato pernešėjų antpuolių insekticidais arba repelentais ir
 - b) per tą laikotarpį buvo atliktas jų PGR tyrimas naudojant mėginius, paimtus praėjus ne mažiau kaip 14 dienų nuo tos dienos, kurią pradėta taikyti apsauga nuo užkrato pernešėjų, ir gauti neigiami rezultatai.
7. Gyvūnai atitinka konkrečius gyvūnų sveikatos reikalavimus, kompetentingos institucijos nustatytus siekiant užtikrinti pakankamą jų imunologinę apsaugą prieš juos išvežant.
8. Gyvūnai atitinka bet kuriuos iš 2, 3, 5, 6 arba 7 punkte nustatytų reikalavimų tik dėl tų MLV serologinių tipų, apie kuriuos per 2 praėjusius metus buvo pranešta jų kilmės valstybėje narėje arba zonoje, o ne dėl serologinių tipų, buvusių paskirties valstybėje narėje arba zonoje per tą patį laikotarpį.

2 skirsnis

Genetinės medžiagos produktų vežimas

1. Gyvūnai donorai bent 60 dienų laikotarpį prieš genetinės medžiagos produktų surinkimą, taip pat tų produktų surinkimo metu buvo laikomi valstybėje narėje ar zonoje, kuri yra neužkrėsta MLV infekcija.
2. Genetinės medžiagos produktai kilę iš valstybės narės ar zonos, kurioje taikoma MLV infekcijos likvidavimo programa ir bent vienas iš reikalavimų, nustatytų a punkte dėl spermos, b punkte dėl *in vivo* būdu gautų galvijų embrionų arba c punkte dėl ne *in vivo* būdu gautų galvijų embrionų ir oocitų:

▼B

- a) sperma gauta iš gyvūnų donorų, kurie atitinka bent vieną iš šių reikalavimų:
- i) bent 60 dienų iki spermos rinkimo pradžios ir jos rinkimo metu jie buvo saugomi nuo užkrato pernešėjų antpuolių ūkyje, saugomame nuo užkrato pernešėjų;
 - ii) jie bent 60 dienų iki spermos rinkimo pradžios ir jos rinkimo metu buvo laikomi sezoniškai MLV infekcija neužkrėstoje valstybėje narėje ar zonoje;
 - iii) buvo atliktas jų serologinis tyrimas naudojant mėginius, paimtus praėjus 28–60 dienų nuo kiekvieno spermos rinkimo dienos, ir gauti neigiami rezultatai;
 - iv) buvo atliktas jų tyrimas pagal tiesioginį diagnostikos metodą ir gauti neigiami rezultatai, naudojant mėginius, paimtus:
 - spermos, kuri turi būti išsiųsta, rinkimo pradžioje ir pabaigoje,
 - spermos rinkimo laikotarpiu: bent kas 7 dienas dėl viruso išskyrimo tyrimo arba bent kas 28 dienas dėl PGR tyrimo;
- b) *in vivo* būdu gauti galvijų embrionai gauti iš gyvūnų donorų, kurie embrionų paėmimo dieną neturi jokių klinikinių MLV infekcijos požymių, ir turi būti surenkami, apdorojami ir saugomi pagal Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2020/686 ⁽²⁾ III priedo 2 dalį;
- c) embrionai, kurie yra ne *in vivo* būdu gauti galvijų embrionai, ir oocitai buvo gauti iš gyvūnų donorų, kurie atitinka bent vieną iš šių reikalavimų:
- i) bent 60 dienų iki embrionų ir (arba) oocitų rinkimo pradžios ir jų rinkimo metu jie buvo saugomi nuo užkrato pernešėjų antpuolių ūkyje, saugomame nuo užkrato pernešėjų;
 - ii) buvo atliktas jų serologinis tyrimas naudojant mėginius, paimtus praėjus 28–60 dienų nuo kiekvieno embrionų ir (arba) oocitų rinkimo dienos, ir gauti neigiami rezultatai;
 - iii) buvo atliktas jų PGR tyrimas naudojant mėginius, paimtus embrionų ir (arba) oocitų rinkimo dieną, ir gauti neigiami rezultatai;
 - iv) jie bent 60 dienų iki embrionų ir (arba) oocitų rinkimo buvo laikomi sezoniškai MLV infekcija neužkrėstoje valstybėje narėje ar zonoje.
3. Genetinės medžiagos produktai yra kilę iš valstybės narės ar zonos, kuri nėra MLV infekcija neužkrėsta teritorija ir kurioje netaikoma MLV infekcijos likvidavimo programa, ir atitinka 2 dalies a punkto i papunktyje, 2 dalies a punkto iii papunktyje, 2 dalies a punkto iv papunktyje, 2 dalies b punkte, 2 dalies c punkto i papunktyje, 2 dalies c punkto ii papunktyje arba 2 dalies c punkto iii papunktyje nustatytus reikalavimus.
4. Genetinės medžiagos produktai yra kilę iš valstybės narės ar zonos, kuri nėra MLV infekcija neužkrėsta teritorija ir kurioje netaikoma MLV infekcijos likvidavimo programa, ir turi atitikti 2 dalies a punkto ii papunkčio arba 2 dalies c punkto iv papunkčio nuostatas.

3 SKYRIUS

Nuo užkrato pernešėjų saugomas ūkis

Nuo užkrato pernešėjų saugomo ūkio statusas ūkiui gali būti suteikiamas tik jeigu:

⁽²⁾ 2019 m. gruodžio 17 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2020/686, kuriuo dėl genetinės medžiagos produktų ūkių patvirtinimo, atsekamumo ir gyvūnų sveikatos reikalavimų, taikomų Sąjungoje vežamiems tam tikrų laikomų sausumos gyvūnų genetinės medžiagos produktams, papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/429 (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1).

▼B

- a) jo įėjimai ir išėjimai yra apsaugoti tinkamomis fizinėmis užtvaramis;
- b) angos yra uždengtos nuo užkrato pernešėjų saugančiu tinkamo tankumo tinkleliu, kuris reguliariai impregnuojamas patvirtintu insekticidu pagal gamintojo nurodymus;
- c) nuo užkrato pernešėjų saugomame ūkyje ir aplink jį vykdoma užkrato pernešėjų priežiūra ir kontrolė;
- d) imamasi priemonių, kuriomis apribojamos ar panaikinamos užkrato pernešėjų veisimosi vietos, esančios arti užkrato pernešėjų saugomo ūkio;
- e) yra nustatytos standartinės veiklos procedūros, įskaitant atsarginių sistemų ir apsauginių signalizacijos sistemų aprašus, taikomas nuo užkrato pernešėjų saugomame ūkyje ir vežant gyvūnus į pakrovimo vietą.

4 SKYRIUS**MLV infekcija neužkrėsta valstybė narė arba zona****1 skirsnis****Statuso suteikimas**

1. MLV infekcija neužkrėstos teritorijos statusas gali būti suteikiamas valstybei narei ar zonai, kurioje niekada nepranešta apie MLV, tik jeigu:
 - a) bent per praėjusius 24 mėnesius vykdyta priežiūra pagal 1 skyriaus 1 skirsnį;
 - b) per praėjusius 24 mėnesius tikslinėje gyvūnų populiacijoje nebuvo patvirtintų MLV infekcijos atvejų.
2. MLV infekcija neužkrėstos teritorijos statusas gali būti suteikiamas valstybei narei ar zonai, kurioje jau buvo pranešta apie MLV, tik jeigu:
 - a) bent per praėjusius 24 mėnesius vykdyta priežiūra pagal 3 skyriaus 1 skirsnį;
 - b) per praėjusius 24 mėnesius tikslinėje gyvūnų populiacijoje nebuvo patvirtintų MLV infekcijos atvejų.

2 skirsnis**Statuso išlaikymas**

1. MLV infekcija neužkrėstos teritorijos statusas gali būti išlaikytas tik jeigu:
 - a) laikomasi 1 skirsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų;
 - b) tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnai perkeliama ir genetinės medžiagos produktai vežami į valstybę narę ar zoną arba perkeliama ar vežami per ją tik laikantis 43 ir 45 straipsniuose nustatytų reikalavimų.
2. 1 skirsnio 1 dalyje nurodytos priežiūros intensyvumas ir dažnis turi būti tinkamai derinami atsižvelgiant į:
 - a) sveikatos būklę gretimose valstybėse narėse, zonose arba trečiosiose šalyse pagal 1 skyriaus 4 skirsnio 3 dalį;
 - b) tikslinės gyvūnų populiacijos gyvūnų perkėlimą, galintį kelti grėsmę sveikatos būklei toje valstybėje narėje ar zonoje, pagal 1 skyriaus 4 skirsnio 6 dalį.
3. Jeigu jokio infekcijos plitimo nenustatoma 2 iš eilės metus po to, kai valstybei narei ar zonai suteikiamas MLV infekcija neužkrėstos teritorijos statusas, priežiūra turi būti vykdoma remiantis:

▼B

- a) metinė priežiūra, atliekama atsitiktinės atrankos būdu, kad būtų įmanoma bent nustatyti, esant 95 % patikimumo lygiui, MLV infekciją, kai tikslinis paplitimo lygis yra 20 %, arba
- b) rizika grindžiama metinė priežiūra, kuri, siekiant nustatyti MLV infekciją, atliekama atsižvelgiant į gamybos sistemas ir į nustatytus rizikos veiksnius.

5 SKYRIUS

Sezoniškai MLV infekcija neužkręsta valstybė narė arba zona

1. Sezoniškai MLV infekcija neužkręstos teritorijos statusas valstybei narei arba jos zonai gali būti suteikiamas tik jeigu:
 - a) laikotarpio be užkrato pernešėjų, taigi ir sezono be MLV, pradžia ir pabaiga yra patvirtintos remiantis entomologine priežiūra pagal 1 skyriaus 5 skirsnį;
 - b) MLV plitimo pertrūkis yra įrodytas:
 - i) vykdant priežiūrą pagal 1 skyriaus 2 skirsnį bent per praėjusius 12 mėnesių, įskaitant visą užkrato pernešėjų aktyvumo sezoną;
 - ii) kai nuo užkrato pernešėjų aktyvumo sezono pabaigos nebėra naujų bet kurio iš 1–24 serologinių tipų MLV infekcijos atvejų.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies a punkto, jeigu sezonas be MLV yra sėkmingai patvirtinamas 3 iš eilės metus, vietoj entomologinės priežiūros gali būti taikomi papildomi, pavyzdžiui, temperatūros, kriterijai, siekiant patvirtinti sezono be MLV pradžią ir pabaigą remiantis moksliniais įrodymais.
3. Sezoniškai MLV infekcija neužkręstos valstybės narės arba zonos statusas turi būti iškart sustabdomas gavus įrodymų, kad baigėsi laikotarpis be užkrato pernešėjų arba kad plinta šios ligos virusas.

III DALIS

UŽSIKRĖTIMAS VAROZE (*VARROA* SPP.)

1 skirsnis

Varoze (*Varroa* spp.) neužkręstos teritorijos statuso suteikimas valstybei narei arba zonai

Varoze (*Varroa* spp.) neužkręstos teritorijos statusas valstybei narei arba zonai dėl atitinkamos naminių bičių populiacijos gali būti suteikiamas tik jeigu:

- a) buvo atliktas rizikos vertinimas ir nustatyti visi galimi varozė (*Varroa* spp.) pasireiškimo veiksniai ir tai, ar jos atvejų galėjo būti praeityje;
- b) bent vienus metus vykdoma nuolatinė informuotumo didinimo programa, skatinant pranešti apie visus atvejus, kai kyla įtarimų dėl varozės (*Varroa* spp.);
- c) patvirtintų užsikrėtimo varoze (*Varroa* spp.) atvejų nėra nei naminių, nei laukinių bičių kolonijose;
- d) bent vienus metus vykdant metinę priežiūrą ir ištyrus toje valstybėje narėje ar jos zonoje laikomų naminių bičių reprezentatyvųjį ėminį, iš kurio įmanoma bent nustatyti, esant 95 % patikimumo lygiui, užsikrėtimą varoze (*Varroa* spp.), kai tikslinis paplitimo lygis yra 1 % bitynų, o bityne tikslinis paplitimo lygis yra 5 % avilių, įrodoma, kad užsikrėtimo varoze (*Varroa* spp.) atvejų nėra;

▼B

- e) jeigu yra savarankiška laukinė *Apis* genties rūšių bičių populiacija – bent vienus metus vykdoma nuolatinė laukinės populiacijos priežiūros programa, pagal kurią nustatoma, kad užsikrėtimo varoze (*Varroa* spp.) įrodymų nėra, ir
- f) per visą d punkte nurodytos priežiūros laikotarpį kompetentinga institucija imasi tinkamų priemonių, kad naminės bitės, perkeliamos į tą valstybę narę ar zoną, būtų ištiriamos ir toliau tinkamai tvarkomos bet kuriame gyvenimo ciklo etape, įskaitant bičių perus, kad būtų išvengta jos bičių populiacijos užsikrėtimo nuo į ją perkeliamų prastesnės sveikatos būklės bičių.

2 skirsnis

Valstybei narei arba zonai suteikto varoze (*Varroa* spp.) neužkrėstos teritorijos statuso išlaikymas

Varoze (*Varroa* spp.) neužkrėstos teritorijos statusas, suteiktas valstybei narei ar zonai dėl atitinkamos bičių populiacijos, gali būti išlaikytas tik jeigu:

- a) kompetentinga institucija vykdo priežiūrą, kuria:
- i) kasmet ištyrus neužkrėstoje teritorijoje laikomų naminių bičių reprezentatyvųjį ėminį įrodoma, kad užsikrėtimo varoze (*Varroa* spp.) atvejų nėra;
 - ii) galima anksti nustatyti užsikrėtimą varoze (*Varroa* spp.) bitynuose ir aviliuose;
 - iii) remiantis rizikos vertinimu konkrečiai skiriama dėmesio tikslinėms sritims, kuriose varozės (*Varroa* spp.) patekimo arba užsikrėtimo ja tikimybė yra didesnė;
- b) visi įtariami atvejai yra ištirti ir nepatvirtinta užsikrėtimo varoze (*Varroa* spp.) atvejų nei naminių, nei laukinių bičių kolonijose;
- c) nėra savarankiškos laukinės *Apis* genties rūšių bičių populiacijos arba vykdoma nuolatinė laukinės populiacijos priežiūros programa, pagal kurią patvirtinama, kad užsikrėtimo varoze (*Varroa* spp.) įrodymų nėra, ir
- d) naminės bitės bet kuriame gyvenimo ciklo etape, įskaitant bičių perus, perkeliamos į neužkrėstą teritoriją tik jeigu:
- i) jos yra kilusios iš valstybės narės, jos zonos ar trečiosios šalies arba teritorijos, turinčios varoze (*Varroa* spp.) neužkrėstos teritorijos statusą, ir
 - ii) vežamos jos saugomos nuo užsikrėtimo varoze (*Varroa* spp.).

IV DALIS

TERITORIJOS, NEUŽKRĖSTOS NIUKASLO LIGOS VIRUSO INFEKCIJA NEVAKCINUOJANT PAUKŠČIŲ, STATUSAS

1 skirsnis

Teritorijos, neužkrėstos Niukaslo ligos viruso infekcija nevakcinuojant paukščių, statuso suteikimas

Teritorijos, neužkrėstos Niukaslo ligos viruso (toliau – NLV) infekcija nevakcinuojant naminių ir nelaisvėje laikomų *Galliformes* būrio rūšių paukščių populiacijų, statusas valstybei narei ar zonai gali būti suteikiamas tik jeigu bent per praėjusius 12 mėnesių:

▼B

- a) naminius ir nelaisvėje laikomus *Galliformes* būrio rūšių paukščius buvo draudžiama vakcinuoti nuo NLV infekcijos;
- b) ūkiuose, kuriuose laikomi naminiai ar nelaisvėje laikomi *Galliformes* būrio rūšių paukščiai, nebuvo laikomi jokie naminiai ar nelaisvėje laikomi *Galliformes* būrio rūšių paukščiai, vakcinuoti nuo NLV infekcijos;
- c) buvo taikomi bendrieji priežiūros reikalavimai pagal 3 straipsnio 1 dalies a punktą siekiant anksti nustatyti NLV infekciją;
- d) taikytas vienas iš šių tyrimų režimų:
 - i) visuose ūkiuose, kuriuose laikomi veisliniai naminiai paukščiai, buvo atlikti tyrimai NLV infekcijos antikūnams nustatyti naudojant kraujo mėginius, paimtus iš bent 60 paukščių, atsitiktine tvarka atrinktų iš kiekvieno ūkio, atliekant serologinį tyrimą pagal hemaglutinacijos slopinimo (HI) tyrimo metodą, ir gauti neigiami rezultatai, arba
 - ii) buvo atliktas tyrimas naudojant tokį ūkių reprezentatyvųjį ėminį, kad būtų įmanoma bent nustatyti, esant 95 % patikimumo lygiui, NLV infekciją, kai tikslinis paplitimo lygis yra 1 % naminių paukščių ūkiuose, o paukščių, kurių serologinio tyrimo rezultatai teigiami, tikslinis paplitimo lygis ūkyje yra 10 %, ir
- e) nepatvirtinta jokių naminių ir nelaisvėje laikomų *Galliformes* būrio rūšių paukščių NLV infekcijos atvejų.

2 skirsnis

Statuso išlaikymas

1. Valstybei narei arba zonai suteiktas NLV infekcija neužkrėstos teritorijos nevakcinuojant paukščių, statusas gali būti išlaikytas tik jeigu toliau laikomasi 1 skirsnio a–e punktuose nustatytų reikalavimų.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies, valstybei narei arba zonai suteiktas NLV infekcija neužkrėstos teritorijos nevakcinuojant paukščių, statusas gali būti išlaikytas net ir tada, kai patvirtinamas NLV infekcijos atvejis, jeigu:
 - a) kiekviename ūkyje, kuriame yra įtariamų arba patvirtintų šios ligos atvejų, buvo nedelsiant įgyvendinamos tinkamos ligos kontrolės priemonės iki to incidento pašalinimo;
 - b) kompetentinga institucija padaro išvadą, kad užkrėsta labai nedaug su pirmuoju nustatytu ligos protrūkiu epizootiškai susijusių ūkių;
 - c) per 12 mėnesių laikotarpį ligos kontrolės priemonės, nurodytos a papunktyje, nebuvo taikomos ilgiau kaip tris mėnesius.
3. NLV infekcijos patvirtinimas kitose paukščių populiacijose neturi poveikio valstybei narei arba jos zonai suteiktam teritorijos, neužkrėstos NLV infekcija nevakcinuojant paukščių, statusui, jeigu kompetentinga institucija, atsižvelgdama į visų priemonių, reikalingų, kad būtų užkirstas kelias perduoti NLV infekciją naminiams ir nelaisvėje laikomiems *Galliformes* būrio rūšių paukščiams, įgyvendinimą, įvertino, kad šiam statusui grėsmės nekilo.

VI PRIEDAS

KONKRETŪS REIKALAVIMAI DĖL VANDENS GYVŪNŲ LIGŲ

I DALIS

RIZIKA GRINDŽIAMA PRIEŽIŪRA

I SKYRIUS

Būtiniausi reikalavimai dėl rizika grindžiamos priežiūros tam tikruose patvirtintuose akvakultūros ūkiuose**1. Bendrasis požiūris**

1.1. Rizika grindžiama sveikatos priežiūra, įskaitant sveikatos patikrinimus ir galbūt mėginių ėmimą, yra taikoma tam tikruose patvirtintuose akvakultūros ūkiuose ir tam tikrose patvirtintose akvakultūros ūkių grupėse taip, kaip tinka pagal jų gamybos pobūdį, ir siekiant tikslo nustatyti:

- a) padidėjusį gaištamumą;
- b) į sąrašą įtrauktas ligas;
- c) naujas ligas.

1.2. Tokių patikrinimų dažnis priklauso nuo patvirtinto akvakultūros ūkio ar patvirtintos akvakultūros ūkių grupės rizikos užsikrėsti tam tikra liga ir ją platinti. Ši rizika siejama su į sąrašą įtrauktomis ligomis ir su galimomis naujomis ligomis, todėl įtraukiami akvakultūros ūkiai, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, ir tokių akvakultūros ūkių grupės, taip pat tam tikrais atvejais akvakultūros ūkiai, kuriuose laikomi neįtrauktų į sąrašą rūšių gyvūnai, ir tokių akvakultūros ūkių grupės. Kompetentinga institucija turi nustatyti kiekvieno patvirtinto akvakultūros ūkio arba patvirtintos akvakultūros ūkių grupės keliamą riziką ir klasifikuoti juos kaip didelės, vidutinės arba nedidelės rizikos ūkius.

2 skyriuje pateikiamos išsamios nuostatos dėl rizikos veiksnių, į kuriuos reikia atsižvelgti per rizikos klasifikavimo procesą. Toks rizikos klasifikavimas turi būti kartojamas ir atnaujinamas, jei bet kurie iš a–l papunkčiuose išvardytų rizikos veiksnių rodo, kad ūkio keliami rizika pasikeitė.

1.3. 3 skyriuje nustatytas mažiausias sveikatos patikrinimų, kurie turi būti atliekami, dažnis pagal tai, ar kompetentinga institucija klasifikuoja ūkį kaip didelės, vidutinės ar nedidelės rizikos ūkį.

1.4. Rizika grindžiama gyvūnų sveikatos priežiūra akvakultūros ūkiuose ir akvakultūros ūkių grupėse gali būti derinama su sveikatos patikrinimais ir mėginių ėmimu, kurie atliekami:

- a) pagal privalomas arba pasirenkamas vienos ar daugiau į sąrašą įtrauktų rūšių ligų likvidavimo programas, arba
- b) siekiant įrodyti ir išlaikyti viena ar daugiau į sąrašą įtrauktų ligų neužkrėstos teritorijos statusą, arba
- c) pagal vienos ar daugiau C kategorijos ligų priežiūros programą.

▼B**2 SKYRIUS****Tam tikruose patvirtintuose akvakultūros ūkiuose taikytinas rizikos klasifikavimas**

Atliekant 1 skyriaus 1.2 punkte nurodytą rizikos klasifikavimą turi būti atsižvelgiama bent į a ir b punktuose nurodytus rizikos veiksnius. Tinkamais atvejais atsižvelgiama ir į c–l punktus:

- a) patogenų tiesioginio plitimo vandeniui tikimybė;
- b) akvakultūros gyvūnų perkėlimas;
- c) gamybos rūšis;
- d) laikomų akvakultūros gyvūnų rūšys;
- e) biologinio saugumo sistema, įskaitant darbuotojų kompetenciją ir mokymą;
- f) akvakultūros ūkių ir perdirbimo įmonių tankis teritorijoje aplink atitinkamą ūkį;
- g) ūkių, kuriuose gyvūnų sveikatos būklė prastesnė negu atitinkamame ūkyje, artumas;
- h) atitinkamo ūkio ir kitų vietos ūkių ligų istorija;
- i) užkrėstų laukinių vandens gyvūnų buvimas teritorijoje aplink atitinkamą ūkį;
- j) rizika, kylanti dėl žmogaus veiklos arti atitinkamo ūkio, pavyzdžiui, mėgėjų žvejybos, gretimų transporto maršrutų ar uostų, kuriuose keičiamas balastinis vanduo;
- k) plėšrūnų, per kuriuos gali plisti ligos, patekimas į atitinkamą ūkį;
- l) įmonės užregistruoti duomenys apie kompetentingos institucijos reikalavimų laikymąsi.

3 SKYRIUS**Rizika grindžiamų gyvūnų sveikatos patikrinimų dažnis**

Rizika grindžiamų sveikatos patikrinimų, kurie turi būti atliekami tam tikruose patvirtintuose ūkiuose ir patvirtintose ūkių grupėse, dažnis priklauso nuo 2 skyriuje nurodyto rizikos klasifikavimo, o patikrinimai atliekami tokia tvarka:

- a) didelės rizikos ūkiuose – bent kartą per metus;
- b) vidutinės rizikos ūkiuose – bent kartą per dvejus metus;
- c) nedidelės rizikos ūkiuose – bent kartą per trejus metus.

II DALIS**KONKREČIŲ LIGŲ REIKALAVIMAI DĖL VANDENS GYVŪNŲ LIGOMIS NEUŽKRĖSTOS TERITORIJOS STATUSO**

II dalyje pateikiami konkrečių ligų reikalavimai dėl neužkrėstos teritorijos statuso, suteikiamo dėl šių į sąrašą įtrauktų ligų:

▼ B

Virusinė hemoraginė septicemija (VHS)	1 skyrius
Infekcinė hematopoetinė nekrozė (IHN)	1 skyrius
Infekcinės lašių anemijos viruso, turinčio DPS deleciją, infekcija	2 skyrius
Marteiliozė (<i>Marteilia refringens</i> infekcija)	3 skyrius
Bonamiozė (<i>Bonamia exitiosa</i> infekcija)	4 skyrius
Bonamiozė (<i>Bonamia ostreae</i> infekcija)	5 skyrius
Baltmės sindromo viruso (BSV) infekcija	6 skyrius

*1 SKYRIUS***Virusinės hemoraginės septicemijos (VHS) ir infekcinės hematopoetinės nekrozės (IHN) likvidavimas, neužkrėstos teritorijos statusas ir diagnostikos metodai***1 skirsnis***Bendrieji reikalavimai dėl sveikatos patikrinimų ir mėginių ėmimo****▼ M1**

Sveikatos patikrinimai ir mėginių ėmimas, vykdant 3 straipsnio 2 dalies b punkto ii ir iii papunkčiuose nurodytą priežiūrą, turi atitikti šiuos reikalavimus:

▼ B

- a) sveikatos patikrinimai ir, kai tinka, mėginių ėmimas turi būti atliekami tuo metu, kai vandens temperatūra nesiekia 14 °C, o jeigu vandens temperatūra niekada nėra žemesnė nei 14 °C, mėginiai turi būti imami tuo metu, kai temperatūra yra žemiausia per metus;
- b) kai dėl nedidelio į likvidavimo programą įtrauktų akvakultūros ūkių skaičiaus reikia vykdyti tikslią laukinių populiacijų priežiūrą, mėginių ėmimo vietų skaičius ir geografinę padėtį turi būti nustatomi taip, kad būtų pakankamai aprėpta tos valstybės narės, zonos ar laikymo vietos teritorija. Mėginių ėmimo vietos turi atitikti įvairias ekosistemas, kuriose yra laukinių šioms ligoms imlių rūšių populiacijų;
- c) kai sveikatos patikrinimai ar mėginių ėmimas ūkiuose arba laukinėse populiacijose turi būti atliekami dažniau nei kartą per metus, pagal 2–4 skirsnius, intervalai tarp sveikatos patikrinimų ir mėginių ėmimo darbų turi būti bent 4 mėnesiai arba kuo ilgesnis laiko tarpas, atsižvelgiant į a punkte nustatytus reikalavimus dėl temperatūros;
- d) visi gamybos vienetai, kaip antai tvenkiniai, rezervuarai ir tinklinės varžos, turi būti patikrinti, ar juose nėra negyvų, silpnų arba neįprastai besielgiančių žuvų. Ypač atidžiai reikia tikrinti vandens išleidimo kanalus, kuriuose paprastai renkasi vandens srovės atneštos silpnos žuvis;
- e) į sąrašą įtrauktų rūšių žuvis mėginiamas turi būti atrenkamos taip:
 - i) jeigu yra vaivorykštinių upėtakių, mėginiamas turi būti atrenkamas tik šios rūšies žuvis, nebent būtų ir kitų šioms ligoms imlių rūšių žuvų, turinčių VHS ar IHN būdingų požymių; jei vaivorykštinių upėtakių nėra, į mėginį turi būti reprezentatyviai įtraukiamos visų kitų esamų šioms ligoms imlių rūšių žuvis;

▼B

- ii) jei randama silpnų, neįprastai besielgiančių arba neseniai nugaišusių, bet dar nesuirusių žuvų, mėginiams reikia atrinkti šias žuvis; jei žuvims auginti naudojamas ne vienas, o daugiau vandens išteklių, į mėginį turi patekti žuvų, auginamų naudojant visus tuos vandens išteklius;
- iii) atrenkant žuvis į mėginį turi proporcingomis dalimis patekti žuvų iš visų ūkio gamybos vienetų, kaip antai tinklinių varžų, rezervuarų ir tvenkinių, ir visų amžiaus grupių žuvų.

2 skirsnis

VHS ar IHN neužkrėstos teritorijos statuso suteikimas valstybėms narėms, zonoms ir laikymo vietoms, kurių sveikatos būklė nežinoma

VHS arba IHN neužkrėstos teritorijos statusas valstybei narei, zonai ar laikymo vietai, kurioje su VHS ar IHN susijusi sveikatos būklė nežinoma, gali būti suteiktas tik jeigu:

- a) visuose ūkiuose ir, kai reikia, laukinių populiacijų mėginių ėmimo vietose, pasirinktose pagal 1 skirsnio b punktą, buvo taikoma viena iš šių programų:

- i) A modelis – 2 metų programa

Ūkiuose arba mėginių ėmimo vietose turi būti atliekami sveikatos patikrinimai ir imami mėginiai ne trumpesni kaip 2 iš eilės metų laikotarpį, kaip nustatyta 1.A lentelėje.

Per tą 2 metų laikotarpį tiriant visus mėginius pagal 5 skirsnio 2 punkte nustatytus diagnostikos metodus turi būti gauti neigiami rezultatai dėl VHS arba IHN ir paneigti bet kokie įtarimai dėl VHS ar IHN buvimo, taikant mėginių ėmimo ir diagnostikos metodus, nustatytus 5 skirsnio 3 punkte;

- ii) B modelis – 4 metų programa naudojant mažesnio dydžio mėginius

Ūkiuose arba mėginių ėmimo vietose turi būti atliekami sveikatos patikrinimai ir imami mėginiai ne trumpesni kaip 4 iš eilės metų laikotarpį, kaip nustatyta 1.B lentelėje. Per tą 4 metų laikotarpį tiriant visus mėginius pagal 5 skirsnio 2 punkte nustatytus diagnostikos metodus turi būti gauti neigiami rezultatai dėl VHS arba IHN ir paneigti bet kokie įtarimai dėl VHS ar IHN buvimo, taikant mėginių ėmimo ir diagnostikos metodus, nustatytus 5 skirsnio 3 punkte;

- b) tuo atveju, jeigu vykdant a punkte nurodytą priežiūrą nustatoma VHS arba IHN, atitinkamuose valstybės narės, zonos ar laikymo vietos ūkiuose, prieš pradėdant naują 2 ar 4 metų programą, turi būti:

- i) taikomos būtinos ligų kontrolės priemonės, nustatytos 58–65 straipsniuose;

- ii) atkuriamą žuvų populiaciją naudojant žuvis iš ūkio, esančio valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, kuriai suteiktas VHS ar IHN neužkrėstos teritorijos statusas, arba iš ūkio, esančio valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, kurioje taikoma VHS ar IHN likvidavimo programa.

1.A lentelė

Programa, taikoma valstybėms narėms, zonoms ir laikymo vietoms per 2 metų kontrolės laikotarpį, nurodytą a punkto i papunktyje, po kurio suteikiamas VHS ar IHN neužkrėstos teritorijos statusas

Ūkio rūšis	Sveikatos patikrinimų skaičius per metus kiekviename ūkyje	Mėginių ėmimo skaičius per metus kiekviename ūkyje	Žuvų skaičius mėginyje ⁽¹⁾	
			Augančių žuvų skaičius	Veislinių žuvų skaičius ⁽²⁾
a) Ūkiai, kuriuose yra veislinių žuvų	2	2	50 (pirmas apsilankymas) 75 (antras apsilankymas)	30 (pirmas ar antras apsilankymas)
b) Ūkiai, kuriuose laikomos tik veislinės žuvys	2	1	0	75 (pirmas ar antras apsilankymas)
c) Ūkiai, kuriuose veislinių žuvų nėra	2	2	75 (pirmas IR antras apsilankymai)	0

Didžiausias žuvų skaičius sudėtiniame mėginyje: 10

⁽¹⁾ Pakrančių zonose ar pakrantėje esančiose laikymo vietose mėginiai turi būti imami ne anksčiau kaip po 3 savaičių nuo žuvų perkėlimo iš gėlo vandens į sūrų vandenį.

⁽²⁾ Veislinių žuvų kiaušidžių skysčio arba pienių mėginiai imami žuvims subrendus, atliekant spaudimą.

1.B lentelė

Programa, taikoma valstybėms narėms, zonoms ar laikymo vietoms naudojant mažesnio dydžio mėginius per 4 metų kontrolės laikotarpį, nurodytą a punkto ii papunktyje, po kurio suteikiamas VHS ar IHN neužkrėstos teritorijos statusas

Ūkio rūšis	Sveikatos patikrinimų skaičius per metus kiekviename ūkyje	Mėginių ėmimo skaičius per metus kiekviename ūkyje	Žuvų skaičius mėginyje ⁽¹⁾	
			Augančių žuvų skaičius	Veislinių žuvų skaičius ⁽²⁾
Pirmi 2 metai				
a) Ūkiai, kuriuose yra veislinių žuvų	2	1	30 (antras apsilankymas)	0
b) Ūkiai, kuriuose laikomos tik veislinės žuvys	2	1	0	30 (pirmas ar antras apsilankymas)
c) Ūkiai, kuriuose veislinių žuvų nėra	2	1	30 (pirmas ar antras apsilankymas)	0

Likę 2 metai

a) Ūkiai, kuriuose yra veislinių žuvų	2	2	30 (pirmas apsilankymas)	30 (antras apsilankymas)
b) Ūkiai, kuriuose laikomos tik veislinės žuvys	2	2		30 (pirmas IR antras apsilankymai)
c) Ūkiai, kuriuose veislinių žuvų nėra	2	2	30 (pirmas IR antras apsilankymai)	

Didžiausias žuvų skaičius sudėtiniame mėginyje: 10

⁽¹⁾ Pakrančių zonose ar pakrantėje esančiose laikymo vietose mėginiai turi būti imami ne anksčiau kaip po 3 savaičių nuo žuvų perkėlimo iš gėlo vandens į sūrų vandenį.

⁽²⁾ Veislinių žuvų kiaušidžių skysčio arba pienių mėginiai imami žuvims subrendus, atliekant spaudimą.

3 skirsnis

VHS ar IHN neužkrėstos teritorijos statuso suteikimas valstybėms narėms, zonoms ar laikymo vietoms, kurios, kaip žinoma, buvo užkrėstos VHS ar IHN

1. VHS ar IHN neužkrėstos teritorijos statusas gali būti suteiktas valstybei narei, zonai ar laikymo vietai, kuri, kaip žinoma, buvo užkrėsta VHS ar IHN, tik jeigu visuose tos valstybės narės, zonos ar laikymo vietos ūkiuose, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, vykdoma likvidavimo programa, atitinkanti šiuos reikalavimus:

a) turi būti veiksmingai taikomos 55–65 straipsniuose nustatytos būtinos kontrolės priemonės ir turi būti nustatyta tinkamo dydžio apribojimų taikymo zona, kaip nustatyta 58 straipsnio 1 dalies c punkte, kai tinka, padalyta į apsaugos zoną ir priežiūros zoną, aplink paskelbtą VHS ar IHN užkrėstą ūkį arba ūkius, atsižvelgiant į 2 dalyje nustatytus reikalavimus;

b) visuose apsaugos zonoje arba, jei apsaugos zona nenustatyta, apribojimų taikymo zonoje esančiuose ūkiuose, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai ir kurie nėra užkrėsti VHS ar IHN, turi būti atliekamas tyrimas, kurį sudaro bent:

i) 10 žuvų mėginių paėmimas tyrimui, jei pastebėta VHS ar IHN infekcijai būdingų klinikinių požymių arba *post mortem* pokyčių, arba bent 30 žuvų mėginių paėmimas tyrimui, jei klinikinių požymių ar *post mortem* pokyčių nepastebėta;

ii) tuose ūkiuose, kuriuose gauti neigiami šio punkto i papunktyje nurodytų tyrimų rezultatai, turi būti toliau atliekami sveikatos patikrinimai kartą per mėnesį tuo metų laikotarpiu, kuriuo vandens temperatūra nesiekia 14 °C, išskyrus laikotarpį, kai žuvų tvenkiniai, rezervuarai, kanalai ar tinklinės varžos yra padengti ledu, iki apsaugos zonos panaikinimo pagal c punktą;

c) atitinkami ūkiai turi būti ištuštinti pagal 62 straipsnį, išvalyti ir dezinfekuoti pagal 63 straipsnį ir palikti vasarinimui pagal 64 straipsnį.

64 straipsnio 2 dalies a punkte nurodyto pūdyimo laikotarpio trukmė turi būti bent 6 savaitės. Kai visi užkrėsti ūkiai, esantys toje pačioje apsaugos zonoje arba, jei apsaugos zonos nenustatyta, apribojimų taikymo zonoje, yra ištuštinami, jie turi būti bent 3 savaitėms paliekami vienalaikiam vasarinimui.

Kai užkrėsti ūkiai paliekami vasarinimui, apribojimų taikymo zona arba, jeigu nustatyta, apsaugos zona turi tapti priežiūros zona iki 2 skirsnyje nustatytos programos pabaigos;

d) atkurti gyvūnų populiaciją galima tik tada, kai visi užkrėsti ūkiai yra ištuštinti, išvalyti, dezinfekuoti ir palikti vasarinimui pagal c punktą;

e) visuose, išskyrus nurodytus f punkte, ūkiuose, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, esančiuose toje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, kurioje taikoma likvidavimo programa, ir, kai reikia vykdyti laukinių populiacijų priežiūrą, pagal 1 skirsnio b punktą pasirinktose mėginių ėmimo vietose turi būti vėliau vykdoma 2 skirsnyje nustatyta programa;

▼B

f) atskirame ūkyje, kuriame laikomos į sąrašą įtrauktų rūšių žuvis ir kurio sveikatos būklė nepriklauso nuo sveikatos būklės aplinkiniuose vandens telkiniuose, neprivaloma laikytis 2 skirsnyje nustatytos programos po ligos protrūkio, jeigu ūkis atitinka 80 straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimus ir populiacija jame atkuriamą naudojant žuvis, gautas iš valstybių narių, zonų ar laikymo vietų, turinčių VHS arba IHN neužkrėstos teritorijos statusą.

2. Apribojimų taikymo zona turi būti nustatoma kiekvienu konkrečiu atveju ir:

a) ją nustatant būtina atsižvelgti į veiksnius, turinčius įtakos VHS ar IHN plitimo į laikomų ir laukinių žuvų populiacijas rizikai, kaip antai:

i) nugaišusių žuvų skaičių, dažnį ir paplitimą ūkyje, kuris užkrėstas VHS ar IHN, arba kituose akvakultūros ūkiuose;

ii) gretimų ūkių atstumą ir tankį;

iii) skerdyklų artumą;

iv) ūkius, su kuriais turimas sąlytis;

v) tuose ūkiuose esančias gyvūnų rūšis;

vi) ūkininkavimo praktiką užkrėstuose ūkiuose ir gretimuose ūkiuose;

vii) hidrodinamines sąlygas;

viii) kitus nustatytus epizootiškai svarbius veiksnius;

b) geografinių ribų nustatymas pakrančių zonose turi atitikti šiuos būtiniausias reikalavimus:

i) apsaugos zona turi būti plotas, apie kurį apibrėžto apskritimo spindulys siekia bent vieną potvynio zoną arba bent 5 km (pasirenkamas didesnis) ir kurio centre yra VHS arba IHN užkrėstas ūkis, arba analogiškas pagal reikiamus hidrodinaminius ar epidemiologinius duomenis nustatytas plotas, ir

ii) priežiūros zona turi būti aplink apsaugos zoną esantis plotas, kuriame sutampa kelios potvynių zonos; arba aplink apsaugos zoną esantis plotas, apie kurį apibrėžto apskritimo spindulys – 10 km nuo apsaugos zonos centro; arba analogiškas pagal reikiamus hidrodinaminius ar epizootinius duomenis nustatytas plotas,

arba

iii) kai atskiros apsaugos ir priežiūros zonos nenustatytos, apribojimų taikymo zona turi būti ir apsaugos zona, ir priežiūros zoną apimantis plotas;

c) geografinių ribų nustatymas sausumos teritorijose turi apimti visą vandens baseiną, kuriame yra VHS arba IHN užkrėstas ūkis. Kompetentinga institucija gali nustatyti, kad apribojimų taikymo zona apima tik kai kurias vandens baseino dalis, jei šis apribojimas netrukdo veiksmingai taikyti ligų kontrolės priemonių dėl VHS ar IHN.

4 skirsnis

VHS ar IHN neužkrėstos teritorijos statuso išlaikymas

1. Kai reikalinga tikslinė priežiūra siekiant išlaikyti VHS ar IHN neužkrėstos teritorijos statusą valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje pagal 81 straipsnį, visuose toje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje esančiuose ūkiuose, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, turi būti

▼B

vykdomi sveikatos patikrinimai ir imami žuvų mėginiai pagal 1.C lentelę, atsižvelgiant į ūkio užkrėtimo VHS ar IHN rizikos lygį.

2. Nustatant sveikatos patikrinimų dažnį, reikalingą, kad būtų išlaikytas laikymo vietų VHS ar IHN neužkrėstos teritorijos statusas, kai su VHS ar IHN susijusi sveikatos būklė yra priklausoma nuo aplinkinių gamtinių vandens telkinių vandens gyvūnų populiacijų sveikatos būklės, užkrėtimo VHS arba IHN rizika turi būti laikoma didele.
3. Neužkrėstos teritorijos statusas turi būti išlaikomas tik tol, kol tiriant visus mėginius pagal 5 skirsnio 2 dalyje nustatytus diagnostikos metodus gaunami neigiami rezultatai dėl VHS arba IHN ir paneigiami bet kokie įtarimai dėl VHS ar IHN buvimo, taikant diagnostikos metodus, nustatytus 5 skirsnio 3 punkte.

*1.C lentelė***Programa, taikoma valstybėms narėms, zonoms arba laikymo vietoms, siekiant išlaikyti VHS arba IHN neužkrėstos teritorijos statusą**

Rizikos lygis ⁽¹⁾	Sveikatos patikrinimų skaičius per metus kiekviename ūkyje	Žuvų skaičius mėginyje ⁽²⁾ , ⁽³⁾
Aukštas	1 kartą per metus	30
Vidutinis	1 kartą per 2 metus	30
Žemas	1 kartą per 3 metus	30

Didžiausias žuvų skaičius sudėtiniame mėginyje: 10

⁽¹⁾ Rizikos lygis, kurį ūkiui nustato kompetentinga institucija, kaip nustatyta I dalies 2 skyriuje, išskyrus priklausomų laikymo vietų atvejį, kai laikoma, kad visų ūkių rizika yra didelė.

⁽²⁾ Per kiekvieną sveikatos patikrinimą paimamas vienas mėginys.

⁽³⁾ Pakrančių zonose ar pakrantėje esančiose laikymo vietose mėginiai turi būti imami ne anksčiau kaip po 3 savaičių nuo žuvų perkėlimo iš gėlo vandens į sūrų vandenį.

5 skirsnis**Diagnostikos ir mėginių ėmimo metodai**

1. Mėginiams imami ir tiriami organai arba audiniai turi būti blužnis, priekinė inkstų dalis ir širdis arba galvos smegenys. Imant veislinių žuvų mėginius galima tyrimui paimti ir kiaušidžių skysčio arba pienių.

Smulkių žuvų atveju mėginį gali sudaryti visa žuvis.

Kartu į sudėtinį mėginį galima sudėti daugiausia 10 žuvų mėginius.

2. Diagnostikos metodas, taikomas siekiant suteikti arba išlaikyti VHS ar IHN neužkrėstos teritorijos statusą pagal 2–4 skirsnius, turi būti:

a) viruso išskyrimas ląstelių kultūroje ir vėlesnis viruso identifikavimas atliekant IFA, netiesioginės fluorescencijos antikūnų tyrimą (NFAT), viruso neutralizavimo tyrimą arba viruso genomo nustatymą, arba

b) atvirkštinės transkripcijos kiekybinę PGR (AT-kPGR).

Išsamios tyrimų pagal šiuos diagnostikos metodus procedūros turi būti patvirtintos Europos Sąjungos etaloninės žuvų ligų laboratorijos.

▼ B

3. Kai reikia patvirtinti arba paneigti įtariamą VHS arba IHN atvejį pagal 55 straipsnį, turi būti atliekamos toliau nurodytos sveikatos patikrinimų, mėginių ėmimo ir tyrimų procedūros, laikantis šių reikalavimų:
- a) įtariamame užkrėstame ūkyje turi būti atliktas bent vienas sveikatos patikrinimas ir vieną kartą paimti 10 žuvų mėginiai, jei pastebėta VHS ar IHN infekcijai būdingų klinikinių požymių arba *post mortem* pokyčių, arba paimti bent 30 žuvų mėginiai, jei klinikinių požymių ar *post mortem* pokyčių nepastebėta. Mėginiai ištiriami taikant vieną arba kelis iš 2 dalies a ir b punktuose nustatytų diagnostikos metodų pagal Europos Sąjungos žuvų ligų etaloninės laboratorijos patvirtintus išsamiai aprašytus diagnostikos metodus ir procedūras;
 - b) VHS buvimas turi būti laikomas patvirtintu, jei pagal vieną ar kelis iš tų diagnostikos metodų gaunamas teigiamas tyrimo dėl VHS viruso rezultatas. IHN buvimas turi būti laikomas patvirtintu, jei pagal vieną ar kelis iš tų diagnostikos metodų gaunamas teigiamas tyrimo dėl IHN viruso rezultatas. Pirmojo VHS ar IHN atvejo valstybėse narėse, zonose ar laikymo vietose, kurios iki tol nebuvo užkrėstos, patvirtinimas turi būti grindžiamas įprastu viruso išskyrimu ląstelių kultūroje, atliekant paskesnę imunocheminį ar molekulinį identifikavimą arba genomo nustatymą, įskaitant patvirtinimą atliekant amplifikacijos (AT-PGR) produkto sekoskaitą;
 - c) VHS arba IHN įtarimą galima paneigti, jeigu auginamų ląstelių kultūros arba tATPGR tyrimai nesuteikia daugiau jokių VHS ar IHN viruso buvimo įrodymų.

2 SKYRIUS

Infekcinės lašišų anemijos viruso, turinčio didelio polimorfiškumo srities deleciją (ILAV, turinčio DPS deleciją), infekcijos likvidavimas, neužkrėstos teritorijos statusas ir diagnostikos metodai

1 skirsnis

Bendrieji reikalavimai dėl sveikatos patikrinimų ir mėginių ėmimo**▼ M1**

Sveikatos patikrinimai ir mėginių ėmimas, vykdamas 3 straipsnio 2 dalies b punkto ii ir iii papunkčiuose nurodytą priežiūrą, turi atitikti šiuos reikalavimus:

▼ B

- a) kai sveikatos patikrinimai ir mėginių ėmimas ūkiuose turi būti atliekami dažniau nei kartą per metus pagal 2–4 skirsnius, tarp sveikatos patikrinimų ar mėginių ėmimo darbų turi būti kuo ilgesni intervalai;
- b) kai dėl nedidelio į likvidavimo programą įtrauktų akvakultūros ūkių skaičiaus reikia vykdyti tikslinę laukinių populiacijų priežiūrą, mėginių ėmimo vietų skaičius ir geografinę padėtį turi būti nustatomi taip, kad būtų pakankamai aprėpta tos valstybės narės, zonos ar laikymo vietos teritorija;
- c) mėginių ėmimo vietos turi atitikti įvairias ekosistemas, kuriose yra laukinės šiai ligai imlių rūšių populiacijos;
- d) visi gamybos vienetai, kaip antai tvenkiniai, rezervuarai ir tinklinės varžos, turi būti patikrinti, ar juose nėra negyvų, silpnų arba neįprastai besielgiančių žuvų. Ypač atidžiai būtina tikrinti tinklinių varžų kraštus arba vandens išleidimo kanalus, kai tai aktualu, nes ten paprastai renkasi vandens srovės atneštos silpnos žuvis;

▼B

- e) į sąrašą įtrauktų rūšių žuvis mėginiams turi būti atrenkamos taip:
- i) jeigu yra atlantinių lašišų, mėginiams turi būti atrenkamos tik šios rūšies žuvis, nebent būtų ir kitų šiai ligai imlių rūšių žuvų, turinčių ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcijai būdingų požymių. Jeigu atlantinių lašišų tame ūkyje nėra, į mėginį turi būti reprezentatyviai įtraukiamos visų kitų esamų šiai ligai imlių rūšių žuvis;
 - ii) jeigu yra gaištančių arba neseniai nugaišusių, bet dar nesuirusių žuvų, mėginiams reikia atrinkti šias žuvis, visų pirma žuvis, turinčias anemijos, kraujosruvų ar kitokių kraujotakos sutrikimų klinikinių požymių; jei žuvis auginami naudojamas ne vienas, o daugiau vandens išteklių, į mėginį turi patekti žuvis, auginamų naudojant visus tuos vandens išteklius;
 - iii) atrenkant žuvis į mėginį turi proporcingomis dalimis patekti žuvis iš visų ūkio gamybos vienetų, kaip antai tinklinių varžų, rezervuarų ir tvenkinių, ir visų amžiaus grupių žuvų.

2 skirsnis

ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija neužkrėstos teritorijos statuso suteikimas valstybėms narėms, zonoms ir laikymo vietoms, kurių sveikatos būklė nežinoma

ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija neužkrėstos teritorijos statusas valstybei narėi, zonai ar laikymo vietai, kurioje su ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija susijusi sveikatos būklė nežinoma, gali būti suteiktas tik jeigu visuose ūkiuose ir, kai reikia, pasirinktose laukinių populiacijų mėginių ėmimo vietose, kurios pasirinktos pagal 1 skirsnio b punktą, taikoma ši programa:

- a) ūkiuose arba mėginių ėmimo vietose atliekami sveikatos patikrinimai ir imami mėginiai ne trumpesni kaip 2 iš eilės metų laikotarpį, kaip nustatyta 2.A lentelėje;
- b) per tą 2 metų laikotarpį tiriant visus mėginius pagal 5 skirsnio 2 punkte nustatytus diagnostikos metodus turi būti gauti neigiami rezultatai dėl ILAV, turinčio DPS deleciją, ir paneigti bet kokie įtarimai dėl infekcijos, taikant diagnostikos metodus, nustatytus 5 skirsnio 3 punkte;
- c) tuo atveju, jeigu vykdant a punkte nurodytą priežiūrą nustatoma ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija, atitinkamuose valstybės narės, zonos ar laikymo vietos ūkiuose, prieš pradėdant vėl vykdyti programą, turi būti:
 - i) taikomos būtinos ligos kontrolės priemonės, nustatytos 58–65 straipsniuose;
 - ii) atkuriamą žuvų populiaciją naudojant žuvis iš ūkio, esančio valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, neužkrėstoje ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija, arba iš ūkio, esančio valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, kurioje taikoma šios ligos likvidavimo programa.

2.A lentelė

Programa, taikoma valstybėms narėms, zonoms ir laikymo vietoms per 2 metų kontrolės laikotarpį, po kurio suteikiamas ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija neužkrėstos teritorijos statusas

Priežiūros metai	Sveikatos patikrinimų skaičius per metus kiekviename ūkyje	Laboratorinių tyrimų skaičius per metus (1)	Žuvų skaičius mėginyje
1 metai	6	2	75

▼B

Priežiūros metai	Sveikatos patikrinimų skaičius per metus kiekviename ūkyje	Laboratorinių tyrimų skaičius per metus ⁽¹⁾	Žuvų skaičius mėginyje
2 metai	6	2	75

⁽¹⁾ Mėginiai turi būti imami kiekvienų metų pavasarį ir rudenį.

Didžiausias žuvų skaičius sudėtiniame mėginyje: 5.

3 skirsnis

ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija neužkrėstos teritorijos statuso suteikimas valstybėms narėms, zonoms ar laikymo vietoms, kurios, kaip žinoma, buvo užkrėstos ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija

1. ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija neužkrėstos teritorijos statusas valstybei narei, zonai ar laikymo vietai, kuri, kaip žinoma, buvo užkrėsta ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija, gali būti suteiktas tik jeigu visuose tos valstybės narės, zonos ar laikymo vietos ūkiuose, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, vykdoma likvidavimo programa, atitinkanti šiuos reikalavimus:

- a) turi būti taikomos 55–65 straipsniuose nustatytos būtinos kontrolės priemonės ir turi būti nustatyta tinkamo dydžio apribojimų taikymo zona, kaip nustatyta 58 straipsnio 1 dalies c punkte, kai tinka, padalyta į apsaugos zoną ir priežiūros zoną, prie ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija užkrėsto ūkio arba ūkių, atsižvelgiant į 2 dalyje nustatytus reikalavimus;
- b) visuose apsaugos zonoje arba, jei apsaugos zona nenustatyta, apribojimų taikymo zonoje esančiuose ūkiuose, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai ir kurie nėra užkrėsti ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija, turi būti atliekamas tyrimas, kurį sudaro bent:
 - i) mėginių iš mažiausiai 10 gaištančių žuvų paėmimas tyrimui, jei pastebėta ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcijai būdingų klinikinių arba *post mortem* pokyčių, arba bent 30 žuvų mėginių paėmimas tyrimui, jei klinikinių ar *post mortem* pokyčių nepastebėta;
 - ii) tuose ūkiuose, kuriuose gauti neigiami šio punkto i papunktyje nurodytų tyrimų rezultatai, toliau kartą per mėnesį atliekami sveikatos patikrinimai iki apsaugos zonos panaikinimo pagal c punktą;
- c) atitinkami ūkiai turi būti ištuštinti pagal 62 straipsnį, išvalyti ir dezinfekuoti pagal 63 straipsnį ir palikti vasarinimui pagal 64 straipsnį.

64 straipsnio 2 dalies b punkte nurodyto vasarinimo laikotarpio trukmė yra mažiausiai 3 mėnesiai. Kai visi užkrėsti ūkiai, esantys toje pačioje apsaugos zonoje arba, kai apsaugos zonos nenustatyta, apribojimų taikymo zonoje, yra ištuštinami, jie turi būti bent 6 savaitėms paliekami vienalaikiam vasarinimui.

Kai užkrėsti ūkiai paliekami vasarinimui, apribojimų taikymo zona arba, jeigu nustatyta, apsaugos zona turi tapti priežiūros zona iki 2 skirsnyje nustatytos programos pabaigos;

- d) atkurti gyvūnų populiaciją galima tik tada, kai visi užkrėsti ūkiai yra ištuštinti, išvalyti, dezinfekuoti ir palikti vasarinimui pagal c punktą;

▼B

- e) visuose, išskyrus nurodytus f punkte, ūkiuose, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, esančiuose toje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, kurioje taikoma likvidavimo programa, ir, kai reikia vykdyti laukinių populiacijų priežiūrą, pagal 1 skirsnio b punktą pasirinktose mėginių ėmimo vietose turi būti vėliau vykdoma 2 skirsnyje nustatyta programa;
- f) atskirame ūkyje, kuriame laikomos į sąrašą įtrauktų rūšių žuvis ir kurio sveikatos būklė nepriklauso nuo sveikatos būklės aplinkiniuose vandens telkiniuose, neprivaloma laikytis 2 skirsnyje nustatytos programos po ligos protrūkio, jeigu ūkis atitinka 80 straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimus ir populiacija jame atkuriamą naudojant žuvis, gautas iš valstybių narių, zonų ar laikymo vietų, turinčių ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija neužkrėstos teritorijos statusą.

2. Apribojimų taikymo zona turi būti nustatoma kiekvienu konkrečiu atveju ir:

- a) ją nustatant būtina atsižvelgti į veiksnius, turinčius įtakos ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcijos plitimo į laikomų ir laukinių žuvų populiacijas rizikai, kaip antai:
 - i) nugaišusių gyvūnų skaičių, dažnį ir paplitimą ūkyje, kuris užkrėstas ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija, arba kituose akvakultūros ūkiuose;
 - ii) gretimų ūkių atstumą ir tankį;
 - iii) skerdyklų artumą;
 - iv) ūkius, su kuriais turimas sąlytis;
 - v) tuose ūkiuose esančias gyvūnų rūšis;
 - vi) ūkininkavimo praktiką užkrėstuose ūkiuose ir greta užkrėsto ūkio esančiuose ūkiuose;
 - vii) hidrodinamines sąlygas;
 - viii) kitus nustatytus epizootiškai svarbius veiksnius;
- b) geografinių ribų nustatymas pakrančių zonose turi atitikti šiuos būtiniausias reikalavimus:
 - i) apsaugos zona turi būti plotas, apie kurį apibrėžto apskritimo spindulys siekia bent vieną potvynio zoną arba bent 5 km (pasirenkamas didesnis) ir kurio centre yra ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija užkrėstas ūkis, arba analogiškas pagal reikiamus hidrodinaminius ar epizootinius duomenis nustatytas plotas, ir
 - ii) priežiūros zona turi būti aplink apsaugos zoną esantis plotas, kuriame sutampa kelios potvynių zonos; arba aplink apsaugos zoną esantis plotas, apie kurį apibrėžto apskritimo spindulys – 10 km nuo apsaugos zonos centro; arba analogiškas pagal reikiamus hidrodinaminius ar epizootinius duomenis nustatytas plotas,arba
 - iii) kai atskiros apsaugos ir priežiūros zonos nenustatytos, apribojimų taikymo zona turi būti ir apsaugos zoną, ir priežiūros zoną apimantis plotas;
- c) geografinių ribų nustatymas sausumos teritorijose turi apimti visą vandens baseiną, kuriame yra ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija užkrėstas ūkis. Kompetentinga institucija gali nustatyti, kad apribojimų taikymo zona apima tik kai kurias vandens baseino dalis, jei šis apribojimas netrukdo veiksmingai taikyti ligos kontrolės priemonių dėl ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcijos.

▼B

4 skirsnis

ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija neužkrėstos teritorijos statuso išlaikymas

1. Kai reikalinga tikslinė priežiūra siekiant išlaikyti ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija neužkrėstos teritorijos statusą valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje pagal 81 straipsnį, visuose toje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje esančiuose ūkiuose, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, turi būti vykdomi sveikatos patikrinimai ir imami žuvų mėginiai pagal 2.B lentelę, atsižvelgiant į ūkio užkrėtimo ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija rizikos lygį.
2. Nustatant sveikatos patikrinimų dažnį, reikalingą, kad būtų išlaikytas laikymo vietų ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija neužkrėstos teritorijos statusas ten, kur sveikatos būklė yra priklausoma nuo aplinkinių gamtinių vandens telkinių vandens gyvūnų populiacijos sveikatos būklės, užkrėtimo ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija rizika turi būti laikoma didelė.
3. Neužkrėstos teritorijos statusas turi būti išlaikomas tik tol, kol tiriant visus mėginius pagal 5 skirsnio 2 punkte nustatytus diagnostikos metodus gaunami neigiami rezultatai dėl ILAV, turinčio DPS deleciją, ir paneigiami bet kokie įtarimai dėl ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcijos, taikant diagnostikos metodus, nustatytus 5 skirsnio 3 punkte.

2.B lentelė

Programa, pagal kurią valstybės narės, zonos arba laikymo vietos išlaiko ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija neužkrėstos teritorijos statusą⁽¹⁾

Rizikos lygis ⁽²⁾	Sveikatos patikrinimų skaičius per metus	Laboratorinių tyrimų skaičius per metus ⁽³⁾ , ⁽⁴⁾	Žuvų skaičius mėginyje
Aukštas	2	2	30
Vidutinis	1	1	30
Žemas	1 kartą per 2 metus	1 kartą per 2 metus	30

⁽¹⁾ Netaikoma ūkiams, kuriuose auginami tik vaivorykštiniai upėtakiai (*Oncorhynchus mykiss*) ar paprastieji šlakiai (*Salmo trutta*) arba ir vaivorykštiniai upėtakiai, ir paprastieji šlakiai, ir į kuriuos vanduo tiekiamas tik iš gėlo vandens išteklių, kuriuose negyvena atlantinės lašišos (*Salmo salar*).

⁽²⁾ Rizikos lygis, kurį ūkiui nustato kompetentinga institucija, kaip nustatyta I dalies 2 skyriaus 1 dalyje, išskyrus priklausomų laikymo vietų atvejį, kai laikoma, kad visų ūkių rizika yra didelė.

⁽³⁾ Mėginiai turi būti imami pavasarį ir rudenį, kai reikia dviejų mėginių per metus.

⁽⁴⁾ Mėginiai turi būti imami pavasarį arba rudenį, kai reikia vieno mėginio per metus.

Didžiausias žuvų skaičius sudėtiniame mėginyje: 5.

▼M1

5 skirsnis

Diagnostikos ir mėginių ėmimo metodai

1. Organai arba audiniai, kurių mėginiai imami ir tiriami, turi būti:
 - a) atliekant histologinį tyrimą – priekinė inkstų dalis, kepenys, širdis, kasa, žarnynas, blužnis ir žiaunos;
 - b) atliekant imunohistocheminį tyrimą – vidurinė inkstų dalis ir širdis su vožtuvais bei *bulbus arteriosus*;
 - c) atliekant įprastą AT-PGR ir tIATPGR analizę – vidurinė inkstų dalis ir širdis;
 - d) atliekant virusų kultūros tyrimą – vidurinė inkstų dalis, širdis ir blužnis.

Kartu į sudėtinį mėginį galima sudėti daugiausia penkių žuvų organų gabalėlius.

▼ M1

2. Diagnostikos metodas, taikomas siekiant suteikti arba išlaikyti ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcija neužkrėstos teritorijos statusą pagal 2, 3 ir 4 skirsnius, turi būti tIATPGR, vėliau atliekant įprastą AT-PGR ir teigiamų mėginių HE geno sekoskaitą pagal išsamiai nustatytus metodus ir procedūras, kurie turi būti patvirtinti Europos Sąjungos žuvų ligų etaloninės laboratorijos.

Gavus teigiamą sekoskaitos tyrimo rezultatą dėl ILAV, turinčio DPS deleciją, prieš įgyvendinant 55–65 straipsniuose nustatytas pradines kontrolės priemones būtina iširti papildomus mėginius.

Tie mėginiai turi būti tiriami pagal išsamiai nustatytus metodus ir procedūras, patvirtintus Europos Sąjungos žuvų ligų etaloninės laboratorijos:

- a) mėginių atrankinis tyrimas atliekamas tIATPGR metodu, tada atliekama įprasta AT-PGR ir teigiamų mėginių HE geno sekoskaita siekiant patvirtinti DPS deleciją; arba
 - b) nustatomas ILAV antigenas audinių preparatuose naudojant specifinius ILAV antikūnus; arba
 - c) ląstelių kultūroje izoliuojamas ir vėliau identifikuojamas ILAV, turintis DPS deleciją.
3. Kai reikia patvirtinti arba paneigti įtariamą ILAV, turinčio DPS deleciją, infekciją pagal 55 straipsnį, turi būti atliekama toliau nurodyta patikrinimų, mėginių ėmimo ir tyrimų procedūra, laikantis šių reikalavimų:

- a) įtariamame užkrėstame ūkyje turi būti atliktas bent vienas sveikatos patikrinimas ir vieną kartą paimti 10 gaištančių žuvų mėginiai, jei pastebėta ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcijai būdingų klinikinių arba *post mortem* pokyčių, arba paimti bent 30 žuvų mėginiai, jei klinikinių ar *post mortem* pokyčių nepastebėta. Mėginiai ištiriami taikant vieną arba daugiau 2 punkte nustatytų diagnostikos metodų pagal Europos Sąjungos žuvų ligų etaloninės laboratorijos patvirtintus išsamiai aprašytus diagnostikos metodus ir procedūras;
- b) gavus teigiamą rezultatą dėl ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcijos, prieš įgyvendinant 58 straipsnyje numatytas pradines kontrolės priemones būtina iširti papildomus mėginius. Įtariamą ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcijos atvejis patvirtinamas pagal šiuos kriterijus, taikant vieną ar daugiau išsamiai nustatytų diagnostikos metodų ir procedūrų, patvirtintų Europos Sąjungos žuvų ligų etaloninės laboratorijos:
 - i) ILAV nustatymą tIATPGR metodu, paskui – įprastą AT-PGR ir HE geno sekoskaitą, siekiant patvirtinti DPS deleciją, arba
 - ii) ILAV nustatymą audinių preparatuose naudojant specifinius ILAV antikūnus, arba
 - iii) ILAV išskyrimą bei identifikavimą ląstelių kultūroje iš bent vieno mėginio, paimto iš bet kurios ūkio žuvies;
- c) pastebėjus klinikinių, makroskopinių pataloginių arba histopatologinių pakitimų, iš kurių galima spręsti apie infekciją, šiuos duomenis būtina patvirtinti taikant vieną arba daugiau 3 dalies b punkte nustatytų diagnostikos metodų, pagal Europos Sąjungos žuvų ligų etaloninės laboratorijos patvirtintus išsamiai nustatytus metodus ir procedūras.

Kilusį įtarimą dėl ILAV, turinčio DPS deleciją, galima paneigti, jeigu tyrimai ir sveikatos patikrinimai per 12 mėnesių laikotarpį nuo tos dienos, kai kilo įtarimas, nesuteikia jokių papildomų šio viruso buvimo įrodymų.

▼B

3 SKYRIUS

Marteiliozės (*Marteilia refringens* infekcijos) likvidavimas, liga neužkrėstos teritorijos statusas ir diagnostikos metodai

1 skirsnis

Bendrieji reikalavimai dėl sveikatos patikrinimų ir mėginių ėmimo**▼M1**

Sveikatos patikrinimai ir mėginių ėmimas, vykdant 3 straipsnio 2 dalies b punkto ii ir iii papunkčiuose nurodytą priežiūrą, turi atitikti šiuos reikalavimus:

▼B

- a) sveikatos patikrinimai ir, kai tinka, mėginių ėmimo darbai turi būti atliekami tuo metų laikotarpiu, kuriuo, kaip žinoma, šio parazito paplitimas toje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje yra didžiausias. Jei tokių duomenų neturima, mėginiai turi būti imami iškart po to, kai vandens temperatūra viršija 17 °C;
- b) kai moliuskų mėginiai turi būti imami pagal 2–4 skirsniuose nustatytus reikalavimus, turi būti taikomi šie atrankos kriterijai:
 - i) jei auginamos *Ostrea* spp., mėginiams turi būti atrinkamos tik šios rūšies austrės. Jei nėra *Ostrea* spp., į mėginį turi būti reprezentatyviai įtraukiami visų kitų esamų šiai ligai imlių rūšių moliuskai;
 - ii) jei gamybos vienetuose yra silpnų, prasivėrusių arba neseniai nugaišusių, bet dar nesuirusių moliuskų, mėginiams turi būti pirmiausia atrinkami šie moliuskai. Jei tokių moliuskų nėra, atrinkant moliuskus mėginiams turi būti imami seniausi sveiki moliuskai;
 - iii) imant mėginius moliuskų ūkiuose, kuriuose moliuskai auginami naudojant ne vieną, o daugiau vandens išteklių, mėginiams turi būti imami moliuskai, auginami naudojant visus tuos vandens išteklius, taip, kad į mėginį proporcingomis dalimis patektų moliuskų iš visų ūkio dalių;
 - iv) kai mėginiai imami moliuskų ūkiuose arba ūkių grupėse, į mėginį turi būti įtraukiami moliuskai iš pakankamo mėginių ėmimo vietų skaičiaus, tai darant taip, kad į mėginį proporcingomis dalimis patektų moliuskų iš visų to ūkio ar ūkių grupės dalių. Svarbiausi veiksniai, į kuriuos reikia atsižvelgti renkantis šias mėginių ėmimo vietas, yra tai, kuriose mėginių ėmimo vietose pirmiau buvo aptikta *Marteilia refringens* parazitų, moliuskų laikymo tankis, vandens srovės, šiai ligai imlių rūšių buvimas, užkrato pernešėjų rūšių buvimas, batimetrija ir ūkio valdymo praktika. Imant mėginius turi būti įtrauktos natūralios moliuskų augimvietės, esančios tame ūkyje ar ūkių grupėje arba arti jų.

2 skirsnis

Marteiliozė (*Marteilia refringens* infekcija) neužkrėstos teritorijos statuso suteikimas valstybėms narėms, zonoms ir laikymo vietoms, kurių sveikatos būklė nežinoma

1. Marteiliozė (*Marteilia refringens* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusas valstybei narei, zonai ar laikymo vietai, kurioje su *Marteilia refringens* infekcija susijusi sveikatos būklė nežinoma, gali būti suteiktas tik jeigu visuose toje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje esančiuose ūkiuose ar ūkių grupėse, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, ir, kai reikia, laukinių populiacijų mėginių ėmimo vietose taikoma ši 3 metų programa:

- a) ūkiuose, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, arba tokių ūkių grupėse atliekami sveikatos patikrinimai ir imami mėginiai ne trumpesni kaip 3 iš eilės metų laikotarpį, kaip nustatyta 3.A lentelėje;

▼ B

- b) per tą 3 metų laikotarpį tiriant visus mėginius pagal 5 skirsnio 2 punkte nustatytus diagnostikos metodus turi būti gauti neigiami rezultatai dėl *Marteilia refringens* ir paneigti bet kokie įtarimai dėl *Marteilia refringens* buvimo, taikant diagnostikos metodus, nustatytus 5 skirsnio 3 punkte;
- c) kai reikia į mėginį įtraukti *Ostrea edulis* rūšies austrių, kilusių iš neužkrėstos teritorijos statusą turinčios valstybės narės, zonos ar laikymo vietos, jos turi būti į tą ūkį arba ūkių grupę perkeltos bent praėjusį pavasarį prieš pat laikotarpį, kuriuo įgyvendinama programa.
2. Jeigu, įgyvendinant 1 dalyje nustatytą 3 metų programą, aptinkama *Marteilia refringens* parazitų, prieš pradėdant naują 3 metų programą atitinkamuose tos valstybės narės, zonos ar laikymo vietos ūkiuose turi būti:
- a) taikomos būtinos ligos kontrolės priemonės, nustatytos 58–65 straipsniuose;
- b) atkuriamą moliuskų populiaciją naudojant moliuskus iš ūkio, esančio valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, neužkrėstoje marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija), arba iš ūkio, esančio valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, kurioje taikoma šios ligos likvidavimo programa.

3.A lentelė

Programa, taikoma valstybėms narėms, zonoms ar laikymo vietoms per 3 metų kontrolės laikotarpį, po kurio suteikiamas marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusas

Priežiūros metai	Sveikatos patikrinimų skaičius per metus kiekviename ūkyje / ūkių grupėje	Laboratorinių tyrimų skaičius per metus	Moliuskų skaičius mėginyje
1 metai	1	1	150
2 metai	1	1	150
3 metai	1	1	150

3 skirsnis

Marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija) neužkrėstos teritorijos statuso suteikimas valstybėms narėms, zonoms ar laikymo vietoms, kurios, kaip žinoma, buvo užkrėstos marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija)

1. Marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusas gali būti suteiktas valstybei narei, zonai ar laikymo vietai, kuri, kaip žinoma, buvo užkrėsta marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija), kai kompetentinga institucija mano, kad likviduoti šią ligą yra įmanoma, ir tik jeigu visuose tos valstybės narės, zonos ar laikymo vietos ūkiuose, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, arba tokių ūkių grupėse vykdoma likvidavimo programa, atitinkanti šiuos reikalavimus:
- a) veiksmingai taikomos 55–65 straipsniuose nustatytos būtinos kontrolės priemonės ir yra nustatyta tinkamo dydžio apribojimų taikymo zona, kaip numatyta 58 straipsnio 1 dalies c punkte, kai tinka, padalyta į apsaugos zoną ir priežiūros zoną, prie marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija) užkrėsto (-ų) ūkio (-ų) arba tokių ūkių grupės, atsižvelgiant į 2 dalyje nustatytus reikalavimus;

▼ B

- b) visuose apsaugos zonoje arba, jei apsaugos zona nenustatyta, apribojimų taikymo zonoje esančiuose ūkiuose ir ūkių grupėse, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai ir kurie nėra užkrėsti marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija), turi būti atliekamas tyrimas, kurį sudaro bent 150 moliuskų mėginių paėmimas tyrimui prasidėjus *Marteilia refringens* plitimo laikotarpiui. Jei *Marteilia refringens* plitimo laikotarpis nežinomas, mėginiai turi būti pradedami imti tuo metų laikotarpiu, kai vandens temperatūra viršija 17 °C;
- c) atitinkami ūkiai ir ūkių grupės turi būti ištuštinti pagal 62 straipsnį ir, jeigu įmanoma, išvalyti ir dezinfekuoti pagal 63 straipsnį.

Ūkiai turi būti paliekami vasarinimui pagal 64 straipsnį ir pūdymo laikotarpio trukmė turi būti bent:

- i) 2 mėnesiai tuose ūkiuose ir ūkių grupėse, kuriuos galima visiškai nusausti ir kruopščiai išvalyti ir dezinfekuoti, pavyzdžiui, veisyklose ir jauniklių auginimo ūkiuose;
- ii) 2 mėnesiai tuose ūkiuose ir ūkių grupėse, kurių neįmanoma visiškai nusausti ir kruopščiai išvalyti bei dezinfekuoti, jeigu užkrėsti į sąrašą įtrauktų rūšių moliuskai ir epizootiniais ryšiais su užkrėstu ūkiu ar tokių ūkių grupė susiję į sąrašą įtrauktų rūšių moliuskai yra surinkti kaip produkcija arba pašalinti iki to metų laikotarpio, kuriuo, kaip žinoma, *Marteilia refringens* paplitimas yra didžiausias, arba, jei tas laikotarpis nežinomas, iki laikotarpio, kuriuo vandens temperatūra viršija 17 °C, pradžios;
- iii) 14 mėnesių tuose ūkiuose ir ūkių grupėse, kurių neįmanoma visiškai nusausti ir kruopščiai išvalyti bei dezinfekuoti, jeigu užkrėsti į sąrašą įtrauktų rūšių moliuskai ir epizootiniais ryšiais su užkrėstu ūkiu ar tokių moliuskų ūkių grupė susiję į sąrašą įtrauktų rūšių moliuskai nėra surinkti kaip produkcija arba pašalinti iki to metų laikotarpio, kuriuo, kaip žinoma, *Marteilia refringens* paplitimas yra didžiausias, arba, jei duomenų apie tai neturima, kai šiai ligai imlių rūšių moliuskai nėra surinkti kaip produkcija arba pašalinti iki laikotarpio, kuriuo vandens temperatūra viršija 17 °C, pradžios.

Kai ištuštinami visi užkrėsti ūkiai ir užkrėstų ūkių grupės, jie turi būti bent 4 savaitėms palikti vienalaikiam vasarinimui;

- d) atkurti gyvūnų populiaciją galima tik tada, kai visi užkrėsti ūkiai ar užkrėstų ūkių grupės yra ištuštinti, išvalyti, dezinfekuoti ir palikti vasarinimui pagal c punktą;
- e) visuose, išskyrus nurodytus f punkte, ūkiuose ir ūkių grupėse, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, esančiuose toje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, kurioje taikoma likvidavimo programa, turi būti vėliau vykdoma 2 skirsnyje nustatyta programa;
- f) atskirame ūkyje, kuriame laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai ir kurio sveikatos būklė nepriklauso nuo sveikatos būklės aplinkiniuose vandens telkiniuose, neprivaloma laikytis 2 skirsnyje nustatytos programos po ligos protrūkio, jeigu ūkis atitinka 80 straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimus ir populiacija jame atkuriamą naudojant moliuskus, gautus iš valstybių narių, zonų ar laikymo vietų, turinčių marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusą.

2. Apribojimų taikymo zona turi būti nustatoma kiekvienu konkrečiu atveju ir:

▼ B

- a) ją nustatant būtina atsižvelgti į veiksnius, turinčius įtakos marteiliozės (*Marteilia refringens* infekcijos) plitimo rizikai, įskaitant kitus ūkius ir laukinius moliuskus, kaip antai:
- i) moliuskų, esančių marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija) užkrėtame ūkyje arba tokių ūkių grupėje (įskaitant kitus ūkius ir laukinius moliuskus), gaištamumo duomenis: nugaišusių gyvūnų skaičių, amžių, dažnį ir paplitimą;
 - ii) gretimų ūkių ar ūkių grupių, įskaitant laukinių moliuskų augimvietes, atstumą ir tankį;
 - iii) perdirbimo įmonių, ūkių, su kuriais turimas sąlytis, ar tokių ūkių grupių artumą;
 - iv) tuose ūkiuose ar ūkių grupėse esančias gyvūnų rūšis, ypač šiai ligai imlias rūšis ir užkrato pernešėjų rūšis;
 - v) ūkininkavimo praktiką užkrėstuose ir gretimuose ūkiuose bei ūkių grupėse;
 - vi) hidrodinamines sąlygas ir
 - vii) kitus nustatytus epizootiškai svarbius veiksnius;
- b) geografinių ribų nustatymas turi atitikti šiuos būtiniausius reikalavimus:
- i) apsaugos zona turi būti plotas, apie kurį apibrėžto apskritimo spindulys siekia bent vieną potvynio zoną arba bent 5 km (pasirenkamas didesnis) ir kurio centre yra marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija) užkrėstas ūkis, arba analogiškas pagal reikiamus hidrodinaminius ar epizootinius duomenis nustatytas plotas, ir
 - ii) priežiūros zona turi būti aplink apsaugos zoną esantis plotas, kuriame sutampa kelios potvynių zonos; arba aplink apsaugos zoną esantis plotas, apie kurį apibrėžto apskritimo spindulys – 10 km nuo apsaugos zonos centro; arba analogiškas pagal reikiamus hidrodinaminius ar epizootinius duomenis nustatytas plotas,
- arba
- iii) kai atskiros apsaugos ir priežiūros zonos nenustatytos, apribojimų taikymo zona turi būti ir apsaugos zona, ir priežiūros zoną apimantis plotas.

4 skirsnis

Marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija) neužkrėstos teritorijos statuso išlaikymas

1. Kai reikalinga tikslinė priežiūra siekiant išlaikyti marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusą valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje pagal 81 straipsnį, visuose toje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje esančiuose ūkiuose, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, turi būti vykdomi sveikatos patikrinimai ir imami moliuskų mėginiai pagal 3.B lentelę, atsižvelgiant į ūkio užkrėtimo marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija) rizikos lygį.
2. Nustatant sveikatos patikrinimų dažnį, reikalingą, kad būtų išlaikytas laikymo vietų marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusas ten, kur su ta liga susijusi sveikatos būklė yra priklausoma nuo aplinkinių gamtinių vandens telkinių vandens gyvūnų populiacijų sveikatos būklės, užsikrėtimo marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija) rizika turi būti laikoma didele.
3. Marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusas gali būti išlaikomas tik tol, kol tiriant visus mėginius pagal 5 skirsnio 2 punkte nustatytus diagnostikos metodus gaunami neigiami rezultatai dėl *Marteilia refringens* ir paneigiami bet kokie įtarimai dėl *Marteilia refringens* infekcijos, taikant diagnostikos metodus, nustatytus 5 skirsnio 3 punkte.

3.B lentelė

Programa, pagal kurią valstybės narės, zonos arba laikymo vietos išlaiko marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusą

Rizikos lygis ⁽¹⁾	Sveikatos patikrinimų skaičius kiekviename ūkyje / ūkių grupėje	Laboratorinių tyrimų skaičius	Moliuskų skaičius mėginyje
Aukštas	1 kartą per metus	1 kartą per 2 metus	150
Vidutinis	1 kartą per 2 metus	1 kartą per 2 metus	150
Žemas	1 kartą per 3 metus	1 kartą per 3 metus	150

⁽¹⁾ Rizikos lygis, kurį ūkiui nustato kompetentinga institucija, kaip nustatyta I dalies 2 skyriaus 1 dalyje, išskyrus priklausomų laikymo vietų atvejį, kai laikoma, kad visų ūkių rizika yra didelė.

5 skirsnis

Diagnostikos ir mėginių ėmimo metodai

1. Į laboratoriją 2 ir 3 punktuose nurodytiems diagnostiniams tyrimams turi būti pristatytas visas gyvūnas.
2. Diagnostikos metodai, taikomi siekiant suteikti arba išlaikyti marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusą pagal 2–4 skirsnius, turi atitikti Europos Sąjungos moliuskų ligų etaloninės laboratorijos patvirtintus išsamius diagnostikos metodus ir procedūras; tai turi būti histopatologinis tyrimas, audinių atspaudų tyrimas arba PGR.
3. Kai reikia patvirtinti arba paneigti įtariamą marteiliozės (*Marteilia refringens* infekcijos) atvejį pagal 55 straipsnį, turi būti atliekama toliau nurodyta patikrinimų, mėginių ėmimo ir tyrimų procedūra:
 - a) atliekant tyrimą turi būti bent vieną kartą paimami 30 moliuskų, priklausančių šiai ligai imlioms rūšims, mėginiai, jeigu įtarimas kilo gavus pranešimą apie moliuskų gaištamumą, o jei ne, mėginiams paimama 150 šiai ligai imlios rūšies moliuskų prasidėjus *Marteilia refringens* plitimo laikotarpiui. Jei *Marteilia refringens* plitimo laikotarpis nežinomas, mėginiai turi būti pradedami imti tuo metų laikotarpiu, kai vandens temperatūra viršija 17 °C;
 - b) mėginiai turi būti ištiriami taikant šio punkto i papunktyje nustatytus diagnostikos metodus, laikantis Europos Sąjungos moliuskų ligų etaloninės laboratorijos patvirtintų išsamiai aprašytų diagnostikos metodų ir procedūrų:
 - i) *Marteilia refringens* buvimas turi būti laikomas patvirtintu, kai gaunamas teigiamas histopatologinio, audinių atspaudų arba hibridizacijos *in situ* tyrimo rezultatas kartu su teigiamu PGR, įskaitant genų sekoskaitą, rezultatu. Jei neturima biologinės medžiagos histopatologiniam, audinių atspaudų ar hibridizacijos *in situ* tyrimui, *Marteilia refringens* buvimas turi būti laikomas patvirtintu, kai gaunami teigiami rezultatai naudojant dvi PGR analizes dėl skirtingų parazito genomo fragmentų ir atliekant sekoskaitą;
 - ii) įtariamą *Marteilia refringens* infekciją galima paneigti, jeigu atlikus šio punkto i papunktyje nurodytus tyrimus negaunama daugiau jokių *Marteilia refringens* buvimo įrodymų.

▼B

4 SKYRIUS

Bonamiozės (*Bonamia exitiosa* infekcijos) likvidavimas, liga neužkrėstos teritorijos statusas ir diagnostikos metodai

1 skirsnis

Bendrieji reikalavimai dėl sveikatos patikrinimų ir mėginių ėmimo**▼M1**

Sveikatos patikrinimai ir mėginių ėmimas, vykdant 3 straipsnio 2 dalies b punkto ii ir iii papunkčiuose nurodytą priežiūrą, turi atitikti šiuos reikalavimus:

▼B

- a) sveikatos patikrinimai ir, kai tinka, mėginių ėmimo darbai turi būti atliekami tuo metų laikotarpiu, kuriuo, kaip žinoma, šio parazito paplitimas toje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje yra didžiausias. Jei tokių duomenų neturima, mėginiai imami du kartus per metus, pavasarį ir rudenį;
- b) kai moliuskų mėginiai turi būti imami pagal 2–4 skirsniuose nustatytus reikalavimus, turi būti taikomi šie kriterijai:
 - i) jei auginamos *Ostrea* spp., mėginiams turi būti atrenkamos tik šios rūšies austrės. Jei nėra *Ostrea* spp., į mėginį turi būti reprezentatyviai įtraukiami visų kitų esamų ligoms imlių rūšių moliuskai;
 - ii) jeigu yra silpnų, prasivėrusių arba neseniai nugaišusių, bet dar nesuirusių moliuskų, mėginiams turi būti pirmiausia atrenkami šie moliuskai. Jei tokių moliuskų nėra, atrenkant moliuskus mėginiams turi būti imami seniausi sveiki moliuskai;
 - iii) imant mėginius moliuskų ūkiuose, kuriuose moliuskai auginami naudojant ne vieną, o daugiau vandens išteklių, arba tokių ūkių grupėse, mėginiams turi būti imami moliuskai, auginami naudojant visus tuos vandens išteklius, taip, kad į mėginį proporcingomis dalimis patektų moliuskų iš visų ūkio dalių;
 - iv) kai mėginiai imami moliuskų ūkiuose arba ūkių grupėse, į mėginį turi būti įtraukiami moliuskai iš pakankamo mėginių ėmimo vietų skaičiaus, tai darant taip, kad į mėginį proporcingomis dalimis patektų moliuskų iš visų to ūkio ar ūkių grupės dalių. Svarbiausi veiksniai, į kuriuos reikia atsižvelgti renkantis tas mėginių ėmimo vietas, yra tai, kuriose vietose pirmiau buvo aptikta *Bonamia exitiosa* parazitų, moliuskų laikymo tankis, vandens srovės, šiai ligai imlių rūšių buvimas, užkrato pernešėjų rūšių (pvz., *Crassostrea gigas*) buvimas, batimetrija ir ūkio valdymo praktika. Imant mėginius įtraukiamos natūralios moliuskų augimvietės, esančios tame ūkyje ar ūkių grupėje arba arti jų.

2 skirsnis

Bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija) neužkrėstos teritorijos statuso suteikimas valstybėms narėms, zonoms ir laikymo vietoms, kurių sveikatos būklė nežinoma

1. Bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusas valstybei narėi, zonai ar laikymo vietai, kurioje su bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija) susijusi sveikatos būklė nežinoma, gali būti suteiktas tik jeigu visuose toje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje esančiuose ūkiuose ar ūkių grupėse, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, ir, kai reikia, laukinių populiacijų mėginių ėmimo vietose taikoma ši 3 metų programa:

- a) ūkiuose, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, ir tokių ūkių grupėse atliekami sveikatos patikrinimai ir imami mėginiai ne trumpesni kaip 3 iš eilės metų laikotarpį, kaip nustatyta 4.A lentelėje;

▼B

- b) per tą 3 metų laikotarpį tiriant visus mėginius pagal 5 skirsnio 2 punkte nustatytus diagnostikos metodus turi būti gauti neigiami rezultatai dėl *Bonamia exitiosa* ir paneigti bet kokie įtarimai dėl *Bonamia exitiosa* buvimo, taikant diagnostikos metodus, nustatytus 5 skirsnio 3 punkte;
- c) kai reikia į mėginį įtraukti *Ostrea edulis* rūšies austeres, kilusias iš neužkrėstos teritorijos statusą turinčios valstybės narės, zonos ar laikymo vietos, jos turi būti į tą ūkį arba ūkių grupę perkeltos prieš bent vienus metus iki programos įgyvendinimo.
2. Jeigu, įgyvendinant 1 dalyje nurodytą 3 metų programą, nustatoma bonamiozė (*Bonamia exitiosa* infekcija), prieš pradėdant naują 3 metų programą atitinkamuose tos valstybės narės, zonos ar laikymo vietos ūkiuose turi būti:
- a) taikomos būtinos ligos kontrolės priemonės, nustatytos 58–65 straipsniuose;
- b) atkuriamą moliuskų populiaciją naudojant moliuskus iš ūkio, esančio valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, neužkrėstoje bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija), arba iš ūkio, esančio valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, kurioje taikoma šios ligos likvidavimo programa.

4.A lentelė

Programa, taikoma valstybėms narėms, zonoms ar laikymo vietoms per 3 metų kontrolės laikotarpį, po kurio suteikiamas bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusas

Priežiūros metai	Sveikatos patikrinimų skaičius per metus kiekviename ūkyje ar ūkių grupėje	Laboratorinių tyrimų skaičius per metus	Moliuskų skaičius mėginyje
1 metai	2	2	150
2 metai	2	2	150
3 metai	2	2	150

3 skirsnis

Bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija) neužkrėstos teritorijos statuso suteikimas valstybėms narėms, zonoms ar laikymo vietoms, kurios, kaip žinoma, buvo užkrėstos bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija)

1. Bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusas valstybei narei, zonai ar laikymo vietai, kuri, kaip žinoma, buvo užkrėsta bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija), gali būti suteiktas tik kai kompetentinga institucija mano, kad likviduoti šią ligą yra įmanoma, ir tik jeigu visuose tos valstybės narės, zonos ar laikymo vietos ūkiuose, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, arba tokių ūkių grupėse vykdoma likvidavimo programa, atitinkanti šiuos reikalavimus:
- a) turi būti veiksmingai taikomos 55–65 straipsniuose nustatytos būtinos kontrolės priemonės ir turi būti nustatyta tinkamo dydžio apribojimų taikymo zona, kaip numatyta 58 straipsnio 1 dalies c punkte, kai tinka, padalyta į apsaugos zoną ir priežiūros zoną, prie paskelbto bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija) užkrėsto ūkio arba tokių ūkių grupės, atsižvelgiant į 2 dalyje nustatytus reikalavimus;

▼ **B**

- b) visuose apsaugos zonoje arba, jei apsaugos zona nenustatyta, apribojimų taikymo zonoje esančiuose ūkiuose ir ūkių grupėse, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai ir kurie nėra užkrėsti bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija), turi būti atliekamas tyrimas, kurį sudaro bent 150 moliuskų, priklausančių šiai ligai imlioms rūšims, mėginių paėmimas tyrimui prasidėjus *Bonamia exitiosa* plitimo laikotarpiui. Kai ligos plitimo laikotarpis nežinomas, turi būti imami bent vienus metus apsaugos zonoje buvusių austrių mėginiai;
- c) atitinkami ūkiai ir ūkių grupės turi būti ištuštinti pagal 62 straipsnį ir, jeigu įmanoma, išvalyti ir dezinfekuoti pagal 63 straipsnį.

Ūkiai turi būti paliekami vasarinimui laikantis 64 straipsnio ir vasarinimo laikotarpio trukmė turi būti bent 6 mėnesiai.

Kai ištuštinami visi užkrėsti ūkiai arba užkrėstų ūkių grupės, jie turi būti bent 4 savaitėms palikti vienalaikiam vasarinimui;

- d) atkurti gyvūnų populiaciją galima tik tada, kai visi užkrėsti ūkiai ar užkrėstų ūkių grupės yra ištuštinti, išvalyti, dezinfekuoti ir palikti vasarinimui pagal c punktą;
- e) visuose, išskyrus nurodytus f punkte, ūkiuose ir ūkių grupėse, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, esančiuose toje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, kurioje taikoma likvidavimo programa, turi būti vėliau vykdoma 2 skirsnyje nustatyta programa;
- f) atskirame ūkyje, kuriame laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai ir kurio sveikatos būklė nepriklauso nuo sveikatos būklės aplinkiniuose vandens telkiniuose, neprivaloma laikytis 2 skirsnyje nustatytos programos po ligos protūškio, jeigu ūkis atitinka 80 straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimus ir populiacija jame atkurama naudojant moliuskus, gautus iš valstybių narių, zonų ar laikymo vietų, turinčių bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusą.

2. Apribojimų taikymo zona turi būti nustatoma kiekvienu konkrečiu atveju ir:

- a) ją nustatant būtina atsižvelgti į veiksnius, turinčius įtakos bonamiozės (*Bonamia exitiosa* infekcijos) plitimo rizikai, įskaitant kitus ūkius ir laukinius moliuskus, kaipantai:
- i) moliuskų, esančių bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija) užkrėstame ūkyje arba tokių ūkių grupėje (įskaitant kitus ūkius ir laukinius moliuskus), gaistamumo duomenis: nugaišusių gyvūnų skaičių, amžių, dažnį ir paplitimą;
 - ii) gretimų ūkių ar ūkių grupių, įskaitant laukinių moliuskų augimvietes, atstumą ir tankį;
 - iii) perdirbimo įmonių, ūkių, su kuriais turimas sąlytis, ar tokių ūkių grupių artumą;
 - iv) tuose ūkiuose ar ūkių grupėse esančias gyvūnų rūšis, ypač šiai ligai imlias rūšis ir užkrato pernešėjų rūšis;
 - v) ūkininkavimo praktiką užkrėstuose ir gretimuose ūkiuose bei ūkių grupėse;
 - vi) hidrodinamines sąlygas ir
 - vii) kitus nustatytus epizootiškai svarbius veiksnius;

b) geografinių ribų nustatymas turi atitikti šiuos būtiniausius reikalavimus:

▼B

i) apsaugos zona turi būti plotas, apie kurį apibrėžto apskritimo spindulys siekia bent vieną potvynio zoną arba bent 5 km (pasirenkamas didesnis) ir kurio centre yra bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija) užkrėstas ūkis, arba analogiškas pagal reikiamus hidrodinaminius ar epidemiologinius duomenis nustatytas plotas, ir

ii) priežiūros zona turi būti aplink apsaugos zoną esantis plotas, kuriame sutampa kelios potvynių zonos; arba aplink apsaugos zoną esantis plotas, apie kurį apibrėžto apskritimo spindulys – 10 km nuo apsaugos zonos centro; arba analogiškas pagal reikiamus hidrodinaminius ar epizootinius duomenis nustatytas plotas,

arba

iii) kai atskiros apsaugos ir priežiūros zonos nenustatytos, apribojimų taikymo zona turi būti ir apsaugos zoną, ir priežiūros zoną apimantis plotas.

4 skirsnis

Bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija) neužkrėstos teritorijos statuso išlaikymas

- Kai reikalinga tikslinė priežiūra siekiant išlaikyti bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusą valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje pagal 81 straipsnį, visuose toje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje esančiuose ūkiuose, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, turi būti vykdomi sveikatos patikrinimai ir imami moliuskų mėginiai pagal 4.B lentelę, atsižvelgiant į ūkio užkrėtimo bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija) rizikos lygį
- Nustatant sveikatos patikrinimų dažnį, reikalingą, kad būtų išlaikytas laikymo vietų bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusas ten, kur su ta liga susijusi sveikatos būklė yra priklausoma nuo aplinkinių gamtinių vandens telkinių vandens gyvūnų populiacijų sveikatos būklės, užsikrėtimo bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija) rizika turi būti laikoma didele.
- Bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusas gali būti išlaikomas tik tol, kol tiriant visus mėginius pagal 5 skirsnio 2 punkte nustatytus diagnostikos metodus gaunami neigiami rezultatai dėl *Bonamia exitiosa* ir paneigiami bet kokie įtarimai dėl *Bonamia exitiosa* infekcijos, taikant diagnostikos metodus, nustatytus 5 skirsnio 3 punkte.

4.B lentelė

Programa, pagal kurią valstybės narės, zonos arba laikymo vietos išlaiko bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusą

Rizikos lygis ⁽¹⁾	Sveikatos patikrinimų skaičius kiekviename ūkyje / ūkių grupėje	Laboratorinių tyrimų skaičius	Moliuskų skaičius mėginyje
Aukštas	1 kartą per metus	1 kartą per 2 metus	150
Vidutinis	1 kartą per 2 metus	1 kartą per 2 metus	150
Žemas	1 kartą per 3 metus	1 kartą per 3 metus	150

⁽¹⁾ Rizikos lygis, kurį ūkiui nustato kompetentinga institucija, kaip nustatyta I dalies 2 skyriaus 1 dalyje, išskyrus priklausomų laikymo vietų atvejį, kai laikoma, kad visų ūkių rizika yra didelė.

▼B

5 skirsnis

Diagnostikos ir mėginių ėmimo metodai

1. Į laboratoriją 2 ir 3 punktuose nurodytiems diagnostiniams tyrimams turi būti pristatytas visas gyvūnas.
2. Diagnostikos metodai, taikomi siekiant suteikti arba išlaikyti bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusą pagal 2–4 skirsnius, turi atitikti Europos Sąjungos moliuskų ligų etaloninės laboratorijos patvirtintus išsamius diagnostikos metodus ir procedūras; tai turi būti histopatologinis tyrimas, audinių atspaudų tyrimas arba PGR.
3. Kai reikia patvirtinti arba paneigti įtariamą bonamiozės (*Bonamia exitiosa* infekcijos) atvejį pagal 58 straipsnį, turi būti atliekama toliau nurodyta patikrinimų, mėginių ėmimo ir tyrimų procedūra:
 - a) atliekant tyrimą turi būti bent vieną kartą paimami 30 moliuskų, priklausančių šiai ligai imlioms rūšims, mėginiai, jeigu įtarimas kilo gavus pranešimą apie moliuskų gaištamumą, o jei ne, mėginiams paimama 150 šiai ligai imlios rūšies moliuskų prasidėjus *Bonamia exitiosa* plitimo laikotarpiui. Kai ligos plitimo laikotarpis nežinomas, mėginiai imami du kartus per metus, pavasarį ir rudenį;
 - b) mėginiai turi būti ištiriami taikant šio punkto i papunktyje nustatytus diagnostikos metodus, laikantis Europos Sąjungos moliuskų ligų etaloninės laboratorijos patvirtintų išsamiai aprašytų diagnostikos metodų ir procedūrų:
 - i) *Bonamia exitiosa* buvimas turi būti laikomas patvirtintu, kai gaunamas teigiamas histopatologinio, audinių atspaudų arba hibridizacijos *in situ* tyrimo rezultatas kartu su teigiamu PGR, įskaitant genų sekoskaitą, rezultatu. Jei neturima biologinės medžiagos histopatologiniam, audinių atspaudų ar hibridizacijos *in situ* tyrimui, *Bonamia exitiosa* buvimas turi būti laikomas patvirtintu, kai gaunami teigiami rezultatai naudojant dvi PGR analizes dėl skirtingų parazito genomo fragmentų ir atliekant sekoskaitą;
 - ii) Bonamiozės (*Bonamia exitiosa* infekcijos) įtarimas turi būti paneigtas, jei atlikus tuos tyrimus negaunama daugiau jokių *Bonamia exitiosa* buvimo įrodymų.

5 SKYRIUS

Bonamiozės (*Bonamia ostreae* infekcijos) likvidavimas, liga neužkrėstos teritorijos statusas ir diagnostikos metodai

1 skirsnis

Bendrieji reikalavimai dėl sveikatos patikrinimų ir mėginių ėmimo**▼M1**

Sveikatos patikrinimai ir mėginių ėmimas, vykdant 3 straipsnio 2 dalies b punkto ii ir iii papunkčiuose nurodytą priežiūrą, turi atitikti šiuos reikalavimus:

▼B

- a) sveikatos patikrinimai ir, kai tinka, mėginių ėmimo darbai turi būti atliekami tuo metų laikotarpiu, kuriuo, kaip žinoma, šio parazito paplitimas toje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje yra didžiausias. Jei tokių duomenų neturima, mėginiai turi būti imami žiemą arba pavasario pradžioje;
- b) kai moliuskų mėginiai turi būti imami pagal 2–4 skirsniuose nustatytus reikalavimus, turi būti taikomi šie kriterijai:

▼B

- i) jei auginamos *Ostrea edulis*, mėginiams turi būti atrenkamos tik šios rūšies austrės. Jei nėra *Ostrea edulis*, į mėginį turi būti reprezentatyviai įtraukiami visų kitų esamų šiai ligai imlių rūšių moliuskai;
- ii) jeigu yra silpnų, prasivėrusių arba neseniai nugaišusių, bet dar nesuirusių moliuskų, mėginiams turi būti pirmiausia atrenkami šie moliuskai. Jei tokių moliuskų nėra, atrenkant moliuskus mėginiams turi būti imami seniausi sveiki moliuskai;
- iii) imant mėginius moliuskų ūkiuose, kuriuose moliuskai auginami naudojant ne vieną, o daugiau vandens išteklių, arba tokių ūkių grupėse, mėginiams turi būti imami moliuskai, auginami naudojant visus tuos vandens išteklius, taip, kad į mėginį proporcingomis dalimis patektų moliuskų iš visų ūkio dalių;
- iv) kai mėginiai imami moliuskų ūkiuose arba ūkių grupėse, į mėginį turi būti įtraukiami moliuskai iš pakankamo mėginių ėmimo vietų skaičiaus, tai darant taip, kad į mėginį proporcingomis dalimis patektų moliuskų iš visų to ūkio ar ūkių grupės dalių. Svarbiausi veiksniai, į kuriuos reikia atsižvelgti renkantis tas mėginių ėmimo vietas, yra tai, kuriose vietose pirmiau buvo aptikta *Bonamia ostreae* parazitų, moliuskų laikymo tankis, vandens srovės, šiai ligai imlių rūšių buvimas, užkrato pernešėjų rūšių buvimas, batimetrija ir ūkio valdymo praktika. Imant mėginius įtraukiamos natūralios moliuskų augimvietės, esančios tame ūkyje ar ūkių grupėje arba arti jų.

2 skirsnis

Bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija) neužkrėstos teritorijos statuso suteikimas valstybėms narėms, zonoms ir laikymo vietoms, kurių sveikatos būklė nežinoma

1. Bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusas valstybei narėi, zonai ar laikymo vietai, kurioje su bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija) susijusi sveikatos būklė nežinoma, gali būti suteiktas tik jeigu visuose toje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje esančiuose ūkiuose ar ūkių grupėse, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, ir, kai reikia, laukinių populiacijų mėginių ėmimo vietose taikoma ši 3 metų programa:
 - a) ūkiuose, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, ir tokių ūkių grupėse atliekami sveikatos patikrinimai ir imami mėginiai ne trumpesni kaip 3 iš eilės metų laikotarpį, kaip nustatyta 5.A lentelėje;
 - b) per tą 3 metų laikotarpį tiriant visus mėginius pagal 5 skirsnio 2 punkte nustatytus diagnostikos metodus turi būti gauti neigiami rezultatai dėl *Bonamia ostreae* ir paneigti bet kokie įtarimai dėl *Bonamia ostreae* buvimo, taikant diagnostikos metodus, nustatytus 5 skirsnio 3 punkte;
 - c) kai reikia į mėginį įtraukti *Ostrea edulis* rūšies austrės, kilusias iš neužkrėstos teritorijos statusą turinčios valstybės narės, zonos ar laikymo vietos, jos turi būti į tą ūkį arba ūkių grupę perkeltos prieš bent vienus metus iki programos įgyvendinimo.
2. Jeigu, įgyvendinant 1 dalyje nurodytą 3 metų programą, nustatoma bonamiozė (*Bonamia ostreae* infekcija), prieš pradėdant naują 3 metų programą atitinkamuose tos valstybės narės, zonos ar laikymo vietos ūkiuose turi būti:
 - a) taikomos būtinos ligos kontrolės priemonės, nustatytos 58–65 straipsniuose;
 - b) atkuriamą moliuskų populiaciją naudojant moliuskus iš ūkio, esančio valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, neužkrėstoje bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija), arba iš ūkio, esančio valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, kurioje taikoma šios ligos likvidavimo programa.

3 skirsnis

Bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija) neužkrėstos teritorijos statuso suteikimas valstybėms narėms, zonoms ir laikymo vietoms, kurios, kaip žinoma, buvo užkrėstos bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija)

1. Bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusas valstybei narei, zonai ar laikymo vietai, kuri, kaip žinoma, buvo užkrėsta bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija), gali būti suteiktas tik kai kompetentinga institucija mano, kad likviduoti šią ligą yra įmanoma, ir tik jeigu visuose tos valstybės narės, zonos ar laikymo vietos ūkiuose, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, arba tokių ūkių grupėse vykdoma likvidavimo programa, atitinkanti šiuos reikalavimus:

- a) turi būti veiksmingai taikomos 55–65 straipsniuose nustatytos būtinos kontrolės priemonės ir turi būti nustatyta tinkamo dydžio apribojimų taikymo zona, kaip numatyta 58 straipsnio 1 dalies c punkte, kai tinka, padalyta į apsaugos zoną ir priežiūros zoną, prie paskelbto bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija) užkrėsto ūkio arba tokių ūkių grupės, atsižvelgiant į 2 dalyje nustatytus reikalavimus;
- b) visuose apsaugos zonoje arba, jei apsaugos zona nenustatyta, apribojimų taikymo zonoje esančiuose ūkiuose ir ūkių grupėse, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai ir kurie nėra užkrėsti bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija), turi būti atliekamas tyrimas, kurį sudaro bent 150 moliuskų, priklausančių šiai ligai imlioms rūšims, mėginių paėmimas tyrimui prasidėjus *Bonamia exitiosa* plitimo laikotarpiui. Jei *Bonamia ostreae* plitimo laikotarpis nežinomas, mėginiai turi būti pradedami imti žiemą arba pavasario pradžioje;
- c) atitinkami ūkiai ir ūkių grupės turi būti ištuštinti pagal 62 straipsnį ir, jeigu įmanoma, išvalyti ir dezinfekuoti pagal 63 straipsnį.

Ūkiai turi būti paliekami vasarinimui laikantis 64 straipsnio ir vasarinimo laikotarpio trukmė turi būti bent 6 mėnesiai.

Kai ištuštinami visi užkrėsti ūkiai arba užkrėstų ūkių grupės, jie turi būti bent 4 savaitėms palikti vienalaikiam vasarinimui;

- d) atkurti gyvūnų populiaciją galima tik tada, kai visi užkrėsti ūkiai ar užkrėstų ūkių grupės yra ištuštinti, išvalyti, dezinfekuoti ir palikti vasarinimui pagal c punktą;
- e) visuose, išskyrus nurodytus f punkte, ūkiuose ir ūkių grupėse, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, esančiuose toje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, kurioje taikoma likvidavimo programa, turi būti vėliau vykdoma 2 skirsnyje nustatyta programa;
- f) atskirame ūkyje, kuriame laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai ir kurio sveikatos būklė nepriklauso nuo sveikatos būklės aplinkiniuose vandens telkiniuose, neprivaloma laikytis 2 skirsnyje nustatytos priežiūros programos po ligos protrūkio, jeigu ūkis atitinka 80 straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimus ir populiacija jame atkurama naudojant moliuskus, gautus iš valstybių narių, zonų ar laikymo vietų, turinčių bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusą.

2. Apribojimų taikymo zona turi būti nustatoma kiekvienu konkrečiu atveju ir:

- a) ją nustatant būtina atsižvelgti į veiksnius, turinčius įtakos bonamiozės (*Bonamia ostreae* infekcijos) plitimo rizikai, įskaitant kitus ūkius ir laukinius moliuskus, kaip antai:
 - i) moliuskų, esančių bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija) užkrėstame ūkyje arba tokių ūkių grupėje (įskaitant kitus ūkius ir laukinius moliuskus), gaistamumo duomenis: nugaišusių gyvūnų skaičių, amžių, dažnį ir paplitimą;

▼B

- ii) gretimų ūkių ar ūkių grupių, įskaitant laukinių moliuskų augimvietes, atstumą ir tankį;
 - iii) perdirbimo įmonių, ūkių, su kuriais turimas sąlytis, ar tokių ūkių grupių artumą;
 - iv) tuose ūkiuose ar ūkių grupėse esančias gyvūnų rūšis, ypač šiai ligai imlias rūšis ir užkrato pernešėjų rūšis;
 - v) ūkininkavimo praktiką užkrėstuose ir gretimuose ūkiuose bei ūkių grupėse;
 - vi) hidrodinamines sąlygas ir
 - vii) kitus nustatytus epizootiškai svarbius veiksnius;
- b) geografinių ribų nustatymas turi atitikti šiuos būtiniausias reikalavimus:
- i) apsaugos zona turi būti plotas, apie kurį apibrėžto apskritimo spindulys siekia bent vieną potvynio zoną arba bent 5 km (pasirenkamas didesnis iš šių atstumų) ir kurio centre yra bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija) užkrėstas ūkis, arba analogiškas pagal reikiamus hidrodinaminius ar epidemiologinius duomenis nustatytas plotas, ir
 - ii) priežiūros zona turi būti aplink apsaugos zoną esantis plotas, kuriame sutampa kelios potvynių zonos; arba aplink apsaugos zoną esantis plotas, apie kurį apibrėžto apskritimo spindulys – 10 km nuo apsaugos zonos centro; arba analogiškas pagal reikiamus hidrodinaminius ar epizootinius duomenis nustatytas plotas,
- arba
- iii) kai atskiros apsaugos ir priežiūros zonos nenustatytos, apribojimų taikymo zona turi būti ir apsaugos zoną, ir priežiūros zoną apimantis plotas.

5.A lentelė

Programa, taikoma valstybėms narėms, zonoms ar laikymo vietoms per 3 metų kontrolės laikotarpį, po kurio suteikiamas bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusas

Priežiūros metai	Sveikatos patikrinimų skaičius per metus kiekviename ūkyje ar ūkių grupėje	Laboratorinių tyrimų skaičius per metus	Moliuskų skaičius mėginyje
1 metai	1	1	150
2 metai	1	1	150
3 metai	1	1	150

4 skirsnis

Bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija) neužkrėstos teritorijos statuso išlaikymas

- Kai reikalinga tikslinė priežiūra siekiant išlaikyti bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusą valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje pagal 81 straipsnį, visuose toje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje esančiuose ūkiuose, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, turi būti vykdomi sveikatos patikrinimai ir imami moliuskų mėginiai pagal 5.B lentelę, atsižvelgiant į ūkio užkrėtimo bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija) rizikos lygį.

▼B

2. Nustatant sveikatos patikrinimų dažnį, reikalingą, kad būtų išlaikytas laikymo vietų bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusas ten, kur su ta liga susijusi sveikatos būklė yra priklausoma nuo aplinkinių gamtinių vandens telkinių vandens gyvūnų populiacijų sveikatos būklės, užsikrėtimo bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija) rizika turi būti laikoma didele.
3. Bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusas gali būti išlaikomas tik tol, kol tiriant visus mėginius pagal 5 skirsnio 2 punkte nustatytus diagnostikos metodus gaunami neigiami rezultatai dėl *Bonamia ostreae* ir paneigiami bet kokie įtarimai dėl *Bonamia ostreae* infekcijos, taikant diagnostikos metodus, nustatytus 5 skirsnio 3 punkte.

5.B lentelė

Programa, pagal kurią valstybės narės, zonos arba laikymo vietos išlaiko bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusą

Rizikos lygis ⁽¹⁾	Sveikatos patikrinimų skaičius kiekviename ūkyje / ūkių grupėje	Laboratorinių tyrimų skaičius	Moliuskų skaičius mėginyje
Aukštas	1 kartą per metus	1 kartą per 2 metus	150
Vidutinis	1 kartą per 2 metus	1 kartą per 2 metus	150
Žemas	1 kartą per 3 metus	1 kartą per 3 metus	150

⁽¹⁾ Rizikos lygis, kurį ūkiui nustato kompetentinga institucija, kaip nustatyta I dalies 2 skyriaus 1 dalyje, išskyrus priklausomų laikymo vietų atvejį, kai laikoma, kad visų ūkių rizika yra didelė.

5 skirsnis

Diagnostikos ir mėginių ėmimo metodai

1. Į laboratoriją 2 ir 3 punktuose nurodytiems diagnostiniams tyrimams turi būti pristatytas visas gyvūnas.
2. Diagnostikos metodai, taikomi siekiant suteikti arba išlaikyti bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija) neužkrėstos teritorijos statusą pagal 2–4 skirsnius, turi atitikti Europos Sąjungos moliuskų ligų etaloninės laboratorijos patvirtintus išsamius diagnostikos metodus ir procedūras; tai turi būti histopatologinis tyrimas, audinių atspaudų tyrimas arba PGR.
3. Kai reikia patvirtinti arba paneigti įtariamą bonamiozės (*Bonamia ostreae* infekcijos) atvejį pagal 58 straipsnį, turi būti atliekama toliau nurodyta patikrinimų, mėginių ėmimo ir tyrimų procedūra:
 - a) atliekant tyrimą turi būti bent vieną kartą paimami 30 moliuskų, priklausantių šiai ligai imlioms rūšims, mėginiai, jeigu įtarimas kilo gavus pranešimą apie moliuskų gaištamumą, o jei ne, mėginiams paimama 150 šiai ligai imlios rūšies moliuskų prasidėjus *Bonamia ostreae* plitimo laikotarpiui. Jei *Bonamia ostreae* plitimo laikotarpis nežinomas, mėginiai pradami imti žiemą arba pavasario pradžioje;
 - b) mėginiai turi būti ištiriami taikant šio papunkčio i dalyje nustatytus diagnostikos metodus, laikantis Europos Sąjungos moliuskų ligų etaloninės laboratorijos patvirtintų išsamiai aprašytų diagnostikos metodų ir procedūrų:
 - i) *Bonamia ostreae* buvimas turi būti laikomas patvirtintu, kai gaunamas teigiamas histopatologinio, audinių atspaudų arba hibridizacijos *in situ* tyrimo rezultatas kartu su teigiamu PGR, įskaitant genų sekoskaitą, rezultatu. Jei neturima biologinės medžiagos histopatologiniam, audinių

▼ B

atspaudų ar hibridizacijos *in situ* tyrimui, *Bonamia ostreae* buvimas turi būti laikomas patvirtintu, kai gaunami teigiami rezultatai naudojant dvi PGR analizes dėl skirtingų parazito genomo fragmentų ir atliekant sekoskaitą;

- ii) Bonamiozės (*Bonamia ostreae* infekcijos) įtarimas turi būti paneigtas, jei atlikus tuos tyrimus negaunama daugiau jokių *Bonamia ostreae* buvimo įrodymų.

6 SKYRIUS

Baltmės sindromo viruso (BSV) infekcijos likvidavimas, neužkrėstos teritorijos statusas ir diagnostikos metodai

1 skirsnis

Bendrieji reikalavimai dėl sveikatos patikrinimų ir mėginių ėmimo**▼ M1**

Sveikatos patikrinimai ir mėginių ėmimas, vykdant 3 straipsnio 2 dalies b punkto ii ir iii papunkčiuose nurodytą priežiūrą, turi atitikti šiuos reikalavimus:

▼ B

- a) vėžiagyvių mėginiai laboratoriniam tyrimui turi būti imami bet kuriuo metu, kai tikėtina, kad vandens temperatūra siekia aukščiausią metų temperatūros lygį. Ši reikalavimo dėl vandens temperatūros būtina laikytis ir per sveikatos patikrinimus, kai įmanoma juos atlikti;
- b) kai auginamų vėžiagyvių mėginiai turi būti imami pagal 2–4 skirsniuose nustatytus reikalavimus, turi būti taikomi šie kriterijai:
 - i) jei gamybos vienetuose yra silpnų arba gaištančių vėžiagyvių, mėginiams turi būti pirmiausia atrenkami šie vėžiagyviai. Jei tokių vėžiagyvių nėra, į mėginį turi būti proporcingomis dalimis atrenkama pasirinktų šiai ligai imlių rūšių įvairaus dydžio grupių, t. y. jauniklių ir suaugusių, vėžiagyvių;
 - ii) jei vėžiagyviams auginėti naudojamas ne vienas, o daugiau vandens išteklių, į mėginius turi patekti šiai ligai imlių vėžiagyvių, auginamų naudojant visus tuos vandens išteklius;
- c) kai dėl nedidelio į likvidavimo programą įtrauktų ūkių skaičiaus reikia vykdyti tikslią laukinių populiacijų priežiūrą, mėginių ėmimo vietų skaičius ir geografinę padėtį turi būti nustatomi taip, kad būtų pakankamai aprėpta tos valstybės narės, zonos ar laikymo vietos teritorija. Mėginių ėmimo vietos taip pat turi atitikti įvairias ekosistemas, kuriose yra laukinės ligai imlių rūšių gyvūnų populiacijos, t. y. jūrų, upių žiočių, upių ir ežerų sistemas. Tokiomis aplinkybėmis vėžiagyviai mėginiams turi būti atrenkami taip:
 - i) jūrų ir upių žiočių sistemų teritorijose reikia rinktis vėžiagyvius, priklausančius vienai ar daugiau iš šių rūšių: *Carcinus maenas*, *Cancer pagurus*, *Eriocheir sinensis*, *Liocarcinus depurator*, *Liocarcinus puber*, *Crangon*, *Homarus gammarus*, *Palaemon adspersus* arba šakotažiapių krevečių rūšims, t. y. *Penaeus japonicus*, *Penaeus kerathurus*, *Penaeus semisulcatus*. Jei šių rūšių nėra, į mėginį turi būti reprezentatyviai įtraukiami kitų esamų šiai ligai imlių rūšių dešimtkojai vėžiagyviai;
 - ii) upių ir ežerų sistemose reikia rinktis vėžiagyvius, priklausančius vienai ar daugiau iš šių rūšių: *Pacifastacus leniusculus*, *Astacus leptodactylus*, *Austropotamobius pallipes* arba *Orconectes limosus*. Jei šių rūšių nėra, į mėginį turi būti reprezentatyviai įtraukiami kitų esamų šiai ligai imlių rūšių dešimtkojai vėžiagyviai;

▼B

- iii) jeigu yra silpnų arba gaištančių vėžiagyvių, mėginiams turi būti pirmiausia atrenkami šie vėžiagyviai. Jei tokių vėžiagyvių nėra, į mėginį turi būti proporcingomis dalimis atrenkama pasirinktų šiai ligai imlių rūšių įvairaus dydžio grupių, t. y. jauniklių ir suaugusių, vėžiagyvių.

2 skirsnis

BSV infekcija neužkrėstos teritorijos statuso suteikimas valstybėms narėms, zonoms ir laikymo vietoms, kurių sveikatos būklė nežinoma

1. BSV infekcija neužkrėstos teritorijos statusas valstybei narei, zonai ar laikymo vietai, kurioje su BSV infekcija susijusi sveikatos būklė nežinoma, gali būti suteiktas tik jeigu visuose toje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje esančiuose ūkiuose ar ūkių grupėse, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, ir, kai reikia, laukinių populiacijų mėginių ėmimo vietose taikoma ši 2 metų programa:
 - a) ūkiuose arba ūkių grupėse buvo atliekami sveikatos patikrinimai ir imami mėginiai ne trumpesni kaip 2 iš eilės metų laikotarpi, kaip nustatyta 6.A lentelėje;
 - b) per tą 2 metų laikotarpį tiriant visus mėginius pagal 5 skirsnio 2 punkte nustatytus diagnostikos metodus gaunami neigiami rezultatai dėl BSV infekcijos ir paneigiami bet kokie įtarimai dėl BSV infekcijos, taikant diagnostikos metodus, nustatytus 5 skirsnio 3 punkte.
2. Jeigu, įgyvendinant 1 punkte nurodytą 2 metų programą, nustatoma BSV infekcija, prieš pradėdant naują 2 metų programą atitinkamuose tos valstybės narės, zonos ar laikymo vietos ūkiuose turi būti:
 - a) taikomos būtinos ligos kontrolės priemonės, nustatytos 58–65 straipsniuose;
 - b) atkurama vėžiagyvių populiacija naudojant žuvis iš ūkio, esančio valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, neužkrėstoje BSV infekcija, arba iš ūkio, esančio valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, kurioje taikoma šios ligos likvidavimo programa.

3 skirsnis

BSV infekcija neužkrėstos teritorijos statuso suteikimas valstybėms narėms, zonoms ir laikymo vietoms, kurios, kaip žinoma, buvo užkrėstos BSV infekcija

1. BSV infekcija neužkrėstos teritorijos statusas valstybei narei, zonai ar laikymo vietai, kuri, kaip žinoma, buvo užkrėsta BSV infekcija, gali būti suteiktas tik jeigu visuose tos valstybės narės, zonos ar laikymo vietos ūkiuose, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, vykdoma likvidavimo programa, atitinkanti šiuos reikalavimus:
 - a) turi būti veiksmingai taikomos 55–65 straipsniuose nustatytos būtinos kontrolės priemonės ir turi būti nustatyta tinkamo dydžio apribojimų taikymo zona, kaip nustatyta 58 straipsnio 1 dalies c punkte, kai tinka, padalyta į apsaugos zoną ir priežiūros zoną, prie paskelbto BSV infekcija užkrėsto ūkio arba ūkių, atsižvelgiant į 2 dalyje nustatytus reikalavimus;
 - b) visuose apsaugos zonoje arba, jei apsaugos zona nenustatyta, apribojimų taikymo zonoje esančiuose ūkiuose, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai ir kurie nėra užkrėsti BSV infekcija, turi būti atliekamas tyrimas, kurį sudaro bent:

▼B

- i) 10 vėžiagyvių mėginių paėmimas tyrimui, jei pastebėta BSV infekcijai būdingų klinikinių požymių arba *post mortem* pokyčių, arba 150 vėžiagyvių mėginių paėmimas tyrimui, jei klinikinių požymių ar *post mortem* pokyčių nepastebėta, ir
- ii) sveikatos patikrinimai; tuose ūkiuose, kuriuose gauti neigiami šio punkto i papunktyje nurodytų tyrimų rezultatai, turi būti toliau atliekami sveikatos patikrinimai kartą per mėnesį tuo metų laiku, kuriuo temperatūra paprastai siekia aukščiausią metų temperatūros lygį, iki apsaugos zonos panaikinimo pagal c punktą;
- c) atitinkami ūkiai turi būti ištuštinti pagal 62 straipsnį, išvalyti ir dezinfekuoti pagal 63 straipsnį ir palikti vasarinimui pagal 64 straipsnį. Vasarinimo laikotarpio trukmė turi būti bent 6 savaitės. Kai ištuštinami visi užkrėsti ūkiai, jie turi būti bent 3 savaitėms palikti vienalaikiam vasarinimui.

Po vasarinimo oficialiai paskelbtuose užkrėstuose ūkiuose apsaugos zonos tampa priežiūros zonomis;

- d) atkurti gyvūnų populiaciją galima tik tada, kai visi užkrėsti ūkiai yra ištuštinti, išvalyti, dezinfekuoti ir palikti vasarinimui pagal c punktą;
 - e) visuose, išskyrus nurodytus f punkte, ūkiuose, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, esančiuose toje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, kurioje taikoma likvidavimo programa, ir, kai reikia vykdyti laukinių populiacijų priežiūrą, mėginių ėmimo vietose, pasirinktose taip, kad būtų optimaliai aprėpiama į likvidavimo programą įtraukta geografinė teritorija, turi būti vykdoma bent 2 skirsnyje nustatyta programa;
 - f) atskirame ūkyje, kuriame laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai ir kurio sveikatos būklė nepriklauso nuo sveikatos būklės aplinkiniuose vandens telkiniuose, nepivaloma laikytis 2 skirsnyje nustatytos programos po ligos protrūkio, jeigu ūkis atitinka 80 straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimus ir populiacija jame atkurama naudojant vėžiagyvius, gautus iš valstybių narių, zonų ar laikymo vietų, turinčių BSV infekcija neužkrėstos teritorijos statusą.
2. Apribojimų taikymo zona turi būti nustatoma kiekvienu konkrečiu atveju atsižvelgiant į veiksnius, nuo kurių priklauso BSV plitimo į auginamų ir laukinių vėžiagyvių populiacijas rizika, kaip antai:
- i) vėžiagyvių, esančių BSV infekcija užkrėstame ūkyje arba tokių ūkių grupėje (įskaitant kitus ūkius ir laukinius vėžiagyvius), gaištamumo duomenis: nugaišusių gyvūnų skaičių, amžių, dažnį ir paplitimą;
 - ii) gretimų ūkių ar ūkių grupių, įskaitant laukinių vėžiagyvių augimvietes, atstumą ir tankį;
 - iii) perdirbimo įmonių, ūkių, su kuriais turimas sąlytis, ar tokių ūkių grupių artumą;
 - iv) tuose ūkiuose ar ūkių grupėse esančias gyvūnų rūšis, ypač šiai ligai imlias rūšis ir užkrato pernešėjų rūšis;
 - v) ūkininkavimo praktiką užkrėstuose ir gretimuose ūkiuose bei ūkių grupėse;
 - vi) hidrodinamines sąlygas;
 - vii) kitus nustatytus epizootiškai svarbius veiksnius.

6.A lentelė

Programa, taikoma valstybėms narėms, zonoms ir laikymo vietoms per 2 metų kontrolės laikotarpį, po kurio suteikiamas BSV infekcija neužkrėtos teritorijos statusas

Priežiūros metai	Sveikatos patikrinimų skaičius per metus kiekviename ūkyje ar ūkių grupėje	Laboratorinių tyrimų skaičius per metus	Vėžiagyvių skaičius mėginyje
1 metai	1	1	150
2 metai	1	1	150

4 skirsnis

BSV infekcija neužkrėtos teritorijos statuso išlaikymas

1. Kai reikalinga tikslinė priežiūra siekiant išlaikyti BSV infekcija neužkrėtos teritorijos statusą valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje pagal 81 straipsnį, visuose toje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje esančiuose ūkiuose, kuriuose laikomi į sąrašą įtrauktų rūšių gyvūnai, turi būti vykdomi sveikatos patikrinimai ir imami moliuskų mėginiai pagal 6.B lentelę, atsižvelgiant į ūkio užkrėtimo BSV infekcija rizikos lygį.
2. Valstybėse narėse, zonose arba laikymo vietose, kuriose yra nedaug ūkių ir vykdant tikslinę priežiūrą tuose ūkiuose negaunama pakankamai epizootinių duomenų, priežiūra, vykdoma siekiant išlaikyti liga neužkrėtos teritorijos statusą, turi apimti mėginių ėmimo vietas, pasirinktas pagal 1 skirsnio b punkte nustatytus reikalavimus.
3. Nustatant sveikatos patikrinimų dažnį, reikalingą, kad būtų išlaikytas laikymo vietų BSV infekcija neužkrėtos teritorijos statusas ten, kur su ta liga susijusi sveikatos būklė yra priklausoma nuo aplinkinių gamtinių vandens telkinių vandens gyvūnų populiacijų sveikatos būklės, užsikrėtimo BSV infekcija rizika turi būti laikoma didele.
4. BSV infekcija neužkrėtos teritorijos statusas gali būti išlaikomas tik tol, kol tiriant visus mėginius pagal 5 skirsnio 2 punkte nustatytus diagnostikos metodus gaunami neigiami rezultatai dėl BSV ir paneigiami bet kokie įtarimai dėl BSV infekcijos, taikant diagnostikos metodus, nustatytus 5 skirsnio 3 punkte.

6.B lentelė

Programa, pagal kurią valstybės narės, zonos arba laikymo vietos išlaiko BSV infekcija neužkrėtos teritorijos statusą

Rizikos lygis ⁽¹⁾	Sveikatos patikrinimų skaičius kiekviename ūkyje / ūkių grupėje	Laboratorinių tyrimų skaičius	Vėžiagyvių skaičius mėginyje
Aukštas	1 kartą per metus	1 kartą per 2 metus	150
Vidutinis	1 kartą per 2 metus	1 kartą per 2 metus	150
Žemas	1 kartą per 2 metus	1 kartą per 4 metus	150

⁽¹⁾ Rizikos lygis, kurį ūkiui nustato kompetentinga institucija, kaip nustatyta I dalies 2 skyriaus 1 dalyje, išskyrus priklausomų laikymo vietų atvejį, kai laikoma, kad visų ūkių rizika yra didelė.

5 skirsnis

Diagnostikos ir mėginių ėmimo metodai

1. Bandomojo gyvūno tegumento epidermio, išpjauto arba paimto iš vaikščiojamųjų kojų, pleopodų, burnos organų arba žiaunų, pavyzdžiai prieš ruošiant mėginius polimerazės grandininėi reakcijai (PGR) turi būti užfiksuojami 95 % etanoliu.

Kitus histologiniam tyrimui ir tyrimui peršviečiamuoju elektroniniu mikroskopu užfiksuotus mėginius galima naudoti PGR diagnostiniams duomenims patvirtinti.

2. Diagnostikos metodas ir procedūros, taikomi siekiant suteikti arba išlaikyti BSV infekcija neužkrėstos teritorijos statusą, turi būti PGR, įskaitant genų sekoskaitą. Taikant šiuos diagnostikos metodus būtina laikytis atitinkamų išsamių metodų ir procedūrų, patvirtintų Europos Sąjungos vėžiagyvių ligų etaloninės laboratorijos.

Jeį gaunamas teigiamas PGR tyrimo rezultatas, dėl šio rezultato turi būti atlikta amplikono sekoskaita prieš taikant pradinės kontrolės priemones, numatytas Reglamento (ES) 2016/429 63 straipsnyje.

3. Kai reikia patvirtinti arba paneigti įtariamą BSV infekcijos atvejį pagal 58 straipsnį, turi būti atliekama toliau nurodyta patikrinimų, mėginių ėmimo ir tyrimų procedūra:

a) tyrimas turi apimti bent vieną sveikatos patikrinimą ir vieną kartą turi būti paimti 10 vėžiagyvių mėginiai, jei pastebėta BSV infekcijai būdingų klinikinių požymių arba *post mortem* pokyčių, arba 150 vėžiagyvių mėginiai, jei klinikinių požymių ar *post mortem* pokyčių nepastebėta. Mėginiai turi būti ištirti pagal 2 punkte nustatytą diagnostikos metodą;

b) BSV buvimas turi būti laikomas patvirtintu, kai atlikus PGR, įskaitant sekoskaitą, pagal Europos Sąjungos vėžiagyvių ligų etaloninės laboratorijos patvirtintus išsamius metodus ir procedūras, gaunamas teigiamas rezultatas dėl BSV.

BSV infekcijos įtariamą galima paneigti, jei atlikus tuos tyrimus negaunama daugiau jokių šio viruso buvimo įrodymų.

III DALIS

REIKALAVIMAI, TAIKOMI SIEKIANT ĮRODYTI, KAD ĮGYVENDINAMOS C KATEGORIJOS LIGŲ PRIEŽIŪROS PROGRAMOS, IR VĖL PRADĖTI ĮGYVENDINTI TAS PROGRAMAS PO LIGOS PROTRŪKIO

III dalyje pateikti reikalavimai ūkiams, taikomi siekiant įrodyti, kad įgyvendinama konkrečios ligos priežiūros programa, ir reikalavimai siekiant vėl pradėti įgyvendinti tą priežiūros programą po ligos protrūkio.

Virusinė hemoraginė septicemija (VHS)	1 skyrius
Infekcinė hematopoetinė nekrozė (IHN)	1 skyrius
Infekcinės lašių anemijos viruso, turinčio DPS delecija, infekcija	2 skyrius
Marteiliozė (<i>Marteilia refringens</i> infekcija)	3 skyrius
Bonamiozė (<i>Bonamia exitiosa</i> infekcija)	4 skyrius
Bonamiozė (<i>Bonamia ostreae</i> infekcija)	5 skyrius
Baltmės sindromo viruso (BSV) infekcija	6 skyrius

1 SKYRIUS

Reikalavimai ūkiams, taikomi siekiant įrodyti, kad įgyvendinama VHS arba IHN priežiūros programa, ir reikalavimai siekiant vėl pradėti įgyvendinti tą programą po ligos protrūkio

1 skirsnis

Bendrieji sveikatos patikrinimų ir mėginių ėmimo reikalavimai dėl VHS ir IHN

Sveikatos patikrinimai ir mėginių ėmimas, nurodyti 3 straipsnio 2 dalies b punkto iv papunktyje, turi atitikti šiuos reikalavimus:

- a) sveikatos patikrinimai ir mėginių ėmimas turi būti atliekami tuo metų laikotarpiu, kai vandens temperatūra nesiekia 14 °C, o jeigu temperatūra niekada nėra žemesnė nei 14 °C, mėginiai turi būti imami tuo laiku, kai yra pasiekta žemiausia metų temperatūra;
- b) visi gamybos vienetai, kaip antai tvenkiniai, rezervuarai ir tinklinės varžos, turi būti patikrinti, ar juose nėra negyvų, silpnų arba neįprastai besielgiančių žuvų. Ypač atidžiai reikia tikrinti vandens išleidimo kanalus, kuriuose paprastai renkasi vandens srovės atneštos silpnos žuvis;
- c) į sąrašą įtrauktų rūšių žuvis mėginiams turi būti atrenkamos taip:
 - i) jeigu yra vaivorykštinių upėtakių, mėginiams turi būti atrenkamos tik šios rūšies žuvis, nebent būtų ir kitų šioms ligoms imlių rūšių žuvų, turinčių VHS ar IHN būdingų požymių; jei vaivorykštinių upėtakių nėra, į mėginį turi būti reprezentatyviai įtraukiamos visų kitų esamų šioms ligoms imlių rūšių žuvis;
 - ii) jei randama silpnų, neįprastai besielgiančių arba neseniai nugaišusių, bet dar nesuirusių žuvų, mėginiams reikia atrinkti šias žuvis; jei žuvims auginti naudojamas ne vienas, o daugiau vandens išteklių, į mėginį turi patekti žuvų, auginamų naudojant visus tuos vandens išteklius;
 - iii) atrenkant žuvis į mėginį turi proporcingomis dalimis patekti žuvų iš visų ūkio dalių ir visų amžiaus grupių.

2 skirsnis

Konkretūs reikalavimai, taikomi siekiant įrodyti, kad įgyvendinama priežiūros programa

1. Sveikatos patikrinimai turi būti atliekami ir žuvų mėginiai turi būti imami pagal 1 skirsnį ir 1 lentelę.
2. Mėginiai, paimti pagal 1 skirsnį ir 1 lentelę, turi būti ištirti taikant II dalies 1 skyriaus 5 skirsnio 2 punkte nustatytus diagnostikos metodus ir turi būti gauti neigiami rezultatai dėl VHS ar IHN.

3 skirsnis

Reikalavimai, taikomi siekiant vėl pradėti įgyvendinti priežiūros programą po ligos protrūkio

Ūkis, kuris buvo užkrėstas VHS arba IHN, gali vėl pradėti įgyvendinti priežiūros programą dėl šių ligų, jeigu:

- a) jis buvo ištuštintas pagal 62 straipsnį, išvalytas ir dezinfekuotas pagal 63 straipsnį ir paliktas vasarinimui pagal 64 straipsnį, ir
- b) žuvų populiacija atkuriamą naudojant žuvis, kilusias iš ūkių, kurie:

▼B

- i) yra VHS ar IHN neužkrėstoje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje;
- ii) yra valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, kurioje taikoma VHS ar IHN likvidavimo programa, arba
- iii) įgyvendina VHS ar IHN priežiūros programą.

*1 lentelė***VHS ar IHN priežiūros programa**

Rizikos lygis ⁽¹⁾	Sveikatos patikrinimų skaičius per metus kiekviename ūkyje	Žuvų skaičius mėginyje ⁽²⁾
Aukštas	1 kartą per metus	30
Vidutinis	1 kartą per 2 metus	30
Žemas	1 kartą per 3 metus	30

⁽¹⁾ Pakrančių zonoje ar pakrantėje esančiose laikymo vietose mėginiai turi būti imami ne anksčiau kaip po 3 savaičių nuo žuvų perkėlimo iš gėlo vandens į sūrų vandenį.

⁽²⁾ Rizikos lygis, kurį ūkiui nustato kompetentinga institucija, kaip nustatyta I dalies 2 skyriaus 1 dalyje. Didžiausias žuvų skaičius sudėtiniame mėginyje: 10.

2 SKYRIUS

Reikalavimai ūkiams, taikomi siekiant įrodyti, kad įgyvendinama ILAV, turinčio DPS deleciją, priežiūros programa, ir vėl pradėti įgyvendinti tą programą po ligos protrūkio

1 skirsnis

Bendrieji sveikatos patikrinimų ir mėginių ėmimo reikalavimai dėl ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcijos

Sveikatos patikrinimai ir mėginių ėmimas, nurodyti 3 straipsnio 2 dalies b punkto iv papunktyje, turi atitikti šiuos reikalavimus:

- a) sveikatos patikrinimai ir mėginių ėmimas turi būti atliekami atsižvelgiant į visus gamybos vienetus, kaip antai tvenkinius, rezervuarus ir tinklines varžas, siekiant nustatyti, ar juose nėra negyvų, silpnų arba neįprastai besielgiančių žuvų. Ypač atidžiai būtina tikrinti tinklinių varžų kraštus arba vandens išleidimo kanalus, kai tai aktualu, nes ten paprastai renkasi vandens srovės atneštos silpnos žuvis;
- b) mėginiams žuvis turi būti atrenkamos taip:
 - i) turi būti atrenkamos tik gaištančios arba neseniai nugaišusios, bet dar nesuirusios žuvis; pirmiausia reikia rinktis žuvis, turinčias anemijos, kraujavimo ar kitokių kraujotakos sutrikimų klinikinių požymių;
 - ii) jeigu yra atlantinių lašišų, mėginiams turi būti atrenkamos tik šios rūšies žuvis, nebent būtų ir kitų šiai ligai imlių rūšių žuvų, turinčių infekcinei lašišų anemijai būdingų požymių. Jeigu atlantinių lašišų tame ūkyje nėra, mėginiams turi būti imamos kitų į sąrašą įtrauktų rūšių žuvis;
 - iii) jei žuvis auginti naudojamas ne vienas, o daugiau vandens išteklių, į mėginį turi patekti žuvų, auginamų naudojant visus tuos vandens išteklius;

▼B

- iv) atrenkant žuvis į mėginį turi proporcingomis dalimis patekti žuvų iš visų to ūkio gamybos vienetų, kaip antai tinklinių varžų, rezervuarų ir tvenkinių, ir visų amžiaus grupių žuvų.

2 skirsnis

Konkretūs reikalavimai, taikomi siekiant įrodyti, kad įgyvendinama priežiūros programa

1. Sveikatos patikrinimai turi būti atliekami ir žuvų mėginiai turi būti imami pagal 1 skirsnį ir 2 lentelę.
2. Mėginiai, paimti pagal 1 skirsnį ir 2 lentelę, turi būti ištirti taikant II dalies 2 skyriaus 5 skirsnio 2 punkte nustatytus diagnostikos metodus ir turi būti gauti neigiami rezultatai dėl ILAV, turinčio DPS deleciją.

2 lentelė

ILAV, turinčio DPS deleciją, priežiūros programa

Rizikos lygis ⁽¹⁾	Sveikatos patikrinimų skaičius per metus kiekviename ūkyje	Laboratorinių tyrimų skaičius per metus	Žuvų skaičius mėginyje
Aukštas	2	2 ⁽²⁾	30
Vidutinis	1	1 ⁽³⁾	30
Žemas	1 kartą per 2 metus	1 kartą per dvejus metus	30

Didžiausias žuvų skaičius sudėtiniame mėginyje: 5

⁽¹⁾ Rizikos lygis, kurį ūkiui nustato kompetentinga institucija, kaip nustatyta I dalies 2 skyriaus 1 punkte.

⁽²⁾ Mėginiai turi būti imami pavasarį ir rudenį, kai reikia dviejų mėginių per metus.

⁽³⁾ Mėginiai turi būti imami pavasarį arba rudenį, kai reikia tik vieno mėginio per metus.

3 skirsnis

Reikalavimai, taikomi siekiant vėl pradėti įgyvendinti priežiūros programą po ligos protrūkio

Ūkis, kuris buvo užkrėstas ILAV, turinčiu DPS deleciją, gali vėl pradėti įgyvendinti priežiūros programą dėl šios ligos, jeigu:

- a) jis buvo ištuštintas pagal 62 straipsnį, išvalytas ir dezinfekuotas pagal 63 straipsnį ir paliktas vasarinimui pagal 64 straipsnį, ir
- b) žuvų populiacija atkuriama naudojant žuvis, kilusias iš ūkių, kurie:
 - i) yra ILAV, turinčiu DPS deleciją, neužkrėstoje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje;
 - ii) yra valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, kurioje taikoma ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcijos likvidavimo programa, arba
 - iii) įgyvendina ILAV, turinčio DPS deleciją, infekcijos priežiūros programą.

▼B

3 SKYRIUS

Reikalavimai ūkiams, taikomi siekiant įrodyti, kad įgyvendinama marteiliozės (*Marteilia refringens* infekcijos) priežiūros programa, ir reikalavimai siekiant vėl pradėti įgyvendinti tą programą po ligos protrūkio

1 skirsnis

Bendrieji sveikatos patikrinimų ir mėginių ėmimo reikalavimai dėl marteiliozės (*Marteilia refringens* infekcijos)

Sveikatos patikrinimai ir mėginių ėmimas, nurodyti 3 straipsnio 2 dalies b punkto iv papunktyje, turi atitikti šiuos reikalavimus:

- a) sveikatos patikrinimai ir mėginių ėmimas laboratoriniams tyrimams turi būti atliekami tuo metų laikotarpiu, kuriuo, kaip žinoma, šio parazito paplitimas toje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje yra didžiausias. Jei tokių duomenų neturima, mėginiai imami iškart po to, kai vandens temperatūra viršija 17 °C;
- b) kai moliuskų mėginiai turi būti imami pagal 3 lentelėje nustatytus reikalavimus, turi būti taikomi šie kriterijai:
 - i) turi būti imami *Ostrea* spp. mėginiai. Jei nėra *Ostrea* spp., į mėginį turi būti reprezentatyviai įtraukiami visų kitų esamų į sąrašą įtrauktų rūšių moliuskai;
 - ii) jei gamybos vienetuose yra silpnų, prasivėrusių arba neseniai nugaišusių, bet dar nesuirusių moliuskų, mėginiams turi būti pirmiausia atrenkami šie moliuskai. Jei tokių moliuskų nėra, atrenkant moliuskus mėginiams turi būti imami seniausi sveiki moliuskai;
 - iii) imant mėginius moliuskų ūkiuose, kuriuose moliuskai auginami naudojant ne vieną, o daugiau vandens išteklių, mėginiams turi būti imami moliuskai, auginami naudojant visus tuos vandens išteklius, taip, kad į mėginį proporcingomis dalimis patektų moliuskų iš visų ūkio dalių;
 - iv) kai mėginiai imami moliuskų ūkiuose arba ūkių grupėse, į mėginį turi būti įtraukiami moliuskai iš pakankamo mėginių ėmimo vietų skaičiaus, tai darant taip, kad į mėginį proporcingomis dalimis patektų moliuskų iš visų to ūkio ar ūkių grupės dalių. Svarbiausi veiksniai, į kuriuos reikia atsižvelgti renkantis tas mėginių ėmimo vietas, yra moliuskų laikymo tankis, vandens srovės, šiai ligai imlių rūšių buvimas, užkrato pernešėjų rūšių buvimas, batimetrija ir ūkio valdymo praktika. Imant mėginius turi būti įtrauktos natūralios moliuskų augimvietės, esančios tame ūkyje ar ūkių grupėje arba arti jų.

2 skirsnis

Konkretūs reikalavimai, taikomi siekiant įrodyti, kad įgyvendinama priežiūros programa

1. Sveikatos patikrinimai turi būti atliekami ir moliuskų mėginiai turi būti imami pagal 1 skirsnį ir 3 lentelę.
2. Mėginiai, paimti pagal 1 skirsnį ir 3 lentelę, turi būti ištirti taikant II dalies 3 skyriaus 5 skirsnio 2 dalyje nustatytus diagnostikos metodus ir turi būti gauti neigiami rezultatai dėl *Marteilia refringens*.

▼B

3 lentelė

Marteiliozės (*Marteilia refringens* infekcijos) priežiūros programa

Rizikos lygis ⁽¹⁾	Sveikatos patikrinimų skaičius kiekviename ūkyje / ūkių grupėje	Laboratorinių tyrimų skaičius	Moliuskų skaičius mėginyje
Aukštas	1 kartą per metus	1 kartą per 2 metus	150
Vidutinis	1 kartą per 2 metus	1 kartą per 2 metus	150
Žemas	1 kartą per 2 metus	1 kartą per 4 metus	150

⁽¹⁾ Rizikos lygis, kurį ūkiui nustato kompetentinga institucija, kaip nustatyta I dalies 2 skyriaus 1 punkte.

3 skirsnis

Reikalavimai, taikomi siekiant vėl pradėti įgyvendinti priežiūros programą po ligos protrūkio

Ūkis, kuris buvo užkrėstas marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija), gali vėl pradėti įgyvendinti priežiūros programą dėl šios ligos, jeigu:

a) jis buvo ištuštintas pagal 62 straipsnį, išvalytas ir dezinfekuotas pagal 63 straipsnį ir paliktas vasarinimui pagal 64 straipsnį, ir

▼M1

b) populiacija atkuriamą naudojant moliuskus, kilusius iš ūkių, kurie:

▼B

- i) yra marteilioze (*Marteilia refringens* infekcija) neužkrėstoje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje;
- ii) yra valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, kurioje taikoma marteilozės (*Marteilia refringens* infekcijos) likvidavimo programa, arba
- iii) įgyvendina marteilozės (*Marteilia refringens* infekcijos) priežiūros programą.

4 SKYRIUS

Reikalavimai ūkiams, taikomi siekiant įrodyti, kad įgyvendinama bonamiozės (*Bonamia exitiosa* infekcijos) priežiūros programa, ir vėl pradėti įgyvendinti tą programą po ligos protrūkio

1 skirsnis

Bendrieji sveikatos patikrinimų ir mėginių ėmimo reikalavimai dėl bonamiozės (*Bonamia exitiosa* infekcijos)

Sveikatos patikrinimai ir mėginių ėmimas, nurodyti 3 straipsnio 2 dalies b punkto iv papunktyje, turi atitikti šiuos reikalavimus:

- a) sveikatos patikrinimai ir mėginių ėmimas gamybos vienetuose turi būti atliekami tuo metų laikotarpiu, kuriuo, kaip žinoma, *Bonamia exitiosa* paplitimas toje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje yra didžiausias. Jei tokių duomenų neturima, mėginiai imami du kartus per metus, pavasarį ir rudenį;
- b) kai moliuskų mėginiai imami pagal 4 lentelėje nustatytus reikalavimus, turi būti taikomi šie kriterijai:

▼B

- i) jei auginamos *Ostrea* spp., mėginiams turi būti atrenkamos tik šios rūšies austrės. Jei nėra *Ostrea* spp., į mėginį turi būti reprezentatyviai įtraukiami visų kitų esamų šiai ligai imlių rūšių moliuskai;
- ii) jeigu yra silpnų, prasivėrusių arba neseniai nugaišusių, bet dar nesuirusių moliuskų, mėginiams turi būti pirmiausia atrenkami šie moliuskai. Jei tokių moliuskų nėra, atrenkant moliuskus mėginiams turi būti imami seniausi sveiki moliuskai;
- iii) imant mėginius ūkiuose, kuriuose moliuskai auginami naudojant ne vieną, o daugiau vandens išteklių, mėginiams turi būti imami moliuskai, auginami naudojant visus tuos vandens išteklius, taip, kad į mėginį proporcingomis dalimis patektų moliuskų iš visų ūkio dalių;
- iv) kai mėginiai imami ūkiuose arba ūkių grupėse, į mėginį turi būti įtraukiami moliuskai iš pakankamo mėginių ėmimo vietų skaičiaus, tai darant taip, kad į mėginį proporcingomis dalimis patektų moliuskų iš visų to ūkio ar ūkių grupės dalių. Svarbiausi veiksniai, į kuriuos reikia atsižvelgti renkantis tas mėginių ėmimo vietas, yra moliuskų laikymo tankis, vandens srovės, šiai ligai imlių rūšių buvimas, užkrato pernešėjų rūšių buvimas, batimetrija ir ūkio valdymo praktika. Imant mėginius turi būti įtrauktos natūralios moliuskų augimvietės, esančios tame ūkyje ar ūkių grupėje arba arti jų.

2 skirsnis

Konkretūs reikalavimai, taikomi siekiant įrodyti, kad įgyvendinama priežiūros programa

- Sveikatos patikrinimai turi būti atliekami ir moliuskų mėginiai turi būti imami pagal 1 skirsnį ir 4 lentelę.
- Mėginiai, paimti pagal 1 skirsnį ir 4 lentelę, turi būti ištirti taikant II dalies 4 skyriaus 5 skirsnio 2 punkte nurodytus diagnostikos metodus ir turi būti gauti neigiami rezultatai dėl *Bonamia exitiosa*.

4 lentelė

Bonamiozės (*Bonamia exitiosa* infekcijos) priežiūros programa

Rizikos lygis ⁽¹⁾	Sveikatos patikrinimų skaičius kiekviename ūkyje / ūkių grupėje	Laboratorinių tyrimų skaičius	Moliuskų skaičius mėginyje
Aukštas	1 kartą per metus	1 kartą per 2 metus	150
Vidutinis	1 kartą per 2 metus	1 kartą per 2 metus	150
Žemas	1 kartą per 2 metus	1 kartą per 4 metus	150

⁽¹⁾ Rizikos lygis, kurį ūkiui nustato kompetentinga institucija, kaip nustatyta I dalies 2 skyriaus 1 dalyje.

3 skirsnis

Reikalavimai, taikomi siekiant vėl pradėti įgyvendinti priežiūros programą po ligos protrūkio

Ūkis, kuris buvo užkrėstas bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija), gali vėl pradėti įgyvendinti priežiūros programą, jeigu:

- jis buvo ištuštintas pagal 62 straipsnį, išvalytas ir dezinfekuotas pagal 63 straipsnį ir paliktas vasarinimui pagal 64 straipsnį, ir

▼ M1

b) populiacija atkurama naudojant moliuskus, kilusius iš ūkių, kurie:

▼ B

- i) yra bonamioze (*Bonamia exitiosa* infekcija) neužkrėstoje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje;
- ii) yra valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, kurioje taikoma bonamiozės (*Bonamia exitiosa* infekcijos) likvidavimo programa, arba
- iii) įgyvendina bonamiozės (*Bonamia exitiosa* infekcijos) priežiūros programą.

5 SKYRIUS

Reikalavimai ūkiams, taikomi siekiant įrodyti, kad įgyvendinama bonamiozės (*Bonamia ostreae* infekcijos) priežiūros programa, ir vėl pradėti įgyvendinti tą programą po ligos protrūkio

1 skirsnis

Bendrieji sveikatos patikrinimų ir mėginių ėmimo reikalavimai dėl bonamiozės (*Bonamia ostreae* infekcijos)

Sveikatos patikrinimai ir mėginių ėmimas, nurodyti 3 straipsnio 2 dalies b punkto iv papunktyje, turi atitikti šiuos reikalavimus:

- a) sveikatos patikrinimai ir mėginių ėmimas gamybos vienetuose atliekami tuo metų laikotarpiu, kuriuo, kaip žinoma, *Bonamia ostreae* paplitimas toje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje yra didžiausias. Jei tokių duomenų neturima, mėginiai imami žiemą arba pavasario pradžioje;
- b) kai moliuskų mėginiai turi būti imami pagal 5 lentelėje nustatytus reikalavimus, turi būti taikomi šie kriterijai:
 - i) jei auginamos *Ostrea edulis*, mėginiams turi būti atrenkamos tik šios rūšies austrės. Jei nėra *Ostrea edulis*, į mėginį turi būti reprezentatyviai įtraukiami visų kitų esamų šiai ligai imlių rūšių moliuskai;
 - ii) jeigu yra silpnų, prasivėrusių arba neseniai nugaišusių, bet dar nesuirusių moliuskų, mėginiams turi būti pirmiausia atrenkami šie moliuskai. Jei tokių moliuskų nėra, atrenkant moliuskus mėginiams turi būti imami seniausi sveiki moliuskai;
 - iii) imant mėginius ūkiuose, kuriuose moliuskai auginami naudojant ne vieną, o daugiau vandens išteklių, mėginiams turi būti imami moliuskai, auginami naudojant visus tuos vandens išteklius, taip, kad į mėginį proporcingomis dalimis patektų moliuskų iš visų ūkio dalių;
 - iv) kai mėginiai imami moliuskų ūkiuose arba ūkių grupėse, į mėginį turi būti įtraukiami moliuskai iš pakankamo mėginių ėmimo vietų skaičiaus. Svarbiausi veiksniai, į kuriuos reikia atsižvelgti renkantis tas mėginių ėmimo vietas, yra moliuskų laikymo tankis, vandens srovės, šiai ligai imlių rūšių buvimas, užkrato pernešėjų rūšių buvimas, batimetrija ir ūkio valdymo praktika. Imant mėginius turi būti įtrauktos natūralios moliuskų augimvietės, esančios tame ūkyje ar ūkių grupėje arba arti jų.

2 skirsnis

Konkretūs reikalavimai, taikomi siekiant įrodyti, kad įgyvendinama priežiūros programa

1. Sveikatos patikrinimai turi būti atliekami ir moliuskų mėginiai turi būti imami pagal 1 skirsnį ir 5 lentelę.

▼B

2. Mėginiai, paimti pagal 1 skirsnį ir 5 lentelę, turi būti ištirti taikant II dalies 5 skyriaus 5 skirsnio 2 punkte nurodytus diagnostikos metodus ir turi būti gauti neigiami rezultatai dėl *Bonamia ostreae*.

5 lentelė

Bonamiozės (*Bonamia ostreae* infekcijos) priežiūros programa

Rizikos lygis ⁽¹⁾	Sveikatos patikrinimų skaičius kiekviename ūkyje / ūkių grupėje	Laboratorinių tyrimų skaičius	Moliuskų skaičius mėginyje
Aukštas	1 kartą per metus	1 kartą per 2 metus	150
Vidutinis	1 kartą per 2 metus	1 kartą per 2 metus	150
Žemas	1 kartą per 2 metus	1 kartą per 4 metus	150

⁽¹⁾ Rizikos lygis, kurį ūkiui nustato kompetentinga institucija, kaip nustatyta I dalies 2 skyriaus 1 punkte.

3 skirsnis

Reikalavimai, taikomi siekiant vėl pradėti įgyvendinti priežiūros programą po ligos protrūkio

Ūkis, kuris buvo užkrėstas bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija), gali vėl pradėti įgyvendinti priežiūros programą dėl šios ligos, jeigu:

- a) jis buvo ištuštintas pagal 62 straipsnį, išvalytas ir dezinfekuotas pagal 63 straipsnį ir paliktas vasarinimui pagal 64 straipsnį, ir

▼M1

- b) populiacija atkurama naudojant moliuskus, kilusius iš ūkių, kurie:

▼B

- i) yra bonamioze (*Bonamia ostreae* infekcija) neužkrėstoje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje;
- ii) yra valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, kurioje taikoma bonamiozės (*Bonamia ostreae* infekcijos) likvidavimo programa, arba
- iii) įgyvendina bonamiozės (*Bonamia ostreae* infekcijos) priežiūros programą.

6 SKYRIUS

Reikalavimai ūkiams, taikomi siekiant įrodyti, kad įgyvendinama baltmės sindromo viruso (BSV) infekcijos priežiūros programa, ir vėl pradėti įgyvendinti tą programą po ligos protrūkio

1 skirsnis

Bendrieji sveikatos patikrinimų ir mėginių ėmimo reikalavimai dėl BSV infekcijos

Sveikatos patikrinimai ir mėginių ėmimas, nurodyti 3 straipsnio 2 dalies b punkto iv papunktyje, turi atitikti šiuos reikalavimus:

- a) vėžiagyvių mėginiai laboratoriniam tyrimui turi būti imami bet kuriuo metu, kai tikėtina, kad vandens temperatūra siekia aukščiausią metų temperatūros lygį. Šio reikalavimo dėl vandens temperatūros būtina laikytis ir atliekant sveikatos patikrinimus, kai jie yra įmanomi ir tinkami;

▼B

- b) kai auginamų vėžiagyvių mėginiai turi būti imami pagal 6 lentelėje nustatytus reikalavimus, turi būti taikomi šie kriterijai:
- i) jei gamybos vienetuose yra silpnų arba gaištančių vėžiagyvių, mėginiams turi būti pirmiausia atrenkami šie vėžiagyviai. Jei tokių vėžiagyvių nėra, į mėginį turi būti proporcingomis dalimis atrenkama pasirinktų šiai ligai imlių rūšių įvairaus dydžio grupių, t. y. jauniklių ir suaugusių, vėžiagyvių;
 - ii) jei vėžiagyviams auginti naudojamas ne vienas, o daugiau vandens išteklių, į mėginį turi patekti šiai ligai imlių vėžiagyvių, auginamų naudojant visus tuos vandens išteklius.

2 skirsnis

Konkretūs reikalavimai, taikomi siekiant įrodyti, kad įgyvendinama priežiūros programa

1. Sveikatos patikrinimai turi būti atliekami ir vėžiagyvių mėginiai turi būti imami pagal 1 skirsnį ir 6 lentelę.
2. Mėginiai, paimti pagal 1 skirsnį ir 6 lentelę, turi būti ištirti taikant II dalies 6 skyriaus 5 skirsnio 2 punkte nurodytus diagnostikos metodus ir turi būti gauti neigiami rezultatai dėl BSV infekcijos.

6 lentelė

BSV infekcijos priežiūros programa

Rizikos lygis ⁽¹⁾	Sveikatos patikrinimų skaičius kiekviename ūkyje / ūkių grupėje	Laboratorinių tyrimų skaičius	Vėžiagyvių skaičius mėginyje
Aukštas	1 kartą per metus	1 kartą per 2 metus	150
Vidutinis	1 kartą per 2 metus	1 kartą per 2 metus	150
Žemas	1 kartą per 2 metus	1 kartą per 4 metus	150

⁽¹⁾ Rizikos lygis, kurį ūkiui nustato kompetentinga institucija, kaip nustatyta I dalies 2 skyriaus 1 punkte.

3 skirsnis

Reikalavimai, taikomi siekiant vėl pradėti įgyvendinti priežiūros programą po ligos protrūkio

Ūkis, kuris buvo užkrėstas BSV infekcija, gali vėl pradėti įgyvendinti priežiūros programą dėl šios ligos, jeigu:

- a) jis buvo ištuštintas pagal 62 straipsnį, išvalytas ir dezinfekuotas pagal 63 straipsnį ir paliktas vasarinimui pagal 64 straipsnį, ir

▼M1

- b) populiacija atkuriamą naudojant moliuskus, kilusius iš ūkių, kurie:

▼B

- i) yra BSV infekcija neužkrėstoje valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje;
- ii) yra valstybėje narėje, zonoje ar laikymo vietoje, kurioje taikoma BSV infekcijos likvidavimo programa, arba
- iii) įgyvendina BSV infekcijos priežiūros programą.